VÍCTOR DEL ÁRBOL

tristețea samuraiului

Nu există limite atunci când lupți pentru ceea ce iubești cu adevărat

FICTION CONNECTION 3

TREI

virtual-project.eu

VÍCTOR DEL ÁRBOL

TRISTEȚEA SAMURAIULUI

Original: *La Tristeza del Samurái* (2011)

Traducere din spaniolă și note de:
CARMEN OTILIA SPÎNU

virtual-project.eu

1012

Marea virtute a artei spadei constă în simplitate:
Să-ți rănești dușmanul exact în momentul în care te rănește.

MIȘCAREA JENJUTSU
(Tehnica Sabiei)

Prefață

Barcelona. Mai 1981

Există oameni care fug de mângâiere și se refugiază în abandon. María așa era. Și nu voia să vadă pe nimeni, nici măcar acum, în camera aceea de spital, care era ca o stație de sfârșit de traseu.

Prefera să se uite la buchetele de liliac pe care i le trimitea Greta. Florile de liliac erau preferatele ei. Încercau să supraviețuiască în vază și era în asta ceva din eroismul gesturilor zadarnice. Petalele fragile se topeau zi după zi, dar o făceau cu o eleganță discretă, colorându-se în multe nuanțe.

Maríei îi plăcea să creadă că și agonia ei era la fel: discretă, elegantă, tăcută. Cu toate acestea, tatăl ei se afla acolo, în scaunul cu rotile, la picioarele patului, ca o fantomă de piatră, în fiecare zi, fără să spună și să facă nimic, privind-o numai, ca pentru a-i aminti că nu totul avea să fie atât de ușor ca moartea. Și apoi era de ajuns să se întredeschidă puțin ușa și să-l vadă pe polițistul în uniformă care-i păzea camera, ca să înțeleagă că tot ce se petrecuse în ultimele luni – asasinatele, fuga lui César – nu se va șterge, nici măcar atunci când medicii vor deconecta mașina care o ținea încă în viață.

În dimineața aceea inspectorul care se ocupa de cazul ei venise devreme. Îl chema Marchán. Era un bărbat amabil, date fiind împrejurările, dar intransigent. Dacă simțea milă pentru starea ei, nu o arăta.

— A luat deja legătura cu dumneata prietenul nostru? a întrebat-o Marchán cu o răceală respectuoasă, lăsând pe noptieră ziarele din ziua aceea.

María a închis ochii.

— De ce-ar face-o?

Inspectorul s-a rezemat de perete cu brațele încrucișate. Haina îi era descheiată. Era palid și părea obosit.

— Pentru că măcar atât poate să facă pentru dumneata, ținând cont de situație.

— Situația mea nu se va schimba, inspectore. Și bănuiesc că César înțelege asta. Ar fi o prostie să riște totul ca să vină să vadă o muribundă.

Marchán a dat din cap, privind figura hieratică a bătrânului așezat lângă fereastră.

— Cum se simte azi tatăl dumitale?

María a ridicat din umeri. De unde să știi ce simte o piatră.

— Nu mi-a spus. Stă tot timpul acolo, uitându-se la mine. Câteodată mă gândesc că o să stea așa până când i se vor usca ochii.

Polițistul a oftat adânc și s-a uitat la femeia aceea care fusese cândva atrăgătoare, dar acum era rasă în cap și acoperită de cabluri care o legau de un monitor plin de lumini și grafice. În fața ei, Marchán se simțea ca un miner care sparge piatra cu toată puterea, dar care nu reușește decât să facă să sară câteva așchii.

— Foarte bine, cum vrei… Dar ce-mi spui despre mărturisire? Tatăl dumitale are de gând să dea o declarație?

María și-a îndreptat atenția către bătrân, care acum se uita pe fereastră. Lumina de pe stradă îi scălda o parte din chipul îmbătrânit. Avea buza căzută și un fir de salivă îi păta cămașa. María simțea un amestec de furie și compasiune. De ce se încăpățâna să îi stea alături cu reproșurile lui mute?

— Tatăl meu nu poate să vă ajute, inspectore. Abia dacă mai recunoaște pe cineva.

— Și dumneavoastră? Îmi veți povesti ce știți?

— Sigur că da, dar nu este ușor. Trebuie să-mi fac ordine în idei.

María Bengoechea îi promisese inspectorului să fie concisă, să se limiteze la fapte și să lase la o parte vorbele de prisos, divagațiile și toate acele detalii inutile din poveștile care apăreau în ziare.

La început crezuse că avea să fie ușor: a pus problema ca și cum ar fi fost vorba de un proces-verbal; concizia, indiciile clare, faptele probate erau specialitatea ei. Dar se dovedea mai complicat decât prevăzuse. Vorbea despre viața ei, despre propria ei viață, prin urmare, n-avea cum să nu fie subiectivă și să nu amestece întâmplări cu sentimente, dorințe și realități; până la urmă, ceea ce trebuia să fie o relatare simplă și aseptică se transformase într-o canapea de psihiatru.

— Nu te grăbi, a spus polițistul, observând carnetul de lângă noptieră, cu câteva însemnări la începutul paginii. Trebuie să plec, dar o să mai vin.

Când a rămas singură, María a luat carnetul, s-a străduit să ignore prezența fantasmagorică a tatălui ei și a început să scrie: s-a surprins filosofând de două, trei ori despre sensul vieții și despre misterul morții. Dându-și seama de asta, a șters acele paragrafe, roșind puțin. Nu o rușina că un polițist avea să citească rândurile acelea, așa ceva nu mai avea importanță. Rușinos era faptul însuși că ceea ce scrisese venea realmente dinăuntrul ei.

„Așa sunt eu? Așa simțeam acum câteva săptămâni?”

Apoi abandona lumea supozițiilor și revenea la concret. La fapte. Trebuia să-și impună această disciplină dacă voia să termine la timp relatarea celor întâmplate în lunile anterioare. Aveau să-i opereze din nou tumoarea, dar, după fețele medicilor, știa că deja o considerau pierdută. Boala ei era într-un fel un drum invers, o reîntoarcere rapidă dinspre maturitate spre copilărie. Avea să-și sfârșească zilele incapabilă nu doar să scrie, ci și să-și rostească numele; va bâigui ca un bebeluș ca să se facă înțeleasă și va dormi cu scutece ca să nu

murdărească cearșafurile. L-a privit pe bătrânul din scaunul cu rotile și s-a înfiorat.

— Se pare că până la urmă o să ne înțelegem, tată, a murmurat cu un cinism care o rănea doar pe ea.

S-a întrebat dacă odată cu uitarea inevitabilă va veni măcar și inocența. Nu își închipuia nimic mai îngrozitor decât să ajungă ca tatăl ei: închisă în corpul unei fetițe, dar cu mintea femeii care încă era.

A surprins-o ușurința cu care uita tot ce înțelesese cu un preț atât de mare până ajunsese la etapa aceea a vieții pe care o numim „femeie matură”: înțeleaptă, senină, căsătorită, responsabilă și cu copii. Dar María nu era nimic din toate acestea, niciodată nu fusese; n-a reușit niciodată să se conformeze așteptărilor. Boala nu avusese nicio legătură cu această imposibilitate, era mai degrabă ceva congenital. Avea treizeci și cinci de ani, era o avocată de prestigiu, divorțată, fără copii și își împărțea viața cu altă femeie, Greta, care și ea sfârșise prin a o părăsi, disperată de incapacitatea ei de a iubi cu adevărat pe cineva. Se afla în fața unui proces pentru asasinarea mai multor persoane, un proces care nu avea să aibă loc, pentru că Dumnezeu sau cine manevra sforile destinului dictase deja fără drept de apel verdictul de vinovăție.

În principal, acestea erau datele biografice susceptibile să intereseze pe oricine. Ar putea să umple pagini întregi cu numere de asigurări sociale, de permise de conducere, cărți de identitate, telefon, dată de naștere, studii, masterate, postuniversitare, activitate profesională, chiar gusturi, culori preferate, numărul norocos, mărimea sutienului, numărul de la pantofi sau să includă un portret de fotomat, plecând de la care cineva va hotărî dacă era frumoasă sau urâtă în funcție de preferințele personale, blondă vopsită ori naturală, slabă, de statură mică etc. Cei mai

atenți sau cei mai romantici ar fi spus că avea un aer melancolic, vor deduce fără motiv că viața ei sentimentală fusese un dezastru… Dar până la urmă, tot nu vor ști nimic despre ea.

Sprijinindu-se de un cadru, s-a dus la baie. A aprins lumina. O lumină de neon care se aprindea cu pâlpâiri lungi și nesigure, făcând să se întrezărească pentru o clipă conturul lucrurilor, pentru ca imediat să le cufunde în întuneric. Această lumină intermitentă i-a îngăduit să vadă silueta unui trup gol și un chip acoperit de umbre neliniștitoare.

Îi era teamă de străina care o locuia. Abia dacă se recunoștea. Un trup palid, cu mușchi moi, extremități fragile, cu pieptul brăzdat de vene care se îndreptau spre sfârcurile căzute. Aproape că nu mai avea păr la subsuoară și pe pubis. Sexul – fără viață, inutil. Degetele i-au atins coapsele de parcă ar fi fost niște meduze care ating o piatră. Nu le simțea. Iar fața… Dumnezeule, ce se întâmplase cu fața ei? Pometii îi ieșeau ca niște ridicături ascuțite care îi întindeau obrajii. Pielea i se zbârcea ca un câmp deșertic, plin de cratere întunecate, gălbui. Nasul i se lungea ascuțit, încovoiat, cu nările subțiate. Nu mai rămăsese nici urmă din părul ei frumos. Doar un craniu ras cu paisprezece puncte de sutură pe lobul drept. Dar cel mai rău arătau ochii.

— Unde sunt? La ce se uită? Ce văd?

Pungi vinețiii, cu pleoapele căzute, fără strălucire. Cu o infinită oboseală, cu o absență totală. Ochii unei bolnave incurabile, ai unei muribunde, ai unui cadavru. Și totuși, sub decrepitudine și boală, continua să fie ea. Putea încă să se recunoască. S-a străduit să zâmbească. Un zâmbet care era aproape o grimasă, un gest de neputință, de naivitate.

Da, încă nu murise și continua să fie stăpână pe ce mai rămăsese din ea.

— Sunt eu. Încă. María. Am treizeci și cinci de ani, a rostit cu voce tare, de parcă ar fi vrut să sperie umbra de îndoială a fantomei din oglindă.

Puțini oameni își suportă propria privire, poate pentru că în fața oglinzii se produce un fenomen curios: te uiți la ceea ce vezi, dar, dacă pătrunzi dincolo de suprafață, te cuprinde senzația incomodă că imaginea reflectată este cea care te privește pe tine cu insolență. Te întreabă cine ești. Ca și cum tu ai fi străinul, nu ea.

S-a întors în salon târându-și papucii. Își simțea trupul greu, deși se pierdea în halatul alb de spital. A dat drumul la televizor. Știrile o zăpăceau. Veneau una după alta, ca și cum nimic nu ar putea să oprească mersul evenimentelor, ca și cum înseși aceste evenimente s-ar petrece fără să țină seama de actorii care le erau protagoniști. Ziarista Pilar Urbano transmitea chiar de la Congresul pe care complotiștii îl luaseră cu asalt în februarie. Erau acolo fotografiile lui Tejero, Milans del Bosch, Armada și ale celorlalți complotiști; toți aroganți, siguri pe ei.

Publio nu se afla printre ei, nici fotografia sau numele lui. Și nu s-a menționat nimic nici despre familia Mola.

Nu o surprindea, știa cum funcționau lucrurile astea. César Alcalá o avertizase să nu-și facă iluzii: „Democrația asta a noastră e ca o fetiță depravată care știe deja unde să-și ascundă mizeria chiar înainte să înceapă să meargă”. Dar María nu putea să nu simtă o anumită amărăciune văzând că toată acea suferință, toate morțile din lunile din urmă nu serviseră la nimic.

Și-a dat seama că și tatăl ei urmărea știrile. Nu era sigură dacă înțelegea ceva, dar a observat că ochii îi străluceau și că mâinile strângeau cu putere butonul de acționare a scaunului cu rotile.

— Nu mai merită să-ți faci griji, nu crezi? a spus María.

Tatăl ei și-a plecat puțin capul și a privit-o cu ochii roșii. A bălmăjit ceva ce María nu a vrut să audă.

A schimbat canalul. Un atentat ETA la Madrid. O mașină în flăcări în Castellana, fum. Oameni care strigă cu ură și neputință. Cei afectați de uleiul de rapiță își arată diformitățile la poarta unui tribunal; aminteau de scenele cu cerșetori bolnavi de poliomielită la ușile bisericilor. Politicieni care flutură crucifixul împotriva legii divorțului, alții înălțând steagul republican. Lumea se învârtea repede, oamenii se apărau cu modele și parole. A închis televizorul și tot acel zgomot a dispărut.

Liniștea a revenit în camera cu pereți crem. Perfuziile, pașii infirmierelor în spatele ușii închise. Și-a închipuit că polițistul care o păzea era tot acolo, dormitând plictisit pe un scaun, întrebându-se ce sens avea să păzească o muribundă.

Au intrat două infirmiere s-o spele. María s-a arătat amabilă și, cu toate că știa că e inutil, le-a cerut o țigară.

— Nu e bine pentru sănătate, i-au răspuns.

María a zâmbit, iar ele au roșit în fața evidentei stupidități a comentariului.

Trebuia să fie invers. Trebuia să fie ea cea care roșește simțind cum e spălată cu un burete, ca și cum ar fi fost copil. Dar n-a făcut nimic, s-a lăsat întoarsă ca o bucată de carne de către una dintre ele, în vreme ce cealaltă scotea afară scaunul tatălui ei, lucru pentru care María a mulțumit, ușurată. Infirmiera i-a spălat subsuorile, picioarele, i-a schimbat perfuzia și în tot acest timp nu a încetat să vorbească despre copiii, soțul și viața ei. María o asculta cu ochii închiși, dorind să se termine.

Au schimbat cearșafurile. Nu aveau miros. Un amănunt neliniștitor. Nu existau mirosuri în cameră. Medicii atribuiau acest lucru operației. Acea parte a creierului îi fusese afectată. O lume

fără miros era o lume ireală. Nici măcar liliacul pe care i-l trimisese Greta în dimineața aceea nu mirosea. Îl vedea, la capătul patului. María îl privea ore întregi. Părea proaspăt, cu picături de umezeală pe tulpină și petale. Se apleca spre lumina care intra pe fereastră. Poate voia să fugă, să iasă afară. Ca María. Ca toți cei care agonizaseră în același pat înaintea ei. De aceea erau puse gratiile. Deși în cazul ei nu erau necesare. Ca să te sinucizi îți trebuie curaj. Când viața nu mai este o opțiune, nu trebuie să lași hazardul să-ți smulgă ultimul act demn care-ți rămâne. Asta învățase de la familia Mola; dar María n-ar sări niciodată.

Uneori venea s-o viziteze preotul spitalului. Era o vizită de rutină, ca acelea pe care le făceau medicii la prima oră, cu tăblițele lor, urmați de tineri studenți aflați în practică. Preotul acela era la fel. María și-l închipuia ducând sub braț o listă cu condamnații zilei ori poate că însemna cu o cruce mică saloanele celor care erau deja la poartă. Probabil credea că în acest drum fără întoarcere pacienții erau mai slabi, mai volubili și sensibili la pledoaria lui pentru Dumnezeu și destin. În plus, nu era dezagreabil. Maríei chiar îi plăcea să îl asculte, dar numai pentru că se întreba ce a putut să-l facă pe un bărbat atât de tânăr să-și consacre întreaga viață unei himere. Purta o sutană curată, discretă, cu nasturi îmbrăcați, care îl acoperea până la pantofi. Preotul acela tânăr nu părea să se simtă vinovat de nimic, cu atât mai puțin de apropiata moarte a Maríei. Dimpotrivă, când i-a mărturisit că nu crede în Dumnezeu, el a privit-o cu o milă sinceră, înțelegând teama care o lăsase pe María uscată pe dinăuntru.

— Nu contează. Crezi sau nu, ești la un pas de Slavă, de nemurire, alături de El.

María l-a privit uimită. Fără să ezite, fără nicio urmă de cinism sau ipocrizie, preotul i-a cerut să se căiască pentru păcatele ei.

— Ei spun că am omorât un om, părinte. Și că am făcut-o cu mâinile mele. Dumneata crezi asta?

— Cunosc povestea, María, toată lumea o cunoaște. Totul va atârna în balanță, iar Dumnezeu este milostiv.

— De ce vorbești așa? Chiar crezi că există un Judecător Suprem care ne judecă din Înalt?

— Da, cred sincer asta. Este credința mea.

— Și de ce judecătorul dumitale nu-și suflecă mânecile și nu coboară să dea o mână de ajutor în loc să se mulțumească să spună ce e bine și ce e rău, de pe tronul lui?

— Nu suntem copii cărora să li se spună ce trebuie să facă. Suntem ființe libere și ca atare ne confruntăm cu consecințele faptelor noastre.

— Sincer, părinte, nu cred că i-a dat cineva voie Dumnezeului ăstuia al dumitale să-mi ceară socoteală pentru faptele mele.

— Ce crezi tu sau ce cred eu nu schimbă adevărul. Curând te vei afla în Viața Veșnică și totul va avea sens, a răspuns calm preotul.

María l-a întrebat de ce ar vrea un om nemurirea.

— De ce să mănânc? De ce să continui să respir? De ce să continui să beau din păhărelul ăsta de plastic? De ce continui să iau pastilele acestea colorate? De ce nu mă dau bătută? Aș vrea să opresc totul. Să pun punct. Nemurirea – cine o vrea? Un ciclu continuu de nașteri și morți, repetarea aceleiași agonii iar și iar, fără niciun motiv. Moartea este condiția a tot ce este viu. Este prețul care trebuie plătit. Iar Dumnezeu nu are nicio legătură cu asta. Trebuie să-l lăsăm în pace pe Dumnezeu. Vina este a fluidelor, a chimiei care se revoltă împotriva propriului corp, a geneticii, a fragilității omenești. Nu există zei și nici eroi. Doar iluzii. Ar fi de ajuns să accept asta și totul ar fi mult mai simplu pentru mine. Dar nu pot.

— Nu poți să te resemnezi pentru că înăuntrul tău există ceva divin, o parte din Dumnezeu.

Gândește-te la viața ta, fă-ți un examen de conștiință și vei vedea că nu totul a fost așa de rău, i-a spus preotul.

Apoi a lovit-o ușor cu palma peste mâini, ca de rămas-bun, și a plecat, dar cuvintele lui au rămas ca un parfum de biserică veche.

•

Cu trecerea zilelor, starea sănătății Maríei s-a înrăutățit. Își petrecea cea mai mare parte a timpului sedată, ca să suporte durerile, iar când își recăpăta uneori luciditatea dorea numai să închidă ochii și să doarmă în continuare, să-și anestezieze amintirile care i se îngrămădeau în minte fără nicio ordine.

Într-una dintre aceste stări la granița dintre oniric și real a primit, sau a crezut că primește, o vizită ciudată. A simțit o mână cu degete subțiri și reci strângându-i-o pe a ei, fierbinte din cauza febrei. Atingerea unei mâini dure și aspre, cu vene mari ce păreau că vor să iasă prin piele. O voce îndepărtată, senină și caldă îi spunea să se trezească. Vocea i-a pătruns în vis și a silit-o să deschidă pleoapele.

Nimeni. Era singură în cameră. Un curent de aer rece intra prin fereastra întredeschisă. S-a gândit că fusese doar un vis, un delir provocat de febră. S-a întors pe o parte gata să adoarmă și atunci a văzut, lângă noptieră, un plic mic închis, cu numele ei. L-a deschis cu degete tremurătoare. Era o însemnare scurtă:

> *Amintește-ți porunca samuraiului. Onoarea sau dezonoarea nu este în spadă, ci în mâna care o ține. Mergi în pace, María*.

A recunoscut imediat caligrafia mică și înghesuită. Era scrisul unei fantome.

A deschis sertarul noptierei și a scos o veche fotografie sepia.

Era portretul unei femei frumoase, de o perfecțiune aproape ireală. Poate era efectul fotografiei, al momentului pe care îl păstra. Părea o actriță din anii patruzeci. Fumul îi ieșea ușor din gură, în volute gri și albe care îi acopereau parțial ochii, conferindu-i o aură de mister. Ținea portțigaretul cu o neglijență delicată, în mâna dreaptă sprijinită de obraz, între degetul arătător și cel mijlociu, pe care purta inele. Fuma cu plăcere, dar fără voluptate, ca și cum asta ar fi fost o artă. Fuma conștientă de gest. Zâmbetul îi era ciudat. Ca și cum i-ar fi scăpat de pe buze împotriva voinței sale. Privind-o, nu știai dacă era un zâmbet trist sau vesel. În realitate, totul la ea era evanescent, probabil, dar nesigur, ca fumul acela care o înconjura.

Privind fotografia, María se întrebă ce aer respira femeia aceea misterioasă, de la care pornise totul; ce miros avea pielea ei, cum miroseau picăturile de parfum din spatele urechilor. Își închipuia că era o aromă suavă, ce rămânea plutind în aerul din jur când ea nu mai era. Ceva imprecis, evocator. Impunea legea propriei dorințe, o tiranie delicată, dar totală, și în același timp era prizoniera propriei frumuseți, a tăcerilor ei. Pălăria de paie cu boruri largi nu reușea să-i ascundă cu totul șuvița rebelă de pe frunte, iar jacheta bej nu lăsa să se vadă pieptul frumos.

Fără grabă, María a rupt în bucăți mici fotografia aceea de care nu se despărțise în ultimele luni. Nu fără efort s-a îndreptat spre fereastra deschisă, aruncând fotografia ruptă, care s-a risipit în aerul acelei dimineți cețoase a anului 1981.

Capitolul 1

Mérida. 10 decembrie 1941

Era frig și un strat de zăpadă înghețată acoperea calea ferată. O zăpadă murdară, pătată de funingine. Fluturându-și spada de lemn, un băiețel privea hipnotizat locul în care șinele se întâlneau.

Calea ferată se împărțea în două. O ramificație ducea către vest, cealaltă, către est. În locul în care se schimbă macazul era o locomotivă oprită. Părea dezorientată, incapabilă să o ia pe vreunul dintre cele două drumuri. Mecanicul de locomotivă a scos capul pe ferestruica îngustă. Privirea lui o întâlni pe a băiețelului, ca și cum l-ar fi întrebat încotro să o ia. Așa a crezut micuțul, care a ridicat spada și i-a arătat drumul spre vest. Pur și simplu, pentru că era una dintre cele două opțiuni posibile. Pentru că se afla acolo.

Când șeful de gară a ridicat steagul verde, mecanicul și-a aruncat țigara pe fereastră și a dispărut înăuntrul locomotivei. Un șuier strident a speriat corbii care se odihneau pe stâlpii de care erau legate firele electrice. Locomotiva a pornit la drum, aruncând bulgări din zăpada murdară de pe șine. A luat-o încet pe drumul spre vest.

Băiețelul a zâmbit, convins că mâna lui hotărâse destinația acelei călătorii. El știa, la cei zece ani ai lui, că putea să obțină orice și-ar fi propus.

— Andrés, haide.

Era vocea mamei lui. O voce suavă, plină de nuanțe pe care le prindeai doar dacă erai atent. O chema Isabel.

— Mamă, când voi avea o sabie adevărată?

— N-ai nevoie de nicio sabie.

— Un samurai trebuie să aibă o sabie adevărată, nu un băț de lemn, a protestat ofensat băiețelul.

— Un samurai trebuie să se apere de frig ca să nu răcească, i-a răspuns mama, așezându-i fularul.

Încălțată cu niște pantofi cu tocuri neverosimile, Isabel ocolea privirile și trupurile călătorilor de pe peron. Se mișca cu naturalețea unei echilibriste pe sârmă. A evitat o băltoacă mică în care pluteau două mucuri de țigară și a evitat să calce, dându-se înapoi, un porumbel care agoniza învârtindu-se orbește.

Un băiat tuns ca un seminarist le-a făcut loc mamei și copilului pe bancă, lângă el. Isabel s-a așezat încrucișându-și picioarele cu naturalețe, fără să-și scoată mănușile din piele, marcând fiecare gest cu acea stăpânire de sine pe care și-o impune cineva când se știe observat și e obișnuit să trezească admirație.

La femeia aceea cu picioare lungi și frumoase, care se iveau de sub fusta până la genunchi, chiar și cel mai vulgar gest căpăta dimensiunea unui dans perfect și discret. Mișcându-și șoldul spre dreapta, a ridicat piciorul atât cât a fost nevoie ca să înlăture o picătură de noroi care îi păta vârful pantofului.

Lipit strâns de ea, ca pentru a-și declara apartenența, Andrés îi privea sfidător pe ceilalți călători care așteptau trenul, gata să-l străpungă cu spada pe primul care s-ar apropia.

— Ai mare grijă cu aia, ai să te rănești sau ai să rănești pe cineva, a spus Isabel.

I se părea îngrozitor că Guillermo încuraja fantezia aceea ciudată a fiului său. Andrés nu era ca alți copii de vârsta lui, pentru el nu exista diferență între imaginație și lumea reală, iar soțul ei se amuza cumpărându-i tot felul de jucării periculoase… Ba chiar îi promisese o sabie adevărată! Înainte să plece de acasă, încercase să-i ia cărțile poștale cu războinici, dar Andrés începuse să țipe ca un nebun, așa că, de teamă să nu trezească toată lumea din casă, a fost de acord să le ia cu ei. De îndată ce va putea, se va

descotorosi de ilustrate, așa cum avea de gând să facă cu tot ce avea legătură cu soțul ei și cu viața pe care o lăsa în urmă.

În dimineața aceea de după război, prin ferestrele gării intra o altfel de iarnă. Bărbații mergeau cu capul plecat, încordați, cu privirea ațintită spre infinit, ca să evite să dea ochii cu necunoscuți. Războiul se terminase, dar era greu să te adaptezi la tăcerea aceea nouă și s-o asociezi cu cerul fără avioane, fără șuierături de bombe care cad în spirală. În ochii oamenilor sălășluia încă îndoiala, priveau cu coada ochiului norii, temându-se că vor retrăi groaza exploziilor și vor fi din nou nevoiți să se refugieze într-o pivniță la sunetul unei sirene de alarmă care mugea scurt făcându-ți pielea de găină. Câțiva se obișnuiseră cu gândul înfrângerii sau al victoriei, mergeau liniștiți și noaptea dormeau fără prea multe tresăriri. Încet, încet, praful se așternea pe străzi, ruinele și dărâmăturile dispăreau, dar se dezlănțuise un alt război surd, cu sirene de poliție, cu temeri noi, chiar dacă nu mai suna goarna de la Radio Nacional dând raportul militar.

În războiul acela de după război, Isabel pierduse totul.

Printre călătorii de pe marginea căii ferate era o dâră de miros de păduchi, cicoare, cartele de raționalizare, guri fără dinți și unghii murdare. Câțiva, doar câțiva, se întindeau pe băncile de pe peron, puțin mai deoparte, primind cu ochii închiși și cu o expresie de încredere lumina blândă a soarelui care se reflecta în zăpadă.

Andrés privea neîncrezător. Nu simțea că face parte din lumea copiilor. El simțea că întotdeauna aparținuse cercului adulților și, în interiorul acestuia, celui al mamei sale, de care nu se despărțea niciodată, nici măcar când visa. A strâns-o cu putere de mână, neînțelegând ce făceau în gara aceea, dar intuind că erau acolo dintr-un

motiv grav. Mama lui era nervoasă. Îi simțea teama prin mănușă.

Pe peron a apărut un grup de tineri „cămăși albastre”[1]. Erau lipsiți de barbă și își etalau cu mândrie joseantoniană[2] jugul și săgețile[3] de pe piept, intimidându-i pe ceilalți cu cântecele și privirile lor războinice, chiar dacă cei mai mulți dintre ei nu aveau nici vârsta, nici înfățișarea cuiva care a luptat pe vreunul dintre câmpurile de bătălie din acel război încă viu în prea multe familii.

Băiatul care îi cedase un loc Isabelei se uita în jos, strângând între genunchi valiza din lemn legată cu sfoară și evitând privirile sfidătoare ale falangiștilor.

Micul Andrés, în schimb, fascinat de costumele albastre și de cizmele lor cu carâmb înalt, a sărit de pe bancă să salute uniformele atât de familiare. Nu putea să simtă încordarea provocată de prezența acelor băieți, nici tremurul aerului printre oamenii care se înghesuiau tot mai aproape de calea ferată. Băiatul văzuse dintotdeauna uniforme ca acelea acasă la el. Tatăl lui purta una, la fel și Fernando, fratele lui. Ei erau învingătorii, spunea tatăl său. Nu trebuiau să se teamă de nimic. De nimic.

Și totuși, lumea aceea de pe peron se purta ca o turmă de oi împinsă în prăpastie de lupii care o înconjurau. Unii falangiști i-au obligat pe câțiva pasageri să salute cu brațul ridicat și să cânte *Cu fața spre soare*[4]. Andrés asculta refrenul imnului lui Juan Tellería și buzele sale, atât de obișnuite cu acele versuri, îl repetau inconștient. Impulsul devenise reflex:

Va zâmbi din nou primăvara
așteptată în cer, pe pământ și pe mare.
Sus, escadre învingătoare,
în Spania apar zorile…

În schimb, mama lui cânta *Cu fața spre soare* fără entuziasmul de altădată. Dorința ei de pace, ca

a atâtor altora, era doar un miraj.

În acel moment s-a auzit șuieratul unei sirene de locomotivă și toată lumea s-a agitat, mișcată de un curent invizibil.

Trenul a intrat în gară, reducând viteza cu un scrâșnet al frânelor și despărțind cele două peroane ale gării cu corpul lui metalic. Se iteau capete de toate formele, cu șepci, cu pălării, descoperite, și zeci și zeci de mâini sprijinite de ferestre. Când șeful gării a ridicat steagul roșu și conductorul a deschis ușa, călătorii s-au amestecat cu bagajele, cu vocile lor, tații ocupau locuri în vagoanele înguste, mamele trăgeau de copii ca să nu-i piardă în înghesuială. Pentru câteva minute, cotidianul, efortul, a luat locul calmului neliniștit înlocuindu-l cu osteneala. În cinci minute au sunat două fluierături; lumină verde și trenul a tușit, s-a urnit înainte luându-și avânt, a părut că se dezintegrează din cauza efortului, dar în cele din urmă a intrat în inerția mersului, lăsând în urmă peroanele goale și tăcute, învăluite într-un nor de fum.

Isabel nu urcase în trenul acela. Nu era cel pe care-l aștepta. Mamă și fiu au rămas ținându-se de mână pe peronul pustiu, cu respirația aburindă ieșindu-le dintre buzele vinete, sub lumina albăstrie a zilei din spatele norilor albi și compacți. Privirea Isabelei însoți ultimul vagon al trenului care se adâncea în pătura albă până a dispărut.

— Vă simțiți bine, doamnă?

Vocea bărbătească a răsunat foarte aproape. Isabel a tresărit. Deși bărbatul se îndepărtase câțiva centimetri de fața ei, se simțea răsuflarea mirosind a carie sau gingie bolnavă. Era șeful de gară.

— Aștept trenul de patru, a răspuns Isabel cu un glas ce părea că vrea să se ascundă.

Bărbatul a ridicat privirea peste viziera șepcii și s-a uitat la ceasul oval care atârna pe perete.

— Acela e trenul care merge în Portugalia. Mai e mai mult de o oră și jumătate, a informat-o pe un ton oarecum ciudat.

Ea începea să se teamă de curiozitatea acelui individ, ale cărui mâini nu le vedea, dar pe care și le închipuia cu degete murdare de grăsime sub unghii.

— Da, știu. Dar îmi place să stau aici.

Șeful de gară l-a privit pe Andrés fără expresie. S-a întrebat ce făcea acolo o femeie cu un copil de zece ani, așteptând un tren care mai avea până să sosească. A tras concluzia că probabil era încă o nebună pe care războiul o scotea la iveală. O fi având povestea ei, ca toată lumea, dar n-avea chef s-o asculte. Deși întotdeauna este mai ușor să consolezi o femeie cu picioare frumoase.

— Dacă doriți o cafea, a spus, de data asta cu torsul unui motan mare, înăuntru, în biroul meu, pot să vă ofer o cafea prăjită bună, nu cicoarea care se servește la cârciumă.

Isabel a refuzat invitația. Șeful de gară s-a îndepărtat, dar ea a avut impresia că s-a întors de câteva ori s-o privească. Afișând un calm pe care era departe de a-l simți, și-a luat mica geantă de voiaj.

— Să mergem înăuntru. Ai să răcești, i-a spus fiului ei.

În terminal cel puțin nu te dureau plămânii când respirai. Au căutat un loc ca să se așeze. Ea și-a lăsat pălăria pe bancă și a aprins o țigară englezească, a potrivit-o în portțigaret și a inspirat fumul dulceag. Pe fiul ei îl încânta s-o vadă fumând. Niciodată nu avea să mai vadă altă femeie fumând cu atâta eleganță.

Isabel a deschis geanta de voiaj și a scos un carnețel cu coperți lăcuite. Dintre paginile lui a căzut hârtia pe care profesorul Marcelo îi notase adresa casei lui din Lisabona.

Nu avea de gând să se ascundă prea mult timp acolo, doar atât cât va fi nevoie ca să obțină un bilet pe un cargobot care să-i poată duce pe ea și pe Andrés în Anglia. I-a fost milă de sărmanul profesor. Știa că, dacă Guillermo sau Publio

descoperea că Marcelo o ajutase să fugă, avea s-o pățească. Într-un anumit sens se simțea vinovată: nu îi spusese tot adevărul, doar ce era necesar ca să-l convingă, lucru care, pe de altă parte, nu fusese dificil. Fusese nevoită să mintă. Întotdeauna știuse că Marcelo era îndrăgostit de ea și nu îi fusese greu să încline balanța în favoarea ei, chiar și când îi spusese clar că sentimentele ei nu mergeau dincolo de o frumoasă prietenie.

— Întotdeauna va fi mai bine să am prietenia ta decât să n-am nimic, îi spusese el, cu acel aer de poet sărac pe care îl au profesorii de țară.

Isabel a luat adresa și a început să scrie. Dar era agitată. Presată de timp, supărată pe simțurile ei care o dezamăgeau chiar când avea mai mare nevoie de ele, ținea penița fără conștiința estetică, nici pasiunea obișnuită, ghidând scrisul pe hârtie cu degetul arătător, dând la o parte scrumul de țigară care căzuse între pagini. Ar fi trebuit să-i scrie lui Fernando de aseară, dar îi era teamă de reacția fiului ei mai mare; în anumite privințe era ca tatăl lui. Știa că nu avea să înțeleagă de ce fugea și, temându-se că va încerca s-o împiedice, a hotărât să-i scrie când va fi suficient de departe:

> *Dragă fiule, dragă Fernando,*
>
> *Când vei primi această scrisoare, eu probabil voi fi deja foarte departe împreună cu fratele tău. Pentru o mamă nu există durere mai mare decât să lase în urmă ceea ce s-a născut cu durere și fericire*; *vei înțelege cât de tristă mă simt și că tristețea aceasta crește la gândul că îl iau de lângă tine pe Andrés în momentul în care are cel mai mult nevoie de tine*; *tu știi, ca și mine, că este un copil special, care are nevoie să-l ajutăm, iar pe tine te admiră și te ascultă. Doar tu ești în stare să-i potolești atacurile de furie și să-l obligi*

să-și ia pastilele. Dar, pentru că nu pot să rămân în casa aceea, casa tatălui tău, după ceea ce s-a întâmplat, nu-mi rămâne decât să fug.

Știu că acum mă urăști. O să auzi lucruri oribile despre mine. Toate sunt adevărate, nu pot să te mint. Poate acum nu înțelegi de ce am făcut asta și poate că nu vei înțelege niciodată. Doar dacă într-o zi te vei îndrăgosti nebunește și acea iubire te va trăda. Mă vei considera cinică dacă îți spun că, atunci când m-am căsătorit cu tatăl tău, acum nouăsprezece ani, vârsta pe care o ai, îl iubeam tot atât cât vă iubesc pe voi. Da, Fernando, îl iubeam cu aceeași intensitate cu care am ajuns apoi să-l urăsc și să iubesc pe altcineva. Ura aceea m-a orbit într-atât încât nu mi-am dat seama ce se petrecea în jurul meu.

Nu fug din iubire, fiule. Sentimentul acesta a murit pentru totdeauna în inima mea. Dacă mai trăiesc este pentru că Andrés are nevoie să fiu lângă el. Nu încerc să mă justific, prostia mea nu are iertare. V-am pus pe toți în pericol și multă lume va suferi din cauza naivității mele; de aceea nu pot lăsa ca tatăl tău sau copoiul ăla al lui, Publio, să mă prindă. Tu ești deja bărbat, poți să iei propriile hotărâri și să-ți urmezi drumul. Nu mai ai nevoie de mine. Sper doar că într-o zi, când va trece timpul, vei fi capabil să mă ierți și să înțelegi că și din iubire se pot comite cele mai mari atrocități. Într-o zi, dacă ești destul de încăpățânat, vei descoperi adevărul.

Mama ta, care te va iubi mereu, orice s-ar întâmpla,

ISABEL

Cineva o privea. Nu era șeful de gară. A ascultat sunetul hotărât al pașilor care se apropiau răsunând pe pardoseală. Isabel a ridicat capul. În fața ei se oprise un bărbat solid, cu picioarele foarte depărtate.

— Bună, Isabel.

Vocea îi era discontinuă, o voce care părea să se piardă și să se regăsească apoi.

Isabel ridică privirea. S-a uitat îndurerată la chipul acela atât de cunoscut, ochii aceia cândva plini de promisiuni, acum impenetrabili. Fără să vrea, corpul ei încă simțea ecoul fiorilor trăiți în patul lui. O fracțiune de secundă a rămas hipnotizată de mâinile acelea mari, obișnuite cu munca grea, care o ridicaseră la cer, pentru ca acum s-o lase să cadă în infern.

— Tot tu, până la urmă.

Evident, șeful de gară o dăduse de gol. Nu putea să-l condamne. În vremurile acelea, de patriotism exagerat de teamă, toată lumea se întrecea să pară drept cel mai fidel servitor al noului regim.

A observat atitudinea șovăitoare a bărbatului și zâmbetul lui de Mefistofel, amarul, întunecatul și, cu toate acestea, atrăgătorul prinț al nimicului.

— Mai bine eu decât Publio sau vreun alt câine de-al soțului tău.

Isabel s-a încruntat. Simțea atâta tristețe, că abia putea să-și rețină lacrimile.

— Și ce ești tu, dacă nu cel mai rău dintre câinii lui? Cel mai trădător.

— Loialitățile mele sunt clare, Isabel, nu sunt față de tine, nici măcar față de soțul tău. Sunt față de Stat.

Isabel și-a apăsat mâinile pe piept. Era îngrozitor de dureros să asculte asemenea lucruri de pe buzele bărbatului cu care se culcase în fiecare noapte timp de aproape un an, bărbatul căruia îi dăduse totul, absolut totul, până și propria viață, pentru că numai așa înțelegea ea iubirea. Iar

el o dădea acum la schimb pe un cuvânt, pe ceva pe cât de abstract, pe atât de inutil: Statul.

Își amintea nopțile petrecute împreună, când mâinile lor se căutau în întuneric și gurile li se găseau, ca apa și setea. Nopțile acelea furate somnului, impregnate de teama de a fi descoperită, fuseseră cele mai intense, cele mai fericite din viața ei. Totul era posibil, nimic nu era interzis în brațele acelui bărbat care îi promisese o viață mai bună. Dar nu mai putea să se plângă de greșeala ei. Alții înaintea ei au suferit de lipsa iubirii și mulți alții după ea aveau să-și vadă frânte iluziile. Ceea ce i se întâmpla se mai întâmplase și se va întâmpla mereu. Dar trădarea era atât de totală, iar distrugerea pe care o suferise inima ei era atât de mare, încât îi venea greu să accepte.

— Tot acest timp m-ai folosit ca să câștigi, prin mine, încrederea celorlalți. Ai planificat totul, știai că eu eram cea mai vulnerabilă și te-ai folosit de mine fără nicio remușcare.

Bărbatul o privi cu răceală pe Isabel.

— E curios că tu ești cea care îmi vorbește de morală și remușcări. Tocmai tu, care i-ai încurajat și protejat pe cei care voiau să-l asasineze pe soțul tău.

Dintr-o dată, Isabel îl apucă pe bărbat de braț, cu un gest pe cât de violent, pe atât de fragil.

— Tu ai fost cel care a propus ideea atentatului, cel care a făcut pregătirile. Tu i-ai dus pe acei sărmani băieți la moarte. Ne-ai întins o cursă.

El s-a eliberat din strânsoare cu o mișcare bruscă.

— Doar am grăbit evenimentele. Mai devreme sau mai târziu, ei tot ar fi pus la cale un atentat și cel mai bine era ca eu să controlez modul și momentul, ca să reduc posibilele daune.

Chipul Isabelei se descompunea, ca o ridicolă mască de ceară la soare. Erau prea dureroase pentru ea toate acestea, lipsa de sentimente a

acelui bărbat, certitudinea pe care o avea el că nu acționase greșit.

— Și răul pe care mi l-ai făcut mie cum ai să-l reduci?

Bărbatul a strâns din dinți. Își amintea și el de nopțile petrecute împreună, dar sentimentele lui nu oglindeau frumusețe, ci remușcare. În fiecare noapte, după ce făcea dragoste cu femeia aceea, se simțea mizerabil, chiar și atunci când ea îl privea plină de recunoștință și admirație. Auzise din gura ei modul brutal și tăcut în care o poseda soțul ei, de parcă ea n-ar fi fost o ființă omenească, auzise de la alți complotiști din grup grozăviile pe care le comiteau Publio și falangiștii lui când găseau vreun roșu ascuns în casa unui prieten sau a unei rude. Și chiar dacă astfel de lucruri îi răvășeau certitudinile, chiar dacă în acel lung an de convietuire cu ei a ajuns să simtă ceva asemănător iubirii și prieteniei, nimic din toate acestea nu putea fi luat în seamă când important era să-și îndeplinească misiunea primită: să lichideze grupul acela de conspiratori protejat de însăși doamna Mola. Dacă n-ar fi fost el, ar fi fost altul însărcinat să o facă. Isabel nu a fost niciodată prea discretă, nu știa să mintă și, evident, nu era o revoluționară. Doar o burgheză care își ura soțul.

Făcuse ce trebuia să facă, dar asta nu micșora disprețul pe care îl simțea față de sine însuși.

— Trebuia să te îndepărtezi la timp de intriganții ăia, Isabel.

— Doar pe mine mă ai. Când am aflat cine erai cu adevărat, i-am anunțat pe ceilalți. Probabil acum sunt deja departe de tine și de șeful tău.

Bărbatul schiță un zâmbet condescendent.

— Îmi vei spune unde sunt.

— N-o voi face.

— Te asigur că da, Isabel, a prezis bărbatul funest și, întorcându-se înspre Andrés, a adăugat: dacă vrei să-ți mai vezi fiul, bineînțeles.

Băiatul privea scena fără să înțeleagă ce se petrecea. Fața îi ardea înroșită de frig.

Prin vântul care sufla s-a auzit zgomotul unui tren ce se apropia. Convoiul avea destinația Lisabona. Prin ceață se apropia zgomotul roților pe șine, care încet, încet s-a stins. S-a făcut o pauză și s-a auzit un șuierat, ca oftatul adânc al unui alergător când se oprește după un mare efort.

— Să mergem, mamă, e trenul nostru, a spus Andrés, luându-și mama de mână și trăgând de ea, pentru că nu se mișca din loc și nici nu-și lua privirea de la bărbatul acela.

Atunci el s-a aplecat spre copil. Avea un zâmbet larg și binefăcător care a rănit-o până în străfunduri pe Isabel.

— E o schimbare de planuri, Andrés. Mama ta trebuie să facă o călătorie, dar tu te vei întoarce acasă. Tatăl tău te așteaptă.

Copilul se uită nedumerit la necunoscutul acela și își întoarse privirea către mama lui, care părea neliniștită.

— Nu vreau să mă întorc acasă. Vreau să merg cu mama.

— Asta nu se poate. Dar cred că tatăl tău are o surpriză foarte mare pentru tine… O sabie japoneză adevărată!

Ca și cum ar fi apărut dintr-odată un luminiș în pădure, chipul copilului s-a transfigurat. A rămas mut de uimire.

— Serios?

— Absolut, l-a asigurat bărbatul. N-aș îndrăzni să mint un samurai.

Chipul lui Andrés s-a umplut de mândrie.

Au mers spre mașina care aștepta la intrarea în gară. Andrés își afunda picioarele în zăpadă sărind în goana lui ca să ajungă înaintea tuturor acasă, țipând de bucurie. Isabel și le târa pe ale ei urmată îndeaproape de bărbatul care nu-și lua ochii de la ea.

— Ce-o să se întâmple cu fiul meu? l-a întrebat ea deodată, înainte să intre în mașină.

— Va fi un copil fericit, care va crește amintindu-și ce frumoasă era mama lui… Sau un biet nebun închis pe viață într-un balamuc mizerabil. De tine depinde.

Mașina s-a îndepărtat de gară cu un zgomot înfundat și lent sub un cer ca învelit în celofan. Pe bancheta din spate, Isabel l-a strâns cu putere pe Andrés, de parcă ar fi vrut să-l vâre din nou în ea ca să-l protejeze. Dar copilul s-a desprins din îmbrățișare cu un gest egoist, cerându-i bărbatului aceluia să conducă mai repede… Mai repede. O să aibă, în sfârșit, o sabie de samurai adevărată.

Capitolul 2

Barcelona. Noiembrie 1976

Era un tablou ciudat în sala de așteptare a clinicii. Înfățișa un cerșetor plin de bube, înfășurat într-o haină cu glugă care îi acoperea fața. Transmitea suspiciune și apăsare. Ochii, afundați în orbite și de o nuanță verzuie, scânteiau insondabili. Era de o frumusețe sublimă, nu atât prin desen, cât prin tonalități: roșul țipător al hainei, cenușiul metalic al glugii, albastrul intens al cerului și culorile pământii din fundal.

María s-a refugiat în imaginea aceea în timp ce aștepta s-o cheme doctorul. Avea la dispoziție o masă cu reviste de modă, ziare vechi și broșuri despre sănătatea mentală. Dar, în mod inevitabil, privirea i se îndrepta spre chipul trist din perete.

— Domnișoară Bengoechea, doctorul vă va primi acum.

Doctorul era un bărbat slab, cu carnea ofilită, cu pieptul înfundat și umerii căzuți în față. Nu era cu mult mai în vârstă decât ea, dar vorbea ca un bătrân, cu glas obosit. I-a cerut să ia loc și a scos din sertar un plic închis. Era de la spitalul unde i se făcuseră analizele tatălui ei.

Câteva secunde, doctorul trecu plicul dintr-o mână într-alta fără să-l deschidă, un gest ce a pus la încercare nervii Maríei, care se străduia să-l privească în lumină, ca o proastă. Ghicea jumătate de paragraf scris.

Nu putea să fie grav. Lucrurile importante de obicei cer mai multe explicații, și-a spus în mod stupid. Doctorul a deschis plicul și i-a spus diagnosticul.

— Nu sunt vești bune. Mă tem că tatăl dumneavoastră are cancer. Metastazele s-au extins

în organism. Ar trebui internat, deși, sincer, nu știu dacă merită osteneala. Poate cel mai bine ar fi să-l luați acasă. În curând situația lui se va înrăutăți și va avea nevoie de îngrijiri.

María a clipit, șocată. Dintr-odată totul se învârtea repede, foarte repede, mobilele din cabinet, ferestrele, perdelele, vocile de pe hol și gândurile anterioare acelui moment se topeau în niște întrebări absurde.

Când a încetat forța centrifugă pe care tocmai i-o provocase această veste, au rămas doar aerul și o ploaie de cenușă.

— Cum s-a putut întâmpla?

Lucrurile astea se întâmplă, a fost concluzia doctorului. Nu tocmai clinică, nu tocmai științifică. Dar absolut certă.

— Îmi pare rău, a spus doctorul, dregându-și glasul.

María știa că nu era adevărat. Doctorului nu-i părea rău. Își făcea doar datoria.

În vreme ce îl asculta vorbind despre o serie de concepte clinice care o lăsau indiferentă, María a aprins o țigară.

— Este interzis fumatul aici, a certat-o doctorul.

Nu l-a băgat în seamă. A tras primul fum și l-a privit ieșindu-i grăbit din nas și din gură. Și-a blestemat lipsa de voință, dar nu a stins țigara. Ce mai conta?

Înainte să părăsească clinica, și-a încrucișat privirea cu cea din tablou. I s-a părut că cerșetorul zâmbea sarcastic.

•

S-a dus la birou și a încercat să lucreze, dar nu a reușit să se concentreze. A privit cu entuziasm scăzut dosarele care se adunau așteptând semnătura ei. În spatele ușii de cristal șlefuit auzea murmurul oamenilor care așteptau să fie primiți.

— Toate astea sunt o mizerie, a șoptit, luându-și capul în mâini. Toate acele numere și graficele colorate care le însoțeau, actele notariale,

testamentele, plângerile civile păreau ceva abstract și absurd, fără nicio legătură cu realitatea.

Copleșită, cu perdelele trase și lumina stinsă, se simțea în afara realității. Se gândea doar cum să-i explice lui Lorenzo fără să-l supere prea rău, cum să se obișnuiască să trăiască sub același acoperiș cu tatăl ei, după atâta timp în care nu-și vorbiseră.

Cineva a bătut la ușă. María a ghicit silueta sculpturală a colegei ei de birou. Greta era cel mai bun lucru care i se putea întâmpla în acel moment.

— Intră, i-a spus, aprinzându-și a nu știu câta țigară în acea zi.

Greta a deschis ușa și dădea teatral din mâini, ca să îndepărteze fumul din micul birou.

— Dacă vrei să te simți bine, fumează o marijuana, nu te îneca cu porcăria asta.

Greta era o femeie frumoasă, dar toate lucrurile interzise sunt frumoase. Iradia o forță care mergea mult dincolo de ochii mari cu irizări verzi sau de silueta dreaptă și elegantă. María se surprinse nu doar o dată privind-o pe furiș și roșise simțindu-se atrasă de acel ciudat amestec de fericire și tragedie pe care îl emana colega ei.

— Judecând după fața ta, n-ai primit vești bune despre tatăl tău, a spus Greta, așezându-se pe un colț al mesei și încrucișându-și picioarele.

— Are cancer.

Greta a rămas încremenită.

— Și ce-o să faci?

— Cel mai înțelept ar fi să-l aduc acasă, dar lui Lorenzo n-o să-i placă.

Greta s-a încruntat auzind acel nume.

— Dă-l naibii pe tâmpitul ăla, a spus cu brutalitate.

María a privit-o cu reproș.

— Nu vorbi așa despre el. E soțul meu.

— Este un dobitoc care nu te merită, María. Într-o zi va trebui să te gândești serios la situația ta.

María i-a făcut un semn să nu mai continue. Știa că prietena ei avea dreptate, relația cu Lorenzo devenise de nesuportat, dar numai la asta nu se mai gândea acum.

— Nu e vorba doar de Lorenzo, ci și de mine. Sunt ani de când eu și tata nu vorbim, abia dacă ne cunoaștem, cum să-l aduc să stea cu mine? Nici măcar nu știu de ce a dat adresa mea la spital, când s-a dus să-și facă analizele. Nu e nostim? A trebuit să aflu că tatăl meu va muri pentru că doctorul avea doar telefonul meu și nu știa pe cine altcineva să anunțe.

Greta și-a întins degetele cu unghii frumoase, lăcuite și a mângâiat bretonul buclat al Maríei. A întârziat mai mult decât era necesar în acel gest drăgăstos, fără să-i pese că ea ar putea să-i simtă tremurul mânii. S-a întrebat cum era posibil să fie îndrăgostită de femeia aceea aparent atât de rece și inaccesibilă.

— Poate este un mod bun de a începe să vă cunoașteți; la urma urmei, e tatăl tău, tu ești fiica lui și, oricâte neînțelegeri ați fi avut, există o legătură indestructibilă.

María a simțit un fior de plăcere la contactul cu degetele Gretei. O tulbura senzația aceea. A ridicat din umeri ca să nu se bage de seamă și s-a îndepărtat de degetele acelea ispititoare, prefăcându-se că se concentrează asupra unei hârtii de pe masă.

— Te-am supărat? a întrebat Greta, cu evidentă maliție.

— Sigur că nu, a răspuns María.

Nu era o pudibondă și cunoștea prea bine preferințele sexuale ale Gretei; dar era măritată și voia să aibă o familie, chiar dacă uneori nu era foarte sigură că asta-și dorea cu adevărat. De când pierduse copilul se întreba dacă nu cumva își dorea acel tip de viață doar pentru că asta se aștepta din partea unei femei de treizeci de ani.

— Revenind la problema tatălui tău, de ce nu te duci să-l vezi? O să-ți facă bine și vei putea hotărî cu calm ce este mai bine pentru amândoi, a spus Greta, conștientă de semnificația acelui refuz amabil.

María s-a gândit la asta. A doua zi era sâmbătă, Lorenzo era de serviciu la unitate până luni, iar satul era la doar câteva ore de mers cu autobuzul. Apoi putea să ia un taxi până la casa tatălui ei, să rămână peste noapte și să se întoarcă duminică fără ca soțul ei să afle.

— Ai dreptate. În plus, voi trece s-o văd pe mama. N-am mai trecut de secole pe-acolo.

•

Tot drumul a stat cu fruntea rezemată de geam, privind fără să vadă, gânditoare. Peisajul devenea tot mai plat și mai verde pe măsură ce intra în ținutul Pirineilor. Trecând printr-unul din satele acelea mici, a văzut un copil care se uita după autobuz ca la ceva ce merge, dar nu se oprește niciodată. Când era mică și María avea ochii aceia neliniștiți. Vedea avioanele și mașinile trecând și se întreba unde se duc. Și mereu se gândea că se duc într-un loc mai bun decât satul ei.

După o oră, autobuzul a intrat în piața unui sat mare. Era zi de târg și sub porticuri se întindeau tarabele cu fructe, licori, rachiuri, gemuri și murături. Eucalipți mari dormitau sub un soare de iarnă care nu încălzea.

— Nimeni n-ar trebui să moară într-o zi așa frumoasă, a spus un călător când a coborât din autobuz, parcă fără să realizeze cât de absurde erau vorbele lui.

Era o zi frumoasă, într-adevăr. Porumbei gri își cufundau capul într-un havuz cu jetul curat, continuu și viguros. Doi palmieri mari umbreau fațadele văruite ale caselor nobiliare din piață. Conacele acelea mari, senioriale aveau un aer ascetic, monahal. Își păstrau însemnele heraldice

de vechi familii nobiliare, pietrele recuceririi, aerul de seminar, cu ferestre uriașe.

María s-a îndepărtat de tumultul pieței, intrând pe o stradă. O bătrână trecea o mătură peste dale. Și-a pus mâna streașină la ochi, acoperind niște sprâncene dese, și a privit-o apropiindu-se. Avea ochii sticloși ai nepăsării.

— Unde e stația de taxi? a întrebat María.

Bătrâna a arătat cu coada măturii în direcția unei case izolate la vreo cincizeci de metri.

— La bar.

Un afiș publicitar cu Pepsi-Cola se legăna decolorat pe fațadă. Sub prelata ruptă era un taxi. María s-a uitat cu neplăcere la mesele goale din bar, la pereții aspri prost văruiți și la murdăria de pe pardoseala din mozaic. Mirosea a închis și era slab luminat. La televizor era telejurnalul. La un capăt al tejghelei, un client a băut o înghițitură de bere după ce a curățat marginile paharului cu degetele. A plescăit din limbă neștiind unde să-și așeze privirea. Erau singuri în cârciuma mică, el și ospătărița, o femeie grasă cu pieptul lat, care stătea cu coatele sprijinite pe tejghea. Amândoi au privit-o curioși pe María.

— Îl caut pe taximetrist.

— L-ați găsit, a spus bărbatul cu o solemnitate ce părea comică, accentuându-i ridurile de pe frunte și cutele gurii sub barba deasă și roșcată. Părea un ministru de pe insula lui Sancho Panza.

— Vreau să mă duceți la San Lorenzo.

Bărbatul s-a arătat mirat.

— Nu fac curse atât de lungi. Să urc până în munți mi-ar lua toată ziua și azi e târg. Aș pierde toată clientela.

Vânzătoarea a râs batjocoritor.

— Ai stat toată dimineața aici fără să te miști, a spus.

Bărbatul a privit-o chiorâș, cu furie, dar femeia s-a prefăcut că nu pricepe. A dat și mai tare

sonorul televizorului. Adolfo Suárez urma să anunțe ceva important.

— Vă plătesc și drumul de întoarcere, a spus María, ridicând glasul peste cel al președintelui guvernului, care-și recita cunoscutul refren, auzit de toți până la saturație în acei ani plini de frustrări: „Pot să promit și promit…”

Taximetristul și-a trecut mâna peste fața osoasă și brăzdată de vene roșii. A mijit ochii, încruntându-și sprâncenele ciufulite.

— O să vă coste.

— Nu contează.

Și-a pus pe cap o șapcă murdară, a dat pe gât berea și au plecat.

— Să mergem, atunci.

•

Șoseaua sinuoasă, prost asfaltată și umedă, era ca un tunel al timpului în care a rămas prins un moment din trecut. Copacii seculari se întindeau în toate direcțiile, permițând pătrunderea soarelui în mici luminișuri. Mașina, un Mercedes vechi, urca greu printre stânci. În locurile mai abrupte motorul tușea ca un astmatic aflat la capătul puterilor, ardea motorina lăsând un nor dens, negru, dar continua să urce.

— Nu vă faceți griji, germanii ăștia fac lucruri bune. În doisprezece ani, rabla asta nu m-a dezamăgit niciodată, comenta taximetristul, schimbând vitezele fără să clipească.

Pe măsură ce urcau, pădurea era mai rară, dar te bucurai de o frumoasă panoramă a întregii văi.

În ciuda încrederii taximetristului în mecanica germană, mașina s-a stricat. Când au ajuns într-o zonă de subarboret acoperit de ferigă, a început să iasă fum din capotă. Taximetristul nu s-a tulburat.

— E veche și se încălzește. Dar în câteva minute va fi gata.

María a ieșit să fumeze o țigară. Se apropia seara și frigul muntelui începea să fie tăios. Și-a ridicat gulerul paltonului și s-a îndepărtat câțiva

metri. O durea capul. Călătoria plină de curbe, oboseala și mirosul de benzină arsă îi întorseseră stomacul pe dos. S-a așezat pe o piatră năpădită de mușchi și s-a aplecat, ținându-se de burtă.

Trecuseră mai mult de zece ani de când nu mai fusese pe-acolo și în amintirile ei totul era mai puțin ostil, mai apropiat: își amintea că în copilărie intra cu picioarele goale în apele cristaline ale râului, vâna salamandre și tritoni din mlaștini sau privea uimită zborul mierlelor care se scufundau în apă ca să prindă insecte mici. Era ca și cum toate acestea ar fi dispărut. Acum îi era frig, se simțea rău și și-a dat seama că nu doar din cauza amețelii avea un nod în stomac. Nici măcar nu se gândise ce o să-i spună tatălui ei.

Și l-a închipuit ca în urmă cu zece ani, înfășurat în șorțul jerpelit din piele, cu ochelarii din plastic pe care-i purta ca să-și protejeze ochii de bucățile care săreau din metal. Probabil îl va găsi stând pe taburet la intrarea atelierului de fierărie, cu ușa deschisă, în pofida frigului care trebuia să fie deja în San Lorenzo.

De mică, María ura dezordinea din atelier, mirosul vopselurilor cu care se tratează metalul, căldura sufocantă a cuptorului. Nu-i plăcea s-o mângâie tatăl ei pentru că avea mâinile aspre, pline de umflături și tăieturi; nu suporta ca el s-o strângă lângă trupul lui tare și puternic pentru că era ca și cum ar fi îmbrățișat un perete de granit care mirosea a fier ars.

S-a întrebat ce-o fi rămas din acea amintire și îi era teamă de ce ar putea găsi.

Când taximetristul a spus că puteau porni, Maríei îi venea să îi ceară să se întoarcă, dar n-a făcut-o. S-a ghemuit pe bancheta din spate, toropită de căldura care aburea geamurile, și a încercat să nu se gândească la nimic.

După o jumătate de oră, a trezit-o taximetristul.

— Am ajuns. Adevărul e că nu știu ce căutați aici. E ca un cimitir.

María a forțat un zâmbet. Și ea se întreba același lucru. A coborât din taxi. O picătură mare de ploaie i s-a scurs printre gene. Apoi alta i-a atins buzele și altele noi i s-au înfipt în palme.

A rămas pe marginea drumului până când taxiul a dispărut după o curbă, înapoindu-se în vale.

A urcat fără grabă coasta, către grupul de case din jurul clopotniței bisericii. Când trecea pe lângă un gard, câinii care dormeau nepăsători se trezeau deodată și, ca o haită, se năpusteau la ea lătrând. Parcă îi reproșau ceva. Era modul în care, în satele mici, erai taxat drept străin.

Nu mai era una de-a lor. Se vedea în felul în care vorbea, în care se îmbrăca, în care se comporta. Curios, nu-și dăduse seama până atunci. Poate că în clipa aceea înțelegea că nu locurile sunt cele care se pierd în amintirea noastră, ci ceea ce purtăm în noi. Nu San Lorenzo se schimbase. Ea se schimbase.

Un fulger a luminat scurt și intens valea și în depărtare s-a auzit zgomotul unui tunet. A început să plouă cu putere. Se întuneca cu repeziciune, iar cărarea era tot mai noroioasă.

A reluat drumul și, după câțiva metri, prin perdeaua de ploaie, a apărut o casă umilă, mult mai mică decât își amintea María. Avea acoperișul refăcut cu olane noi care se deosebeau de cele vechi prin strălucirea pe care le-o imprima ploaia. Gardul de lemn era reparat, iar cireșii aveau un aspect ordonat, cu ramurile curățate.

A deschis nehotărâtă poarta grădinii. Ușa principală a casei era închisă. Ploaia aluneca pe lemn. A ținut o clipă clanța în mână, nehotărându-se să bată. Se simțea o intrusă. Atunci a auzit târșâit de pași înăuntru. S-a depărtat de ușă și aceasta s-a întredeschis cu un scârțâit.

În fața ochilor ei uimiți a apărut o ființă imposibilă.

Gabriel era un bărbat închis într-o închisoare de carne, un corp contrafăcut care se strâmba ca

trunchiul unui măslin bătrân. Privea cu ochi rătăciți, cu capul înainte, ca o pasăre cu ciocul mare. Buza de jos îi cădea moale dând înfățișării lui un aspect tâmp, iar ridurile profunde de pe pielea lucioasă se răspândeau în șiruri ce plecau de la ochii aproape albi, ca părul scurt de pe cap. Părea un schelet care se sprijinea tremurând de un baston.

Maríei i-au dat lacrimile.

— Bună, tată.

Gabriel și-a privit fiica în tăcere, de sus până jos, timp de un minut care a părut foarte lung. A ridicat încet privirea, ca și cum ar fi urcat dintr-o prăpastie, până i-a găsit ochii. Erau ca niște mici mase de verdeață proaspătă plutind pe o suprafață lăptoasă. Buzele i-au tremurat și fața i s-a descompus.

María l-a îmbrățișat. Durea până dincolo de marginile durerii să strângă în brațe coastele unui bărbat pe care și-l amintea voinic și puternic. Îi simțea fragilitatea și era tulburată că nu știa cum să se poarte.

— Cât timp, a bâiguit Gabriel. Zâmbea prostește, rușinat, neștiind ce să spună.

A mângâiat părul ud al fiicei sale și a poftit-o cu un gest să intre.

Casa era mică, în neorânduială și murdară. Mirosea a bătrânețe. Într-un colț, în fața unui fotoliu ce păstra încă forma corpului lui Gabriel, ardea un foc leneș în cămin.

María a zâmbit spășită, plimbându-și pe furiș privirea asupra mobilelor vechi, pline de praf, rezemate de peretele neregulat, văruit și zugrăvit de multe ori fără prea multă grijă. Pardoseala era de mozaic cu dale inegale. Lângă fereastră un ceas de perete număra secundele cu un calm de nesuportat.

Gabriel se mișca dintr-o parte într-alta, se străduia să depășească surpriza, se prefăcea că între ei nu se ridica o barieră imposibil de rupt într-

un minut. S-a apropiat de cămin și a răscolit lemnele ca să aţâţe focul.

María și-a scos paltonul ud și s-a așezat pe marginea fotoliului. Haina roasă care se odihnea pe brațul fotoliului avea mirosul lui Gabriel, un miros puțin acid, amestec de tutun de pipă și multe nopți de singurătate.

— De ce ai venit? a întrebat Gabriel, pe un ton mai sec decât ar fi dorit.

María a scos plicul de la spital. Gabriel s-a încruntat.

— Înțeleg. Nu voiam să te deranjez, dar la spital mi-au cerut un număr de telefon și nu știam pe care să-l dau; știi că aici sus trăim izolați.

— Nu trebuie să te scuzi, tată – doar că mi-ar fi plăcut să vii la mine… Poate aș fi putut să fac ceva.

Gabriel a privit plicul din mâna Maríei.

— Dacă ai venit până aici, probabil nu sunt vești bune, așa că nu prea poți face multe.

María a văzut că tatălui ei i se înceţoșa privirea. Nu mai era eroul invincibil și infailibil din copilărie, în fața ei se arăta acum bărbatul simplu, gol, plin de răni, de vânătăi, de slăbiciuni, de mizerii și de contradicții. Uneori intransigența devine obișnuință, ranchiunele și decepțiile, reproșurile și înfruntările se cicatrizează și nu mai e chip să rupi tăcerea sau distanța infinită, nici măcar după moarte, nici măcar în amintire. Dar, așa cum îi spusese Greta, bărbatul acela, sau ce mai rămânea din el, era tatăl ei. Și asta era de ajuns. A știut că nu are nimic să-i ierte, pentru că el nu simțea că trebuie iertat.

— Te-a udat ploaia. Ar fi mai bine să urci să faci o baie. Apoi vom mânca ceva. Avem multe de vorbit.

María a urcat la etaj cu o senzație amară. S-a dezbrăcat pe întuneric, a aruncat hainele pe pat și a intrat în baie. Și-a rezemat fruntea de faianță, simțind jetul fierbinte al dușului în creștetul

capului, având impresia că se află într-un izvor, străină de șuvoiul de apă ce îi aluneca pe trup. A mișcat degetele de la mâna dreaptă spre plăcile de pe perete ca un păianjen leneș până a întins complet brațul și a închis robinetul, rămânând nemișcată și cu ochii închiși. A lăsat tristețea să pătrundă până în centrul ființei ei și nu s-a împotrivit plânsului amar, convulsionat și solitar pe care i l-a provocat.

S-a întors în cameră și s-a așezat pe marginea patului. Din părul ud îi cădeau picături de apă pe obraji. Ceva pe comodă i-a atras atenția: o fotografie din primul ei an la universitate.

Nu-și amintea să i-o fi trimis tatălui ei, dar era acolo, într-un loc vizibil, cu o ramă frumoasă din lemn sculptat.

Abia se recunoștea. Purta niște blugi decolorați, espadrile și o bluză albastră cu guler Mao. Avea părul strâns sub un batic cu flori roșii și galbene și gâtul și mâinile pline de lănțișoare și brățări cu motive orientale. Gestul îi era intranzitiv, propriu studentei marxiste care era atunci, atrăgătoare și implacabilă. De nesuportat și vehementă cu acele discursuri învățate din revistele *Triumf* și *Caiete pentru dialog*. Era epoca în care l-a cunoscut pe Lorenzo, un tânăr chipeș cu un aer împrăștiat și oarecum anarhist. A zâmbit amintindu-și cum făcea dragoste cu el fără prezervativ pe canapeaua incomodă din apartamentul lui, după ce recitau pasaje din *Greața* de Sartre, fumând țigări de marijuana și ascultând María del Mar Bonet sau chitara lui Frank Zappa la vechiul pick-up Serrat.

O incomoda că amintirile acelea aveau un loc și în viața tatălui ei. Era ca și cum ar fi îmbinat două existențe opuse.

Tatăl ei s-a opus mereu relației cu Lorenzo; spunea că nu este un om bun, că are ceva bolnăvicios în privire. Poate timpul i-a dat până la urmă dreptate, dar tot îi venea greu să accepte că tatăl ei a fost în stare să-l denunțe pe Lorenzo la

poliție pentru activitățile clandestine din universitate. Pe vremea aceea erau doar doi copii care se jucau de-a adulții și denunțul l-a costat pe iubitul ei cinci luni în închisoarea Modelo, iar pe María pierderea tatălui pentru zece ani.

— Nu știam că ai fotografia aia a mea de la universitate, a spus cu prefăcută jovialitate când a coborât în salon.

Gabriel se ridicase și era lângă fereastră. Cu un gest ușor a dat la o parte perdeaua și s-a uitat afară. A privit ceva în depărtare, poate o amintire, cu chipul concentrat, uitând pe moment de María. Apoi a oftat obosit, a lăsat perdeaua să cadă și camera s-a cufundat iarăși în penumbră. María a avut impresia că tatăl ei o privea cu mai multă afecțiune decât înainte.

— E singura pe care o păstrez, a spus.

În vorbele lui se ghicea o tristețe veche, aproape indiferentă și sterilă. S-a așezat pe fotoliu privind fondul sticlos la focului. Și-a trecut limba albicioasă peste buzele crăpate și a închis o clipă ochii. Era evident că se obișnuise cu singurătatea și că brusca apariție a fiicei lui, deși îl bucura, îl făcea să se simtă ciudat și incomod.

María s-a simțit obligată să spună ceva, dar nu și-a găsit cuvintele. Nu există cuvinte pentru tot.

— Am să pregătesc ceva de mâncare.

Au mâncat în bucătărie. María spunea glume ca să umple tăcerea, râdea cu o veselie prefăcută și când îi strângea mâna tatălui ei peste fața de masă simțea îndoiala în vârful degetelor. L-a întrebat despre atelierul de fierărie. Ochii lui Gabriel s-au luminat.

— Spadele și cuțitele mele nu-i mai interesează pe domnișorii care le colecționau, a admis cu o umbră de nostalgie, ca și cum ar fi vrut să dea de înțeles că vremea lui trecuse.

Dar o asigură că se simte bine. Îi plăcea să stea departe de sat. Și-apoi, aici nu existau fantome cu care să conviețuiască.

Gabriel abia gusta supa. Bea mult. De câteva ori a încercat să-și țină gestul de a duce paharul la gură, conștient că fiica lui îl observa. Au terminat cina și conversația a lâncezit. Tristețea că erau incapabili să se apropie unul de altul a pus treptat stăpânire pe amândoi.

În cele din urmă, María s-a hotărât să treacă la subiect.

— Tată, ți-ar plăcea să vii să stai cu noi, în casa de pe plajă? Singur aici nu ești bine îngrijit.

Gabriel a dat din cap, căutând cu neîndemânare un șervețel cu care să-și șteargă bărbia. María nu l-a ajutat. Tatăl ei voia să arate că e capabil să-și poarte de grijă.

— O am pe mama ta.

María a oftat.

— Știu, și vei putea să vii s-o vezi de câte ori ai să vrei, îți promit.

Gabriel a dat din cap în semn de refuz.

— Lorenzo nu mă vrea. Și eu nu-l vreau pe el.

María a strâns buzele. A mințit fără convingere.

— Trecutul se uită. În plus, acum Lorenzo este mai liniștit, așteaptă o promovare, e posibil să-l transfere la Madrid.

Gabriel și-a deschis palma și a privit-o cu atenție. Era greu să știi ce gândea, privirea lui părea să străpungă carnea și să atingă orizontul unor ani pe care și-i șterse din amintire.

— Asta e casa mea, locul meu. Tu ai ales să trăiești cu bărbatul ăla, dar eu n-o voi face, a spus.

María a simțit că renășțea furia veche. Dacă se lăsau pradă ei, aveau o mie de motive să se certe din nou.

— Putem să vorbim altă dată, nu-ți face probleme.

Gabriel a privit cu seriozitate chipul fiicei sale.

— Trecutul nu se uită niciodată, nu se șterge niciodată… Eu știu.

Capitolul 3

A doua zi, María s-a trezit devreme și a pornit spre cimitirul din San Lorenzo.

Nimic nu se schimbase. Poate doar buruienile creșteau mai în largul lor și copacii se încovoiau și mai mult, copleșiți de goliciune. Mormintele erau risipite alandala, ca și cum fiecare mort ar fi ales locul care îi convenea mai mult pentru veșnicie. Pe colină se zăreau ruinele unei fortărețe romane.

I-a fost greu să-și amintească locul în care se ridica piatra funerară a mamei sale. Oricât de ciudat ar putea să pară, María n-a vrut să știe niciodată de ce într-o dimineață mama ei a hotărât să se spânzure de o grindă, când ea avea doar șase ani.

A găsit-o într-un loc mai izolat, cu fața către soarele care se ridica dintre dealuri. Mormântul ei era singurul fără buruieni împrejur, fără desene obscene și găinați de pasăre. Singurul pe care numele era perfect lizibil, ca și data morții. Și totuși, i s-a părut un loc pustiu de care tatăl ei continua să se agațe ca s-o plângă, după aproape treizeci de ani.

Ce fel de mamă fusese femeia îngropată acolo? Abia dacă și-o amintea. Doar imaginea unei femei mereu tăcute, cu înfățișare tristă. O femeie pe care, dintr-un motiv oarecare, viața o durea mai mult decât pe ceilalți.

Înmormântarea acestei femei a fost la fel ca prezența ei mereu mută și solitară pe holurile casei. O înmormântare cenușie, sub un cer plin de nori întunecați și un vânt înghețat. Își amintea o cameră mică, în întuneric, luminată doar de două candelabre cu lumânări a căror flacără tremurătoare arunca un cerc gălbui în jurul patului pe care zăcea mama ei, așezată cu mâinile pe

piept, ținând un crucifix. Chipul îi era acoperit de un voal, ca să nu-i intre muștele în gură sau în ochi. Împinsă de curiozitate, María s-a apropiat și a atins ușor cu degetele poala rochiei negre cu care o îmbrăcaseră pe mama ei. O bătrână fără dinți care se ruga a lovit-o peste mână și a privit-o cu severitate:

— Morții nu se ating, a certat-o, iar María a fugit afară, îngrozită că poate moartea se ia prin atingere.

•

Când și-a întrebat odată tatăl de ce își luase mama ei viața, Gabriel s-a ascuns în spatele unei tăceri adânci. Singurul lucru pe care îl spunea era că mama ei se afla în paradis.

A schimbat florile uscate cu unele proaspete. O vreme a stat acolo, înconjurată de o tăcere intensă. Dar n-a găsit nici pace, nici alinare. Și-a scuturat pantalonii, și-a aprins o țigară și a pornit spre sat fără să se uite înapoi.

•

— Am fost la mama, i-a spus tatălui ei.

Gabriel ascuțea un cuțit vechi cu lamă zimțată. Preț de o clipă a oprit roata polizorului, fără să ridice privirea. Apoi, ca împins de un resort invizibil, piciorul a reînceput să pedaleze cu mai multă forță decât înainte.

— Bine, a fost tot ce a zis.

María a luat un taburet și s-a așezat în apropiere. Preț de o clipă a privit dansul meticulos al degetelor tatălui ei pe lama cuțitului. Sunetul curelelor scripetelui și scrâșnetul metalului umpleau micul atelier de la parterul casei.

— E ciudat, a spus, încercând să atragă atenția tatălui său. E ciudat că ai o fotografie de-a mea de la universitate și n-ai niciuna cu mama. Nici măcar nu i-ai păstrat lucrurile. Îmi amintesc că le-ai ars în grădină puțin după înmormântare, înainte să ne mutăm aici. Ca și cum ai fi vrut s-o ștergi din viața

ta… Dar ești tot aici, îngrijindu-i în fiecare dimineață mormântul.

Niciun mușchi nu s-a mișcat pe fața circumspectă a lui Gabriel. Poate doar ochii i s-au întunecat puțin și s-a concentrat mai mult pe ceea ce făcea.

— De ce nu vorbim niciodată despre ce s-a întâmplat? a insistat María.

Gabriel n-a mai pedalat și a ridicat mâna cu un gest de exasperare.

— N-ai mai dat pe-aici de zece ani… Nu cred că trebuie să mă întrebi acum despre lucruri care s-au petrecut în urmă cu treizeci de ani. N-ai dreptul, María.

În glasul lui nu era reproș. Mai degrabă o implora să nu mai insiste.

María a consimțit în tăcere. S-a lovit cu palma peste coapsă cu un gest reținut și a ieșit din atelier. Avea nevoie de aer. Uitase senzația aceea de sufocare, de asfixiere pe care o simțea în fața tatălui ei și a tăcerilor lui nesfârșite. Era ca o casă plină cu camere încuiate. Abia încerca să deschidă o ușă și aceasta i se închidea brusc în nas, păstrându-și toate secretele în întuneric.

A intrat în casă. Din cămin ieșea fum și era frig. A coborât în pivniță după lemne uscate. A deschis trapa și a pipăit cu mâna peretele, pe orbecăite, până a găsit întrerupătorul. Scara din lemn a scârțâit când a coborât pe trepte, dând la o parte pânzele de păianjen ce păreau încremenite de mult timp.

Trunchiurile tăiate se înșirau ordonat lângă un perete până la o înălțime de un metru. María a luat două din partea de sus și când le-a dat la o parte a descoperit rama unei uși. Nu-și amintea să o fi văzut vreodată. S-a întrebat ce utilitate putea să aibă o ușă îngropată în spatele unei grămezi de lemne. Unul câte unul, a dat la o parte lemnele mai groase până și-a făcut loc. A împins ușa cu mâna și aceasta a cedat fără dificultate.

Încăperea nu era cu mult mai mare decât un coteț de găini. Tavanul era jos și podeaua, din pământ bătătorit. Singura lumină care intra era de la o ferestruică cu gratii. Mirosea a închis. María a văzut câțiva șoareci alergând speriați să se ascundă după o valiză rezemată de perete. Era o valiză veche, din lemn, având curele din piele și catarame scorojite.

María a deschis-o cu grijă, ca și cum ar fi deschis un sarcofag, cu o neliniște ciudată. A căutat bricheta în buzunar ca să facă puțină lumină.

Era plină de tăieturi din ziare vechi, aproape toate din perioada războiului civil și de după. Lucru care nu a mirat-o. Tatăl ei luptase pe frontul ambelor războaie de partea comuniștilor, chiar dacă niciodată nu vorbea despre asta. A luat cu grijă tăieturile din ziare. Erau ca frunzele unui copac mort, maronii și roase, gata să se dezintegreze la prima suflare de vânt. Înăuntru a găsit niște cartușiere și niște curele militare jerpelite și pline de găuri. A mai găsit o uniformă uzată de milițian și niște cizme fără șireturi. Pe fundul valizei era o cutie mică. A cântărit-o în mână și a auzit un zgomot metalic. Când a deschis-o, a găsit un pistol perfect uns și cu un încărcător de zece gloanțe. María nu se pricepea la arme, dar era obișnuită să le vadă prin casă. Lorenzo își ținea pistolul din dotare în sertarul noptierei, la capul patului. Dar acela părea mult mai vechi.

— Este un Luger semiautomat din armata germană, a lămurit-o cu voce gravă tatăl ei.

María s-a întors speriată. Gabriel stătea în pragul ușii cu picioarele depărtate și mâinile încrucișate pe piept. Își privea sever fiica. Dacă ar mai fi fost o fetiță, i-ar fi dat o bătaie bună. María a simțit că roșește. A lăsat pistolul la locul lui și s-a ridicat încet.

— Am văzut ușa și am fost curioasă… Îmi pare rău dacă te-am supărat.

Gabriel a înaintat spre valiză. A închis-o și s-a întors cu severitate spre fiica lui.

— Toți avem uși care trebuie să rămână închise. Cred că ar fi mai bine ca mâine devreme să te întorci acasă la tine înainte să se întrebe soțul tău unde ești.

•

În noaptea aceea, María l-a auzit pe tatăl ei umblând prin casă, până târziu spre dimineață. Nici ea nu putea să doarmă și a ieșit pe balcon să fumeze o țigară.

Atunci l-a văzut în portic, îmbrăcat în pijama, fumându-și pipa. Privirea i se întristă și, cu pleoapele căzute, se așeză în fotoliul de pe terasă. Era atât de liniștit, încât ai fi zis c-a murit. Și deodată, cu un glas dogit, ce nu părea al lui, a început să murmure lucruri de neînțeles, lucruri din trecut.

María nu a îndrăznit să înfrunte tristețea aceea. A rămas rezemată de cadrul ferestrei, privindu-l și auzind cum glasul i se stingea încet-încet, până când s-a transformat în suspin.

A stins țigara de balustradă și s-a întors în cameră.

S-a trezit înainte să se lumineze și s-a îmbrăcat încet. A simțit din nou o durere ascuțită și intensă în ceafă și a căutat pastilele pe care le lua pentru migrenă. Era doar placebo, dar avea nevoie să creadă că făcea ceva ca să oprească durerea aceea care o paraliza. Și-a scris adresa pe o hârtie și a lăsat-o pe pernă, ca s-o găsească tatăl ei. Nu se vedea lumină la ferestre. Probabil Gabriel dormea. A ieșit pe stradă și o rafală de vânt i-a înghețat fața.

•

Când autobuzul a lăsat-o iarăși în stația din Sant Feliu de Guíxols, satul abia începea să se dezmeticească. În depărtare se vedeau luminile promenadei pustii din port, cu restaurantele și locurile de distracție închise. Era trist să vezi

umbrelușele cu Coca-Cola și bere Damm murdare de găinaț de păsări și rupte, iar în jurul lor, îngrămădite alandala, scaunele și mesele din plastic de pe terase. Duminicile de iarnă erau deprimante într-un sat estival de pe coastă.

María s-a întrebat cum ajunsese acolo, până pe malul acelei mări, al acelui sat, până în viața aceea și la femeia în care se transformase. Era ciudat. Avea impresia că, pur și simplu, se lăsase în voia curentului, de când într-o bună zi sărise gardul și fugise din satul acela din Pirineii leridani.

În vreme ce mergea spre casă pe străzile pustii, își amintea emoția care a cuprins-o prima oară când a privit satul acela. Se simțea o învingătoare: toată coasta, întreaga Mediterană părea să-i prezinte omagiul, ca unui consul. Avea doar nouăsprezece ani. Tocmai începuse studiile de drept și o entuziasmau atmosfera efervescentă a aulelor, inscripțiile de pe pereții facultății, raziile poliției, întrunirile de la cafeneaua Gran Vía din Barcelona, excursiile nocturne în Cartierul Chinezesc, unde le dădeau cafea fierbinte și gogoși prostituatelor și le împărțeau clandestin prezervative… Totul era avânt, forță, iluzii și noutate: în fața ochilor ei lacomi se deschidea o lume plină de nuanțe, deschisă și presupus cosmopolită, atât de deosebită de închistarea din satul ei. Au venit primele petreceri la cămin, primele bețiii, primele țigări de marijuana, primele săruturi; a venit iubirea. Și a descoperit marea.

De fapt marea era a lui Lorenzo, lumea lui. Ea o ura. Pe Lorenzo îl încânta să facă plimbări lungi și să pescuiască în golfuri. El și prietenii lui din cazarmă alegeau uneltele de pescuit, nadele, gălețile, se aprovizionau cu apă, pregăteau sendvișuri cu omletă franțuzească și umpleau pungile de pânză cu fructe. Petreceau ore stând în fața unei hărți a Costei Brava, gândindu-se câte mile vor putea să se depărteze dacă timpul era bun,

ce bancuri de pești vor întâlni, ce răsărit de soare frumos vor avea privilegiul să admire.

Văzându-l atât de entuziasmat, María zâmbea, simulând aceeași emoție, dar în realitate se pregătea pentru ce era mai rău. Marea o speria. Știa că stomacul i se va revolta imediat ce se vor îndepărta de coastă, că va privi cu teamă de la pupă linia de plutire, dar mereu se străduia să-și reprime panica. De mică, de foarte mică știa că unele lucruri nu trebuie să iasă la suprafață.

Apoi toate astea s-au schimbat și prevestirile tatălui ei au devenit dureros de certe. De mult timp, Lorenzo nu mai naviga. De fapt, de la avort, soțul ei nu făcea altceva decât să muncească, să bea și să se întoarcă acasă prost dispus, mereu gata să provoace o ceartă. Gândindu-se la ce trăia acum, María își amintea chiar cu surprinzătoare tandrețe sunetul vechiului motor diesel al bărcii și dâra de spumă pe care o lăsa elicea în urmă.

Și mai ales liniștea. Liniștea aceea pe care nu a mai simțit-o nicăieri altundeva. Într-un punct anume al acelui deșert fără colțuri care era marea calmă, lansau plasele de pescuit și ancora. Barca se oprea de tot, legănată ușor de un curent ce părea ulei aurit. Atunci ea se trântea cu fața în sus pe puntea bărcii și se lăsa în voia soarelui de după-amiază. Nu a învins niciodată frica de adâncurile mării și nu îndrăznea să îl urmeze pe Lorenzo când sărea de la pupă ca să facă scufundări. Dar putea să închidă ochii și să mângâie apa cu degetele, ca și cum ar fi atins cu grijă, dar și curiozitate, un monstru adormit care o speria, însă în același timp o și seducea. Observa apoi respirația lui Lorenzo sub costumul de înot, pielea lui umedă și strălucind în soare, chipul perfect, senin, într-o stare de tăcere absolută, până când sunau clopoțeii undițelor, anunțând că un pește mușcase momeala. Și atunci se simțea cea mai norocoasă femeie de pe Pământ.

S-a măritat destul de repede cu Lorenzo; fusese cucerită de inteligența și farmecul lui, în pofida împotrivirii crunte a lui Gabriel. Lorenzo era un lider, toți îl urmau și îl admirau; în retrospectivă, era ușor să ghicești în el acele ticuri autoritare și violența reprimată din gesturi, în felul în care își apăra cu vehemență atitudinea. Dar atunci ea nu vedea un bărbat intransigent, ci un bărbat convins și sigur pe el însuși, puternic, de vreme ce misiunea pe care și-o autoimpusese – să salveze lumea de franchism – nu admitea atitudini călduțe și slăbiciuni de caracter.

La terminarea studiilor, Lorenzo a luat o hotărâre care i-a consternat pe toți prietenii lui, inclusiv pe ea. A hotărât să candideze pentru un post în Ministerul Apărării. Spunea că este un mod la fel ca oricare altul de a lupta împotriva sistemului, dinăuntru, chiar din măruntaiele monstrului. Cele cinci luni petrecute în închisoare îl transformaseră; nu mai era la fel de impetuos, devenise mai taciturn și începuse să bea peste măsură, dar chiar și așa a convins-o pe María, cum făcea cu tot ce își propunea. Dintr-un motiv ciudat, nu s-a ținut seama de antecedentele sale și a obținut postul într-un mod meritoriu.

Atunci au hotărât să cumpere casa aceea de pescari cu debarcader. Era o ruină, dar au muncit din greu s-o transforme într-un cămin. Foloseau fiecare zi a proaspetei lor căsnicii ca să facă dragoste la orice oră și în locurile cele mai neobișnuite. Voiau să aibă trei copii, deși, de fapt, gândindu-se bine, María știa că Lorenzo era cel care îi voia, două fetițe și un băiețel, și se dedicau cu entuziasm visului lor de a fi o familie fericită.

Acum parcă toate acestea nici n-ar fi existat. María pierduse copilul, iar măcelarii care o îngrijiseră la maternitate îi distruseseră ovarele. Lorenzo a început să-și arate fața întunecată pe care o are orice Lună și pe care María nu voise s-o vadă înainte. Munca în minister îl absorbea

complet, petrecea multe zile plecat de acasă. Avea gradul de locotenent de infanterie, dar își scotea uniforma din dulap de foarte puține ori, iar colegii pe care îi aducea uneori acasă la ore nepotrivite păreau mai degrabă agenți judiciari decât militari.

María a început să pună întrebări, dar el tăcea sau răspundea într-un fel evaziv care insulta inteligența soției lui. Dacă ea insista, se înfuria, spărgea lucruri și pleca de acasă trântind ușa.

Până când a venit prima bătaie. A doua a fost însoțită de câteva picioare în burtă. A treia i-a rupt mâna. A patra a eșuat pentru că María a reușit să îi pună un cuțit sub testicule. Nu ar fi avut curajul să i le taie. Acum știa ce rapid este drumul deziluziei.

După fiecare bătaie, când îl vedea că intră seara în dormitor, se uita la el ridicând o sprânceană, ca și cum ar fi fost surprinsă să-l vadă iarăși acolo. Lorenzo se așeza la picioarele patului, cu privirea ațintită asupra ei, simțind că, veghind mișcările ușoare ale picioarelor Maríei sau auzindu-i șoaptele când se prefăcea că doarme, se apropia de adevăr.

— María, mă ierți?

Dar ea nu răspundea. Atunci Lorenzo strângea pumnul și îl ridica în aer. Însă înainte să dea lovitura, se abținea. María se ghemuia ca un melc în tăcere și își zgâria palmele. Lorenzo smulgea cearșaful care o acoperea. Își lăsa pantalonii jos și se masturba pe spatele ei până ejacula cu un mormăit obscen. Se ștergea de spermă cu un colț de cearșaf și i-l arunca în față.

Asemenea unei mașinării care funcționează cu monede, în fiecare dimineață María deschidea ochii și se dădea jos din pat cu brațele inerte și părul răvășit pe umeri, privindu-și picioarele mici străbătute de vene albastre pe podeaua rece. Toate zgomotele vulgare ale lumii puneau stăpânire pe inima ei. Scurgerea apelor reziduale prin țevi. Și muzica absurdă, dincolo de orice logică, a lui

Antonio Machín, care se auzea dintr-un vechi gramofon și care îl emoționa atâta pe Lorenzo:

Două gardenii pentru tine,
cu ele vreau să-ți spun
te iubesc, te ador, viața mea…

O moarte lentă, calmă, dar sigură. La asta aspira María după zece ani de căsnicie. Era ciudat cum gândeau bărbații. Ea a învățat să se refugieze în sex anonim cu amanți de circumstanță. Niciunul n-a însemnat nimic, dar fiecare dintre ei interpretase acest hieratism conform propriilor trăiri. Pentru unii era o călugăriță violată, pentru alții, o retardată, pentru unii, o mistică, iar pentru alții, o cinică vulgară. Dar toți, fără deosebire, pretinseseră să triumfe asupra abandonului ei, silind-o să renunțe la el, ca și cum aceasta ar fi fost adevărata provocare pe care și-o impuneau.

Nimeni nu-i cunoștea adevărata situație, cu excepția Gretei, față de care, din când în când, se descărca. Prietena ei insista mereu să se despartă de el. Ba chiar se oferise s-o găzduiască; dar María se arăta reticentă. Își spunea că îndura totul pentru că încă îl iubea, dar în fond își dădea seama că nu era adevărat. Cântăreau mai mult obișnuința, teama de nesiguranța unei vieți fără orizonturi clare, lipsa banilor și, mai ales, nevoia de a-și recunoaște eșecul. Poate aștepta un miracol, spera ca bărbatul de care se îndrăgostise să se întoarcă.

De s-ar întâmpla ceva diferit în viața ei, își repeta María, ceva care să-i deschidă ochii, ceva care să-i ofere un destin nou… Dar nimic nu se schimba în bine: munca era de rutină, prost plătită. Nici măcar nu avusese ocazia să-și demonstreze priceperea ca avocată de drept penal, se irosea în cauze pe care clienții nu puteau să le plătească, într-un subsol vechi pe care îl împărțea cu alți foști colegi de facultate la fel de frustrați și de obosiți ca

ea. Singura excepție era Greta, dar nici măcar lumina ei nu îndepărta umbrele din viața Maríei.

•

După zece minute a ocolit casa olarului și a luat-o pe bulevardul S'Agaró. Puțin după aceea, într-o curbă a zărit zidul de piatră care îi înconjura casa.

N-a îndrăznit să intre. Știa că Lorenzo o va întreba unde a fost și că se va înfuria când îi va spune. Dacă exista ceva ce nu uitase soțul ei, erau acele cinci luni petrecute la închisoare din cauza lui Gabriel. Instinctiv, a căutat în buzunarul paltonului altă țigară, uitând că o fumase pe ultima. În loc de pachetul de țigări, a dat peste scrisoarea de la spital cu diagnosticul tatălui ei.

Era obosită, brațele și picioarele îi atârnau grele de parcă s-ar fi luptat în noroi cu mâinile goale. A respirat adânc și a intrat în casă.

Lorenzo dormea pe canapeaua din salon. În fundal se auzea muzică de bolero la pick-up, melodia ideală care să acompanieze bețiile lui. Și, judecând după sticlele risipite pe măsuța de cristal, băuse destul de mult înainte să adoarmă. María și-a scos pantofii și s-a apropiat fără să facă zgomot. L-a privit mângâind aerul care îl înconjura, neatingându-l de teamă să nu se trezească, dar tristă și ușurată totodată că putea să amâne discuția despre tatăl ei.

Pielea brună și părul creț de pe piept i se vedeau din pijama. Dormea ca un copil, cu o expresie ingenuă și în același timp provocatoare. Era un perfect oximoron. Era foarte frumos, dar începeau să apară semne că în curând frumusețea aceea se va ofili. Maríei îi plăcea să-l privească în acele scurte momente de pace pe care i le oferea somnul. Părea că mereu avea să fie acolo, că era bărbatul care dormea pe partea dreaptă a patului, luând toată plapuma ca să se învelească. Îi era dor de vremea în care, ca să poată să doarmă, se lipea de coapsele și de spatele lui; îi simțea coastele și vertebrele coloanei. Îi asculta respirația. Îi trecea

mâna peste talie și degetele îi căutau atingerea pieptului, încurcându-se în părul lui.

A luat o pătură și l-a învelit. Apoi a urcat în birou.

A aprins veioza și a desfăcut un pachet de țigări. A deschis puțin ușa cu geam care dădea spre terasă și a aprins țigara. Lorenzo nu suporta ca ea să fumeze. Primul fum s-a risipit aspirat prin grilaj. S-a așezat cu coatele rezemate de birou și capul în mâini. Atunci a văzut biletul rezemat de glastră. A recunoscut scrisul soțului ei, grăbit și ferm:

> *A sunat prietena aia a ta lesbiană. Zice s-o suni la prima oră pentru o treabă importantă. Bănuiesc că e o scuză ca să te caute în chiloți, dar ai să vezi tu*.

María s-a simțit îndurerată de tonul batjocoritor al biletului.

— Ticălosule…, a șoptit, supărată pe ea însăși pentru că se încăpățâna să rămână lângă un asemenea om. Dar imediat s-a întrebat intrigată ce voia să-i spună Greta așa de important.

Capitolul 4

Când a ajuns la birou, doar aspiratorul celui care făcea curățenie zumzăia. Mesele erau goale încă, dulapurile metalice închise, telefoanele pe mese, tăcute, luminile stinse și volumele de legislație aliniate în perfectă ordine de-a lungul întregului perete. María își petrecuse acolo mare parte din ultimii ani și își dedicase tot talentul și toată energia pentru ca acel birou de avocatură să se dezvolte. Și deodată acum îl vedea cum era cu adevărat: un loc rece, inospitalier, steril, un loc cu indiferența unui mare zeu care nu prețuiește sacrificiile minusculilor adoratori care îl slujesc.

În spatele ușii Gretei era lumină.

María a ciocănit și nu a așteptat răspuns. A deschis direct. Ferestrele aveau storurile trase până la jumătate și o penumbră plăcută învăluia mobilierul alcătuit din niște rafturi și un birou cu trei scaune așezate împrejur în semicerc. Într-un colț, pe o măsuță joasă, erau două pahare, un termos cu cafea și o sticlă cu apă.

Greta stătea în picioare și vorbea cu o femeie de vreo cincizeci de ani ce părea un pachet de nervi.

— Ce era atât de urgent? a întrebat María, lăsându-și paltonul în cuier.

Greta avea o expresie gravă.

— Ți-o prezint pe Pura. Cred că te va interesa ce are să ne spună.

Purificación era o femeie mărunțică și apăsată de griji, fără alte aspirații în afară de plata chiriei. Nu era nimic interesant la ea. Nici măcar nu se considera femeie. Pur și simplu se vedea pe ea însăși ca pe un măgar de povară care ducea în spate cinci copii murdari, o casă micuță și care suporta ceea ce-i dădea viața încovoindu-se și privindu-și vârful pantofilor găuriți. S-a așezat pe

marginea scaunului cu mâinile în poală, strângând o batistă murdară. Greta a servit-o cu cafea.

— De ce nu îi spui colegei mele ce mi-ai spus mie?

Femeia a început să vorbească despre soțul ei. Îl chema Jesús Ramoneda.

— Face pe turnătorul pentru poliție. Toată lumea știe, așa că nu cred să se afle ceva nou dacă spun.

— Nu e o „slujbă" foarte obișnuită, a intervenit, intrigată, María.

Pura a privit-o cu o undă de intransigență în ochi.

— Soțul meu nu este un om obișnuit.

A povestit că soțul ei nu era în stare să-și conducă propria viață. Îi bătea pe ea și pe copii și bea prea mult. Adesea dispărea cu zilele, câteodată chiar cu săptămânile. Purificación a ajuns la concluzia că o înșela cu altele sau că mergea la curve ori poate intrase în vreo belea cu justiția. Asta era lumea lui, cea a infractorilor. Dar ea nu zicea nimic, ce putea să zică? Lumea ei se limita la un salon plin de vechituri, o bucătărie jegoasă și cinci copii care plângeau întruna. Chiar dorea cu toată ființa ei ca el să plece. Cel puțin, când era plecat, putea să respire fără frică.

María asculta și își lua notițe. S-a gândit că era vorba de tipicul caz de abuz, că soțul femeii ăleia era un nemernic, ca atâția alții… Și deodată s-a simțit rușinată și șocată: ca atâția alții. Era oare mare diferență între ce i se întâmpla nefericitei ăleia și ceea ce îi făcea ei Lorenzo? Ca și cum comuniunea aceasta de destine ar fi incomodat-o, a luat o ceașcă de cafea și și-a ascuns privirea în ea. Știa că Greta o privea cu atenție, dar s-a prefăcut că nu bagă de seamă.

— Cred că înțeleg, a spus, dar nu cred că putem să facem prea mult ca să vă ajutăm. Divorțul nu există, iar părăsirea căminului de către soție este pedepsită. Totuși, pot să vă dau adresa unei case de

primire clandestine unde trimitem femei în situația dumneavoastră.

A început să noteze adresa, dar Pura i-a spus să nu mai scrie și a privit-o foarte serioasă.

— Acum câteva zile a venit un polițist în civil și a întrebat de el. Nu era dintre cei obișnuiți, nu-l mai văzusem niciodată. Părea foarte supărat. Mi-a arătat fotografia unei fetițe de vreo doisprezece ani și m-a întrebat dacă o văzusem pe-acolo sau dacă Ramoneda îmi vorbise despre ea. I-am spus că nu și a plecat bombănind… După trei zile au venit alți doi agenți. Pe ăștia îi cunosc, sunt de la comisariatul Verneda și vin des pe la noi ca să le dea Ramoneda informații despre vânzarea în detaliu din cartier. Dar nu pe el îl căutau, ci pe mine. Au spus că s-a întâmplat ceva îngrozitor și că soțul meu este în spital. E posibil să moară. Bărbații ăia mi-au spus că pot să aranjeze lucrurile. Mi-au oferit o sută de mii de pesete dacă nu fac plângere. Se vor ocupa ei de tot.

María s-a agitat pe scaun stupefiată.

— Dar din ce motiv v-au oferit bani ca să nu faceți plângere?

— Se pare că cel care a vrut să-l omoare pe soțul meu este polițistul acela care a venit acum câteva zile cu fotografia fetiței. Cred că este inspector-șef la brigada de Informații. Timp de câteva zile l-a ținut pe soțul meu închis într-un beci și i-a făcut tot felul de mârșăvii.

În clipa aceea Maríei i s-a făcut frică. A fost ca și cum până atunci s-ar fi jucat cu un cilindru aparent inofensiv și deodată ar fi descoperit că era plin cu nitroglicerină. Și-a întors cu grijă privirea către Greta, care stătea tăcută cu brațele încrucișate pe piept.

— Și presupun că dumneavoastră ați venit la mine pentru că vreți să-l denunțați pe polițistul acela, a spus María cu precauție.

Purificación s-a uitat la amândouă avocatele cu ochișorii aceia morți care brusc au căpătat o

strălucire intensă.

— Ce vreau să știu este dacă pot să scot mai mulți bani.

María și Greta au schimbat o privire jumătate perplexă, jumătate rușinată. Totuși, María și-a dat seama imediat de importanța a ceea ce aflaseră. Mofturile sau motivele nu aveau importanță, ce mai conta dacă femeia aceea căuta bani sau dreptate.

— Dacă reușim să-l băgăm la închisoare pe acel inspector-șef, veți avea banii și faima pe care le doriți.

María a acceptat cazul fără să se gândească, entuziasmată. Era ceea ce aștepta de când terminase facultatea. Adio repetărilor, cazurilor de categorie inferioară, mărunțișurilor. Trăsese lozul cel mare și avea de gând să profite de șansă.

— Va fi nevoie să vorbesc cu soțul dumneavoastră.

— E în comă.

María se încruntă. Aceea era prima dificultate de care avea să se ciocnească. Victima nu putea să-l identifice pe agresor.

— Nu contează, vreau să-l văd.

•

Când a intrat, María a văzut corpul tumefiat al acelui bărbat care zăcea pe un pat de urgențe la spitalul Francisco Franco. A impresionat-o cât de deformată îi era fața, complet descărnată, distrusă. Și a fost sigură că avea să-i impresioneze și pe procuror, și pe judecător. Despre caracterul lui, despre felul lui de a gândi și a fi cunoștea doar ce-i spusese Purificación și va ști să ascundă cea mai mare parte a acestei informații pentru ca, mai târziu, să câștige procesul.

Au fost luni de muncă intensă. Căutare de probe acuzatoare, martori, mobilul agresiunii… S-a dovedit surprinzător de ușor să găsească martori care garantau brutalitatea acelui inspector pe care María nu l-a văzut decât la începerea procesului.

Până la înfățișare, adunase destule probe ca să demonstreze că inspectorul-șef César Alcalá era un polițist corupt care conducea o rețea de prostituție și droguri. Ramoneda, care lucra pentru inspector ca informator, avea de gând să-l denunțe, motiv pentru care César Alcalá a hotărât să-l asasineze, nu înainte de a-l tortura cu cruzime ca să afle ce știa.

— Un caz clar, a spus María înainte de pledoaria finală.

Greta, care muncise la cazul acela la fel de mult ca María, avea rețineri. Apăruseră deodată prea multe probe și mărturii acuzatoare. Și, peste toate acestea, Ramoneda era tot în comă, neputând să dea explicații. În plus, rămânea o chestiune pe care nu o menționase nimeni.

— Pura zice că polițistul i-a arătat fotografia unei fetițe de doisprezece ani. Nici măcar nu am încercat să aflăm identitatea ei și de ce o căuta inspectorul.

— Nu este relevant pentru noi, a spus jenată María, încheind astfel subiectul.

•

Toată țara era cu ochii pe ea datorită acelui caz care câștigase treptat amploare și importanță mediatică pe măsură ce treceau lunile de instrucție, transformându-se într-o adevărată probă de foc pentru sistemul judiciar. În baruri, în aulele facultăților, chiar în ateliere, toată lumea vorbea despre asta: se schimbase cu adevărat sistemul îndeajuns cât să bage la închisoare un important ofițer de poliție? Vor exista presiuni pentru o sentință favorabilă care să-l declare pe polițist nevinovat, chiar împotriva probelor prezentate la proces?

La sfârșitul lui 1977, cazul urma să primească sentința. Acela a fost momentul de glorie pe care îl așteptase María ani de zile. Sala arhiplină ascultându-i înflăcărata pledoarie finală, blițurile aparatelor de fotografiat, ziariști care luau notițe,

radioul care emitea în direct. Chiar și o cameră a RTVE[5] a înregistrat discursul său. Nu credea că o să câștige. Dar nu prea îi păsa. Deja cazul o catapultase în prim-planul actualității și diferite birouri de avocatură prestigioase erau interesate să o angajeze.

În lunile acelea viața ei s-a schimbat pentru totdeauna. Certurile cu Lorenzo au devenit tot mai aprinse, până când, în cele din urmă, a hotărât să plece de acasă. A ajutat-o în hotărârea ei, și încă mult, faptul că până la urmă a cedat farmecelor Gretei.

În ceea ce îl privea pe tatăl ei, Gabriel nu a vrut să părăsească San Lorenzo, dar nu prea conta. Cu cât câștiga María ținând conferințe putea să plătească o infirmieră care să îl îngrijească douăzeci și patru de ore pe zi. În plus, numărul clienților ei a crescut spectaculos, ca și onorariul. Într-atâta încât a putut să cumpere și partea de casă a lui Lorenzo și să se mute acolo cu Greta, spre indignarea soțului ei, care a cerut transferul la Madrid.

Sigur, nu fusese ușor. Pe măsură ce treceau lunile, presiunile au devenit insuportabile. Într-o dimineață, niște necunoscuți au atacat biroul de avocatură, agresându-i pe avocații care lucrau la cazul inspectorului Alcalá, au distrus mobilier și dosare și au împânzit pereții cu lozinci amenințătoare. Din fericire, María nu era în ziua aceea acolo.

Nici Greta, dar când au început să primească acasă amenințări cu moartea, s-a speriat. I-a cerut Maríei să fie discretă, dar ea refuza să stea departe de lumina reflectoarelor. Pradă euforiei și orbită, era incapabilă să înțeleagă că atitudinea ei le punea pe amândouă în pericol, până când, la un moment dat, Greta a fost agresată în plină stradă de un grup de extremiști de dreapta, care au umilit-o aruncând în ea cu ouă și agățându-i de gât o pancartă pe care scria „târfă lesbiană roșie”.

•

În sfârșit, înainte de Crăciunul din 1977, a venit sentința: spre surprinderea tuturor, judecătorul accepta argumentele Maríei și îl condamna pe acuzat la închisoare pe viață. Era mult mai mult decât speraseră María și colaboratorii ei. Părea chiar o pedeapsă exagerată. Ca și cum cineva ar fi hotărât să-l învețe minte pe inspector. Nici vorbă de justificări. Alcalá a fost dus imediat la închisoarea Modelo din Barcelona.

După un an, Ramoneda era tot în comă. Soția lui a fost mai mult decât mulțumită cu indemnizația și interviul plătit, în exclusivitate, de revista *Interviú*.

— Totul s-a terminat cu bine, a spus María în seara în care ea și Greta au ieșit să sărbătorească victoria.

Era pentru prima oară când își permiteau să cineze la un restaurant din zona bună și să bea Gran Reserva.

Greta a privit-o în tăcere pe María ținând paharul în aer. S-a așezat pe un fotoliu și a băut o gură mare de vin. Apoi a lăsat paharul și și-a șters buzele cu un șervețel brodat. Ochii îi erau roșii. Nu mai avea bucuria de odinioară.

— Ce e? a întrebat-o María.

Greta era neliniștită.

— Am impresia că am plătit un preț prea mare pentru toate astea… E ca și cum ne-am fi vândut sufletul.

María s-a încruntat, prost dispusă.

— Nu fi dramatică. Vorbești în clișee. Și-apoi, ce e sufletul?

Greta a privit-o uimită, ca și cum ar fi bănuit de unde venea întrebarea aceea.

— Ceea ce avem înăuntrul nostru, sau, mai bine chiar, a subliniat, ceea ce ne susține pe noi dinăuntru, a spus, dezamăgită, văzând expresia sceptică a Maríei.

— Îmi imaginez propria mână intrând în corp prin stomac: pot să pipăi rinichii, ficatul, plămânii.

Pot chiar să ating pe orbecăite viscerele, celulele, globulele și nervii, inima. Să le cântăresc în palmă, să simt mișcarea de contracție și relaxare ritmică. Dar sufletul, nu. Nu-l găsesc nicăieri. Am făcut ce trebuia, dreptate. Ar trebui să fii mulțumită că ai învins morile de vânt.

— Nu fi sarcastică. Nu există nimic quijotesc în toate astea, nici dreptatea nu are vreo legătură. Amândouă știm ce fel de om este Ramoneda și ai văzut-o pe soția lui făcând praf banii din despăgubire la Galeriile Preciados[6]. În schimb, nu pot să mi-l scot din minte pe polițistul acela, i-ai văzut resemnarea, expresia de descurajare?

— A fost condamnat la închisoare pe viață, doar nu era să sară în sus de bucurie.

— Nu groaza de închisoare îi întuneca privirea, ci sentimentul de nedreptate. Am auzit povestea fiicei lui. Era fetița din fotografie, nu-i așa?

María a aruncat supărată șervețelul pe masă.

— Ajunge, Greta, te rog. Da, și eu am auzit despre răpirea fiicei lui. Dar totul este o înșelăciune, nu există dovezi, nimic. În schimb, există zeci de dovezi că este un polițist corupt și brutal.

— Dar dacă e adevărat? Și dacă informatorul acela avea vreo legătură cu fetița dispărută?

— Să afle poliția. Nu e treaba noastră.

Greta a zâmbit cu tristețe. S-a uitat spre luminile orașului, care se întindeau în fața ei ca o înșelătoare oază de liniște.

— Ai dreptate: treaba noastră s-a terminat. Acum, pur și simplu e vremea să uităm. Dar mă întreb dacă vom putea.

•

Ofițerii care îl mutau pe César Alcalá au intrat pe o poartă laterală a închisorii.

Măruntaiele acelei închisori vechi erau putrede. Erau ca niște catacombe pline de uși închise, ferestre astupate, canale labirintice și unghere care nu văzuseră niciodată lumina. O conductă de ape

reziduale se spărsese, inundând totul cu fecale. Niște bărbați goi până la brâu lipăiau desculți, cu mâinile în mizerie. Își protejau gura doar cu o batistă și era evident că duhoarea le făcea greață. Erau oameni fără nume și fără chip care populau subsolul ca niște șobolani: îi auzeai uneori alergând sub podea, dar nu-i vedeai niciodată.

César Alcalá încerca să se țină tare, dar picioarele i s-au înmuiat la vederea spectacolului dezolant din fața ochilor lui. L-au obligat să intre într-o încăpere mică în care abia putea să stea în picioare fără să atingă cu capul tavanul umed din care se scurgea apa.

— Dezbracă-te, i-a ordonat un ofițer cu o privire lipsită de orice expresie, fără să clipească măcar.

A trebuit să facă duș cu apă foarte rece și, aproape fără să-i lase timp să se șteargă, l-au împins până la o linie făcută cu vopsea. Linia aceea era meridianul între două lumi. În urmă, viața. Înainte, nimic.

I-au luat amprentele pe niște cartonașe galbene, l-au fotografiat, i-au dat niște obiecte de toaletă și i-au cerut să-și pună lucrurile personale într-o cutie și să semneze o chitanță.

— Ți se va înapoia totul când vei ieși… a spus ofițerul care îl percheziționase, ca și cum ar fi vrut să adauge… „dacă mai ieși vreodată”.

César Alcalá a întrebat dacă putea să păstreze fotografiile fiicei și tatălui său pe care le avea în portofel. Ofițerul s-a uitat la amândouă, oprindu-se mai mult decât era cazul la cea a fetiței.

— Câți ani are?

— Treisprezece, a șoptit trist inspectorul.

Ofițerul și-a lins buzele ca un motan.

— Are țâțe frumoase, a spus cu brutalitate.

César Alcalá a strâns din dinți, dar și-a stăpânit pornirea de a-i zdrobi capul acelui vierme.

— Puteți să mi le dați, vă rog?

Ofițerul a ridicat din umeri. A rupt cu o meticulozitate maniacală fotografiile în bucăți

foarte mici, pe care le-a lăsat să zboare pe masă. L-a fixat cu privirea pe César Alcalá.

— Sigur, *inspectore*. Poți să le păstrezi.

César Alcalá și-a dres glasul și a adunat bucățile.

— Cum se spune? l-a întrebat ofițerul cu prefăcută supărare.

César Alcalá și-a înfipt privirea furioasă în podeaua murdară.

— Mulțumesc, a șoptit.

L-au mutat într-o galerie cu celule pe laturi.

Tăcerea disperată îl sufoca. Se auzea doar zgomotul ritmic al unui grilaj care se deschidea și se închidea mecanic. Ecoul surd și profund al acestui sunet era ca un dangăt de clopot în ziua morților. Ofițerul care îl conducea se oprea în fața fiecărui grilaj și la fiecare oprire repeta cu voce tare numele inspectorului, pentru ca deținuții să știe că era acolo. Asmuțeau câinii împotriva lui și César Alcalá știa că imediat ce va pune un picior în zonele comune va fi mort.

— Pe-aici se spune că e cineva dispus să plătească o avere pe capul tău, așa că păzește-ți bine spatele.

César Alcalá a dat din cap neîncrezător. El era deja mort cu mult înainte să intre în închisoarea aceea. Mort din ziua în care fata lui dispăruse fără urmă; mort de când soția lui, Andrea, neputând suporta atâta durere, se împușcase, lăsându-l singur.

Celula lui era un spațiu de dimensiuni reduse, cu pereții și podeaua din ciment gros, cu două paturi suprapuse lângă o fereastră mică, închisă cu gratii pe unde pătrundea aproape cerând permisiunea lumina din curte; o chiuvetă fără oglindă și un closet grosolan, fără capac completau tabloul.

César Alcalá a privit câteva clipe dezgustat dezolantul și neliniștitorul peisaj cu care trebuia să se obișnuiască. Cu un gest obosit, s-a lăsat să cadă pe patul de jos.

Ofițerul a zâmbit batjocoritor și a închis ușa.

Luminile din curte scăldau parțial chipul inspectorului. A rămas cu ochii fixați pe acea sclipire de lumină artificială, hipnotizat de forța ei abrazivă. Alături de rufele spălate care stăteau agățate în spatele gratiilor de la ferestre, chipuri abstracte strivite de bare priveau un orizont nevăzut în vreme ce se lăsa noaptea. În clipele acelea singurătatea se accentua și nostalgia invada până și inimile mai tari. Era ca și cum, când se termina ziua, acei oameni luau cunoștință de locul în care se aflau și se simțeau mizerabili și pierduți. Fiecare persoană închisă acolo se agăța de amintiri, se înfășura în ele: un nume, o fotografie, un cântec, orice, numai să se simtă viu.

Dar Alcalá încerca să șteargă tot ce existase înainte de noaptea aceea – trăia de ceva vreme în prezența morții și pentru el era mai dureros să se simtă viu decât să presimtă moartea. S-a întors cu fața către întunericul celulei. Soarta lui nu-l mai preocupa. S-a așezat pe pat și a reconstruit cu răbdare fotografiile fiicei și tatălui său, închis și el în aceeași închisoare cu aproape patruzeci de ani în urmă – poate în aceeași celulă. Și a râs de el însuși, de drumul absurd pe care i-l trasa destinul.

Capitolul 5

Mérida. Mai 1941

Cu șapte luni înainte de dispariția Isabelei Mola

Profesorul Marcelo era mulțumit. Cu noua lui muncă de institutor al micului Andrés credea că a scăpat pentru totdeauna de drumurile grele și înghețate pe care le avea de făcut ca profesor de țară.

Dimpotrivă, fiul lui, micul César, era taciturn și prost dispus. Obișnuit cu viața nomadă, îi era dor să meargă dintr-un loc într-altul. Poate n-aveau ei prea multe înainte, își spunea, dar tatăl lui cânta niște melodii grozave și putea să meargă din sat în sat și să vorbească fără să-și piardă răsuflarea ore întregi. Din când în când găseau un șopron sau o stână și ceva de mâncare. Se mulțumeau cu puțin: apa caldă cu niște sfeclă furajeră, doi cartofi tari și negri erau pentru ei motiv de sărbătoare.

Și apoi, marile descoperiri. Tatăl lui era o enciclopedie; indica fără șovăire fiecare dintre constelațiile din emisfera nordică, de la Equuleus, numită și Calul Mic, până la Fecioară, și vorbea despre planete de parcă ar fi trăit pe fiecare dintre ele. În alte zile se distra recitând din Góngora și Quevedo[7], fiind rând pe rând ba unul, ba altul și punându-i să se certe. Se pricepea la muzică, la matematică, la științele naturale, dar nimic nu-l mulțumea îndeajuns.

César se simțea fericit. Înfrunta vesel lipsurile și necazurile, de mână cu tatăl lui, atent la lumea care i se deschidea în fața ochilor, o lume complexă, dură, uneori crudă, dar mereu minunată.

— Ceea ce simți tu este libertatea, îi spunea Marcelo. Corpul tău este scuturat de frigul

dimineții, mulțumește pentru prima rază de soare care îl încălzește, se bucură de o supă caldă, pentru că stomacul cunoaște foamea. Iar ochii tăi sunt încântați de imensitatea peisajelor din care într-o zi omul a fost alungat ca să fie închis în fabrici mizere. Dacă fiecare muncitor, fiecare țăran ar fi capabil să se regăsească această senzație de umanitate, cine crezi că ar mai vrea să fie sclav?

Atunci a apărut în viețile lor femeia aceea, Isabel Mola.

De când a cunoscut-o, tatăl lui a devenit de nerecunoscut. Își schimba mereu hainele, arunca banii pe pantofi care îl strângeau, impunea reguli absurde – mai nou, trebuia să se spele în fiecare dimineață cu apă rece ca gheața și să se frece după urechi până i se înroșeau. Și culmea, o chemase de la țară pe mătușa Josefa ca să aibă grijă de el.

— Pot să am singur grijă de mine, protestase copilul.

Marcelo își făcea cărarea pe mijloc pentru a nu știu câta oară în fața oglinzii, cu părul plin de pomezi și mirosind puternic a parfum.

— Nu poți. Ai doar opt ani. În plus, mătușa ta are nevoie de noi tot atâta cât avem noi de ea.

Marcelo a privit chipul fiului său și a simțit că-l cuprinde neliniștea. Părea atât de trist, cu fața pistruiată și părul tuns școlărește… Pentru prima dată după mult timp a simțit că nu știuse să-i ofere o viață potrivită cu vârsta lui. De când rămăsese văduv, îl târâse pe băiat într-o viață de nomad care nu avea să-i folosească la nimic. Dar toate astea urmau să se schimbe. Acum avea o muncă stabilă. La început, lui César poate că nu o să-i placă, dar până la urmă o să se obișnuiască cu rutina unui copil de vârsta lui.

— Nu e așa de rău să dormi în fiecare noapte în același loc, ai să vezi. În plus, acum o să te poți împrieteni cu alți copii. De exemplu cu fiul soților Mola. Andrés e de vârsta ta și pare un băiat interesant.

— Nu-mi plac oamenii ăia, a spus copilul, încruntându-se.

Îl ura pe băiatul acela. S-a gândit mai bine și a adăugat:

— De fapt, nu-mi plac deloc oamenii.

Lui Marcelo i-a venit să zâmbească. A lăsat pieptenul pe marginea chiuvetei și s-a așezat pe vine în fața fiului său, privindu-l în ochi. Ochii aceia neliniștiți erau ca niște stele rătăcitoare.

— Ei bine, asta trebuie să se schimbe, fiule. Nu putem să trăim singuri pe lume, pricepi? Avem nevoie de ceilalți și ceilalți au nevoie de noi.

César a dat din cap, deși nu înțelegea ce îi spunea tatăl lui. Marcelo s-a ridicat și s-a dat cu câteva picături dintr-o loțiune care lui îi era tare nesuferită. Și-a aranjat cravata și s-a privit cu un aer satisfăcut.

— Toate astea, César, le fac pentru tine. Ai să vezi, într-o zi îmi vei mulțumi.

Și atunci copilul a simțit că totul era o minciună. Nu reușea să înțeleagă ce se petrecea cu tatăl lui, dar și-a spus că nu o făcea pentru el, ci pentru femeia aceea de care vorbea întruna.

— Acum urcă în camera ta. Mătușa o să te cheme la masă. Eu trebuie să mă duc în oraș.

César și-a privit tatăl cu suspiciune.

— O să te întâlnești cu femeia aia?

Marcelo i-a susținut privirea întrebătoare.

— De fapt mă văd cu niște prieteni care o cunosc pe Isabel și, da, bănuiesc că ea va fi acolo.

— Aș putea să vin cu tine. O să fiu cuminte.

Marcelo a refuzat cu oarecare nerăbdare.

— Întâlnirile astea sunt plictisitoare. Ar fi mai bine să te duci sus acum.

César a alergat pe scări în sus și s-a încuiat în camera lui. Când a fost sigur că nu va veni nimeni să-l deranjeze, a deschis cutiuța din metal în care ținea portretul mamei lui. L-a atins cu delicatețe, de parcă s-ar fi temut să nu dispară. Pentru că, în chip de neînțeles, imaginea mamei începea să i se

șteargă din memorie și se confunda cu cea a noii femei care părea să-i placă tatălui său.

S-a întors spre perete și s-a învelit cu pătura aspră, închizând ochii. L-au podidit lacrimile și a început să suspine cu fața îngropată în pernă, ca să nu-l audă nimeni plângând. Nu știa de ce plângea, dar nu se putea opri.

A avut un vis ciudat. A visat că stătea pe un scăunel de grădiniță, asemănător cu cel pe care i-l dăruise tatăl lui cândva, doar că nu era albastru, ci roșu, și nu avea șezut din paie, ci o gaură ca acelea pentru copiii care nu știu să se ducă singuri la toaletă ca să-și facă nevoile. El nu avea nevoie de el, dar a apărut Andrés și l-a obligat să-și dea jos chiloții și să se așeze. Era îmbrăcat ciudat, cu o pijama sau ceva asemănător, avea părul strâns într-un coc și fața parcă îi era vopsită cu ghips, foarte albă și cu buzele foarte roșii, ca și cum ar fi băut sânge. Fiul cel mic al Isabelei își bătea joc de el, îi spunea că e un pișăcios și îl lovea în cap cu o sabie de lemn. César voia să se revolte, să lovească și el, dar nu putea să se scoale de pe scaun și îi venea să facă pipi. În cele din urmă a simțit ceva cald scurgându-i-se între picioare, în vreme ce Andrés râdea ca unul dintre acei nebuni știrbi pe care César îi văzuse uneori prin satele pe care le străbătuse cu tatăl lui.

S-a trezit țipând. Era în camera lui. După-amiaza dădea pereților reflexe portocalii. La etajul de jos se auzea mătușa lui fredonând un cântec. Atunci a văzut cearșafurile ude și a roșit.

•

Marcelo Alcalá s-a oprit și a verificat adresa notată pe o hârtie mototolită. Un vânt tăios venea dinspre malul Guadianei. Era o noapte neagră și singurele lumini care se vedeau erau cele de la marginea râului. Sub una dintre acele lumini plăpânde a văzut umbra unui bărbat care fuma rezemat de un felinar. Profesorul distingea cu

claritate țigara aprinsă și fumul care-i ieșea bărbatului din gură.

Marcelo s-a îngrijorat. Nu mai era nimeni pe stradă, ora era nepotrivită, iar locul, numai bun ca să te atace cineva. Știa și el ce faimă aveau colțurile întunecoase din apropierea podului. Acolo se întâlneau homosexualii cu clienții lor, riscând ca poliția să îi aresteze sau ca un hoț de buzunare să-i lase fără nimic, printr-o lovitură de cuțit în burtă. Dar acela era locul în care îi dăduse Isabel întâlnire în noaptea aceea.

Nu știa ce voia doamna Mola. Ceva puțin obișnuit, evident. De dimineață, în timp ce el citea din abecedar împreună cu Andrés la ferma soților Mola, Isabel intrase sub pretextul că se interesează de progresele școlare ale fiului ei. Dar i-a strecurat pe nevăzute în buzunar hârtia aceea pe care o avea acum în mâini:

> *Cred că pot conta pe dumneata. Dacă mă consideri demnă de respectul dumitale, vino la noapte la adresa asta. Pe tot ce ai mai sfânt, fii discret*.

Acum se căia de entuziasmul mai degrabă naiv pe care privirea periculoasă a acelei femei i-l insuflase. Pentru un moment se gândise că… poate… era o întâlnire. O iluzie care-l făcu să roșească.

Deodată umbra de sub felinar aruncă țigara, care trasă o dâră prin ceață. Bărbatul părăsea fâșia de lumină și venea spre el. Direct spre el. Sunetul pașilor pe pavaj transforma silueta aceea în ceva de temut și tulburător. Marcelo se gândi să fugă. Dar picioarele refuzară să-l asculte.

Umbra se făcu trup. Era un bărbat solid, înfășurat într-un palton lung, cu mâinile în buzunare și cu o pălărie mare.

— Ești Marcelo? a spus, cu o voce gravă, privindu-l fără nicio expresie în ochi.

Marcelo a confirmat. Doar atunci bărbatul s-a relaxat și i-a întins mâna înmănușată.

— Isabel mi-a spus că ai să vii. Zice că ești de încredere. Hai, am să te duc la locul de întâlnire.

Fără să aștepte răspuns, bărbatul s-a răsucit pe călcâie. Marcelo i-a observat spatele cu umeri largi ce se pierdea deja în ceață. A ezitat câteva clipe înainte să-l urmeze pe necunoscut.

Au traversat mai multe străzi labirintice din apropierea ruinelor teatrului roman. În ceață, pietrele de pe fațadă păreau fantasmagorice, precum chila unui vapor de pirați străbătând în tăcere noaptea. Bărbatul s-a oprit la un portal. A privit în stânga și în dreapta și a lovit de câteva ori cu ciocanul. Pe Marcelo toate acestea îl intrigau și îl nelinișteau în egală măsură. Avea senzația că urma să intre într-un bucluc, dar era deja prea târziu ca să dea înapoi. Ușa se deschidea.

În pragul clădirii îi aștepta alt bărbat. Părea un muncitor la oțelărie judecând după șorțul de lucru și mâinile pline de crestături. Arăta ca un cățeluș temător și îl privea pe profesor cu neîncredere. I-a strâns însă cu efuziune mâna bărbatului care îl însoțea.

— Sunt deja toți sus. Vă așteaptă.

Bărbatul care îl însoțea pe profesor a dat din cap, scoțându-și pălăria.

— Bine. Să mergem.

Într-un apartament mic de doar patruzeci de metri, mai mulți bărbați și femei fumau umplând aerul de fum. Vorbeau unii cu alții în grupuri dispersate. Nu ridicau glasul și discuțiile lor șoptite i-au amintit profesorului de studenții care vorbeau într-o bibliotecă universitară. Când a intrat bărbatul care îl însoțea, toți s-au întors să-l salute. Era evident că îl considerau un fel de lider. Încetul cu încetul, scaunele dispuse în cerc au fost ocupate.

— Dumneata așază-te aici, lângă mine, profesore, a spus bărbatul, lăsându-și paltonul și

punându-l pe spătarul scaunului.

Marcelo se așeză, căutând-o printre cei prezenți pe Isabel.

— Ea nu vine, profesore. La această întâlnire doamna Mola nu e prezentă.

Marcelo s-a foit pe scaun.

— Atunci, eu ce caut aici?

Bărbatul se încruntă și zâmbi cu o urmă de cinism, dar imediat și-a revenit.

— La fel ca noi toți. Încerci să faci o lume mai bună.

A început un fel de ședință plenară. Unul câte unul, bărbații și femeile – Marcelo a numărat vreo zece, majoritatea foarte tineri, abia niște adolescenți – au ocupat centrul cercului de scaune și au expus date. Date ce îl îngrijorau peste poate pe Marcelo, care, pe măsură ce asculta, înțelegea natura acelui grup.

— Sunteți comuniști? a întrebat alarmat, șoptind la urechea bărbatului care prezida adunarea.

Bărbatul nu l-a privit direct. S-a întors ușor spre profesor și a zâmbit enigmatic.

— Suntem câțiva oameni care cred că lucrurile nu pot să continue așa și că bărbați precum Guillermo Mola, șeful Falangei din toată provincia Badajoz, nu pot să ne mai terorizeze femeile, bătrânii și copiii.

A făcut o pauză și a privit intens în ochii năucitului profesor:

— De aceea am hotărât să-l omorâm.

Marcelo s-a stăpânit să nu sară de pe scaun ca un arc.

Să-l omoare pe Guillermo Mola? Oamenii ăia erau nebuni de legat. Bărbatul acela era unul dintre cei mai puternici din toată Extremadura. Nimeni nu putea să-l atingă. Și, în plus, avea protecția lui Publio și a „cămășilor vechi”[8] ale acestuia. Toată lumea știa cât de feroce era acel zbir. Și se întreba obsesiv: ce căuta el, un simplu profesor de țară, în

mijlocul acelor conspiratori? De ce îl trimisese Isabel acolo?

Bărbatul care îl însoțise până la ascunzătoare a părut să-i citească gândurile.

— Isabel a fost cea care a avut ideea. Ea ne va da toate informațiile de care avem nevoie, i-a spus fără să clipească.

Necunoscutul acela voia să-l facă să creadă că Isabel era dispusă să-și asasineze propriul soț.

— Cum vreți să cred o asemenea grozăvie?

Bărbatul ridică din umeri.

— Nu fi naiv, profesore. De când lucrezi în casa aia? De șase luni? Nu-mi spune că nu ți-ai dat seama ce monstru este bărbatul ăla. Știi că Isabel s-a căsătorit cu el pentru ca părinții ei să poată să plece din țară? Știi că ticălosul ăla a confiscat toate proprietățile familiei ei? Știi că din ordinul lui Guillermo Mola fratele mai mare al Isabelei a fost unul dintre cei împușcați în piața de tauri din Badajoz? Da, ea mai mult decât oricare dintre noi are motive să-l urască, nemaivorbind despre umilințele zilnice la care e supusă.

Marcelo știa de toate astea, era adevărat. Și mai auzise și văzuse și altele pe care ar fi preferat să nu le vadă și să nu le audă. Bănuia că Isabel nu-și iubea soțul și, în mod egoist și stupid, bănuiala aceasta care acum se confirma îl făcea să spere că poate ea va da atenție unui mic șoarece de bibliotecă asemenea lui. Dar să urzească un plan ca să-l asasineze pe tatăl copiilor ei… Asta era cu totul altceva. Îi era imposibil să creadă. Isabel era prea frumoasă, prea dulce. Tălpile ei nici nu atingeau pământul când mergea, cum să fie implicată într-o asemenea mizerie?

— De ce sunt aici? a întrebat zăpăcit și șocat.

— Isabel zice că ți-e foarte drag fiul ei cel mic.

Marcelo a confirmat. Da, era adevărat. Andrés era un copil aparte, avea nevoie de ajutor ca să-și țină în frâu imaginația debordantă și energia năvalnică ce puteau să-l transforme în viitor fie

într-un geniu, fie într-un monstru. El avea încredere că putea să dirijeze forța aceea către prima variantă. Dar nu înțelegea ce legătură avea copilul cu afacerea aceea atât de murdară.

— Să-ți explic, profesore: dacă lucrurile se înrăutățesc, Isabel va trebui să fugă. Și îl va lua cu ea pe fiul ei cel mic. Situația lui Fernando e diferită, e deja mare și poate să aleagă singur. Dar cu niciun chip Isabel nu-l va lăsa pe Andrés în mâinile soțului ei. Guillermo Mola îl urăște pe micuț. Crede că este nebun și nu va ezita să-l închidă pentru toată viața într-un balamuc. Așa că, dacă dăm greș, ea va avea nevoie de un loc în care să se ascundă cu băiatul. Ăsta e rolul dumitale, profesore. Nu va trebui să te implici, nimeni nu va ști că ești la curent. Îți cerem doar ca, dacă e cazul, să îi oferi Isabelei o cale de ieșire. Din ce știm, se pare, când ai rămas văduv, ai moștenit o fermă foarte aproape de frontiera cu Portugalia. E un loc bun. S-ar ascunde numai câteva zile, apoi o să plece în Portugalia și de acolo la Londra. Restul nu te interesează. Între timp, vezi-ți de viața ta obișnuită.

•

Să-și vadă de viața obișnuită. Vorbele acelea îi răsunau în creier lui Marcelo. Le repeta iar și iar, neputând să doarmă, deși primele sclipiri ale zilei intrau deja ca un torent prin storuri.

În dimineața aceea, în timp ce mânca pâinea prăjită pregătită de Josefa, s-a întrebat dacă n-ar fi fost mai bine să fugă din oraș. Să se mute la Madrid, la Barcelona poate. În orice caz, să-l trimită pe César acolo, împreună cu Josefa. Să îi pună la adăpost în caz că lucrurile aveau să se complice. Dar așa ar da de bănuit. Și nu era bine. De fapt, și-a spus, el nu era tocmai „implicat”. Imediat după ce bărbatul acela îi spusese ce trebuia să facă în caz de nevoie, Marcelo plecase. Nu voia să știe amănunte, nici date, nici nume. Și nici nu promisese nimic.

Dar știa ce se petrecea. Și faptul că nu-i denunța îl transforma în complice. Dacă i-ar denunța, ce s-ar întâmpla cu oamenii ăia? Și, mai ales, ce s-ar întâmpla cu Isabel? Era o prostie să se prefacă că nu știa. Nu. El era un simplu profesor. Nu era politician, nu era de partea nimănui, îl interesau doar libertatea proprie și cea a fiului său. Dar oare nu era o luptă inevitabilă? Oare putea să continue să propovăduiască principiile libertății, culturii, dreptății și pe de altă parte să își ascundă în continuare capul în nisip, ca un laș? Era atât de orb, atât de mort de foame, ca să lase să i se cumpere voința cu un salariu și un acoperiș, chiar știind ce ființe respingătoare erau Guillermo Mola și susținătorul lui, Publio? Nu. Nu o va denunța pe Isabel.

Și totuși asta nu-l consola. Se simțea rănit. Știa că ea îl folosise, îl pusese între ciocan și nicovală. Îi descoperise slăbiciunea și se folosise de ea fără scrupule.

•

În săptămânile următoare, Isabel făcea tot ce putea să-l evite. Marcelo făcea tot ce putea să se concentreze pe educația lui Andrés, dar era inevitabil să nu simtă un soi de repulsie văzând-o mergând prin casă cu aerul acela de zână bună. În cele din urmă, într-o după-amiază a reușit s-o prindă aproape de foișorul din grădină.

— Trebuie să vorbesc cu dumneata, Isabel.

Ea purta niște mănuși de piele cu care putea să manevreze trandafirii fără să se înțepe în spini. Și-a scos o mănușă, prefăcându-se că nu se simte jenată sau învinovățită de privirea acuzatoare a profesorului.

— Cred că e mai bine să nu vorbim, profesore. Doar dacă e vorba de Andrés.

Marcelo se străduia să se poarte ca un om civilizat și să nu se trădeze.

— Bineînțeles că e vorba de Andrés, și de dumneata, și de soțul dumitale… Și de mine,

Isabel. Nu poți să te mai prefaci că nu se întâmplă nimic.

Isabel a întors repede capul spre fațada casei, ca și cum s-ar fi temut că Guillermo sau câinele lui de pază, Publio, ar putea s-o audă. Lui Marcelo gestul acela încordat al feței ei, scurt, intens, i s-a părut frumos ca trecerea unei stele căzătoare. Și n-a putut să n-o admire.

— Nu trebuie să faci nimic, Marcelo. De fapt, în aceste săptămâni am regretat de mai multe ori că te-am implicat. Dumneata ești un om bun, iar eu am nevoie să mă încred în cineva care să poată să îl protejeze pe Andrés. Și numai dumitale pot să-ți încredințez această sarcină. Și nu trebuie să rămâi aici, dacă nu dorești.

Marcelo era confuz. Ea îi vorbea și îi zâmbea; zâmbea sincer, nu era un truc cu care să-i înfrângă reticența.

— N-am spus… că nu vreau s-o fac… Doar că speram…

Isabel și-a pus din nou mănușa de piele și s-a aplecat asupra tufei de trandafiri cu o foarfecă de grădină.

— Știu ce sperai, Marcelo. Și crede-mă că sunt flatată. Dar nu-ți voi cumpăra loialitatea cu minciuni. Îl ții minte pe bărbatul care te-a însoțit în noaptea aceea? Sunt îndrăgostită de el. Și el de mine. Când totul se va termina, avem de gând să începem o viață nouă…

A ridicat privirea, clară și curată ca trandafirii pe care îi ținea în mână.

— Și cred că dumneata ar trebui să faci la fel. Vei avea prietenia și recunoștința mea pentru totdeauna. E tot ce pot să-ți ofer.

Marcelo și-a dres glasul. Se simțea josnic, murdar, trist.

— Mă voi mulțumi cu prietenia dumitale, e mai bine decât nimic, a spus, schițând cel mai dureros zâmbet din viața lui.

•

Au trecut lunile și nu se întâmpla nimic. Guillermo Mola era tot în viață, rutina acelei case nu se tulbura. Isabel părea mai fericită și mai puțin visătoare decât de obicei. Marcelo se gândea că poate grupul acela de conspiratori înțelesese inutilitatea planului lor și, pur și simplu, aceștia renunțaseră.

Totuși, când anul 1941 era pe sfârșite, s-a întâmplat ceva ce a aruncat în aer acea aparentă liniște. Era zece dimineața. Marcelo supraveghea caligrafia lui Andrés care, cu scrisul lui mărunt, trasa pe tablă niște vocale deformate. Deodată, ușa cabinetului s-a deschis violent. În prag a apărut unul dintre falangiștii lui Publio, brațul drept al lui Guillermo Mola. Pe chipul lui încordat, Marcelo a citit cele mai rele prevestiri.

— O caut pe doamna Mola. Publio m-a trimis. Ați văzut-o?

Marcelo i-a spus că doamna nu apăruse pe-acolo toată dimineața.

— S-a întâmplat ceva?

Falangistul i-a dat vestea: se trăsese asupra lui Guillermo Mola la ieșirea din biserica la care se ducea în fiecare dimineață ca să primească sfânta împărtășanie.

— Din fericire, a adăugat satisfăcut, doar l-au rănit. Don Guillermo este în afara pericolului..

O făcuseră… și dăduseră greș. S-a sprijinit de spătarul scaunului și s-a întors ușor într-o parte. Andrés scria pe tablă, cu limba între dinți, neînțelegând ce se petrecea. Ce-o să se aleagă acum de copilul ăsta? Și de mama lui?

Atunci a văzut pe fereastră figura tenebroasă a lui Publio. Stătea liniștit în mijlocul grădinii, cu mâinile în buzunare, ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic neobișnuit… De ce privea cu atâta insistență spre cabinet…? Se uita la el?

Marcelo a pălit. Publio, omul care făcea pietrele să tremure doar prin simpla lui prezență, îl saluta, cu ochi întredeschiși și rânjind ca un lup.

Capitolul 6

Barcelona. Noiembrie 1980

Ploua în continuare, atât doar că acum era o ploaie obositoare care arunca ziua într-o depresie somnolentă. María era la fel de melancolică și taciturnă, ca după-amiaza aceea. Se uita la trecătorii care se duceau spre piața Born și la umbrelele lor, care se unduiau ca valurile unei mări agitate.

— De ce nu-mi spui ce ai? Toată ziua ai fost prost-dispusă, o întrebă Greta.

Se plimbau prin cartierul Ribera, reprimându-și dorința de a se ține de mână sau de a se săruta, cum făceau celelalte perechi sub balcoanele care flancau bulevardul cu garguii și marchizele lor moderniste.

— N-am nimic, minți María. E din cauza vremii, mă indispune.

Se așezară pe o bancă. Pe lângă trotuar cobora un fir subțire de apă murdară. María urmări cu privirea cadavrul umflat al unui șoarece care a fost purtat în zigzag până la un canal de scurgere. S-a întors încet spre cerul ca un lințoliu. Ar fi fost numai bună o furtună în toată regula, o rupere de nori care să târască spre mare miasmele acelor străzi înguste care se sufocau precum un astmatic.

Greta a aprins o țigară și i-a dat-o. Pe sub palton, mâinile li s-au împletit. Degetele Maríei erau reci.

— Ești așa din cauza tatălui tău? Era inevitabil să-l interneze. Și nici nu trebuie să te îngrijorezi prea mult. E doar un control de rutină.

María negă printr-un gest.

— Nu asta mă îngrijorează. La urma urmei, se luptă cu cancerul de patru ani. E puternic.

— Atunci…?

Greta se rezemă de umărul ei. Era fardată, dar fața îi era roșie.

Era îmbrăcată într-un impermeabil strident, cadrilat, din care îi picura apa pe genunchi.

— Astăzi sunt trei ani de când a fost condamnat César Alcalá.

Greta a tresărit. Nici măcar nu se gândise la asta. Uitase cu totul, dar se pare că nu și María.

— Mda. Și ar trebui să ne întristăm pentru asta sau poate să sărbătorim?

María își certă prietena, jumătate în glumă, jumătate în serios.

— Nu fi cinică… Spun doar că azi m-am trezit cu o senzație ciudată, ca un nod în stomac, și nu știu de ce mi-am amintit de Alcalá. Toată dimineața m-a apăsat gândul ăsta.

Greta dădu din cap fără să zică nimic. A tras adânc din țigară și și-a dat la o parte bretonul ud. Își studia unghiile, căutând vreo imperfecțiune la oja perfectă.

— Te gândești la el?

María a negat categoric.

— Nu. Sigur că nu. Ce, ne gândim la toți cei pe care i-am acuzat sau apărat într-un proces? Ne facem treaba și mergem mai departe.

— Dar cazul inspectorului Alcalá nu a fost unul oarecare, știm amândouă asta.

Greta avea dreptate. Cazul ăla le schimbase viața. Acum erau avocate de prestigiu și aveau propriul birou de avocatură pe bulevardul Gracia.

— Ne merge bine de atunci, a adăugat Greta privind-o insistent. Nu-i așa?

María îi evită privirea întrebătoare. Cu scuza de a căuta în geantă pastilele pentru durerea de cap și-a retras mâna din mâna Gretei.

— Da, ne merge bine. Avem o casă bună, o mașină bună, mergem în concediu vara, mergem la schi…

A lăsat în aer enumerarea, ca și cum ar fi uitat să spună ceva important.

— Și ne avem una pe cealaltă, a adăugat Greta.

Deodată au sunat clopotele de la Sfânta María anunțând sfertul de oră. Un stol de porumbei își luă zborul prin ploaie și María se uită la ei, lăsându-și privirea să-i rătăcească. Mai încolo, văzu un cerșetor în mijlocul pieței Fossar de les Moreres, cu mâinile băgate în buzunarele unui palton gri, lung și murdar, privind când la stânga, când la dreapta. Făcea câțiva pași într-o parte, se oprea, se uita și se întorcea, scărpinându-și barba sură nerasă de câteva zile, nehotărându-se încotro s-o ia.

María s-a uitat la el. Avea ceva ce i se părea familiar.

— Uită-te la cerșetorul ăla. Ne privește pe furiș.

Greta l-a privit pe cerșetor. Nu i s-a părut diferit de ceilalți care mișunau pe-acolo.

— Ar trebui să plecăm acasă. Începe să se facă târziu. Și iar mă doare capul.

— Când ai de gând să mergi la neurolog?

— Nu fi cicălitoare, Greta. N-am nimic. E o simplă migrenă.

Greta i-a amintit de amețelile ei din ultima vreme, de pierderile bruște de memorie și de petele acelea mici care, din când în când, îi împânzeau ochii, ca niște licurici, și îi încețoșau privirea.

— Toate astea de la o simplă migrenă?

— O să-mi fac timp să merg la doctor, promit, a răspuns María, întorcând capul înapoi.

Cerșetorul se uita la ea. Încet, a ridicat mâna și a salutat-o. De la depărtare Maríei i s-a părut că îi rostea chiar numele. Din nou a avut certitudinea că îl cunoștea pe acel sărman. Dar nu reușea să îi deslușească chipul și să-l asocieze cu o amintire sau cu o identitate concretă.

— Putem să plecăm? Nu mai vreau să stăm aici.

•

În seara aceea telefonul a sunat de trei ori înainte ca María să ridice receptorul și să-l lase în furcă fără să răspundă. Era acasă, în birou, și pregătea recursul la o sentință de evacuare. Peste nici cinci secunde a dus receptorul la ureche, dar n-a auzit decât bâzâitul liniei. A închis și și-a văzut de treabă.

După zece minute telefonul a sunat din nou. De data asta a răspuns imediat.

— Alo?

— Pot să știu de ce n-ai răspuns la telefon?

María a rămas paralizată auzind vocea aceea. I-au trebuit câteva secunde ca să reacționeze.

— Lorenzo…?

La celălalt capăt s-a auzit un râset ușor.

— Parcă ai auzi un glas de pe lumea cealaltă. Dacă nu ai vrut să știi nimic de mine în tot acest timp nu înseamnă că am murit.

— Ce vrei? a întrebat María foarte încet, temătoare.

De mai bine de trei ani nu știa nimic de Lorenzo și auzindu-i vocea și-a amintit vechile neplăceri, îngropate în străfundurile ei.

— Sunt în Barcelona. M-am gândit că ar trebui să ne vedem.

María a simțit o presiune foarte puternică în ceafă, ca o gheară care o împingea înainte împotriva voinței ei. Deodată a revenit senzația aceea care mereu o încerca atunci când era cu Lorenzo: senzația de ridicol și teama de lipsa de măsură.

— Sunt foarte ocupată zilele astea. În plus, nu cred că noi doi avem despre ce vorbi.

S-a simțit reconfortată de propria hotărâre. La celălalt capăt al firului s-a auzit un bufnet urmat de o tăcere preocupată.

— Nu vreau să vorbesc despre noi, María.

— Atunci, despre ce vrei să vorbești?

— Despre César Alcalá, inspectorul pe care l-ai băgat la închisoare acum trei ani… Ai putea să vii

la mine chiar acum la biroul de la minister? Îl vei găsi la etajul al doilea al Direcției Provinciale de Poliție.

María nu a reacționat imediat.

— Ce legătură ai tu cu omul ăla?

— E complicat și nu cred că e bine să vorbim despre asta la telefon. Mai bine ne vedem.

În momentul acela Greta a intrat în birou ca să verifice niște date. A întârziat câteva secunde până a ridicat capul din hârtiile pe care le avea în mână. Atunci a observat paloarea Maríei, care închidea telefonul cu un aer absent.

— Ce se-ntâmplă?

María a dat din cap foarte încet, de parcă ar fi vrut să alunge un gând care o neliniștea.

— Trebuie să mă duc la Barcelona. Un client vrea să mă vadă.

Nu exista un motiv pentru care s-o mintă pe Greta, dar intuiția îi spunea că pentru moment era mai bine să nu pomenească de Lorenzo.

— Acum? E aproape zece seara.

— Da, acum trebuie, a spus María. Luându-și haina și cheile mașinii. Nu mă aștepta trează.

Știa că Greta nu crezuse niciun cuvânt, dar nici nu s-a străduit să pară mai convingătoare. Va veni vremea pentru explicații. Acum era prea surprinsă ca să gândească.

A condus repede pe șoseaua de coastă, traversând sate mici care, în perioada aceea a anului, erau pustii. În ciuda frigului tăios ce intra pe geamul întredeschis, María nu reușea de niciun fel să se dezmeticească. Dintr-odată, toată neliniștea pe care o simțise de-a lungul zilei căpăta contur și greutate.

Sub lumina gălbuie a felinarelor, fizionomia străzii se schimba cu o tristețe unduitoare. În depărtare se vedeau niște pietoni prin ploaie, ca niște mici insecte care alergau să se adăpostească în noapte. María s-a oprit în fața porții Direcției

Provinciale de Poliție ca să verifice dacă acolo îi spusese Lorenzo să vină.

S-a apropiat de un polițist învăluit în umbră, care-și făcea rondul. Apa șiroia pe el întunecându-i chipul. Țeava pistolului automat din bandulieră strălucea în ploaie. Era unul dintre acei ofițeri îngâmfați, siguri de sine, având cureaua șepcii strânsă sub bărbie și arma în suport. Fața spartană îi era pe cât de teosofică, pe atât de superficială.

— De ce-ați oprit aici?

— Am venit la… – s-a oprit neștiind ce funcție avea acum Lorenzo în CESID, Serviciul de Informații – la Lorenzo Pintar. E la etajul al doilea.

Polițistul s-a încruntat. Știa cine lucra la etajul al doilea al clădirii. Ochii lui întunecați și reci au scrutat-o pe María fără nicio emoție. Până la urmă s-a declarat mulțumit și a lăsat-o să intre, livrându-i o explicație pe cât de ridicolă, pe atât de certă:

— Nu se știe niciodată de unde poate să apară un terorist.

De îndată ce a trecut pragul, María a fost întâmpinată de aceeași rutină polițienească pe care o cunoștea deja din toate comisariatele. Mereu se auzeau la capătul unui culoar îngust încuietoarea metalică a unei celule, pașii grei ai unui gardian, vocile ridicate ale deținuților și polițiștilor. Era o lume străină de viața de afară. O deprima.

A urcat la etajul al doilea. A trebuit să aștepte pe marginea unui scaun incomod. Din când în când se uita cu coada ochiului la o ușă închisă. Și cu cât aștepta mai mult, cu atât creștea în ea o senzație ciudată de îngrijorare, simțea o furnicătură în cerul gurii și, fără să știe de ce, începu să se simtă insignifiantă. Această senzație a devenit copleșitoare când a mai venit cineva și, fără să treacă prin purgatoriul așteptării, a pășit pragul ușii, care s-a deschis larg imediat.

María încercă să-și distragă atenția privind în jur. Ferestrele, așezate foarte sus, erau mici lucarne prin care, din când în când, apărea strălucirea unui

fulger. Tunetele furtunii acopereau zgomotul mașinilor de scris și al telefoanelor. Și-a imaginat că în timpul zilei tumultul acela trebuia să fie înnebunitor. La niște mese, în spate, câțiva bărbați beau cafea, alții scriau cu antebrațele rezemate de scaune, obosiți. Mobilierul era vechi, din metal gri. Așezate pe cutii, care uneori serveau de fișete improvizate, se înălțau zeci de dosare.

Din când în când intra cineva din stradă, lăsând urme pe podeaua din mozaic neșlefuit. S-a ridicat și s-a apropiat de o fereastră care dădea în stradă. O dată sau de două ori a putut să vadă cizmele polițistului care făcea de gardă afară. A presupus că toți cei care intrau erau supuși aceluiași examen, justificând că oricine ar fi putut să arunce în aer comisariatul acela prăpădit.

În cele din urmă, s-a deschis ușa biroului în fața căruia aștepta să fie primită. Bărbatul care a ieșit nici măcar nu i-a observat prezența. A trecut pe lângă ea, adâncit în gânduri.

— Lorenzo!

El s-a întors. Deodată fața i s-a luminat. Nu-i venea să creadă că femeia aceea frumoasă care îl privea era María.

— Dumnezeule, abia te-am recunoscut, a murmurat admirativ, apropiindu-se cu intenția de a-i da un sărut.

María l-a oprit, întinzându-i mâna.

— Tu ești cam la fel, a răspuns ea, șovăitoare.

În realitate părea mult mai bătrân și obosit. Pe la tâmple părul i se rărise și era foarte cărunt. În plus, se îngrășase.

Lorenzo era perfect conștient de aceste schimbări.

— După cât se pare, cea care a câștigat din despărțirea noastră ai fost tu, a spus cu un anumit sarcasm, deși nu îi lipsea dreptatea. Ai un aer diferit, nu știu, o fi din cauza tunsorii sau a machiajului. Înainte nu te machiai, nici nu purtai rochii atât de elegante.

María a schițat un zâmbet politicos. Lorenzo nu-și dădea seama că schimbarea ei nu se datora bretonului care îi cădea pe ochi, nici rochiei italienești de culoare albastră, nici pantofilor cu toc. Acum era altă femeie, era fericită. Emana o lumină aparte, numai a ei. Dar, dacă Lorenzo ar fi înțeles asta, ar fi însemnat că recunoaște că el era parte din motivul pentru care ea nu fusese așa cât timp au fost împreună.

— De ce voiai să mă vezi?

Chipul imperturbabil al lui Lorenzo s-a mișcat ușor, ca o piatră care începe să se desprindă de zid. A privit cu îndoială spre ușă, s-a uitat la ceas și a căzut pe gânduri.

— Am nevoie de o favoare personală.

— Ai nevoie de o favoare personală? a repetat ea, uluită.

— Știu că-ți spui că am mult tupeu să apelez la tine după atâta timp ca să-ți cer ceva, dar este important.

A invitat-o în biroul lui. Subalternii s-au ridicat și l-au salutat. Au trecut de altă ușă interioară și Lorenzo a închis-o în urma sa.

Biroul era rece, auster, cu mobile vechi și fișete metalice. Într-un colț, o ramă cu o floare presată, alături de portretul unei femei și al unui copil de vreo doi ani.

Văzând fotografia noii lui familii, María a avut o senzație ambiguă. Dintr-un motiv ciudat își închipuise că Lorenzo era tipul bărbatului solitar și nefericit, dedicat exclusiv muncii lui.

— E soția ta?

Lorenzo a confirmat.

— Iar el este fiul meu, Javier, a adăugat cu mândrie.

María a simțit o arsură în măruntaie. Era numele pe care l-ar fi pus și ea copilului pe care îl pierduse.

Lorenzo a aprins o veioză și s-a așezat în spatele biroului, poftind-o să facă la fel. Pe masă era un

dosar cu nume scrise cu roșu. María a reușit să citească pe furiș unul dintre ele. Lorenzo a închis dosarul și l-a îndepărtat de privirea ei.

Vizibil stânjenită, María a întors privirea către culoarea verde a unui fir de bambus plin de noduri și strâmb ca un cordon ombilical. Văzând că i-a atras atenția pata aceea de verde în biroul gri, Lorenzo l-a scos din recipientul umed.

— L-am cumpărat pentru că este absolut imperfect. Greșelile sunt deseori la limita miraculosului. Este un paradox care explică foarte bine munca mea.

— Să fii spion ți se potrivește perfect.

Lorenzo a zâmbit.

— Noi nu-i spunem așa. În „casă" ne place să credem că suntem funcționari ai Apărării.

A cerut să se aducă niște cafele, cu mai multă vehemență decât era necesară; voia să arate că el era regele acelei curți și că María pierduse o partidă bună.

— Cum îți merge cu prietena aia a ta… Greta?

A zâmbit cu răceala aceea atât de dăunătoare pe care, la început, după ce se cunoscuseră, María o confunda în mod stupid cu autocontrolul și siguranța de sine, dar care, în realitate, reflecta temperatura glaciară a sufletului lui.

— Grozav, a răspuns.

Știa că pentru orgoliul masculin al lui Lorenzo era de neiertat că îl părăsise pentru o femeie. Nu va reuși niciodată să înțeleagă că-l părăsise din cauza defectelor lui. Era prea mândru ca să-și recunoască vreun defect. Trufia aceea stupidă a lui, ostentația independenței masculine minaseră încet-încet sentimentul de iubire de la început, un sentiment din care nu mai rămăsese nimic, doar dorința de a o rupe la fugă.

María și-a aprins o țigară și s-a uitat gânditoare la urma fumegândă și la cercurile albăstrii care se desfăceau în aer. A observat expresia de dezgust a lui Lorenzo. Era atât de metodic, atât de corect,

încât orice formă de revoltă, oricât de simplă, ca obiceiul de a fuma, îl scotea literalmente din sărite. Nu există abateri mici; nu asta îi spusese în noaptea nunții, în timp ce ea fuma o țigară trântită în pat? Nici măcar nu era marijuana. Era o amărâtă de țigară. Dar el o privise de parcă tocmai comisese o crimă oribilă și ar fi avut arma crimei în mâini.

— Văd că încă fumezi. Ar trebui să ai grijă cu cancerul pulmonar. Asta e o loterie și nu câștigă neapărat cel care are mai multe numere, i-a zis, și a râs prostește de gluma lui.

— Nu începe iar, a șoptit María, ca să reducă la tăcere vocea aceea interioară care o copleșea cu amintiri amare.

A strivit țigara în scrumieră. Lorenzo a ridicat o sprânceană. Era destul de stânjenit.

— Nu te-aș fi chemat dacă nu era o chestiune importantă, crede-mă. Deși trebuie să recunosc că, uneori, am simțit nevoia să știu cum e viața ta.

— Viața mea e perfectă. Acum mai mult ca niciodată.

Când își propunea, María putea să fie extrem de crudă. Nu făcea greșeala de a se năpusti asupra prăzii și de-a o sfâșia cu dinții. Le aplica sentimentelor aceeași practică pe care un chirurg priceput o folosește în sala de operații, conștient de geografia pe care o disecă, fără ezitări, fără milă.

Lorenzo i-a suportat atacul cu seninătate. S-a uitat spre o ușă mică întredeschisă care ducea la vestibulul privat.

— Ce mai face tatăl tău? a întrebat pe neașteptate.

Pe María a surprins-o întrebarea. Gabriel era ultima persoană față de care Lorenzo ar arăta interes.

— Nu prea bine, a spus cu sinceritate. Ce-i cu întrebarea asta?

— Simplă politețe, ca să sparg gheața.

— Mda… Și de ce nu lași ocolișurile și nu-mi spui de ce m-ai chemat? María începea să se neliniștească. Tu nu ceri niciodată favoruri de acest fel, și cu atât mai puțin mi le-ai cere mie, așa că trebuie să ai cuțitul la os. Despre ce e vorba? Ai zis că are legătură cu César Alcalá.

— Ți-l amintești pe Ramoneda? Bărbatul pe care César Alcalá aproape l-a omorât.

María a confirmat fără tragere de inimă. A avut din nou senzația aceea ciudată care o chinuise de dimineață.

— Vag, a mințit.

Lorenzo s-a rezemat de fotoliu și a început să se joace cu un cuțit de deschis scrisori pe care îl ținea între degete.

— Poate nu știi că s-a trezit din comă la câteva luni după proces.

María a trecut în defensivă.

— Nu văd de ce ar fi trebuit să știu. Nu am ținut legătura cu Ramoneda sau cu soția lui după proces.

Lorenzo a adăugat cu o bruschețe absolut inutilă:

— Vrei să știi care a fost primul lucru pe care l-a văzut Ramoneda când s-a trezit din comă? Fundul unui infirmier făcând sex cu soția lui în spital. Ce crezi c-a făcut? A închis din nou ochii și s-a prefăcut că doarme mai departe. Soția și infirmierul, crezând că e tot în comă, au repetat schema, convinși că el nu-i auzea și nu-i vedea. Făceau sex lângă patul bietului Ramoneda și el se prefăcea că habar n-are. După câteva săptămâni a dispărut fără urmă din spital.

María s-a foit, consternată, pe scaun.

— De ce-mi spui asta?

— La puțin timp au apărut cadavrele infirmierului și soției la groapa de gunoi Garraf. Erau goi, legați unul de altul cu o sfoară. Ea avea în gură testiculele lui. Tipul e un psihopat în toată regula.

Lorenzo a făcut o pauză și a cântărit-o din priviri pe María înainte să continue.

— Mulțumită ție, César Alcalá este în închisoare și Ramoneda, pe stradă. A rostit fiecare cuvânt cu multă maliție și apoi a privit-o cu atenție pe María. A crezut că are să fie uimită, că o să-l acopere de insulte, că o să se justifice.

Dar María doar l-a privit fix.

— Așa stau lucrurile, a spus laconic.

Cel care s-a mirat a fost Lorenzo.

— Și asta-i tot…?

María nu dădea înapoi.

— Am făcut ce trebuia să fac. Legal nu poți să-mi reproșezi nimic, nici tu, nici altcineva. Dar știu că n-am fost neapărat cinstită.

— Ce, ești o sfântă acum? Ești budistă? Cauți iertarea? i-a replicat Lorenzo destul de enervat.

María a rămas neclintită.

— Nu m-am schimbat așa de mult. În schimb, tu ești tot un dobitoc arogant. Îți pasă prea puțin de ce a făcut acel Ramoneda sau de inspectorul care putrezește în închisoare. Te cunosc prea bine, Lorenzo. Simțul tău moral e la nivelul pantofilor tăi, așa că spune-mi: de ce-mi povestești toate astea?

Chiar atunci intră secretara cu o tavă și trei cești de cafea fierbinte. A lăsat tava pe măsuța de alături și a ieșit discret din birou.

— Pentru cine e a treia ceașcă? a întrebat María.

Lorenzo a pus cuțitul de deschis scrisori pe dosarul pe care îl lăsase deoparte și a rămas pe gânduri. Savura momentul.

— Vreau să cunoști pe cineva, a spus, și și-a întors privirea spre ușa întredeschisă a vestibulului, ridicându-se în picioare. Domnule colonel, intrați, vă rog.

Ușa s-a deschis larg și a apărut un bărbat care trebuie să fi avut vreo șaptezeci de ani. Era înalt. Slab. Deși Lorenzo îi precizase funcția, era îmbrăcat civil, la fel ca Lorenzo. Era îmbrăcat

elegant, curat, mai exact, pentru că, dacă dădeai atenție detaliilor, în spatele primei impresii de eleganță descopereai că ansamblul era rezultatul efortului meticulos de a potrivi niște haine și niște accesorii călcate și păstrate cu grijă, dar demodate. Bărbatul acela nu mai avea statutul pe care-l avusese cândva, dar încă îl reprezenta cu demnitate.

A înaintat cu pas hotărât, dar discret către María.

— Voiam foarte mult să vă cunosc personal, doamnă avocat, a spus.

María a simțit o undă de simpatie față de acel necunoscut care se înclina în fața ei, răspândind mirosul caracteristic de țigări Royal Crown. Ochii îi erau ca o după-amiază cenușie, prinși într-o melancolie grea.

— María, ți-l prezint pe colonelul Pedro Recasens. Este superiorul meu, a spus Lorenzo cu o solemnitate oarecum ridicolă.

Recasens a luat loc lângă María și a privit-o atent, de la o oarecare distanță, ca să aibă perspectivă.

— Regret mult starea tatălui dumneavoastră. Era un adevărat maestru în fabricarea armelor.

Acum era rândul Maríei să se uite la el cu scrupulozitate de entomolog.

— Îl cunoașteți pe tatăl meu?

Recasens a schițat o jumătate de zâmbet. S-a uitat scurt la Lorenzo.

— Vag… Ne-am întâlnit o dată, acum mulți ani, dar e puțin probabil ca el să își amintească de mine.

Simpatia inițială a Maríei s-a transformat în neîncredere. Zâmbetul lui ironic și felul condescendent în care o privea o alarmau. Ochii mici, încoronați de niște sprâncene dese și cărunte, disecau tot ce vedeau, analizau cu rapiditate și trăgeau concluzii care se reflectau pe chipul concentrat, în gura dreaptă cu buze fine și dinți ușor îngălbeniți.

— M-am informat temeinic în legătură cu dumneavoastră. Acum sunteți o avocată foarte faimoasă.

María s-a întors brusc spre Lorenzo.

— Ce înseamnă asta? M-ați spionat?

Lorenzo i-a cerut să asculte ce avea Recasens de spus. María a remarcat o schimbare abia perceptibilă în atitudinea lui. Părea ceva mai receptiv, mai amabil.

— Vreau să vă propun o sarcină care depășește orice logică, de aceea v-am verificat, a intervenit Recasens.

María voia să stea la distanță de omul acela, dar el a reținut-o un moment, atingându-i brațul. Nu a fost un gest imperativ, nici măcar ostil, dar în degetele lui a simțit autoritatea celui care este obișnuit să nu considere o discuție încheiată până nu hotărăște el. María era stânjenită, dar nu putea să se îndepărteze de privirea magnetică a lui Recasens.

— Îmi imaginez că o avocată ca dumneavoastră e la curent cu evenimentele politice din țară.

María a spus că politica nu prea o interesa. Citea ziarele, se uita la televizor. Cam atât.

Recasens a dat din cap. A băut o gură de cafea și a lăsat ceașca pe măsuță, fără să se grăbească.

— Vă spune ceva numele Publio?

— Cred că e un deputat, dar nu știu din ce partid face parte.

Recasens a zâmbit.

— De fapt, nimeni nu știe. Publio face parte din propriul lui partid.

Lorenzo a râs la gluma șefului său, dar colonelul l-a făcut să amuțească cu o privire de gheață. Maríei nu i-a scăpat scena. Recasens ăsta începea să-i placă.

— Vă ascult, a spus.

— Bănuiesc că știți circumstanțele cazului César Alcalá. Există o fotografie a unei fetițe care atunci avea 12 ani. Soția lui Ramoneda v-a vorbit

de această fotografie, chiar dacă după aceea a evitat s-o menționeze la proces.

María și-a strâns mâinile în poală.

— Îmi amintesc de acel argument al apărării, dar n-am intrat în detalii.

— Nu te judec, María. Dumneata erai avocata acuzării. Treaba dumitale era să dovedești vinovăția inspectorului Alcalá, nu să aduci circumstanțe atenuante în favoarea lui. Ai procedat corect. Dar asta a trecut. Una e justiția, altceva e adevărul.

— Și care e adevărul, după părerea dumneavoastră?

— Detaliile le ai aici, a intervenit Lorenzo. A scos din sertar un plic voluminos și l-a lăsat pe masă.

Colonelul Recasens a privit-o insistent pe María.

— Mi-ar plăcea să examinezi cu atenție acest material. Nu te grăbi. Atunci vom putea vorbi din nou. Atât îți cer… Colonelul s-a uitat la ceas și s-a ridicat în picioare. Trebuie să prind un avion. Vom ține legătura, María. Am încredere că vei face ceea ce-ți dictează conștiința dumitale dreaptă, a spus strângându-i mâna cu căldură.

S-a despărțit de Lorenzo cu un gest rece și s-a îndreptat spre ușă. Înainte să iasă s-a oprit o clipă. A băgat mâinile în buzunar și s-a întors să se uite la María.

— Ai auzit vreodată numele Isabel Mola?

María s-a gândit un minut. Nu, nu auzise niciodată un asemenea nume. Colonelul i-a scrutat chipul, de parcă ar fi vrut să verifice dacă îi spunea adevărul. În cele din urmă a părut că se declară mulțumit și ochii i s-au relaxat puțin.

— Înțeleg. Citește informațiile acelea. Sper să ne vedem curând.

Când au rămas singuri, Lorenzo și María s-au cufundat într-o tăcere adâncă, de parcă fiecare în parte ar fi recapitulat întreaga discuție.

După câteva minute, Lorenzo a înălțat puțin glasul.

— Partea proastă cu polițiștii e că au o memorie prea bună. Nu uită ușor numele cuiva care i-a făcut să sufere. Eu aș avea grijă cu Alcalá, María. Poate că vrea să-și ia revanșa.

Pe María a surprins-o acel comentariu, mai ales blândețea cu care Lorenzo l-a strecurat în discuție, privind spre fereastră, ca și cum ar fi fost o chestiune banală, o vorbă spusă în treacăt.

— De ce zici asta?

Lorenzo și-a întors încet privirea către ea, întristat.

— Tu mereu faci ceea ce trebuie să faci, María. Orice-ar fi. De asta ne-am despărțit, nu-i așa?

— Nu fi ipocrit, Lorenzo. Știi foarte bine de ce ne-am despărțit, n-o face pe nevinovatul cu mine.

Lorenzo a privit-o cu tristețe, cu o tristețe care aproape că părea sinceră. Dar, când s-a ridicat în picioare, nu mai părea deloc convingător.

— Câteodată încă mă mai gândesc la noi, María. Știu că mă urăști și nu îți reproșez asta. M-am gândit mult la ce s-a întâmplat și nu am reușit să mă iert. Eu nu sunt așa: nu bat femeile, doar că tu… Nu știu, mă scoteai din minți cu chestiile tale.

— Și eu m-am gândit mult la noi, Lorenzo. Și mă întreb de ce nu ți-am înfipt foarfecele alea în boașe de prima oară când ai ridicat mâna la mine.

A ieșit pe stradă. Ploua cu găleata și era întuneric. Și-a dorit mai mult ca niciodată să fie acasă, s-o îmbrățișeze pe Greta, să-i ceară s-o sărute tandru. S-a întors ușor spre fereastra biroului lui Lorenzo. Era acolo, rezemat de pervaz, o privea. S-a îndepărtat gândindu-se că de bărbatul acela nu o legau decât ranchiuna și tristețea.

Capitolul 7

San Lorenzo (*Pirineo de Lleida*)

Două zile mai târziu

Nu putea să țină nimic în mâini și, chiar dacă mintea dădea încă instrucțiunile potrivite, degetele lui Gabriel refuzau să asculte, ca și restul trupului. Dar, împotriva tuturor așteptărilor, continua să lupte cu cancerul, chiar dacă era o luptă pe care o purta fără nicio speranță, din pură inerție.

Uneori, pe chipul noii infirmiere pe care i-o angajase fiica lui, Gabriel credea că ghicește un gest de repulsie când trebuia să îl ridice în brațe și să-l bage în cadă. Nu putea să-i reproșeze asta. Și lui îi era silă de el. Nici nu mai putea să se controleze, se trezea noaptea cu scutecul murdar și cu mizeria lichidă murdărindu-i cearșafurile și picioarele. De rușine, nu suna la interfon, nu voia s-o trezească pe infirmieră. Stătea acolo icnind de scârbă, incapabil să plângă, pentru că ochii lui nu voiau să-i dea această consolare mică.

În astfel de momente era tentat să accepte propunerea fiicei lui.

„Te-ai simți mult mai bine într-o clinică și eu aș putea să te vizitez mai des.”

Asta costa mulți bani. Dar ea putea să plătească. María progresase mult de la acel caz faimos și venea câteodată să-l viziteze cu un strălucitor Ford Granada argintiu. De câte ori apărea în San Lorenzo, se purta ca Regii Magi: îi aducea cărți de aventuri, cărți tehnice despre topirea metalelor și unelte pentru atelier, ca și cum toate acestea i-ar mai fi fost de folos.

De obicei, venea cu Greta. Era el bolnav și vorbea în dodii, dar nu era prost. Le vedea

îmbrățișându-se și sărutându-se când credeau că nu e nimeni în preajmă. Nu era treaba lui, își spunea Gabriel. Și, în orice caz, fiica lui arăta mai fericită de când scăpase de Lorenzo.

Poate că María avea dreptate. Atelierul de fierărie era închis, infirmiera aceea cu înfățișare de bărbățoi care îl îngrijea era cât se poate de nesuferită, iar el abia putea să se miște cu ajutorul unui cadru.

Dar, atunci când se simțea tentat să-i accepte propunerea, întorcea capul spre magazia de lemne și spre ușa care se ascundea în spate, încuiată cu șapte lacăte. Și își amintea de ce niciodată nu va putea părăsi casa aceea.

În plus, trebuia să aibă grijă de mormântul soției lui. Făcuse o promisiune și avea s-o respecte până la sfârșitul zilelor lui.

Nu mai putea să urce de unul singur până la cimitir, dar o dată pe săptămână îl ducea acolo infirmiera, și, cu ajutorul ei, schimba florile și îndepărta buruienile. Acest gest de amintire a morților era singurul care părea s-o emoționeze pe infirmieră, iar zilele următoare îl trata cu mai multă considerație.

În după-amiaza aceea, norii se întindeau ca niște firișoare roșii peste deal. În depărtare, pietrele tăcute ale ruinelor cetății romane de unde se vedea cimitirul căpătau o culoare arămie. Era o inscripție la intrarea în cetate scrisă în latină: *Sit tibi terra levis*, spunea. „Să-ți fie țărâna ușoară.” Ca să pătrunzi în interiorul ruinelor trebuia să treci pe lângă ea. Gabriel a închis mereu ochii ca să n-o vadă, ca să nu se gândească la semnificația acelor vorbe. Dar era tot acolo, an după an. Sentință afurisită!

Stând lângă mormântul soției sale, Gabriel se uita în direcția aceea, dar ochii nu i se opreau acolo. Mergeau mult mai departe, spre un loc neștiut din memoria sa, poate din acele veri în care se plimba până acolo cu fetița și cu soția lui.

A zâmbit cu tristețe amintindu-și. În acei ani îndepărtați, în timp ce întindea fața de masă pentru un picnic printre ruine și își asculta soția fredonând cu părul mângâiat de briza dulce și își privea fiica alergând printre pietrele milenare, reușise să simtă ceva asemănător păcii, absenței remușcărilor. Dar, într-o bună zi, globul acela s-a spart. Soția lui a găsit valiza ascunsă în magazia de lemne, scrisorile și tăieturile din ziare. Iar trecutul, trecutul pe care îl credea uitat pentru totdeauna s-a întors de parcă nici n-ar fi plecat vreodată. S-a întors însetat și s-a răzbunat.

De ce nu arsese scrisorile acelea? părea să întrebe ruinele romane. De ce să te încăpățânezi să păstrezi ceva ce se vrea uitat? Nici măcar după ce soția lui le-a găsit și s-a sinucis nu a fost în stare s-o facă. Nici măcar acum, când fiica lui a fost pe punctul să le descopere, nu îndrăznea s-o facă. De ce? De ce să nu ardă toate amintirile, să le transforme în cenușă? Nu știa, dar nu putea. Uitând, nu și-ar mai plăti pedeapsa. Nu avea dreptul ăsta.

A auzit-o pe infirmieră vorbind cu cineva la poalele drumului și și-a pus mâna streașină la ochi ca să se apere de soarele după-amiezii. Vorbea cu un bărbat și amândoi arătau înspre el. Bărbatul s-a apropiat. Mergea încet, târând după el greutatea anilor. Mulți. Aproape tot atâția ca și el.

— E o seară frumoasă, a spus noul sosit în chip de salut. Și ca pentru a-și întări afirmația, a respirat umflându-și pieptul cu privirea îndreptată spre apus.

O pală de vânt vălurea iarba din josul colinei. Pe obrazul drept se ghicea o cicatrice mică în formă de stea, ca o rană de demult.

Gabriel s-a ridicat cu greu în picioare. Lângă el, bărbatul acela părea tânăr. Totuși i-a dat nu mai puțin de șaizeci de ani. L-a privit cu atenție. Nu era un locuitor din vale. Prea bine îmbrăcat și

bărbierit. Nici măcar nu purta cizme, ci niște pantofi strâmți și lucioși.

— Ați urcat până aici doar ca să vedeți peisajul? a întrebat neîncrezător.

Bărbatul a zâmbit, depărtând puțin buzele încrețite.

— De fapt, am venit să te salut pe dumneata, Gabriel… Bănuiesc că nu-ți aduci aminte de mine.

Gabriel l-a privit mai atent. Nu își amintea să-l fi văzut vreodată.

Bărbatul ridică din umeri.

— Nu contează. Într-un fel, mă așteptam să nu îți amintești de mine. Cred că ne-am văzut doar o dată, demult, aproape patruzeci de ani, ca să fim exacți, și în niște împrejurări destul de… cum să zic… extreme. Da, ăsta ar fi cuvântul potrivit.

Lui Gabriel nu-i plăceau ghicitorile și nici vorbele spuse pe jumătate.

— Am trăit mai multe situații extreme în viață, așa că, dacă nu spuneți ceva mai concret, nu știu despre ce vorbiți.

Bărbatul a părut să nu înțeleagă. Și-a scos basca ce acoperea o chelie incipientă, ca pentru a se arăta mai bine și a ajuta memoria lui Gabriel. Totuși, cum acesta nu a reacționat, și-a pus-o la loc cu oarecare indulgență.

— De fapt, ceea ce contează este că eu îmi amintesc perfect de dumneata. Ca să fiu sincer, îți voi spune că în toți acești patruzeci de ani nu a fost măcar o zi în care să nu mă gândesc la dumneata.

Gabriel nu se simțea în largul lui. Începea să se neliniștească.

— De ce?

Bărbatul zâmbi enigmatic.

— Dumneata aveai o fierărie în Mérida. Pe strada Guadiana. Făceai niște arme superbe. Dar îmi amintesc de una anume, o adevărată operă de artă.

Bărbatul tăcu pentru câteva secunde, lăsându-i timp lui Gabriel să-și amintească. Apoi a scos ceva

din buzunarul hainei. Era un obiect mic din bronz în formă de dragon.

— Aceasta este una dintre cele două piese care împodobeau fiecare parte a mânerului.

Gabriel a luat piesa pe care i-o dădea celălalt și a privit-o cu ochi de profesionist.

— Nu este propriu-zis o podoabă, a spus. Aceste protuberanțe pe care le vedeți aici folosesc ca să bagi degetele și să nu alunece sabia. A privit cu mai multă atenție obiectul și deodată ceva i-a atras atenția. Imediat degetele au început să-i tremure. A ridicat ochii spre bărbat, care îl privea pe jumătate amuzat, pe jumătate atent. Gabriel a încercat să-i dea piesa înapoi. Cine sunteți dumneavoastră?

Bărbatul a refuzat s-o ia.

— Păstreaz-o. Este singura piesă care-i lipsește capodoperei dumitale… Cum ai numit sabia aceea? *Tristețea Samuraiului*. Da. Ai făcut-o pentru fiul cel mic al soților Mola, Andrés.

Gabriel începu să respire greu.

A încercat să se îndrepte spre drum, dar picioarele abia i se mișcau.

— Nu știu despre ce vorbiți.

— Eu cred că da, Gabriel – brusc, vocea bărbatului căpătase un ton acuzator. Încă o mai păstrezi? Probabil că da. Nu e ușor să te debarasezi de trecut, nu-i așa? De aceea păstrezi toate amintirile din vremea aceea în Mérida. Păstrezi, sunt sigur, și un vechi Luger al unui ofițer din armata germană… Și din același motiv continui să urci aici în fiecare zi când infirmiera dumitale se învoiește să te însoțească. Îmi închipui că vina este cea care te obligă să faci asta.

Gabriel s-a înfuriat.

— Știți ce, habar n-am cine dracu' sunteți, nici ce vreți de la mine. Dar, orice ar fi, n-aveți nicio șansă, așa că lăsați-mă în pace.

A aruncat piesa aceea mică din bronz și s-a îndepărtat șchiopătând, strigând la infirmieră să aducă aproape mașina.

Bărbatul s-a aplecat și a luat bucata de metal. A mângâiat-o ca și cum ar fi fost o piatră prețioasă, privindu-l pe Gabriel cum se îndepărta.

Poate Gabriel refuza să recunoască; sau poate chiar nu o făcuse. Nu conta, și-a spus. Mai devreme sau mai târziu, amintirile vor deveni iarăși realitate și el îl va sili pe Gabriel să le înghită una câte una până o să se înece cu ele. Și cea care va face să explodeze toată acea falsă uitare va fi María, fiica lui.

— Sigur că voi obține de la tine ce vreau, Gabriel, a murmurat, băgând piesa de metal în buzunar. Să plătească ea pentru păcatele tale. Da, așa e corect. Drepți pentru păcătoși.

Capitolul 8

Undeva în Badajoz. Decembrie 1941

Trecuseră ani de zile de când cariera de piatră se închisese. Un vagonet abandonat mai era încărcat cu pietre, ca și cum ar fi așteptat să vină cineva să-l descarce. Se auzea vântul prin tufișurile care creșteau printre șinele moarte.

Un soldat tânăr așezat pe o bancă singuratică mușca plictisit dintr-o bacă și încerca să descifreze, cu ochii întredeschiși, cuvintele șterse de pe un vagon rablagit din fața lui. Când a ajuns la partea amară a fructului, soldatul a scuipat-o, oftând greu. După atâta mișcare era trist să vezi o asemenea liniște, s-a gândit, reconstruind mental fierberea vechii cariere. Acum, găurile de diferite dimensiuni din peretele mușcat al muntelui arătau că era folosit de armată drept câmp de tragere.

După câteva minute s-a uitat din nou la ceas. Începea să se neliniștească. Mai era o oră până să se lumineze de ziuă. Nu înțelegea care era misiunea lui, supraveghea o carieră de piatră unde nu venea nimeni. I se părea absurd. Ca tot ce făcea în ultima vreme, de când fusese obligat să facă doi ani de armată în schimbul iertării de pedeapsa cu închisoarea.

Singurul lui delict fusese că îmbrăcase uniforma armatei republicane, o altă uniformă pe care nu el o alesese, în mai ’38, când a avut loc înrolarea forțată. Când naționalii l-au făcut prizonier în Cervera, el a spus că era soldat de nevoie, dar judecătorul militar nici n-a vrut să audă. „Puteai să refuzi să iei arma împotriva trupelor de salvare națională”, i-a spus. Dar cum? L-ar fi împușcat. El nu se pricepea la politică, dar, din câte știa, trupele „naționale” erau ale Guvernului ilegal. Bineînțeles

că nu a spus asta în fața tribunalului. Dar nici tăcerea nu l-a ajutat prea mult: ori serviciul militar, ori închisoarea, a hotărât judecătorul.

Și iată-l aici, înfofolit într-o manta roasă care abia dacă îl apăra de frig, privind noaptea plină de stele și orizontul îndepărtat care începea să se lumineze. S-a mai uitat la ceas de două sau trei ori și, ca să-și omoare timpul în vreme ce-și aștepta înlocuitorul, mângâia scapularul de aur cu imaginea sfântului Iuda pe care îl purta la gât și de care nu se despărțea niciodată. Câteodată își mângâia cu mâna capul ras și se scărpina ca un câine, ridicând particule minuscule de mătreață.

Deodată a auzit un zgomot de motor care se apropia. Cunoștea motorul camionului garnizoanei care trecea să-l ia la sfârșitul serviciului și, spre deosebire de acela, acesta avea un sunet domol, de vehicul franțuzesc. Se pricepea la mașini, pentru că, înainte să fie militar, lucrase ca mecanic în atelierul tatălui său. Și-a pus șapca, și-a aranjat haina și a ridicat pușca în poziție de tragere. După câteva minute a văzut apărând farurile unei mașini. A zâmbit mândru când și-a dat seama că o nimerise: era un Renault de culoare închisă.

Din mașină au coborât două persoane, un civil și o femeie. Civilul s-a apropiat și i-a arătat o împuternicire de la Serviciul de Informații Militare. Soldatul știa cu cine avea de-a face pentru că ei îl arestaseră când s-a terminat războiul. Cu indivizii ăia era mai bine să nu te pui. Dar a îndrăznit să-l întrebe pe bărbat ce căuta în zorii zilei într-o zonă puțin circulată.

Ofițerul îmbrăcat în civil, căci asta era, a zâmbit.

— Du-te în mașină să fumezi o țigară și nu mai pune atâtea întrebări.

Soldatul a ridicat capul spre femeie. Avea mâinile încătușate și imediat a văzut cât de rău arăta. A presimțit ce era mai rău. Și-a salutat

superiorul și s-a îndepărtat. Nu era treaba lui, s-a gândit.

O lumină foarte blândă începea să dezvăluie conturul lucrurilor, scăldând totul într-o culoare roșiatică. Ofițerul a împins-o pe femeie pe o cărare îngustă care ducea către munte.

— Să facem o plimbare, Isabel.

•

În timp ce înainta cu greu pe orbecăite, lovindu-se de pietrele de pe drum și agățându-se de tufișuri ca să nu-și piardă echilibrul, Isabel a avut deodată senzația că, în pofida a tot, aceea avea să fie o zi bună. Și-a amintit de fiul ei Andrés. S-a întrebat ce-o să se aleagă de el; avea încredere că Fernando va ști să aibă grijă de el. S-a oprit o clipă atingându-și partea dreaptă și a înălțat capul ca să privească frumoasa aurora care o ducea în infern.

— Mergi mai departe, i-a ordonat bărbatul.

Isabel și-a mângâiat cu limba buza de sus, a inspirat cu putere, învingând durerea din coasta ruptă, și și-a umplut plămânii cu aerul umed care venea din pădurea de pini. În depărtare se auzea foșnetul surd al vântului printre copaci. A mai mers cu greu câțiva metri.

— Aici e bine, a spus bărbatul.

Isabel s-a oprit la marginea prăpastiei, unde între ea și moarte nu mai era decât golul. La capătul cărării, pământul se afunda într-o râpă abruptă din care se ițeau coroanele câtorva pini ce reușiseră în mod miraculos să crească printre stânci. Rădăcinile ieșeau din perete ca niște gheare cu care copacii păreau că se cățărau pe creste.

— Dezbracă-te.

Isabel s-a dezbrăcat. A împăturit atent hainele într-o grămadă pe care a lăsat-o pe pământ. Corpul îi era plin de răni deschise și de vânătăi pe care soarele abia ivit le contura în culori palide.

— În genunchi!

Ea s-a supus privind în zare.

— Nu m-așteptam să fii tu călăul meu, a spus cu o voce pierită.

Bărbatul s-a aplecat spre ea. Fuma o țigară fără portțigaret și îi arunca fumul în față. Isabel nu îl vedea bine, un cheag de sânge îi acoperea ochiul drept, iar pe cel stâng îl pierduse din cauza unei lovituri de picior. Dar auzea respirația liniștită a bărbatului și simțea mirosul de piele al jachetei.

— Nu te aude nimeni. Suntem doar eu și tu. Îți cer pentru ultima oară: trebuie să aflu unde se ascund cei care au atentat împotriva soțului tău. Dacă n-o faci pentru tine, fă-o pentru fiul tău Andrés.

Isabel a ridicat cu dificultate capul.

— De ce mi-ai făcut asta? De ce atâta ură în schimbul iubirii?

Bărbatul a lăsat capul în jos. Lucrurile nu trebuiau să fie așa, s-a gândit. Nu acesta era sfârșitul pe care îl sperase pentru Isabel. Îi era greu să-i susțină privirea și abia dacă putea să își înăbușe un geamăt văzând cum o masacraseră gorilele în timpul interogatoriilor. Falangiștii ăia erau niște nelegiuiți, niște sadici care confundau obligația cu plăcerea. Până în ultimul moment sperase că numele lui Guillermo Mola avea să impună suficient respect ca să nu îndrăznească nimeni să se atingă de Isabel; dar, după atentat, Guillermo se debarasase de problemă, iar ea nu s-a ajutat deloc cu tăcerea ei încăpățânată. Guillermo Mola ordonase să fie executată. Și el nu putea să se opună acestui ordin. Războiul acela încă nu se terminase, continua în spatele frontului, iar el era doar un soldat.

— Nu ajuți pe nimeni dacă refuzi să îi denunți pe ceilalți. Mai devreme sau mai târziu tot îi vom prinde.

Isabel nu a spus nimic. A dat din cap uitându-se la linia orizontului.

Îi plăcea lumina melancolică a soarelui care se apropia de zenit. În schimb, ceasul de la mâna

bărbatului o făcea să se simtă absurdă, nelalocul ei, într-o carieră de piatră uitată și pustie, în care trenurile și oamenii mureau fără onoare, fără eleganță, fără demnitate. Nu-și dădea seama dacă viața ei fusese sau nu valoroasă, dar în mod sigur moartea nu avea s-o răscumpere.

— Să terminăm cu asta.

Bărbatul a oftat. A strivit țigara pe pământ și s-a ridicat.

— Cum vrei.

A țintit. A tras de două ori: mai întâi de foarte aproape în cap, apoi, când corpul s-a prăbușit pe o parte, în față. Împușcăturile au sunat sec, inofensiv, abia dacă au avut rezonanță; doar o pisică ce dormita într-un tufiș s-a speriat ușor. O pată de sânge s-a întins pe fața Isabelei, care rămăsese cu o expresie de perplexitate, privind cerul fără nori, de parcă uimirea ei s-ar fi datorat splendidei zile în care îi sosise ceasul.

•

Aproape în același timp, Guillermo Mola a sărit din pat, scuturat de un fior. Ca și cum ar fi simțit împușcăturile în propria carne.

Se lumina cu un aer răcoros care umfla ca niște steaguri perdelele din dormitor. Încetul cu încetul se arătau privirii câmpurile de stejari și nuci care se întindeau cât vedeai cu ochii.

Așezat la birou, Guillermo Mola mângâia cu degetele marginea unui pahar de rachiu, fără să-și ia privirea de la fereastră. În timp ce analiza amănuntele atentatului, și-a atins coasta. Oricât s-ar fi străduit, abia își amintea scânteierea pistolului, apoi impactul glonțului strivindu-se înăuntrul lui și o senzație ireală de căldură și de usturime foarte acută. Abia văzuse fața agresorului, era ca o pată pe care nu reușea s-o deslușească. Vedea doar o umbră care se apropia de scările bisericii, care îl împușca în coastă și care o lua la fugă, pierzându-se pe străzi.

Cel puțin, s-a gândit cu ironie, Publio făcuse bine lucrurile: pe masă avea o scrisoare scrisă de mâna Generalisimului[9] însuși, care se interesa de sănătatea lui. Asta însemna că Guillermo Mola tocmai primise o avansare, grație intrigii urzite de șeful pazei lui, chiar dacă totul păruse prea real. Și drept dovadă stăteau cele trei coaste rupte de impactul glonțului pe care îl încasase.

A respirat cu putere. O picătură de licoare curgea șerpuind pe partea exterioară a paharului, ca și cum ar fi vrut să spargă sticla și nu găsea drumul. A băut o înghițitură lungă, până când a simțit pe buzele încreștite răceala cubului de gheață. Obiceiul de a bea un rachiu bun pe nemâncate îi îngreuna stomacul, dar îi subția sângele. A lăsat paharul pe masă.

Cu coada ochiului a văzut patul nefăcut. Ochii întunecați au scrutat scobitura goală a patului. Locul acela pe care trebuia să îl ocupe Isabel. A dat la o parte cearșafurile reci. Până nu demult, cearșafurile acelea erau impregnate de parfumul soției lui.

S-a întins pe locul ei. S-a rezemat pe spate de căpătâiul patului din piele roasă, a văzut spărturile din tencuiala tavanului și și-a lăsat gândurile să zboare departe de încăperea aceea și de trupul acela pe care nu îl mai simțea ca pe o haină ușoară, ci ca pe o armură grea.

Cineva a bătut în ușa dormitorului. Din prag, servitoarea, vizibil stânjenită, și-a dres glasul ca să se facă văzută.

— Iertați-mă, don Guillermo. A venit domnul Publio.

Guillermo a întors capul ca pisicile, în direcția acelei voci tremurătoare, dar nu a răspuns.

— Ce-i spun? a insistat servitoarea, frângându-și degetele.

Guillermo și-a întins gulerul cămășii albe, cu o nerăbdare lipsită de neliniște. Fără plăcere, a mai sorbit o înghițitură de tescovină. Ochii i se

goliseră. Se uita la servitoare ca o statuie de marmură care privește un orizont fictiv.

— Spune-i să urce.

După câteva minute a apărut un bărbat tânăr, care arăta ca un pianist. Era îmbrăcat într-o redingotă neagră care îi scotea în evidență fața palidă, degetele îi erau subțiri și lungi; părul întunecat și ondulat îi cădea dezordonat pe fruntea lată. În ciuda înfățișării melodioase și oarecum triste, Publio nu era muzician și nici nu simțea vreo simpatie aparte pentru artiști.

— Bună dimineața, Guillermo.

În mod normal, Publio ar fi arătat în fața șefului său o anumită aroganță deghizată într-un zâmbet cinic. Putea să-și permită, grație prieteniei care îi unea. Dar, dată fiind gravitatea chestiunii despre care venise să vorbească, a preferat să se arate moderat și serios.

— S-a făcut? l-a întrebat Guillermo.

Publio și-a dres glasul cu subînțeles și și-a privit semnificativ șeful.

— S-a făcut.

Guillermo a închis ochii un moment. Când i-a deschis, privirea îi era rece și teribilă.

— Cum a fost?

Publio a ezitat o clipă.

— Rapid. Deși, în orice caz, ar fi mai bine să nu cunoști detaliile.

Guillermo s-a întors înspre Publio cu chipul descompus.

— Asta voi hotărî eu. Vorbim despre soția mea.

Publio a simțit o repulsie rece văzând fața șefului și prietenului său. Nu din cauza decrepitudinii, ci a nebuniei. Nebunia îi repugna. Pentru el, treaba era clară. Omul când se înfurie nu are limite, la fel ca atunci când se îndrăgostește. Iar Guillermo nutrea ambele sentimente.

— La asta ar fi trebuit să te gândești înainte de a hotărî să fie interogată și executată.

Guillermo l-a privit cu răceală pe Publio, dar i-a acceptat răspunsul și nu a mai insistat.

— Important este să nu se afle că am fost noi, s-a mărginit să spună.

Publio a zâmbit. Știa ce presupunea pluralul folosit de șeful lui. Nu-l deranja. De la început fusese de acord că cel mai bine era s-o elimine pe Isabel, deși motivele lui nu aveau nicio legătură cu sentimentele lui Guillermo. Scopurile lui erau mai înalte decât ale superiorului său.

— Încă nu i-am prins pe toți cei care au organizat atentatul împotriva ta. Cel mai prudent ar fi să nu faci publică deocamdată vestea morții Isabelei. Când îi vom prinde, vom putea să le punem în cârcă asasinatul și, în funcție de situație, să hotărâm dacă ne e de folos să fie găsit cadavrul sau să rămână uitat în vreo groapă comună. Ar putea chiar să ne fie de folos în viitor.

Guillermo s-a uitat la niște boboci de trandafir, apropiindu-și atât de mult chipul de ei, încât petalele îi atingeau sprâncenele. Erau trandafirii Isabelei. Poate Publio avea dreptate.

— Cine a fost? Unul de-ai tăi?

Publio a încuviințat.

— Același care a organizat atentatul? Care aproape m-a ucis cu o împușcătură? a întrebat deranjat Guillermo, arătându-și bandajul de la coaste.

Publio și-a dres glasul.

— Trebuia să pară real, dar n-ai fost în pericol niciun moment. Omul meu știe ce face.

— Și dacă s-ar fi răzgândit în ultimul moment? Și dacă s-ar fi lăsat orbit de târfa aia de Isabel?

Publio a negat dând din cap. Posibilitatea asta nu existase niciodată, își cunoștea perfect oamenii. Erau loiali și eficienți. În orice caz, a preferat să nu îi vorbească lui Guillermo despre relația dintre Isabel și omul lui. Doar ar fi complicat și mai mult lucrurile.

Guillermo Mola a rămas tăcut câteva minute. Întâmplările din ultimele săptămâni îi ocupau toată atenția. În plus, primise ordin să se mute la Barcelona. Era o idee bună. Asta îi îngăduia să se dea la o parte în timp ce se rezolva chestiunea legată de Isabel.

— Ne trebuie un vinovat. Și ne trebuie repede.

Publio a încuviințat. Se gândise deja la asta.

— Există cineva care are profilul perfect. Marcelo Alcalá, institutorul lui Andrés.

Guillermo Mola s-a mirat.

— Profesorul ăla inofensiv? Nu e credibil.

— Va fi. Și-apoi, nu este atât de inocent pe cât pare. De fapt, avea de gând s-o ajute pe Isabel să fugă cu Andrés.

Guillermo Mola a lăsat să-i scape un geamăt scurt.

— Poate ar fi fost mai bine să îl lăsăm. M-ar fi scăpat de țâncul ăla bun de nimic.

Publio a simțit o iritare pe care a reușit s-o ascundă. Ținea la copil și îl deranja felul în care tatăl lui îl desconsidera. Totuși, treaba asta nu-l privea. În plus, Guillermo i-a vorbit despre o altă chestiune pe care dorea s-o rezolve imediat.

— Ai aflat probabil că se alcătuiește o divizie care să-i ajute pe germani pe frontul sovietic.

Publio a confirmat. Majoritatea membrilor erau falangiști, de aceea fusese botezată Divizia Albastră. Foarte inteligent Generalisimul: dintr-o trăsătură de condei scăpa de vechii susținători ai lui José Antonio Primo de Rivera, era liber să facă ce voia cu Mișcarea și să gestioneze victoria după bunul plac. Adevărul e că nu-i plăceau acei soldați numiți „africani” pe care îi comanda Franco. De fapt, nu avea încredere nici în Generalisim. Publio îl auzise spunând: „Câștigarea războiului va costa mai mult decât cred unii, dar, până la urmă, vom câștiga”, la începutul lui iulie ’36. Și, în același timp, rețeaua lui de agenți îl informa că, atunci când Franco declara asta, soția și fiica *Micului*

General, cum îi spuneau cu desconsiderație „cămășile vechi”, se îmbarcau pe un vapor german cu destinația Le Havre, ca să fie în siguranță dacă eșua revolta. Ca orice bun galițian, aprindea o lumânare pentru Dumnezeu și una pentru Diavol.

Dar nu a lăsat să se vadă amărăciunea din gândurile lui.

— Am să-l trimit acolo pe Fernando, a spus Guillermo.

S-a apropiat de un dosar care era deschis. L-a răsfoit îngrijorat și i l-a arătat lui Publio. Erau scrisori scrise de fiul mai mare al lui Guillermo.

— Dacă asta ar ajunge la cunoștința cuiva, ar putea să-mi cauzeze probleme.

Publio a citit cu oarecare surpriză scrisorile lui Fernando. Era grav, într-adevăr. Dar nu într-atât încât să îl trimită pe primul născut la o moarte sigură. Deodată, pe Guillermo păreau să-l deranjeze fiii lui. Ca și cum ar fi vrut să șteargă orice urmă care îl unea de Isabel.

— Pentru niște comentarii inofensive? a intervenit blând. Nu e o joacă. Războiul ăla e foarte serios și Fernando nu este pregătit.

Guillermo Mola s-a încruntat.

— Comentarii inofensive? Nemernicul mă descrie ca pe o brută, pe mine, tatăl lui. În schimb, pe maică-sa o consideră o sfântă. Să-i deschidă nemții ochii, să mi-l trimită înapoi bărbat adevărat.

Publio a zâmbit cu cinism.

— Poate ți-l trimit înapoi într-un sicriu. Nu-mi plac naziștii, sunt prea mistici, vorbesc întruna de rasa superioară.

— Ei nu umblă cu jumătăți de măsură. Dacă începi ceva, termini. Nu ca noi, care am umblat cu jumătăți de măsură. Alta ar fi fost situația dacă am fi lucrat și noi curat ca ei.

Publio s-a arătat sarcastic:

— Germanii sunt foarte înclinați către curățenie, așa e. Mai întâi se duc după cei de stânga, după cei de centru, după burghezi, după evrei, le vor urma

homosexualii, țiganii, invalizii, catolicii și, la sfârșit, ca un câine turbat care nu are în ce să-și mai înfigă colții, se vor devora pe ei înșiși. Pentru un popor atât de cult, naziștii ăștia sunt cam obtuzi. Dar foarte curați, asta da.

Guillermo Mola nu prea agrea comentariile frivole și amorale ale lui Publio.

— Dacă unul dintre ofițerii mei din centurie te-ar auzi vorbind așa, ți-ar smulge limba înainte să apuci să spui că ești prietenul meu.

Publio a ridicat din umeri. Era un falangist de încredere și înțelegea gravitatea chestiunii. Dar nu-i plăceau oamenii ipocriți, mai ales nu în tabăra lui.

— În orice caz, măsura mi se pare foarte drastică. Fernando e un băiat bun. Dacă îi ceri explicații, sunt sigur că va da înapoi și oricând vei putea să-l pedepsești trimițându-l în colonia din Sahara. Băiatul e prea palid. Îi va prinde mai bine soarele decât zăpada.

— Lasă sarcasmul pentru o ocazie mai bună, Publio. Și adu-mi-l pe băiatul ăla chiar acum.

•

Fernando se uita la peștii roșii care se odihneau pe fundul bazinului. Îi plăcea să își cufunde capul în apă și să-și țină respirația. La început peștii fugeau într-un zigzag vertiginos și se ascundeau după pietrele năpădite de alge. Dar, cu timpul, aceste mici ființe, a căror memorie durează o secundă, simțeau curiozitate față de ochii aceia întredeschiși și de chipul care plutea ca o meduză ciudată și urâtă. Se apropiau, la început cu timiditate, dând ocoluri lungi, dar apoi se mișcau cu încredere în fața ochilor lui, îi atingeau fața, gura. Fernando privea fascinat strălucirea solzilor sub fâșiile de lumină. Erau ca niște pești de aur.

— Bună, Fernando.

Fiul cel mare al familiei Mola a scos capul din apă și s-a întors cu neîncredere.

Publio s-a așezat pe marginea bazinului și a luat un pumn de apă. Mișcarea, deși deloc violentă, a speriat peștii, rupând încrederea pe care o aveau în Fernando.

— Tatăl tău te așteaptă în birou. Vrea să-ți vorbească.

Fernando l-a privit cu răceală pe Publio. Bărbatul acela era cu adevărat sinistru. Auzise în bucătărie că servitoarele îl numeau cu dispreț „polonezul”. Spuneau lucruri îngrozitoare despre el. Cu toate acestea, când se întâlneau, Publio mereu se străduia să fie amabil. Amabilitatea aceasta, când îi ceda trecerea sau când îi spunea pe nume, privindu-l direct în ochi cu respect, îl incomoda pe Fernando.

— Un sfat, băiete. Fii prudent cu ce spui.

— Mulțumesc, a spus Fernando, depărtându-se de privirea lui pătrunzătoare.

A urcat până la galeria arcuită de la etajul întâi al casei. Tatăl lui era în birou și se uita pe niște hârtii.

Guillermo Mola le interzisese tuturor să intre în sanctuarul lui fără să fie chemați. În încăperea aceea se semnaseră acorduri cu reprezentantul Vaticanului, monseniorul Goma; acolo se întâlniseră ambasadorul german Von Stöhrer și ministrul de externe Beigbeder Atienza, ca să decidă dacă îl răpesc pe contele de Windsor, care atunci locuia la Lisabona. În sala aceea, Guillermo Mola a discutat despre femei și plăceri cu frumosul conte Ciano, ginerele lui Mussolini și cu ministrul italian de externe și, stând la masă, toastaseră cu șampanie franțuzească cu Imperio Argentina[10] și cu senzuala actriță germană Jana.

Nu o dată Fernando îi ceruse îngăduința tatălui său să studieze biblioteca atât de variată și bogată, dar acesta râdea de el. Cărțile, spunea Guillermo, nu erau cu mult diferite de hârtia colorată care îmbrăca pereții bibliotecii. Foloseau ca fundal, pentru decor, și nu ca să fie citite. Tatăl lui, de o

bogăție obscenă, ca toți noii îmbogățiți, considera că acela era spațiul ideal ca să stai în fotoliu, să bei un coniac și să asculți la volum maxim proza ditirambică din „Jurnalul de Știri Vorbit” de la radio, pe care toată lumea îl numea colocvial Raportul, la două și jumătate după-amiaza și la zece noaptea.

Ce straniu era să auzi în templul acela frumos, prin ușa închisă, fraza fantasmagorică și pompoasă cu care încheia crainicul:

„Glorioși căzuți pentru Dumnezeu și pentru Spania, prezenți!”

Mirosea a cafea, a ceară și a trabucuri havaneze. În spatele biroului era un tablou cubist de Juan Gris. Acolo se aflau cele mai prețioase cărți din bibliotecă: codice foarte vechi, hărți istorice din epoca Regilor Catolici, tratate de pictură despre Velázquez, Tițian, Van Dyck și Goya, era chiar și un epistolar al lui Leonardo da Vinci.

Fernando a mângâiat cu privirea coperțile roase, pline de praf și de povești pasionante pe care tatăl său le aduna doar ca să le etaleze. Era ca și cum toată acea cunoaștere era pierdută pentru omenire.

A așteptat în picioare, cu mâinile împreunate în poală. Și a stat așa atât de mult, încât până și el, obișnuit să fie stoic în orice situație, a amorțit.

În cele din urmă, tatăl lui a ridicat capul. A ocolit fotoliul și s-a oprit în fața unei vitrine cu trei corpuri, a deschis-o și a luat un mic volum de poeme de Eugenio d’Ors. Și-a scos ochelarii cu rame negre pe care îi folosea. Câteva minute l-a privit în tăcere pe Fernando.

— Crezi că sunt un om rău? a întrebat deodată.

Pe Fernando l-a surprins întrebarea. Tatăl lui era tatăl lui. Fernando își cunoștea obligațiile de fiu. Nu era nevoie să știe mai mult. Fusese educat să i se supună.

— Nu înțeleg întrebarea, domnule.

— Nu știu de ce. E ușoară.

Fernando era confuz. Pe scara de valori după care se conducea, tatăl lui era bun: îi onora pe cei morți pentru Cauză, construise biserici și orfelinate, colabora cu Secția de Femei a Falangei, făcând importante donații lui Pilar Primo de Rivera pentru Școlile de Familie, frecventa intelectuali ca barcelonezul Eugenio d'Ors sau oameni luminați ca șeful Falangei, Serrano Suñer, cumnatul lui Franco.

Dar era adevărat și că bea prea mult, iar când bea, devenea violent. Odată l-a văzut jupuindu-l de viu pe un zilier pentru că îndrăznise să ceară o mărire de salariu. Deși brutalitatea lui i-a repugnat, nu a chestionat motivele pentru care tatăl lui acționase așa. Mereu acceptase că tatăl lui era ca el însuși, ca toți cei pe care îi cunoștea: ființe ciudate, imprevizibile, confuze.

— Mă urăști, Fernando?

Fernando nu se întrebase niciodată dacă își iubea tatăl sau dacă tatăl lui îl iubea pe el. Iubirea era ceva inutil și gratuit în lumea aceea de supunere datorată.

— Ți-am pus o întrebare, a țipat tatăl lui, aruncând pe masă volumul de poeme și dintre pagini au ieșit mai multe coli scrise de mână. Răspunde!

Fernando a roșit recunoscându-și scrisul.

Acum înțelegea.

— Nu, domnule, nu vă urăsc.

— Tu ai scris asta?

— Da, domnule. E o parte din jurnalul meu… Dar nu înseamnă că gândesc ce-am scris acolo.

— Citește, i-a ordonat tatăl lui, aruncându-i colile la picioare.

— Nu cred că e nevoie, dacă deja le-ați citit dumneavoastră.

Fața lui Guillermo Mola s-a transfigurat. Era în pragul paroxismului. Nu s-a putut stăpâni și l-a pălmuit pe Fernando. Tânărul a suportat palma cu stoicism.

— Ia hârtiile alea mizerabile și citește ce-ai scris. Vreau să aud cuvintele din gura ta, a spus Guillermo printre dinți și cu ochii scăpărând de furie.

Fernando s-a supus, tremurând:

— „În fiecare seară îl aud pe tata bătând-o pe mama. Ea abia scâncește când cade la pământ după prima lovitură. După aceea se face ghem și suportă loviturile cu stoicismul care i-a fost inoculat din copilărie. Dar forța i se frânge.

În timp ce aud cum o lovește, mi-o amintesc pe mama îmbrățișându-mă când eram mic și îmi pătrunde în nări mirosul mâinilor ei, un miros de mandarină și mâl. Și mă doare că sunt laș și nu o apăr. Pumnii și picioarele tatei sunt ca niște lovituri îngrozitoare date acestei iubiri. Fiecare lovitură este o ușă care se închide. O ușă care o îndepărtează de cei vii."

Fernando și-a ridicat privirea neliniștit spre tatăl lui.

— Continuă, i-a ordonat acesta.

— „Mă gândesc la trupul firav și plin de vânătăi și zgârieturi al prostituatei pe care am văzut-o într-o dimineață plutind într-o baie de sânge. Nici măcar nu lupta împotriva degetelor tatei care îi violentau vaginul și rectul. Era pur și simplu ca o bucată de lemn cu ochii ficși în tavan și părul desfăcut plutind pe cada emailată. Am simțit dorința să-l omor. De ce las să se întâmple asta? De ce niciun atom din corpul meu nu se revoltă împotriva unei astfel de josnicii?

Din cauza tăcerii, toate loviturile tatei cad ca într-un sac de nisip. Nu par reale, sunetul lor este amortizat și sec, fără viață. Nu fac nimic pentru că sunt un laș. Uniforma, disciplina mea militară sunt doar de formă. Aș vrea să fiu altfel, dar sunt ceea ce sunt. Și ceea ce mă îngrozește cel mai mult este că Andrés va ajunge să fie ca el, un sadic, sau ca mine, o ființă netrebnică și nepăsătoare. Dacă aș fi în stare să-l salvez măcar pe el, dacă aș putea să-i

dau posibilitatea să se îndepărteze de această familie putredă, n-ar mai fi totul atât de absurd.”

Fernando și-a plecat privirea în covor, rușinat.

— Ei bine? Ce ai de spus? l-a întrebat tatăl lui.

— Eu… Cred că sunteți nedrept cu mama, cred că nu o tratați cum merită.

Guillermo s-a făcut roșu la față.

— Și ce știi tu despre maică-ta? Spune-mi, ce dracu’ știi tu despre cum e?! Am să-ți spun ceva și ar fi bine să nu uiți: maică-ta nu vă iubește nici pe tine, nici pe fratele tău, nu mă iubește pe mine, nu iubește nimic din ce reprezintă casa asta. De-asta a plecat și de-asta n-o să se mai întoarcă niciodată, auzi? Niciodată! E o trădătoare și o curvă care a primit ce merita.

Fernando și-a ridicat încet privirea și l-a înfruntat pe tatăl său. Nu era ca el, nici măcar nu-i semăna. Ar fi putut să fie fiul unui porcar și nimeni n-ar fi observat diferența. Fernando era ca mama lui, era fiul mamei lui.

— Cred că mama ne-a părăsit pentru că vă urăște pe dumneavoastră, a spus sec.

Guillermo l-a privit din cap până-n picioare pe fiul acela al lui care nu-i semăna deloc, spre deosebire de Andrés. Semăna atât de mult cu maică-sa, încât îi venea să-i scoată ochii ăia verzi atât de diferiți de ai lui și atât de asemănători cu ai Isabelei.

— Maică-ta e o curvă și probabil se tăvălește cu vreun porc într-un grajd. De-aia v-a părăsit.

— Nu-i adevărat. Trebuie să existe un motiv pentru care a dispărut așa, pur și simplu.

— E o panaramă care e-n stare de orice ca să obțină ce vrea, ăsta e singurul motiv. E ranchiunoasă și perfidă.

— Nu vă permit să vorbiți așa de mama, domnule, a spus Fernando și imediat a fost surprins, aproape la fel de mult ca tatăl său, de cuvintele lui.

Guillermo s-a înfuriat și a vrut să-l pălmuiască din nou, dar de data asta Fernando l-a prins de încheietura mâinii, dintr-un reflex pe care l-a regretat imediat. Niciodată nu-și mai sfidase tatăl și nu se opusese voinței lui. Dar în el fierbea o furie ciudată. Nu era surd, nici orb. Știa ce se spunea printre servitori despre motivele pentru care mama lui trebuise să fugă. Și mult timp, prea mult, fusese martor al disprețului și bătăilor la care fusese ea supusă.

— Să nu îndrăzniți să mai ridicați mâna la mine. Nu sunt un copil. Am nouăsprezece ani.

Guillermo a fost atât de uluit, încât timp de câteva secunde și-a privit fiul de parcă ar fi fost un necunoscut care îl înspăimânta. Dar și-a recăpătat controlul și s-a descotorosit de el cu un gest brusc.

— I-am cerut lui Serrano să-ți rezerve un post în Divizia Albastră. Cunoștințele tale de germană vor fi de folos. Poate în Rusia or să-ți iasă din cap toate prostiile astea.

Fernando s-a simțit ca și cum inima i-ar fi fost lovită cu o cizmă de oțel. Tatăl lui îl trimitea în Rusia ca să-l călească sau să-l omoare, cum făceau vechii spartani cu fiii lor. Dar nu-i păsa. Ba, poate era mai bine așa. Niciodată n-avea cum să se simtă la locul lui în casa aceea.

Guillermo i-a făcut semn cu mâna să plece.

Fernando nu s-a clintit. Dacă soarta lui tot era hotărâtă, nu mai avea nimic de pierdut.

— Ce-o să se întâmple cu Andrés? Aveți de gând să-l internați în sanatoriu? Mama n-ar fi de acord.

— Asta nu-i treaba ta. Ieși de-aici!

— Sigur că e treaba mea. Este fratele meu mai mic.

Guillermo și-a privit fiul, perplex.

— Iar eu sunt tatăl tău…

— Nu. Nu mai sunteți. Tocmai m-ați trimis la moarte.

— Afară! Afară de-ici! Pleacă din casa asta azi! Chiar acum! a urlat Guillermo.

Înainte de a pleca pentru totdeauna din casa și din viața aceea, Fernando s-a întors spre tatăl lui și, cu ura strălucindu-i în ochi, l-a înfruntat:

— Jur pe Dumnezeu că îți voi întoarce înmiit răul pe care ni l-ai făcut nouă, tuturor!

Capitolul 9

Închisoarea Modelo (Barcelona). Decembrie 1980

— La mulți ani, Alcalá!

César s-a încruntat. Mai erau câteva luni până la ziua lui. Dar nu i-a scăpat ironia gardianului. Trecuseră exact trei ani de la condamnare.

— Mulțumesc, don Ernesto. Amabil ca întotdeauna.

Una dintre legile paradoxale din lumea paradoxală care era închisoarea spunea că deținuții le vorbeau cu dumneavoastră gardienilor și că aceștia îi tutuiau pe deținuți. Era una din regulile care marcau cu grijă diferența dintre unii și ceilalți.

În pofida acestei distanțe politicoase, César simțea o oarecare afecțiune pentru gardianul acela cincuagenar cu aspect neîngrijit. Se purta bine cu el și când avea nevoie de ceva de la economat sau de la bibliotecă îi făcea rost sau îl ajuta. Se stabilise între ei o relație cordială, impecabilă, în ciuda distanței profunde care îi despărțea. Poate pentru că gardianul avea o fiică de aproximativ aceeași vârstă pe care ar fi avut-o fiica lui, Marta.

Gardianul cunoștea povestea lui César și îl compătimea. Îi arăta cu mândrie fotografia fiicei lui, pe care o ținea în portofel. Era însoțitoare de bord la Iberia. Foarte frumoasă, ceea ce părea să-l îngrijoreze pe tată.

— Atâtea zboruri spre Mexic… Oricând poate să mi-o nenorocească un comisar de bord, se plângea.

Aceste complicități, atât de banale în viața cotidiană, acolo înăuntru erau periculoase. Puteau să însemne un tratament preferențial pe care nici ceilalți deținuți, nici angajații nu l-ar fi acceptat de

bunăvoie. Iar César avea destule probleme cu restul internilor ca să-și mai caute altele. Așa că atunci când se deschideau celulele, încerca să se arate distant față de don Ernesto, cum făcea cu ceilalți, lăsându-se în voia jargonului de neînțeles pe care îl stăpânea deja perfect și care îi clasifica pe gardieni în „porci”, „câini” sau „pui de lele”, în funcție de cum se purtau cu deținuții.

Dar în acel moment erau singuri și puteau să se comporte ca oamenii.

— Vezi ce se întâmplă acolo? Cum ți se pare? l-a întrebat gardianul pe César, aplecându-se pe fereastra care dădea în curte.

Jos, agitația era constantă, dar acum, deținuții care de regulă se plimbau în sus și-n jos sau se uitau la zidurile înalte erau în dimineața aceea fascinați de un brad enorm de Crăciun pe care Instituțiile Penitenciare îl aduseseră într-un camion-macara.

— Pare paradoxal, s-a limitat să spună César, rezemându-și fața de gratiile reci ale ferestrei, în timp ce privea truda deținuților care urcau pe scări, punând ghirlande de hârtie lucioasă, ghemotoace de hârtie colorată, clopoței din plastic și figurine de Crăciun.

— Ce e paradoxal? a întrebat gardianul Ernesto, care nu era prea sigur de semnificația cuvântului.

— Că și aici vine Crăciunul.

Zarva era considerabilă. Deținuții strigau unii la alții, își dădeau instrucțiuni contradictorii, se certau, dar părea că peste ei cădea, ca un elixir, o bucățică de bucurie care se revărsa din brad ori de câte ori îi scuturau ramurile și îi cădea ușor cetina.

— Întotdeauna e mai bine ceva decât nimic, a spus Ernesto, conștient că era o excepție trecătoare.

Când un deținut cu un trup sfrijit s-a cățărat până sus și a pus, mai mult strâmbă decât dreaptă, steaua Bunei Vestiri, deținuții din curte au izbucnit

în aplauze și strigăte, de parcă tocmai ar fi fost toți amnistiați.

César s-a îndepărtat de fereastră. Și-a atins piciorul drept. În ziua aceea îl durea mai mult decât de obicei. Poate din cauza frigului și a umezelii din noua celulă.

— Ce-ți face piciorul? a întrebat gardianul cu oarecare îngrijorare.

César Alcalá și-a ridicat puțin pantalonul, lăsând la vedere cicatricea urâtă pe care punctele de sutură i-o lăsaseră drept amintire.

— Medicul zice că se poate să nu mai merg bine niciodată. Dar am avut noroc, puteam să-mi pierd piciorul.

Gardianul a dat din cap. După trei ani, César Alcalá era tot viu, în ciuda bătăilor și a loviturilor de cuțit pe care le primise. Se călise ca iguanele la soare, reptilele alea care nu se tulbură în fața a aproape nimic.

César Alcalá era altfel. Când mergea sau făcea vreo treabă care cerea forță, mușchii i se încordau viguros și se mișca cu agilitate, ceea ce-l făcea să pară tânăr. Dar alteori, mai ales când își lăsa privirea să rătăcească, stând pe o ladă de fructe goală sau pe o platformă improvizată, părea mult mai în vârstă și arăta ca un înțelept din Antichitate pe care oamenii îl priveau ca pe un Mesia. Atrăgea atenția prin felul acela de a merge cu picioarele depărtate, făcând pași mari. Iradia putere, o forță care atrăgea și speria în egală măsură. Uneori se ridica în picioare pe o grămadă de scânduri și privea înălțimea zidurilor din curte, de parcă s-ar fi gândit să zboare peste ele. Ceilalți deținuți îl priveau și își țineau respirația: toată lumea visa să scape, să sară peste ziduri, dar numai polițistul acela singuratic părea în stare să reușească, dacă își propunea cu adevărat.

Chiar și gardienii încercau să stea departe de el. César Alcalá nu avea aproape nicio legătură cu ceilalți deținuți, era discret și absent, dar toți îl

considerau un rebel, un agitator. Un agitator este cel care agită, cel care neliniștește și trezește conștiințele adormite. Iar César, fără să facă sau să spună nimic, îi neliniștea pe ceilalți cu privirea lui hotărâtă.

Totuși, ultima dată când niște deținuți îl atacaseră pe Alcalá, agresiunea fusese atât de brutală, încât nimeni nu înțelegea cum de mai era întreg. Într-o închisoare exista altă închisoare și mai lugubră, cu legi nescrise care marcau trecerea zilelor și care erau dictate de șefii de galerii, deținuți periculoși care se înconjurau de o haită de câini turbați ca să-și impună voința. Lui César i-o promiseseră. De aceea îl bătuseră cu un ciocan peste genunchi și peste glezna dreaptă până i le-au făcut zob.

— Ar fi trebuit să fie acolo gardienii de serviciu, a spus Ernesto, ca și cum ar fi fost responsabilitatea lui ceea ce i se întâmplase lui César. Mereu e unul la dușuri. Și, în plus, nu înțeleg cum au reușit deținuții care te-au atacat să aducă înăuntru ciocanul din atelierul de fierărie.

César nu voia să facă prea mare caz de asta.

— I-o fi plătit cineva să se facă nevăzuți.

— Nu vorbi așa, Alcalá. Sunt colegii mei, a spus Ernesto, dovedind o camaraderie de care nu se simțea însă prea mândru.

Știa că se comit excese și că pentru unul sau două mere putrede toți erau catalogați în același fel, dar, chiar și așa, cu toate că îl aprecia pe Alcalá, nu-l putea lăsa să-i discrediteze colegii.

— Aveți dreptate, don Ernesto, iertați-mă, a spus César împăciuitor, neavând chef să discute despre ceva ce era evident.

A privit cu tristețe pomul de Crăciun din curte. S-a întors spre gardian și, cu toate că știa răspunsul, a repetat aceeași întrebare pe care o punea de luni de zile:

— Când mă vor lăsa să ies de la izolare?

Gardianul a întors privirea spre perete, ca și cum i-ar fi atras ceva atenția. În realitate, voia doar să evite ochii aceia întrebători.

— Curând, Alcalá… Curând.

César Alcalá nu și-a făcut iluzii. Acolo înăuntru, curând însemna niciodată.

În spatele unui grilaj ruginit se întindea grădina neîngrijită a închisorii. O brigadă de deținuți de încredere, cei mai pașnici, săpau un șanț. Terminau de spart stratul de gheață cu pietre și târnăcoape. Erau mulțumiți. Munca îi încălzea și preț de câteva ore pe zi puteau să scape de gândacii și de șobolanii din celule. Uneori se ridica ceața și vedeau cu coada ochiului zidul înconjurat de sârmă ghimpată. Soțiile și familiile se apropiau cât puteau și le aruncau în hărmălaia generală mingi de tenis. Multe nu-și atingeau ținta, dar unele cădeau în grădină și norocosul ascundea degrabă pachetul de țigări, banii sau drogurile dinăuntru.

César îi invidia. Cel puțin bărbații aceia schimbau priviri, zâmbete, gesturi complice cu alte ființe umane. Să muncească cot la cot cu cineva, să simtă brațul celuilalt îi ajuta să nu înnebunească. Îi vedea din celulă și îi invidia, îi considera niște privilegiați, chiar dacă munceau până le sângerau mâinile sau le cădeau unghiile înghețate de la picioare. El stătea toată ziua în fața unui perete de beton, nevorbind aproape cu nimeni, neputând să reducă la tăcere vocea interioară care îl distrugea zi după zi.

— Dacă nu ies curând din celula asta, dacă nu-mi găsesc o ocupație, o să înnebunesc.

Gardianul Ernesto a afișat un zâmbet larg.

— Deocamdată nu poți ieși în zonele comune, dar am reușit să-ți găsesc un coleg de celulă. Măcar vei putea să mai vorbești și cu altcineva decât cu umbra ta.

César Alcalá a primit vestea ca pe o gură de aer.

— Un coleg?

Zâmbetul gardianului s-a mai șters puțin.

— Da. Justo Romero.

Expresia lui César Alcalá s-a pietrificat.

— Justo Romero?

•

Justo Romero nu era un deținut oarecare. Sub înfățișarea lui ștearsă și firavă, se ascundeau o hotărâre feroce și o cruzime prin care-i depășea pe restul „șefilor" din închisoare. Tocmai pentru că era rece, calculat și inflexibil, inspira mult mai multă groază decât ceilalți. El stabilea regulile, niște reguli clare și limpezi. Dacă regulile lui erau respectate, Romero putea să fie amabil, bun tovarăș de discuție și echilibrat. Dacă nu, ridica mâinile asemenea împăraților romani și în fața tuturor îndrepta în jos degetul mare, marcând soarta celui care-l nesocotise. Fără excepție, condamnatul era găsit mort după câteva zile.

Pe de altă parte, „afacerea" lui era atipică. Romero îi detesta pe narcomani, dar pe intermediari îi ura de moarte; se spunea că un fiu al lui murise dintr-o supradoză de heroină. Din acest motiv îi tolera pe traficanți în afara galeriei lui, dar de la grilaj înăuntru nu putea să intre nicio seringă.

Treaba lui era să reușească imposibilul.

— Eu nu fac trafic cu durerea. Sunt un vânzător de vise și într-un loc ca ăsta visele sunt foarte necesare, nu crezi?

Așa s-a prezentat în fața lui César Alcalá în ziua când a fost mutat în noua sa celulă.

— Am cerut să fiu mutat cu tine, dar să știi că nu sunt nici poponar și nici n-am de gând să te protejez. Nu vreau să-mi pierd afacerile. Tu ești vânat și mai devreme sau mai târziu o să ieși de aici cu picioarele înainte.

César s-a uitat la bărbatul scund și cu față de copil aproape, inofensiv ca acele bacterii minuscule capabile să gangreneze orice rană.

— Atunci, ce faci aici?

Romero a sărit din pat, el îl ocupa pe cel de sus, și s-a apropiat de inspector.

— Îți cunosc povestea și sunt curios. Și eu am pierdut un fiu de paisprezece ani.

César Alcalá și-a lăsat cearșafurile și fața de pernă pe patul rămas liber.

— Eu nu mi-am pierdut fiica, s-a mărginit să spună, întorcându-se cu fața la perete.

Romero n-a insistat. Era un om răbdător, doar așa puteau fi îndurați cei doisprezece ani de închisoare pe care îi primise nu se știe pentru ce.

Cu trecerea săptămânilor, César Alcalá a înțeles la ce se referea noul lui coleg când se autoproclama vânzător de vise. Celula era ca o ferestruică spre lumea exterioară; în fiecare zi veneau deținuți și cereau cele mai neobișnuite lucruri: un medicament anume, o carte specială, o prostituată, un certificat medical prin care solicitau gradul al treilea[11], titluri de la UNED[12], un scapular al Fecioarei din Montserrat… Orice i-ar fi cerut, Romero cunoștea pe toată lumea, de la deținuții de la economat la directorul închisorii, trecând prin asistenți sociali, personal exterior, gardieni, funcționari, chiar și cu capelanul avea o relație preferențială. Toată lumea îi cerea favoruri și toată lumea le obținea.

— Dar tu, Alcalá? N-ai de gând să-mi ceri niciodată nimic?

César Alcalá se arăta reținut. Intuia că să cadă în ghearele lui Romero era mai rău decât oricare altă închisoare.

De două ori pe zi, îi permiteau lui César să iasă într-o curte mică de nu mai mult de șase metri pătrați sub cerul liber. Douăzeci de minute în care putea să vadă lumina soarelui, când ceilalți deținuți erau în galerii. În dimineața aceea era frig și o ceață groasă ascundea marginile zidului, ca și cum nici n-ar fi existat. Ca și cum César ar fi fost complet liber.

De partea cealaltă a zidului a auzit notele unei viori străbătând tăcerea dureroasă. Inima i s-a strâns. Era neașteptat, surprinzător chiar. O vioară tăind ceața într-o închisoare. Poate era un deținut care cânta, poate cineva de pe stradă. Poate era doar rodul imaginației lui. Ce conta? S-a apropiat, târându-și piciorul drept, aproape de limita de siguranță.

Gardianul care îl supraveghea i-a ordonat să se întoarcă în zona sigură, o linie absurdă trasă pe pământ. Legile erau absurde, dar trebuiau respectate. El nu a ascultat. Prefera să moară decât să se miște de acolo. Nu voia decât să se așeze un minut pe pământ și să asculte muzica aceea. Un minut de umanitate.

Gardianul a vrut să-l scoată de acolo cu forța și el s-a apărat. Fără să-și dea seama, dând din mâini a lovit gura gardianului. Nu puteau să-i ia această mică plăcere. Nu însemna nimic pentru gardian, dar pentru el în acel moment era totul. Au venit mai mulți gardieni alertați de colegul lor.

— Vreau doar să ascult muzica.

Nu l-au înțeles. L-au bătut și l-au târât în stare de inconștiență până în celulă. Au spus că voise să fugă. Unde să fugă? Doar erau patru pereți de cinci metri înălțime cu sârmă ghimpată în care până și adierile de vânt rămâneau agățate.

L-au mutat în celula de izolare. Dimineața următoare nu l-au scos, nici următoarea. Timp de mai mult de o săptămână nu a văzut lumina, a stat lipit de pereții din piatră ca să nu înghețe sau să adoarmă, lucru pe care îl așteptau cu nerăbdare șobolanii lacomi cu care își împărțea spațiul și mâncarea.

În cele din urmă, când credea că își pierde mințile, au venit după el.

— Măi-măi, se pare că nu prea ți-a priit vacanța, a spus Romero în chip de salut.

Vocea îi era batjocoritoare, dar în adâncul ochilor i se vedeau tristețea și compasiunea.

César Alcalá s-a târât până la pat. S-a trântit și a închis ochii. Voia doar să doarmă.

Încet-încet între cei doi deținuți a început să se lege un soi de relație care, fără să fie de prietenie, putea fi considerată cordială. Au început să facă schimb de amintiri, ca și cum ar fi încercat să nu uite că mai rămânea ceva din ceea ce fuseseră fiecare, înainte de a trece de acele grilajuri.

Într-o zi, fără să-i ceară nimic în schimb, Romero i-a făcut rost de un magnetofon mic și de o bandă de radiocasetofon.

— Mi s-a spus că îți place muzica clasică, a spus Romero nu fără o anumită ironie, amintind de episodul din curte și de vioară.

— Manuel de Falla[13]?

Romero a ridicat din umeri.

— Aici nu-i opera din Viena. De atât am putut să-ți fac rost.

Nopțile, când se stingeau luminile, César Alcalá folosea o lanternă ca să citească sub pătură. Romero știa că inspectorul nu citea cărți și nici reviste, ci mici însemnări manuscrise, avea câteva sute pe care le ascundea într-o cutie de pantofi sub pat. După ce citea frazele acelea scurte, César Alcalá se uita timp îndelungat la fotografiile reconstruite cu migală ale tatălui și fiicei lui, agățate la căpătâiul patului. Uneori Romero îl auzea plângând.

— De la cine sunt notele acelea pe care le primești?

— Nu știu despre ce vorbești.

— Cum zici…

Timpul se scurgea într-un mod straniu, ca și cum n-ar fi existat. Totul era continuitate, aceeași clipă repetată iar și iar. Aceeași rutină, aceleași gesturi, aceeași lehamite. Fără să-și dea seama sau fără să poată să evite asta, speranța lui Alcalá se diminua, ca a tuturor bărbaților care trăiau între acele ziduri. Încetul cu încetul uita trecutul, viața de dinainte, mirosurile realității de afară. Doar

însemnările acelea pe care le primea din când în când păreau să-l readucă la viață, ca o picătură de apă ce cade pe un pământ însetat. Dar acest efect înviorător dura puțin și inspectorul se cufunda din nou în letargia obișnuită.

Până când, într-o dimineață, întorcându-se în celulă, a găsit stând pe patul lui un bărbat într-un elegant costum negru, ca al unui director de bancă.

César Alcalá a scos capul pe culoar. Nu era nici urmă de Romero. Imediat după aceea și-a privit cu atenție musafirul. A dedus că era inutil să-l întrebe cum reușise să intre în galerie și în celula lui.

— Stați pe patul meu. Ce vreți?

Bărbatul a făcut din mâna cu degete lungi un gest de dispreț față de ceea ce vedea.

— Nu e prea comod hotelul ăsta și judecând după aspectul dumitale vii dintr-unul și mai mizerabil. N-ai obosit să te tot lupți aici cu pungași de trei lei?

César Alcalá l-a cântărit din priviri și s-a întrebat cât ar rezista el printre acei pungași „de trei lei”. Evident, nu trei ani.

— Veniți din partea lui Publio? Dacă așa e, spuneți-i nemernicului că n-am spus nimic și nici n-am de gând s-o fac, câtă vreme își ține cuvântul.

— Despre asta vorbești?

Bărbatul a scos din buzunarul interior al hainei o scrisoare neștampilată și a aruncat-o la picioarele patului.

César Alcalá s-a grăbit să desfacă plicul și s-o citească, concentrat, cu ochi strălucitori. Deodată, l-a cuprins o îngrijorare teribilă.

— De unde știu că sunt de la ea?

Bărbatul a zâmbit.

— Nu știi și nici n-ai cum să afli. Dar este singurul lucru pe care îl ai, nu? Și vei continua să te agăți de această credință cât timp ești aici.

— N-am spus nimic nimănui, a zis ferm inspectorul, ascunzând cu înfrigurare scrisoarea sub cămașă.

— Asta-i bine. Echilibrul este cheia armoniei. Dacă toți ne îndeplinim partea, nu suferă nimeni.

César Alcalá l-a privit cu ură. Nu le era de ajuns că îi luaseră fiica, soția, nu se mulțumeau să-l închidă pe viață, să încerce iar și iar să-l omoare în închisoare. De trei ani suporta toate astea, trei ani lungi fără să deschidă gura, dar, chiar și așa, îl tot puneau la încercare.

— Spune-i șefului tău că e inutil să mai încerce să mă omoare aici înăuntru.

Bărbatul s-a făcut că nu pricepe vorbele inspectorului.

— Trebuie să-ți cerem ceva. Peste câteva zile, e posibil să primești o vizită. O să ți se pună tot felul de întrebări. Nu refuza să colaborezi, câștigă-i încrederea. Dar să nu-ți treacă prin cap să pomenești de Publio sau de „afacerea" noastră. Voi lua legătura periodic cu dumneata și îmi vei spune tot ce se întâmplă.

— Cine e această persoană?

Bărbatul s-a ridicat în picioare. Pe când mergea spre ușa cu zăbrele, s-a oprit și s-a întors, deschizând brațele.

— Vei afla… Am înțeles că aici a fost spânzurat tatăl dumitale, chiar în această închisoare. Nu e paradoxal și crud destinul? Dacă ai vrea, inspectore, ai putea să vindeci toate nedreptățile trecutului și prezentului cu o singură mișcare.

— Nu știu la ce vă referiți.

Bărbatul a rânjit câinește.

— Eu cred că știi.

•

Când a rămas singur, César Alcalá s-a așezat pe pat cu coatele rezemate pe genunchi și cu capul între mâinile crispate. De la căpătâiul patului, de lângă fiica sa, tatăl lui îl privea serios, cu ochii aceia care s-au stins fără să apuce să vadă tot ce păstra lumea pentru el. S-a întrebat ce fel de om ar fi ajuns să fie dacă ar fi trăit mai mult. Ce-ar fi crezut știind că fiul lui s-a făcut polițist? Cum s-ar

fi înțeles cu nepoata lui, Marta? Și cu nora, Andrea? Ar fi fost mândru de el? Întrebări fără răspuns. Tatăl lui era mort. Și chiar dacă în copilărie asta a fost o nenorocire pe care a crezut că nu va putea s-o depășească niciodată, adevărul era că lumea continuase să se învârtă în anii aceia.

Când un om moare, pe drept sau pe nedrept, nu se întâmplă nimic special. Viața merge mai departe în jur. Peisajul nu se schimbă nici măcar un pic, nu există mai mult loc în lume, poate doar puțin mai multă durere în cei care trăiesc de-aproape o astfel de moarte. Dar chiar și această durere este repede uitată din nevoia irezistibilă de a continua să trăiești, să muncești, de reluarea rutinei. Celor care se află lângă cadavrul bărbatului care tocmai a fost spânzurat în curtea închisorii nu le rămâne mult timp să-și ia rămas-bun, sub privirea atentă a soldaților care supraveghează locul execuției. Fiul, un copil de zece ani, atinge ușor picioarele desculțe ale tatălui atârnând de o sfoară și privește în pământ în vreme ce călăul taie nodul și trupul cade ca un balot.

Se aud râsetele soldaților, glumele usturătoare. Rudele trebuie să spună un *Tatăl nostru* chiar dacă nu cred în acest Dumnezeu îmbrăcat în armură, cu scut și săgeți, pe care îl invocă animalele acelea care poartă cămașă albastră și cizme înalte din piele. Dar se roagă cu voce tare, ca să-i audă capelanul închisorii. Le e teamă și se rușinează de teama lor. Teamă că vor fi și ei acuzați, teamă că un vecin i-ar putea turna sub orice pretext, iar ei vor să mai trăiască, deși să trăiești este cel mai greu. Se vor muta din sat, la Barcelona sau la Madrid, se vor ascunde în masa tăcută, cenușie, nedumerită și tremurătoare care se mișcă pe străzile orașelor în vremurile acestea sinistre.

Va veni chiar o zi în care îl vor blestema pe bărbatul spânzurat în curtea închisorii. De ce a trebuit să se îndrăgostească de soția unui șef al Falangei? La ce se gândea? Cu o fascistă, cu soția

unui fascist, cu mama unui fascist. Pe nimeni nu va interesa adevărul.

„Care adevăr?” vor spune cei ce trăiesc ascunși în spatele siglelor și steagurilor, chiar cei care nu au văzut niciodată o închisoare pentru că au fugit cu buzunarele pline în Franța când totul era pierdut. S-au întors eroii, legendele și mistificările lor. Au acuzat în stânga și-n dreapta. Și-au zis democrați și le-au dus flori morților lor.

Dar nimeni nu și-a mai amintit de tânărul profesor de țară care se îndrăgostise de o femeie prea mare pentru visurile lui. Numele lui s-a șters pentru totdeauna, pierdut într-un dosar de poliție. Unul printre atâtea.

În timp ce Alcalá se gândea la toate astea, Romero a intrat în celulă.

— Ce-ai pățit?

César Alcalá și-a șters lacrimile cu mâneca.

— Nimic, Romero. N-am pățit nimic.

— În ultima vreme te topești ca o lumânare, amice.

Era pentru prima dată când folosea acest cuvânt. Amice.

— Apropo, a spus Romero sărind pe patul de sus. Mi-a spus Ernesto că o să te lase să ieși din nou în curte, dar să încerci să-ți controlezi pasiunea pentru muzica clasică, dacă nu vrei să te întorci în peștera sfântului Ignațiu ca să meditezi. Zice că e cadoul lui de Crăciun.

César Alcalá s-a trântit pe pat. În lumea ciudată în care trăia, un gardian onest putea să-i amintească de Crăciun și un deținut periculos putea să fie, da, cel mai bun prieten al lui.

A scos biletul pe care îl păstrase în cămașă și l-a citit încă o dată, înainte să-l ascundă cu celelalte, sub pat:

Sunt bine. Sper să nu mă uiți. Eu mă gândesc în fiecare zi la tine și la mama.

Am încredere că în curând o să mă scoți de aici.

Cu dragoste, fiica voastră, Marta
20 decembrie 1980

Capitolul 10

Barcelona. 22 decembrie 1980

María a cerut o cafea și și-a aprins a nu știu câta țigară în dimineața aceea. În cafenea, câțiva tineri înmuiau gogoși în ciocolată. Deasupra capetelor lor atârnau pe perete fotografii mari în alb-negru ale orașului la început de secol: Gran Vía cu subsolul găurit de lucrările de la metrou, bărbați cu aspect încruntat, serioși chiar și când zâmbeau pe sub mustățile largi și pălăriile albe de plimbare, troleibuze, tramvaie și căruțe.

S-a gândit la colecția de fotografii vechi a tatălui ei, dar, departe de a o reconforta, imaginea lui Gabriel îi stârnea o neplăcere difuză. Cu două zile în urmă, o sunase infirmiera care avea grijă de el: pleca. N-a fost chip s-o convingă să se răzgândească.

— Nu e vorba de mai mulți bani, domnișoară Bengoechea, îi spusese la telefon infirmiera. Eu sunt profesionistă, iar tatăl dumneavoastră, pur și simplu, a hotărât să arunce prosopul. Nu se lasă îngrijit, iar eu nu pot să asist indiferentă văzând cum își face rău zi după zi. Parcă s-ar fi hotărât să se sinucidă. Sfatul meu e să îl internați într-o clinică.

În timp ce se gândea la acea conversație, María a luat o înghițitură de cafea. A observat că îi tremurau buzele pe marginea cești. S-a concentrat ca să nu îi treacă tremurul la degete.

— Ce dracu' mi se întâmplă? a bombănit, strângând pumnul.

Iarăși blestematele astea de tremurături și corpul întors pe dos. S-a dus la baie când și-a dat seama că era gata să vomite.

Câteva minute interminabile și-a vârât fața într-un veceu murdar. Nimic solid. Doar cafeaua și un firișor de salivă cu gust amar. S-a așezat pe pardoseala murdară, și-a îndoit picioarele și a băgat capul între genunchii pe care i-a înconjurat cu brațele. A stins câteva clipe lumina. Asta o relaxa. Mai târziu s-a spălat pe fața răvășită și a privit imaginea pe care i-o reflecta oglinda murdară, plină de stropi și de lozinci obscene. A oftat adânc. Tâmplele îi zvâcneau cu putere și a trebuit să-și descheie jacheta și să se țină de chiuvetă ca să nu-și piardă echilibrul.

Încet-încet s-a simțit mai bine. Furtuna a trecut și în urma ei abia dacă rămânea un murmur slab care i se îndepărta din creier.

— E doar un atac de panică, și-a spus.

A forțat un zâmbet și, înfășurată în el, a ieșit din toaletă și s-a întors la masă ca să aștepte.

Ușa cafenelei s-a deschis. Au intrat mai mulți clienți cu chipurile strălucind de frigul de afară. Colonelul Recasens a intrat în urma lor și și-a scos paltonul. Fața îi era serioasă, părea prost-dispus. S-a lăsat să cadă pe scaunul șubred, care a scârțâit periculos, și a trântit pe masă servieta de piele și cele două ziare pe care le aducea: *El Alcázar* și *ABC*.

— Mă bucur să te văd din nou așa curând, María, a spus în chip de salut, fără să observe cât era de palidă, în timp ce se întorcea spre ospătar ca să ceară o cafea cu lapte udată din belșug cu coniac. Bănuiesc că ai studiat documentele pe care ți le-am dat.

María a confirmat fără să-și ia privirea de la ceașca de cafea.

— Fetița aceea, Marta, e adevărat că au răpit-o?

Recasens și-a rezemat coatele pe masă și a coborât glasul.

— Mă tem că da. Este absolut sigur. Era fiica inspectorului Alcalá. Avea doisprezece ani. La

câteva săptămâni după răpire, soția inspectorului, disperată, și-a luat viața…

— Vorbiți despre fată la trecut, ca și cum ar fi…

— Moartă? Nu avem dovezi. Nu i s-a găsit trupul. Dar în toți acești ani nu am găsit niciun indiciu care să ne spună contrariul. Singura verigă care duce la fetiță este Ramoneda, fostul dumitale client. Și, de când și-a asasinat soția și pe amantul ei, a dispărut fără urmă.

— Credeți că Ramoneda a fost cel care a răpit-o pe fetiță?

Recasens a rămas tăcut. Și-a încrucișat mâinile pe masă și a privit-o fix pe María.

— Nu. Ramoneda era doar un mesager, un ucigaș de mâna a doua care lucra pentru altcineva. Colonelul a deschis prima pagină din *El Alcázar* și a arătat cu degetul fotografia deputatului Publio.

María a privit consternată fotografia. Publio părea un om cumsecade. Afișa un calm desăvârșit, zâmbetul îi era blând și arăta impecabil.

— Pare incapabil să facă ceva rău, a murmurat.

Recasens a încuviințat. Publio era bunicul perfect, soțul pe care orice femeie și-l dorea, politicianul în care toți puteau avea încredere. Avea în portofel o fotografie cu soția, cele două fiice și nepoții, pe care o arăta mândru cu orice prilej. Numai că o bună parte din notele de plată pe care le trecea în contul partidului erau de la Regàs, Casita Blanca sau alte locuri de întâlnire din strada Valencia și de la restaurantele cele mai scumpe din oraș, unde întotdeauna cerea o masă pentru doi. Însoțitorii lui, alții de fiecare dată, erau bărbați frumoși, tineri, solizi, distinși, homosexuali și cu gusturi foarte, foarte scumpe.

Toți se făceau că nu văd. Publio avea legături la cel mai înalt nivel în Guvern, Biserică și bănci. Cu astfel de prieteni era greu să i se refuze ceva.

— E cunoscut pentru talentul lui de a transforma în conspirație orice cenaclu de cafenea, dar e prea versat și evaziv ca să poată fi acuzat de vreo

conspirație, deși este o permanentă voce inspiratoare de dezastre printre cercurile din armată. Publio e un tip inteligent. Nu-și mânjește niciodată mâinile.

— Dar dacă știți că se află în spatele răpirii fiicei inspectorului, de ce nu-l arestați?

— Nu e atât de simplu. Nu avem dovezi care să-l incrimineze direct. Iar fără dovezi, niciun judecător nu va îndrăzni să se atingă de el. Publio este unul dintre cei mai puternici oameni din țară. E bine apărat.

Recasens a făcut o pauză semnificativă. A tras aer în piept și a lăsat cuvintele să iasă încet, conștient de greutatea lor.

— Dar există cineva care deține destule informații ca să-l facă să cadă: César Alcalá. Inspectorul îl cerceta de ani de zile. Și credem că păstrează undeva dovezile care l-ar incrimina pe deputat.

María începea să înțeleagă.

— Atunci cu el ar trebui să vorbiți, nu cu mine.

— César Alcalá nu va vorbi cu noi. Dacă ai citit raportul, știi de ce. Nu pot să-l învinovățesc că n-are încredere în nimeni. Îl investiga pe unul dintre cei mai întunecați oameni ai acestei tinere democrații și, când a crezut că poate să-l prindă, i-a fost răpită fiica. Nu l-a ajutat nimeni s-o caute, nimeni nu a mișcat un deget, deși a obosit repetând că Publio era instigatorul răpirii. Dimpotrivă: César Alcalá e la închisoare, fiica lui a dispărut de pe fața pământului și singurul om care ar putea să ne dea vreo pistă despre ascunzătoarea ei, Ramoneda, fuge de justiție.

María citise raportul. Dar nu pricepea de ce inspectorul se încăpățâna să tacă, deși fiica sa dispăruse.

— De ce nu spune ce știe despre Publio? Măcar ar putea să se răzbune pe el.

— Marta este garanția tăcerii. L-au convins pe inspector că fata e în mâinile lor și că o vor ucide

dacă el vorbește.

— Dar dumneavoastră ați spus că nu există dovezi că ar mai fi în viață. Trăiește?

— Important e că inspectorul așa crede.

— Dar este adevărat sau nu?

Recasens s-a gândit.

— Nu știm.

María a băut o gură de cafea și și-a aprins o țigară. Avea nevoie să se gândească și să câștige puțin timp ca să-și limpezească ideile.

— Și ce anume așteptați de la mine, colonele?

— Sunt convins că César Alcalá va fi dispus să vorbească cu dumneata, María.

María s-a arătat sceptică. Dacă exista cineva pe care César Alcalá avea motive să-l urască, ea era.

— Eu l-am băgat la închisoare și din câte știu nu-i merge prea bine acolo.

Recasens fuma cu ochii întredeschiși. Din când în când lăsa scrumul să cadă în ceașcă. Scrumul plutea o clipă peste restul de cafea, apoi cădea în lichidul lipicios. O vreme n-a spus nimic. Se uita pe stradă, cu coatele rezemate de masă. În cele din urmă a scos fumul pe nas și pe gură. A strivit mucul pe farfurioară și a privit-o pe María cu o concentrare care a speriat-o.

A luat din servieta de piele un plic mic și i l-a dat Maríei.

— Dumneata și inspectorul Alcalá aveți în comun mai multe decât crezi, María.

María a deschis plicul. În el era o fotografie în culori sepia. Era portretul din profil al unei tinere frumoase. Avea chipul pe jumătate ascuns, acoperit în parte de o pălărie largă ce îi cădea peste ochiul drept. Fuma ca o actriță de cinema, ținând cu eleganță portțigaretul aproape de buzele ușor întredeschise. Avea o privire ciudată, ca ușa unei colivii întredeschise, ca o capcană seducătoare.

— Cine e?

— Se numea Isabel Mola. Îți amintești că te-am întrebat dacă ai auzit vreodată numele ăsta?

Dumneata ai zis că nu. Poate chipul ei îți reîmprospătează memoria.

María s-a încruntat. Nu o văzuse niciodată pe femeia aceea, nici numele ei nu-i spunea nimic.

— Ce legătură are cu mine sau cu César Alcalá?

Recasens își privea cafeaua, ascunzându-se în zațul negru din ceașcă și în bulele de frișcă. Simțea un vârtej de cuvinte care i se ridica din măruntaie. Încerca să îl stăpânească. A ridicat încet capul și a zâmbit enigmatic.

— De ce nu îl întrebi chiar dumneata pe inspector?

S-a ridicat de pe scaun încet și și-a pus paltonul.

— Fac eu cinste, a spus, lăsând pe masă o bancnotă de o sută.

— Nici măcar nu va fi de acord să mă vadă.

Recasens a ridicat din umeri.

— Încearcă măcar. Întreabă-l de Isabel. Acesta va fi punctul de plecare. Dă-i speranțe, asigură-l că facem tot ce putem ca să-i găsim fiica.

Maríei i s-a făcut din nou greață, dar avea stomacul gol. S-a încovoiat puțin și privirea i-a căzut pe bancnota maro de o sută mototolită pe masă. Prin fereastră imaginea ei se ștergea și se confunda cu tonul cenușiu al celorlalți trecători care mergeau în sus și-n jos pe strada îngustă, înfofoliți în fulare și acoperiți de umbrele mari, negre peste care aluneca ploaia.

— O vei face, María? Te vei duce să-l vezi pe inspector la închisoare?

— Da… O voi face… a șoptit ea, și cuvintele i-au scăpat fără putere, aproape fără vrere.

Dintr-odată a simțit nevoia să iasă în goană de-acolo.

•

La două zile după întâlnirea aceea, María s-a dus la închisoarea Modelo.

La etajul de birouri atmosfera era primitoare. Nu părea o închisoare, ci un birou de contabilitate oarecare. De fiecare parte a culoarului erau dosare,

tomuri enciclopedice de acte și registre de tot felul. Când luai o hârtie de pe rafturile înțesate, se ridicau sute de particule de praf care preț de o clipă pluteau în aer, străbătute de lumina unei lămpi de birou.

Un funcționar i-a adus formularele pe care trebuia să le completeze ca să-l vadă pe César Alcalá. A pus-o să ia loc între două fișete. Funcționarul s-a retras, târându-și picioarele. Pielea lui avea culoarea bolnăvicioasă a hârtiilor. María s-a uitat la el și s-a gândit că, până la urmă, suntem ceea ce facem.

Cu autorizația necesară s-a îndreptat spre ușa mare din fier care marca intrarea în spațiul de recluziune. La ghereta de acces în modul a întâmpinat-o, foarte țeapăn, un gardian care s-a înmuiat cu greu când María a arătat legitimația de avocată.

— Pe cine vreți să vizitați? a întrebat-o gardianul, cam tulburat.

María a rostit numele lui César Alcalá. Chipul gardianului s-a transformat într-o suprafață de granit. S-a uitat la ea de sus până jos ca și cum n-ar mai fi văzut-o înainte și a „ordonat” să aștepte.

Au venit două femei-gardian după ea. Au obligat-o să se supună unui control exhaustiv. I-au controlat geanta, au pus-o să-și golească buzunarele, să-și scoată centura și sutienul.

— Sutienul? a întrebat María, neînțelegând.

— Astea-s regulile. Dacă vreți să treceți, trebuie să lăsați sutienul.

Maríei i s-a părut abuzivă și intolerabilă cererea, dar niciuna dintre cele două femei nu s-a lăsat intimidată de comentariile ei.

— E pentru siguranța dumneavoastră, a spus una dintre ele, punând lucrurile într-o pungă de plastic.

— Mda, mă simt mai bine, mulțumesc, a răspuns María cu o ironie pe care ele s-au prefăcut că n-o observă.

Au dus-o într-o sală de așteptare cu bănci lungi de lemn. Într-un colț, două femei tinere vorbeau cu însuflețire. Erau țigănci, abia niște copile. Erau machiate și purtau haine foarte strâmte și pantofi cu toc. Din cealaltă parte a sălii se putea simți parfumul ieftin pe care îl foloseau. Amândouă s-au uitat la María.

— Ce, și tu ai venit să-ți consolezi băiețelul? a spus una dintre ele, făcând gestul de a suge un penis.

Amândouă țigăncile au râs într-un fel care i-a făcut părul măciucă Maríei. Apoi au uitat de ea și au revenit la pălăvrăgeala lor. După câteva minute, una dintre ele a fost chemată prin megafon.

Când au rămas singure, cealaltă țigancă s-a uitat la María cu un amestec de milă și simpatie.

— E prima oară când vii?

O dată pe lună le îngăduiau deținuților care se „purtau frumos” (țiganca a insistat pe asta cu batjocură) să aibă relații intime cu iubitele sau soțiile, timp de o oră.

— Da, deși nu vin tocmai pentru asta.

Țiganca s-a bosumflat:

— Aici n-ai de ce să-ți fie rușine. Toate venim pentru același lucru. Stai liniștită. Patul e curat și e duș cu apă caldă. Problema e că, ai, n-ai chef, trebuie s-o faci. Sărăcuții, au mare nevoie și nu e cazul să faci mofturi. Eu am încurcat-o, că sunt la ciclu, dar o să fac ce pot.

A râs cu o brutalitate plină de tristețe. Sub toată acea înfățișare de prostituată ieftină și sub machiajul grotesc se vedea timiditatea unei biete copile care se dăruia partenerului fără intimitate, fără preludiu și fără romantism. Trebuia să suporte cu prefăcută nepăsare comentariile obscene ale gardienilor și privirile murdare ale altor deținuți când treceau de ușă.

Au chemat-o prin megafon pe țigancă. S-a ridicat și a oftat de parcă pleca la război, dar și-a

revenit imediat. I-a făcut cu ochiul Maríei și a ieșit unduindu-și șoldurile.

María a rămas singură o bună bucată de vreme. Abia dacă se gândise la ce avea să-i spună lui César Alcalá în cazul în care accepta s-o vadă. După zece minute s-a auzit un plescăit în megafon și o voce feminină:

— Bengoechea Guzmán, María: cabina numărul șase.

A intrat într-o încăpere cu pereți goi, unde era un pat cu cearșafurile împăturite la capăt. În fața unei ferestre care nu dădea nicăieri se afla un scaun. Un tablou urât cu o fructieră era singura pată de culoare din cameră. În tavan zumzăia un neon care lumina strident. La dreapta erau o cabină de duș grosolană și câteva săpunașe puse teanc pe un prosop de baie. Ușa exterioară era metalică și avea o mică trampă mobilă ca vizor. Deasupra era un ceas mare, rotund care marca fiecare secundă ce trecea.

María s-a întrebat cum era posibil să se excite cineva într-un asemenea decor. Mirosea a dezinfectant industrial. Nu mai fusese într-un astfel de loc niciodată. Totul era rece și aseptic. Tăcut. Mizerabil, în ciuda aparentei curățenii. Trist. Fără emoții sau sentimente.

Era agitată și îi transpirau mâinile. Îi luaseră țigările la intrare. Și pastilele pentru durerile de cap. Simțea o zvâcnire ușoară în urechea dreaptă, ca zbaterea unei muște prinse undeva, în creierul ei. A început să se simtă rău. Voia să iasă. Se sufoca.

În acel moment s-a auzit zgomotul încuietorii de la ușă și aceasta s-a deschis larg, lăsând să treacă un bărbat ai cărui nervi s-au încordat ca niște arcuri când a recunoscut-o.

•

César Alcalá a ridicat din sprâncene. A privit-o cu atenție câteva secunde. Ochii i s-au dat peste cap și expresia i s-a îmblânzit în mod de neînțeles.

Așadar, aceasta era vizita pe care trebuia s-o aștepte. Ticălosul de Publio nu înceta să-l surprindă.

María a observat mâinile încătușate ale inspectorului.

— Nu puteți să-i scoateți cătușele? l-a întrebat pe gardianul care îl supraveghea pe César Alcalá.

Gardianul a spus că nu. L-a silit pe César Alcalá să se așeze pe un scaun și apoi s-a retras în penumbră ca și cum ar fi vrut să pară absent dar amintind că, deși nevăzut, rămânea vigilent.

— Aveți o țigară? a spus César, fixând-o cu privirea pe María.

Ea s-a așezat în fața lui. Între ei era o masă metalică a cărei suprafață lucioasă reflecta puternic lumina din tavan.

— Nu. Mi le-au luat la intrare.

César a dat din cap, ca și cum toată viața ar fi stat acolo, în fața femeii care reușise să-l bage la închisoare.

— La izolare nu ne dau voie să fumăm, a spus. Se tem că am putea să ne tăiem venele cu mucul întărit sau că o să dăm foc saltelelor ca să ardem de vii. Ne lasă să murim încet în beciul ăsta, dar le e teamă să nu ne sinucidem. Din cauza hârțogăriei, știți? Pe funcționari îi îngrozește birocrația.

María și-a luat o expresie de circumstanță. Preț de câteva minute, inspectorul a privit-o.

— V-ați schimbat, doamnă avocat, a spus, cu o expresie ironică, de parcă asta l-ar fi decepționat.

— Nici dumneata nu arăți prea bine, inspectore, a îndrăznit ea să-i răspundă.

Era adevărat. Pe craniul ras al lui Alcalá ieșeau în evidență urme de răni prost cicatrizate și vânătăi. Pe piele îi era întipărită lumina palidă și chioară a închisorii. El a zâmbit, încuviințând.

— La început am încercat să mă îngrijesc. Asta când credeam că recursul meu va reuși și că voi putea să ies, cel puțin cu o grațiere. Dar după aceea, zilele au început să se adune, una după alta,

și am sfârșit prin a mă lăsa în voia lor, ca toți ceilalți. Într-un loc ca ăsta nu are rost să speri. Speranțele îți fac rău.

A tăcut, privind suprafața mesei ca și cum s-ar fi uitat pe fundul unui lac. Apoi s-a ridicat, înălțând brațele și arătându-și cătușele.

— E ironic. Dar în parte trebuie să vă fiu recunoscător că m-ați închis aici. Cel puțin acum pot să-mi plâng de milă.

María a simțit că se enervează. Calmul absolut al inspectorului, lipsa lui de emoții o enervau.

— Bănuiesc că mă urăști.

— Bănuiți bine. Dar nu vă faceți iluzii. Aici ura e un sentiment care se digeră încet, care devine rațional și, fiind steril, se închistează ca o tumoră ascunsă în creier, de care e imposibil să scapi… E greu de înțeles.

María s-a uitat la ceasul din perete. Timpul care le fusese acordat se scurgea repede.

— Numele de Isabel Mola îți spune ceva?

A observat la inspector un licăr de surpriză, apoi privirea i s-a întunecat. A durat o clipă numai. Alcalá și-a revenit imediat, ca și cum ar fi aruncat o cortină grea peste sufletul lui.

— Aveți mult tupeu să veniți aici după tot ce s-a întâmplat…, a spus inspectorul cu aparentă indiferență.

Dar arăta ușor emoționat, în ciuda voinței lui.

Gardianul a ieșit din penumbră. A oftat și a aruncat o privire fugară spre ceas. Timpul era pe sfârșite.

— Nu mi-ai răspuns la întrebare, a insistat María.

Inspectorul s-a ridicat în picioare:

— Așa este, n-am făcut-o. Mai întâi ar trebui să știu de ce mă întrebați asta.

María s-a încruntat.

— A venit la mine un bărbat. A spus că dumneata și cu mine suntem legați prin această femeie.

Ochii lui César Alcalá s-au luminat cu neîncredere. A privit-o atent pe avocată, încercând să ghicească ceva despre ea.

— E absurd.

— Poate că nu chiar, a spus ea și a scos din buzunar fotografia pe care i-o dăduse Recasens și i-a arătat-o. Ea e, nu-i așa? Aceasta e femeia pe care tatăl dumitale a asasinat-o în 1941. Cunosc povestea. M-am informat. Ceea ce probabil dumneata nu știi este că tatăl meu, Gabriel Bengoechea, era fierar pe vremea aceea și lucra pentru soții Mola. A făcut o sabie frumoasă pentru fiul cel mic, Andrés. Poate tatăl dumitale ți-a vorbit vreodată despre *Tristețea Samuraiului*.

César Alcalá a negat, dând încet din cap, ca și cum nu ar fi reușit să creadă ce îi spunea femeia, ca și cum această mărturisire îl copleșea. A ridicat încet ochii sticloși.

— Și asta ne face moștenitorii unui trecut comun?

— Nu știu, a fost răspunsul sincer al Maríei.

Inspectorul s-a uitat într-o parte, căutând ceva în memorie. Apoi și-a îndreptat umerii, de parcă ar fi vrut să pară mai respectabil.

— De ce nu? Poate fi amuzant, a spus ca și cum ar fi vorbit cu el însuși. Gardianul îl împingea deja spre ușă. Veniți să mă vedeți, dacă vreți. Vom vorbi despre Isabel, despre tații noștri și despre spade și tristeți.

•

Începând din acel moment, întâlnirile cu César Alcalá au devenit o rutină pentru María. În fiecare dimineață se ducea la închisoare tulburată, neștiind ce avea să afle. César Alcalá nu era un bărbat comod. Nu avea încredere în ea. La început, amândoi se limitau la a se așeza unul în fața celuilalt în tăcere, lăsând cele douăzeci de minute de vizită să se sfârșească printre priviri bănuitoare. Încet-încet, María a înțeles ce poate să facă închisoarea din om: să-i anuleze toate dorințele, să

transforme tăcerea în modul cel mai sigur de comunicare și de cunoaștere a cuiva. Avocata a învățat să nu îl sâcâie pe inspector cu întrebări puerile; nu făcea decât să stea în fața lui, așteptând, neștiind exact ce.

César Alcalá a fost cel care a început să vorbească. Mai întâi despre lucruri fără importanță, descria rutina închisorii, comenta vreo știre apărută în ziare, întreba lucruri despre lumea de afară. Până ce, într-o după-amiază, în vreme ce soarele se ascundea în spatele zidurilor și sunetele neliniștitoare ale închisorii creșteau, inspectorul a întrebat care era adevăratul motiv pentru care María îl vizita zilnic.

María ar fi putut să-i răspundă orice. Să-i spună că o făcea pentru că Lorenzo și colonelul Recasens i-o ceruseră; să îl asigure că unica ei intenție era să-l ajute. Dar nimic din toate acestea nu explica în totalitate motivele care o făceau să vină în fiecare dimineață acolo. Și întrebarea care o obseda de ceva timp a apărut fără să vrea:

— Cum ai putut să-i faci lui Ramoneda ce i-ai făcut?

Inspectorul a întors privirea. Nu-i plăcea să vorbească despre asta. Dar María descoperea în acele tăceri lucruri neliniștitoare, lucruri pe care inspectorul nu voia să le dezvăluie și care intuia că au, direct sau indirect, legătură cu ea.

Când Marta, fiica lui, a dispărut, César Alcalá a înnebunit. Se ducea în fiecare dimineață în piața în care fusese văzută pentru ultima oară. Era singurul lucru pe care putea să-l facă: scotocea printre hârtii, cerceta fiecare dală din pavaj, fiecare fereastră din clădirile învecinate, fețele trecătorilor, căuta orice indiciu, orice semn care să-i arate cum s-o găsească.

După o săptămână fără vești, neștiind ce se întâmplase cu fiica lui, unde se afla, când nimeni nu părea că ia în serios dispariția ei, a văzut apărând printre rafale de aer un cerșetor care a

trecut pe lângă el trăgându-și cu capul plecat căruciorul de gunoi, lăsând urme pe zăpadă. Mergea ca un animal de povară, împingând bărbia înainte, opintindu-se din tot corpul fără să scape țigara stinsă care îi atârna între buze. Abia dacă a întors o clipă ochii înroșiți de vin și de frig ca să se uite la inspector și a zâmbit zeflemitor. Sau poate a fost doar o expresie a oboselii, care a dispărut imediat.

La prima vedere arăta la fel ca ceilalți cerșetori care mișunau prin centru. Vârstă nedefinită. Fața îi era acoperită de cruste. O barbă deasă și murdară îi asprea chipul. Se acoperea cu mai multe pulovere și cu un palton cu câteva numere mai mare, pe care îl târa pe jos. Pe pantalonul de tergal se vedea o pată uscată de urină între picioare. Degetele, groase și păroase, se terminau cu niște unghii negre, roase și pline de pielițe.

— Dar, dintr-odată, fața acelui cerșetor, privirea lui mi s-au părut familiare: Ramoneda, un informator care din când în când dădea informații brigăzii, în schimbul unor favoruri. „Ce cauți pe-aici?” l-am întrebat. Ramoneda a ridicat din umeri. Și-a scos din gură mucul de țigară plin de salivă, și-a desfăcut brațele, și-a scos în semn de respect căciula de lână murdară care îi acoperea chelia, strângând-o la piept. Voia doar să-mi prezinte condoleanțe, a spus.

Atunci a întors privirea, care a devenit lichidă, a scos ceva mototolit din buzunar și i-a arătat. Era bentița pe care o purta pe cap Marta în ziua când a dispărut. „Cineva mi-a cerut să vă spun că tăcerea dumneavoastră este prețul pentru viața fetei.”

Inspectorul nu l-a lăsat să mai spună nimic. Ca un val năvalnic și de neoprit s-a dezlănțuit furia acelui tată care-și dorea cu disperare să găsească pe cineva împotriva căruia să-și verse toată durerea, nesiguranța și frustrarea acumulate. Fără să-și dea seama ce face, orbit de ură, a scos

pistolul și l-a băgat în gura lui Ramoneda, rupându-i un dinte.

— Unde e fata mea?!

Ramoneda și-a scurtat vorbele într-un țipăt ascuțit și foarte scurt. Însângerat, s-a clătinat și a căzut la picioarele inspectorului, care a început să dea în el cu piciorul ca într-un sac, punându-i iar și iar aceeași întrebare. Piața, puțin circulată, amplifica strigătele și loviturile, iar oamenii au ieșit la ferestre.

— Spune-mi chiar acum ce știi sau te omor, l-a amenințat inspectorul pe Ramoneda, neținând seamă de lumea care încet-încet se apropia de ei.

Ramoneda avea buzele sparte. Ochii ieșiți din orbite ai inspectorului îi făceau foarte credibilă amenințarea.

— Eu sunt doar un mesager, inspectore. Nu știu mai mult.

— Cine ți-a dat panglica asta de păr?

Ramoneda a șovăit. César l-a lovit puternic cu capul de ziduri.

— Niște criminali. Cred că lucrează pentru don Publio, a horcăit Ramoneda.

Deodată, privirea lui César Alcalá a înghețat. A ridicat capul și a văzut agitația din jur. Și-a dat seama că avea să apară patrula și, dacă va ieși la iveală numele lui Publio, ticălosul ăla îi va scăpa printre degete ca un pește. S-a gândit rapid.

A scos cătușele și i le-a pus lui Ramoneda, silindu-l să se ridice în picioare.

— Sunt polițist, a strigat spre lumea care se înghesuia în fața lor, agitându-și legitimația de parcă ar fi fost un crucifix care alunga vampirii.

Lumea i-a făcut loc când i-a văzut privirea plină de ură, în timp ce inspectorul îl târa pe Ramoneda spre mașina parcată la vreo cincizeci de metri. Deodată, cerșetorul s-a zbătut adresându-se mulțimii.

— O să mă omoare! Ajutați-mă!

Lumea a început să vocifereze și cineva a strigat:

— De ajuns, torționarilor, fasciști nenorociți. Oamenii nu pot fi tratați așa. Franco a murit, ticălosule…

Strigătele se întețeau și lumea prindea curaj. Cineva a aruncat o piatră care l-a lovit pe inspector în umăr, dar acesta nu i-a dat drumul lui Ramoneda. Au căzut sticle și cutii în jur. Inspectorul l-a obligat pe Ramoneda să intre în mașină lovindu-l în coaste.

A reușit să se așeze la volan, dar mulțimea a înconjurat mașina și a început s-o zgâlțâie. Și l-ar fi linșat chiar acolo dacă inspectorul nu ar fi scos pistolul pe geam țintind spre gloată, care s-a îndepărtat destul cât să poată ieși de acolo, accelerând cu un scrâșnet de roți.

César Alcalá ar fi preferat să nu fie nevoie să-și aducă aminte ce s-a petrecut după aceea. Îi era silă de el însuși de câte ori își privea mâinile, de câte ori auzea în mintea sa strigătele de durere ale lui Ramoneda în beciul acela unde l-a ținut închis o săptămână. L-a supus la torturi îngrozitoare, lucruri de care nu credea în stare nicio ființă omenească. Dar César Alcalá nu era om în acele momente, era un câine turbat care mușca și sfâșia, nefiind conștient de durerea pe care o provoca, ci doar de cea pe care o simțea el.

N-a folosit la nimic. Ramoneda s-ar fi lăsat ucis sau poate, pur și simplu, nu știa mai mult decât i-a spus: că oameni care aveau legătură cu Publio îi luaseră fata.

În seara aceea s-a întors acasă cu degetele rupte și însângerate de la atâtea lovituri, cu sufletul ca o gaură neagră prin care se scurgea în valuri omul care fusese până atunci. Știa că o să fie arestat. Nu-i păsa. Își pierduse fiica și aproape că omorâse un om în bătaie. Nu mai era César Alcalá, era un necunoscut.

A găsit-o pe soția lui, Andrea, în camera Martei. Stătea pe pat, se juca cu păpușile fetei înșirate pe un raft în perete, șoptind cântece de leagăn, ca și cum păpușile acelea de cârpă ar fi putut să i-o aducă înapoi.

César Alcalá i-a povestit ce făcuse.

Multă vreme, Andrea s-a uitat la rănile de pe mâinile soțului ei fără urmă de compasiune; părea să nu înțeleagă ce îi spunea César.

— M-ai auzit, Andrea? L-am omorât pe omul ăla.

Ea a dat din cap cu privirea absentă, părul răvășit și expresia uneia dintre acele păpuși fără viață.

— Ce se va întâmpla acum? a reușit să întrebe, ca și cum, dintr-odată, și-ar fi recăpătat luciditatea.

César Alcalá s-a lăsat să cadă lângă perete până a ajuns pe podea. Și-a vârât capul între genunchi.

— Mâine mă voi duce să mă predau, dacă nu vin după mine mai înainte. O să fac închisoare.

Dimineața, César Alcalá și-a găsit soția moartă.

Își trăsese un glonț în față și zăcea pe patul fetei. Amintindu-și asta, inspectorul Alcalá nu putea să-și scoată din minte pata aceea plină de cheaguri de pe tapetul roz din camera Martei.

•

César Alcalá a tăcut, ca și cum cuvintele ar fi fost înghițite de imaginile proiectate în mintea sa.

— De ce a ales camera Martei, și nu baia, bucătăria, dormitorul? s-a întrebat în șoaptă, amintindu-și de camera fetei, de salteluța cu volane din dantelă de pe patul stropit de sânge, de stupoarea însângerată a chipului păpușilor îngrămădite pe raft.

María nu a știut ce să răspundă. Se gândea la mama ei, atârnând de o grindă. La tăcerile tatălui ei. La nepăsarea ei prefăcută cu privire la ce s-a întâmplat cu adevărat.

Capitolul 11

Casa familiei Mola (*Mérida*). *Ianuarie 1942*

Andrés se uita cu ochii întredeschiși pe fereastră la grădinarul care alinia ghivecele cu flori și la un norișor din depărtare. Copiii muncitorilor se jucau aruncând cu bulgări de pământ unii după alții. Într-un colț, servitorii încărcau mobila în două camioane parcate în fața casei. Totul era perfect sincronizat, intra un lucru, ieșea altul, obiectele păreau că plutesc.

Mamei lui nu-i plăceau după-amiezile acelea cenușii și nici lui. Îi era dor de ea. Îi plăcea să se strecoare în dormitorul ei. Când intra în camera aceea, lumea reală se deforma, își pierdea consistența și lucrurile care îl interesau afară nu mai aveau importanță acolo, înăuntru, în toate ungherele se ascundeau tăceri vechi. Nici nu se gândea să atingă obiectele acelea care îi aparținuseră ei, ar fi fost aproape un păcat, o profanare. Cu această senzație, privea rochiile de epocă agățate pe umerașe ca niște fantome care rămăseseră în urma unei glorii ce s-a dus pentru totdeauna. Mai multe pălării colorate acoperite de praf se înghesuiau într-un echilibru dificil, ițind pene, panglici și dantele. Pantofi cu toc jos așteptau lipsiți de strălucire să-și poarte pașii, crezând că odihna lor doar asta era, o odihnă, și nu o înmormântare. Peruci, coliere, bijuterii de cabaret a căror strălucire, departe de luminile și dansurile care le făceau să sclipească, părea și mai mincinoasă.

Publio a intrat în cameră fără să bată la ușă. Pentru prietenul tatălui său nu existau uși. Era de-al casei.

— N-ar trebui să fii aici. Tatălui tău nu-i place. Ți-ai pregătit bagajul?

Andrés s-a întors din nou spre fereastră.

— Nu înțeleg de ce trebuie să plecăm. Asta e casa noastră.

Publio s-a apropiat și a mângâiat ceafa copilului.

— Și va fi în continuare. Vei putea să vii aici în vacanță. Dar tatăl tău trebuie să se mute. Este foarte important pentru cariera lui. În plus, Barcelona o să-ți placă, ai să vezi. E la mare și am auzit că tatăl tău a cumpărat o casă cu acoperiș albastru. E ca un castel adevărat.

Andrés nu se lăsa convins.

— Dar, dacă plecăm, mama n-o să știe unde suntem când se va întoarce. Nu va putea să ne găsească. Și nici Fernando.

— O să facem ca Degețel: vom lăsa firimituri pe drum ca să ne poată găsi. Ce zici?

Andrés a rămas pe gânduri:

— Cum sunt oamenii în Barcelona?

Publio a zâmbit:

— Ca și aici, ba poate chiar mai buni: am auzit că fetele sunt foarte frumoase, deși cam slabe.

Odată, Andrés îl auzise pe profesorul Marcelo spunând că mama lui era o femeie atrăgătoare, dar că era prea slabă pentru gustul lui. Andrés nu avea o părere în această privință. Pentru el mama lui era, pur și simplu, cea mai frumoasă femeie din lume… Dacă măcar Fernando ar fi aici, totul ar fi mai ușor.

A ridicat ochii auzind zgomotele care veneau din grădină. Se auzea sunetul de aramă al unui clopot și, pe drumul pietruit care înconjura casa, a apărut un băiat pe bicicletă fredonând un cântec. Era poștașul satului. Andrés și-a lungit gâtul. Poate aducea vreo scrisoare de la mama sau de la fratele lui, Fernando. Dar a fost dezamăgit văzând că poștașul a trecut de ei pedalând în continuare.

— De ce nu te duci să mănânci? Pe urmă du-te la institutorul tău și poartă-te frumos. Este ultima

ta oră cu el, de-acum ești un adevărat bărbățel.

La bucătărie i se pregătea o gustare specială cu ocazia celei de-a unsprezecea aniversări. Lui Andrés îi plăceau mirosurile care veneau de acolo, era un amestec de umezeală, ciocolată și gogoși, dar nu se simțea mulțumit. A mâncat fără poftă. După aceea, cu cărțile sub braț, a străbătut camerele deja goale ale casei, târându-și picioarele. Nu mai era la fel de multă lume acolo ca înainte, nici nu se mai dădeau petreceri cu orchestră, cu domni care fumau trabucuri mari și doamne care hotărau norocul la jocuri de cărți.

A ajuns până la sala de studiu. De cum a deschis ușa, a auzit glasul profesorului Marcelo:

— Fii atent la asta, Andrés.

Pe masă era un astrolab, instrument astronomic alcătuit din cercuri care arătau pozițiile orbitelor din sfera terestră. Profesorul a învârtit globul care avea Terra în centru. A înconjurat masa și s-a apropiat de peretele pe care era o hartă a globului pământesc care-i aparținuse familiei Medici, dintr-o vreme când ultima limită cunoscută era *Oceanus Occidentalis*.

— E autentică. Are o valoare incalculabilă, a spus profesorul ascunzându-și îngrijorarea. A cuprins cu un gest al brațului linia aceea neagră care era marea, a străbătut coasta Asiei prin marea Chinei și și-a oprit arătătorul pe arhipelagul Japoniei. Îți amintești vechiul nume al capitalei Japoniei? L-am învățat de curând.

Andrés a confirmat încet. Apoi s-a dus la tablă și a scris numele capitalei: Edo.

Marcelo s-a gândit o secundă.

— Foarte bine. Acum așază-te la loc. Vom face un exercițiu de dictare.

Andrés s-a dus în bancă și a înmuiat pana în călimară, dar nu a început să scrie.

— E adevărat ce se spune? Sunt nebun? a întrebat deodată întorcându-se către masa din

spatele căreia Marcelo dicta niște propoziții pe care el refuza să le urmărească.

Marcelo a rămas o clipă tăcut, cu privirea în cartea deschisă. Apoi și-a scos ochelarii, i-a lăsat între paginile volumului și s-a sculat încet. Blândețea mișcărilor lui contrasta într-un mod straniu cu dezordinea expresiei întipărite pe fața lui răvășită de un gând obsesiv și secret.

— Cine ți-a spus asta?

— Supraveghetorul și fiul grădinarului.

Privirea lui Marcelo s-a înăsprit. Dar imediat l-a privit cu blândețe.

— Ce știu ei despre nebunie? a spus mângâindu-i capul lui Andrés. Nu contează că îți spun lucrurile astea, nu îi lua în seamă.

Vocea îi părea absentă, atenția lui se îndrepta către ceva ce nu se afla acolo, vizibil, ci undeva departe, în necunoscut. Fața lui, marcată de o disperare seacă, avea trăsături tragice.

Andrés îi cerceta chipul.

— Se întâmplă ceva rău?

— Nu, nimic, a spus Marcelo. Apoi s-a gândit. Ești special, Andrés. Nu ești ca toți ceilalți copii sau adulți pe care îi cunoști, dar asta n-are de ce să fie ceva rău. Ce vei face cu acest talent doar timpul ne va spune.

— Ce este un balamuc? Acolo mi-au spus ei că o să merg și că mă vor lega cu niște curele și îmi vor face lucruri îngrozitoare.

— Nu rosti acest cuvânt. Nu este adevărat, eu nu voi permite asta, și nici tatăl tău. El te iubește.

— Veniți și dumneavoastră la Barcelona? Acum avem acolo o casă ca un castel cu acoperiș de culoare albastră.

Marcelo s-a întors la masă.

— Cred că nu. Dar pentru tine cu siguranță va fi mai bine.

— Dar eu nu vreau să merg nicăieri, îmi place să stau aici, a protestat Andrés, care pentru nimic în lume nu voia să fie altundeva când mama și

fratele lui mai mare vor hotărî să se întoarcă după el, căci era convins că așa va fi.

Mama lui îi va aduce un cadou extraordinar din locul acela în care era „străinătatea”. Și voia să-l vadă pe fratele lui când va intra pe ușa cea mare, cu uniforma lui frumoasă de locotenent, încărcat de medalii. Sigur o să-i aducă o căciulă din aceea de blană cum au soldații ruși.

— Te înțeleg. Dar tatăl tău este cel care ia hotărârile.

Așadar, trebuia să vorbească cu el. Când tatăl său era în birou, Andrés abia dacă putea să facă zgomot când mergea sau să sară pe pardoseala de marmură cu dale albe și negre, de parcă ar fi fost o tablă de șah. Era interzis să tulburi liniștea care domina toată casa.

Uneori vedea spatele solid al lui Publio, care stătea de pază ca un câine atent. Publio îi zâmbea și, ducându-și degetul la buze, îi arăta că nu trebuie să facă zgomot. Publio îi era simpatic, deși își dădea seama că toată lumea se temea de el. Poate de aceea îl plăcea, pentru că lui nu-i era frică de el.

Când Andrés a intrat în birou fără să bată la ușă, hotărât să fie curajos – pentru că acum era bărbatul în casă – și să-i ceară o explicație tatălui său, acesta l-a privit cu o expresie ciudată, de parcă n-ar fi fost fiul lui, ci un necunoscut care îl deranja.

Nasul tatălui se ascuțea sub ochelarii rotunzi și pe buricele degetelor se vedeau niște pete gălbui de nicotină. Mirosea a loțiune, își dăduse și pe păr cu briantină, își tăiase unghiile, iar călcătoreasa se străduise ca dunga pantalonului să fie dreaptă și atât jacheta, cât și cămașa cu guler apretat erau perfect întinse. Și pantofii erau strălucitori. Părea o păpușă de ceară.

— Cine ți-a spus să intri fără să bați la ușă?

Andrés s-a simți un pic intimidat, dar și-a rostit întrebarea cu toată siguranța de care a fost în stare.

— De ce trebuie să merg în locul ăla oribil, atât de departe?

— Pentru că așa spun eu. Și acum ieși de aici până când vei învăța bunele maniere și n-ai să te mai porți ca un băiețel răsfățat, a fost răspunsul scurt.

În ochii lui Andrés erau lacrimi. Dar erau lacrimi reci, care la lumina lămpii cu gaz străluceau ca tăișul unui cuțit. Corpul întreg îi tremura ca o biată frunză bătută de vânt.

— Tot aici ești? a spus tatăl său, încruntându-se.

Andrés a ieșit în fugă din casă, spre câmpurile cu viță-de-vie care înconjurau proprietatea. Locurile acelea erau ideale pentru obișnuitele și subitele lui dispariții. Locul spre care fugea era un loc interzis, la granița periculoasă în care se întâlneau două lumi ireconciliabile. Acolo locuiau, aproape ascunzându-se, zilierii de pe pământurile tatălui său. Era vorba de o zonă foarte uscată la marginea moșiei, un pământ bolnav care parcă tușea și scuipa praf roșiatic, aproape de bazinul de apă în care broaștele gălăgioase se întreceau într-un concurs asurzitor. Nu sufla nicio adiere, iar duhoarea excrementelor de porci părea să se fi solidificat în aer.

După o jumătate de oră a apărut Publio.

— Te căutam. Ar trebui să te întorci acasă. Tatălui tău nu-i place să vii pe-aici.

— Nu-mi place să stau acolo.

„Acolo” era lumea din partea cealaltă a gardului pe care tocmai îl sărise, un loc urât unde îl obligau să învețe, să se îmbrace în pantaloni scurți și unde îl forțau să strige cât îl ținea gura cântând într-o limbă nesuferită și dură ca germana, până îl usturau corzile vocale.

Publio a zâmbit.

— Te înțeleg, să știi. Lumea celor mari e dificilă… Și când vii aici ce faci?

Andrés a păstrat o tăcere gravă. A luat o creangă uscată și a început să-i îndepărteze coaja, cu grijă.

— Vânez pisici, a spus, arătând spre o pisică neagră care fugea cu salturi mari spre un tufiș.

Publio s-a uitat fix la copil, ca și cum i-ar fi sondat adâncul ochilor, și a zâmbit în felul acela deconcertant și misterios care nu lăsa niciodată să se vadă dacă zâmbetul îi era trist sau vesel. Ochii lui Andrés erau frumoși, ca ai mamei lui, mari, adânci și întunecați, dar privirea îi rătăcea întruna dintr-o parte într-alta, fără să se poată opri pe nimic. Era gata să plângă.

Copilul ăla nu era vinovat cu nimic. Era diferit. O diferență greu de definit.

— Am ceva pentru tine.

Pe umăr, Publio ducea ceva înfășurat într-o pânză. A desfăcut pânza și a lăsat obiectul pe genunchii copilului.

— Promisiunea făcută e datorie: o sabie adevărată. A făcut-o Gabriel special pentru tine.

Fața lui Andrés era transfigurată și ochii îi străluceau. O sabie adevărată! Degetele sale au atins cu reținere, aproape cu teamă, teaca de lemn, lăcuită cu negru. Avea un inel de care o putea agăța la brâu cu o panglică frumoasă, brodată cu aur.

Într-un gest reflex, Andrés a înconjurat cu brațele lui scurte gâtul lui Publio și l-a îmbrățișat.

Publio a simțit atingerea umedă a lacrimilor copilului pe obrazul său și a avut o senzație ciudată și confuză. Puțin obișnuit cu tandrețea, s-a zăpăcit, neștiind exact ce trebuia să facă. A rămas foarte liniștit, până când Andrés nu a mai plâns.

Atunci a luat copilul în brațe și s-a dus încet spre casa familiei Mola. Într-o zi, când Andrés va fi mai mare, va trebui să-i explice de ce s-au petrecut lucrurile în felul acela și cum funcționau regulile complicate ale adulților. Va încerca să-l facă să înțeleagă adevărul absurd al acelei lumi în care sentimentele nu valorează nimic în fața unor rațiuni de altă natură. Că puterea, răzbunarea și ura sunt mai puternice decât orice altceva și că oamenii sunt în stare să-i ucidă pe cei pe care îi

iubesc și să-i sărute pe cei pe care îi urăsc, dacă asta îi ajută să-și împlinească ambițiile. Da, când Andrés va crește mare, va trebui să-i spună toate acestea.

•

Pe măsură ce treceau zilele, Marcelo devenea tot mai taciturn.

— La ce te gândești?

Marcelo a ridicat privirea din farfuria cu supă și s-a uitat la soră-sa, care stătea în fața lui la masă. Au tăcut, gândindu-se fiecare la altceva.

— Soții Mola se mută la Barcelona.

— Asta înseamnă că ai să rămâi fără serviciu?

— Nu e vorba de asta. Mă îngrijorează Andrés. Nu știu ce se va alege de el sub influența unui om ca Publio. Ar trebui să vezi ultima lui idee. I-a dăruit o sabie japoneză autentică. Și Andrés își face de lucru cu ea toată ziua. Arma aia e atât de ascuțită, că ar putea să taie un nor, și o lasă în mâinile unui copil ca el.

Sora lui Marcelo și-a frecat mâinile violent.

— Ar trebui să te preocupe mai mult fiul tău și să-i lași pe bogătașii ăia să-și vadă de treburile lor.

Marcelo și-a privit sora cu atenție. Era cu câțiva ani mai mare decât el și probabil n-avea să se mai mărite niciodată. Când a rămas văduv, ea a hotărât să plece din satul ei ca să aibă grijă de micul César. Nu-i ceruse nimeni acest sacrificiu, dar ea și-l asumase ca pe o datorie, când, de fapt, îi folosea pe el și pe nepotul ei ca să-și ascundă propriul eșec ca femeie. Oricât ar fi încercat, ea niciodată nu va reuși să înțeleagă ce sentimente stârnea acea bruscă amărăciune în sufletul lui Marcelo.

— Andrés se simte singur în casa aia. Fără fratele lui, fără mama lui, e pierdut.

Sora lui a lăsat să-i scape un râs sarcastic.

— Din câte am auzit, Isabel aia e destul de ușuratică. Nu m-ar mira deloc dacă s-ar afla că se tăvălește pe-aici cu careva.

Marcelo a împietrit, paralizat de o oroare și o deziluzie atotdistrugătoare. Parcă ar fi dispărut cu totul, înghițit de o masă mișcătoare nevăzută, și acolo, în cameră, rămăsese doar corpul lui pietrificat.

— Vorbești așa pentru că n-ai simțit niciodată nimic între picioare și nici în inima aia acrită care pompează fiere în loc de sânge.

— Cum îndrăznești? E doar o necunoscută, iar eu sunt sora ta, a spus ea, ridicându-se supărată foc.

A ieșit din bucătărie, dar s-a oprit și s-a întors.

— Crezi că sunt idioată? Știu ce simți pentru femeia aia, ce ai simțit din prima zi în care ai văzut-o. Și am să-ți spun un lucru pentru binele tău: stai departe de oamenii ăia sau ne vei nenoroci pe toți.

Marcelo a strâns pumnii.

— E deja prea târziu, a șoptit, deși sora lui nu l-a putut auzi pentru că ieșise trântind ușa.

Mai mult de o oră, Marcelo Alcalá a stat în fața farfuriei cu supă, în vreme ce umbra i se lungea pe pereți și noaptea intra năvalnic pe ferestre. Doar lumânarea de pe masă făcea puțină lumină, iar el rămânea absent, cufundat în gânduri întunecate care îi înăspreau chipul. Deodată a auzit scârțâitul ușii. În prag s-a ivit fiul lui, César, cu ochii lui imenși larg deschiși, cu sprâncenele arcuite ca niște cobilițe.

— Tată, e un om la poartă care vrea să vorbească cu dumneata.

În spatele figurii uscățive a lui César a apărut silueta sinistră a lui Publio, care zâmbea amenințător. Marcelo a înțepenit la vederea lacheului lui Guillermo Mola.

— Salutare, profesore. E o noapte minunată și m-am gândit că am putea face o plimbare cu mașina mea.

Marcelo a înghițit în sec. Despre Publio circulau o infinitate de zvonuri. Toată lumea se temea de

izbucnirile acelui bărbat cu înfățișare de ascet. Instaurase un regim al terorii bazat pe credința lui de nezdruncinat în violență ca mecanism de epurare.

— E foarte târziu, don Publio…

Publio a pus o mână amenințătoare pe umărul lui César.

— N-ai de ce să te temi, profesore. Vreau doar să vorbim prietenește despre Isabel Mola.

Marcelo s-a lipit de scaun. Nimeni nu știa de ce crimă ar putea fi acuzat în timpurile pe care le trăiau, nimeni nu putea să se simtă în siguranță. Mulți erau arestați noaptea, pe neașteptate; lăsau pe masă farfuria cu supa neatinsă, femeile săreau din pat nedumerite și fugeau să-și îmbrățișeze bebelușii care plângeau în timp ce oamenii lui Publio distrugeau casa, controlau sertare, dulapuri, sfâșiau saltelele, furau vesela, bijuteriile, banii sau făceau glume deocheate pe seama rufăriei găsite în scrin.

— Să facem o plimbare, profesore.

Marcelo știa cum se sfârșeau astfel de plimbări. Cu un aer înfrânt, și-a luat haina.

— Du-te sus, César. Și spune-i mătușii tale că probabil mâine nu voi veni la micul dejun.

Marcelo s-a aplecat spre fiul lui și i-a dat o îmbrățișare rece, aruncând priviri fugare prin ușă, ca și cum s-ar fi temut de ceva. Când s-au despărțit, ochii lui aveau o privire melancolică, cu o umbră de ironie.

— Când doriți, a spus, privindu-l pe Publio.

César s-a uitat la mâinile nervoase ale tatălui său și i-a urmărit cu privirea trupul micșorat când se îndrepta împreună cu însoțitorul lui spre mașina parcată în stradă.

Publio s-a întors din prag și s-a uitat la copil cu compasiune.

— Să nu plângi după tatăl tău, băiete. Nu există eroi. Cei din copilărie, cu atât mai puțin.

Capitolul 12

Barcelona. Ajunul nopții de Crăciun, 1980

Pentru un bătrân ca el, anii nu se mai ascundeau, ci se arătau cu nerușinare în riduri, în petele de pe piele și în șoldurile lăbărțate. Cu toate acestea, deputatul Publio își asuma cu demnitate bătrânețea. Nu-și îngăduia gesturi teatrale; costumele de croială franțuzească și batistele de mătase, pălăriile cu boruri largi și botinele cu nasturi din tinerețea lui rămăseseră îngropate sub veșmintele de doliu pe care le purta în orice ocazie în care apărea în public, conferindu-i o înfățișare ascetică.

Era palid la față, ochii îi străluceau ca nichelul, iar părul nepieptănat îi accentua și mai mult chipul încercănat de fantomă. Pe buze i se agățase un rictus de martir, foarte diferit de aroganța vechiului Publio, elitist și capricios.

Să vezi plimbându-se un bărbat de acest fel prin suburbii era ceva demn de ținut minte.

Mașina oficială s-a oprit la un colț de stradă. Publio a coborât geamul și s-a uitat cu oarecare scârbă la masa cenușie de clădiri și antene ce se întindea ceva mai încolo de bulevard.

— Sigur vreți să vă las aici, domnule? Dacă preferați, pot să vă însoțesc. Cartierul ăsta e periculos.

Publio a ridicat încet geamul fumuriu. Nu avea de ce să facă asta, dar dorea să se ocupe personal de chestiunea care îl adusese până aici.

— Cartierul ăsta nu este mai rău decât locul în care am crescut, i-a spus șoferului în vreme ce se încheia la palton și ieșea din mașină.

Mahalaua era intestinul gros prin care se expulzau excrementele orașului. Dar chiar și în interiorul acestor microlumi existau locuri mai rele – locuri care se descopereau pe măsură ce străbăteai cercuri concentrice până ajungeai în însăși inima mizeriei. Locuri în care nu ajungeau literatura și nici romantismul sărăciei, locuri în care nimeni nu putea să intre fără să iasă contaminat de miasma celei mai absolute degradări.

În după-amiaza aceea, în vreme ce căuta în mod inutil numele așa-ziselor străzi, deși nu se puteau numi așa, Publio a trecut fără ezitare de una dintre acele frontiere invizibile.

Deputatul a trecut pe lângă câțiva oameni care mergeau smeriți, ca niște câini bătuți și sperioși, oameni care păreau să treacă la fiece colț de stradă. Doi bărbați vorbeau în plină stradă în gura mare. O femeie stând pe un scaun de răchită rupt oferea un sfârc încrețit unui bebeluș nerăbdător. La colțuri de stradă lâncezeau prostituate ofilite din cauza heroinei și a hepatitei. Erau patetice în chiloții lor cu volănașe, machiate puternic; paiațe mute ce-și ofereau spectacolul cu capul sus, ignorând vulgaritatea care le învăluia, mândre, cu peruci mari și pantofi cu toc, gătite cu rochii care lăsau la vedere picioare și brațe nedepilate.

Câteva dintre ele au încercat să îi atragă atenția bătrânului, dar el le-a ignorat. Mizeria făcea parte din scenografia acelui loc și bărbații ca Publio se bucurau de spectacolul lipsit de subtilitate, știind din instinct care era regula: să te joci cu vulgaritatea fără să cazi în ea.

În acest balamuc subteran, în orașul acela de fluturi cu aripile în flăcări, totul era permis. Orice viciu își găsea satisfacerea, oricât de vulgar sau amoral ar fi fost, dacă aveai bani. Iar el avea mai mulți decât suficienți.

— Scursuri! a mormăit Publio, scuipând pe jos.

Fusese acolo cu două săptămâni în urmă, cu ocazia inaugurării unei școli. Și nu șovăise să strângă mâini și să împartă sărutări în amalgamul acela de mizerie. Dar acum, departe de camerele de luat vederi și de ziariști, putea să-și arate fără să se prefacă sila pe care i-o provoca acel loc. Într-un anume sens, Publio era ca sculptorii în fier ce tratează urâțenia materiei până când o transformă în artă și care, când își văd opera terminată, zâmbesc și pleacă, fără să le pese ce se întâmplă după aceea.

El era la fel: inaugura o piațetă din ciment, punea prima piatră a unei școli și declara că va investi milioane, care nu apăreau însă niciodată. Și apoi dispărea. Dar în după-amiaza aceea venise pentru ceva foarte diferit. Ceva pentru care nu voia martori.

A pătruns pe o străduță întunecoasă cu barăci foarte joase. În fundal se vedeau turnurile din cărămidă ale unei fabrici părăsite. A privit împrejurimile ostile ale complexului în ruine, clădirile proptite în fiare, băltoacele murdare de pe strada noroioasă, cablurile de electricitate întinse între o fațadă și alta.

După ce a șovăit un moment, s-a îndreptat spre o casă cu ferestre din lemn vopsite în verde și o ușă acoperită cu cărămizi și ciment. La etajul superior, niște sfori încovoiate de greutatea rufelor ude întinse amenințau să se rupă. O femeie cu pielea brațelor lăsată fredona pe un balcon, cu mai multe cârlige de rufe în gură.

Publio s-a luptat cu scândurile unei uși. O duhoare insuportabilă de urină și excremente emana din interior. Lumina de afară abia dacă înlătura puțin din întuneric. Se ghicea o scară portabilă care ducea până la un tavan fals. A intrat cu pas șovăitor.

A pipăit limitele nesigure ale scării și s-a uitat în sus. Se vedea un petic de cer prin găurile din acoperiș. A urcat puțin câte puțin, asigurându-se de

fiecare dată înainte de a pune piciorul, până la o mansardă foarte joasă în care trebuia să meargă aplecat.

Cu capul plecat în jos a explorat spațiul. La fiecare pas, pânze groase de păianjen i se încurcau în păr.

Mobilierul era insignifiant: o masă din lemn, două scaune, o saltea de paie pe jos și un dulap scund și turtit. La acest inventar de chilie monastică se adăugau un șifonier din lemn și un birou pe care umezeala îl umflase.

Rezemat de birou, cu spatele, un bărbat scria concentrat și fuma. Era atât de absorbit și de nemișcat în munca lui, încât părea o iguană disecată.

— Devii neglijent, Ramoneda. Nici măcar nu m-ai auzit venind, a spus Publio.

Ramoneda s-a întors cu chipul parțial scăldat de lumina slabă care pătrundea prin găurile din tavan. Și-a ascuns surpriza și a lăsat ușor pistolul pe care îl luase de pe masă.

— Ce vă aduce în casa mea, domnule deputat?

Publio s-a uitat în jur cu o expresie de scârbă.

— Vin să-ți propun o afacere.

Ramoneda și-a reținut un zâmbet de satisfacție. În ultimii ani nu avusese niciuna. Rătăcea dintr-un loc într-altul vânzându-și sângele sau făcând pe homosexualul ca să supraviețuiască. Ocazional acceptase câte o trebușoară pentru mafioți de doi bani, dar să lucreze pentru don Publio era altceva. Știa că o să fie bine plătit.

— N-ați mai recurs de mult la serviciile mele.

Publio s-a uitat cu severitate la cerșetor. Era mai slab decât ultima oară când îl văzuse, chiar înainte să dispară, după ce își asasinase soția și pe infirmierul care se culca cu ea. Știa că după asta Ramoneda începuse să omoare prostituate și oameni de care nu întreba nimeni. Viața lui transhumantă îi permitea să lase cadavre anonime pe care nimeni nu le lega de el.

— Bănuiesc că nu-ți prisosesc banii, a spus apropiindu-se și lăsând pe masă un plic cu mai multe bancnote de o mie.

Ramoneda a verificat conținutul. Apoi și-a trecut limba peste buza crăpată.

— Vă ascult…

— Ai vreun cunoscut la Modelo?

Ramoneda nu a trebuit să se gândească mult.

— Nu unul cu care aș lăsa-o pe mama. Dar da, cunosc lume pe-acolo.

Publio nu a mers pe ocolite.

— Vreau să găsești pe cineva care să se ocupe de César Alcalá. Banii nu contează… Dar vreau să se facă acum.

Ramoneda a părut dezamăgit. Se aștepta la ceva mai spectaculos. La urma urmei, el și inspectorul erau vechi „prieteni”.

— N-ar fi mai bine să-i trimiteți un mesaj mai convingător? Buchea intră în cap numai cu sânge. Știți, ca ăla de acum câțiva ani… M-am tot întrebat ce s-a ales de fiica lui. E tot la monstrul ăla dresat al dumneavoastră?

Publio a strâns din dinții cam gălbui din cauza trabucurilor pe care le fuma între două sesiuni ale Congresului.

— Nu e bine să ai memorie bună, Ramoneda. Și nici nu e prea inteligent din partea ta să încerci să muști mâna care vine să-ți dea de mâncare.

Ramoneda s-a scărpinat între picioare, privindu-l chiorâș pe Publio.

— Nu mă puteți speria, domnule deputat.

Publio și-a trecut buricul degetului arătător pe o suprafață acoperită de praf.

— Atunci poate te sperie ce-ți spun acum: mâine cineva o să-ți scoată ochii și o să-ți taie limba, a zis calm, ca și cum ar fi vorbit despre ceva lipsit de importanță.

Ramoneda a luat banii.

— Glumeam doar, domnule deputat. Știți că puteți conta pe mine pentru orice… Atâta timp cât

primesc plicuri ca ăsta.

Publio a zâmbit. Într-o zi, nu prea târziu, va trebui să se descotorosească de șobolani ca Ramoneda. Dar, pentru moment, îi era de folos.

— Mai e ceva. E vorba de María Bengoechea. Presupun că-ți amintești de ea.

Ramoneda s-a tolănit pe scaun. Devenea interesant.

— Vă ascult, domnule deputat.

•

Noaptea aceea de Ajun a fost cea mai bună pentru Ramoneda după foarte mult timp. După ce și-a cumpărat haine noi și a luat cina într-un restaurant bun, a cumpărat compania unei prostituate din zona bună. Nu era ca târfele șterse din zona portului. Asta mirosea a curat, lenjeria îi era de dantelă și zâmbea cu toți dinții perfect aliniați.

A plătit o cameră bună, cu cadă rotundă și un pat mare. Nu a avut orgasm prea repede și chiar când a reușit nu a fost mare lucru. Dar se simțea satisfăcut. Când a terminat, a respirat cu putere. S-a separat de trupul fetei și s-a trântit în pat cu fața în sus, extenuat după un nou efort care se dovedise steril, în vreme ce lumina intra prin perdeaua trasă. Inima îi bătea puternic sub coaste și pieptul părea gata să i se spargă. Picături de transpirație îi curgeau spre pădurea încâlcită de păr din regiunea inghinală pe care prostituata o mângâia cu prefăcută tandrețe.

— Trebuie să plec, a spus Ramoneda prost dispus.

Tânăra s-a mișcat între cearșafuri. Paturile din hotelurile pentru întâlniri miroseau într-un fel aparte după ce făceai sex. Un miros împrumutat, dezagreabil de aseptic. Ramoneda a privit-o cu neplăcere pe fata care se întindea ca o pisică, învăluindu-se în mirosul acela. Uneori, foarte rar, tânjea după un pat adevărat și o femeie care să

doarmă cu el fără să trebuiască să plătească pentru acest lux.

S-a așezat gol pe un scaun, fumând încet o țigară al cărei muc l-a aruncat pe jos.

Ce misterioasă i se părea lumea. O lume mult mai vastă decât își putuse închipui. Își cheltuise bietele sale energii ca să atingă următoarea culme, următorul orizont, convins că din înalt își va zări destinul. Dar, oricât grăbea pasul, oricât își chinuia corpul până își rănea picioarele, mereu apărea un obstacol nou de trecut. Viața lui continua să curgă în jos, vărsându-se mizerabil în mașinațiuni care nicicând n-ar fi putut să-l scoată din sărăcie. Era sătul să fugă și să se ascundă în locuri în care nici șobolanii nu voiau să trăiască. Abia reușea să supraviețuiască, evitând contactul cu lumea. Trecerea timpului, drumul și murdăria îl transformaseră într-un câine vagabond, unul dintre acele animale rătăcitoare, jegoase și slabe care străbat din când în când un sat, cu coada ridicată, spinarea arcuită și dinții la vedere.

Câteodată încerca să-și amintească de César Alcalá și de săptămâna în care fusese închis în beciul unei case. Se străduia să retrăiască loviturile date de polițist, durerea vergelei în testicule, picioarele în cap, scufundările într-o găleată cu apă rece ca gheața. Îi era viu în minte chipul descompus al polițistului în fața lui, asudând, scuipând salivă în vreme ce îl lovea și cum, cu trecerea zilelor, Alcalá era din ce în ce mai slab, sfârșind apoi prin a-l implora pe el, Ramoneda.

Ramoneda era mândru că reușise să înfrângă voința inspectorului cu tăcerea lui. În ziua în care l-a văzut plângând și implorându-l să-i spună unde o ascunsese pe fiica lui, s-a simțit cel mai puternic de pe pământ și a știut că inspectorul era un laș, un tată disperat și vulgar. Durerea s-a transformat într-o victorie continuă.

Începând din acel moment, Ramoneda a descoperit înăuntrul său o ființă până atunci

necunoscută. O ființă pe care ceilalți nu știau s-o aprecieze, ca soția lui și acel infirmier, care se culcau împreună în patul lui crezând că el nu îi auzea gemând și bucurându-se. Bărbatul care fusese înainte nu ar fi îndurat umilirea aceea, dar noul Ramoneda a știut să-și aștepte momentul, a răbdat, zi după zi; de câte ori blestematul de infirmier ejacula pe fața lui râzând și strigându-i „asta, din partea soției tale", Ramoneda nu se clintea, lăsa ca sperma să îi curgă pe chipul aparent adormit. Își aștepta momentul și, când a sosit, a descoperit cu plăcere că pentru asta se născuse: ca să ucidă fără ezitare, fără mofturi.

Să-i ucidă pe Pura și pe infirmier nu a fost un act de răzbunare. Să dea dovadă de cruzime față de ei înainte de a le lua viața nu a fost un gest de furie acumulată, ci confirmarea că nu îi tremura inima, că strigătele lor de agonie nu îi distrăgeau atenția, că implorările lor nu îl înmuiau. A descoperit extaziat că să ucidă nu era o problemă pentru el. Ceea ce conta era să privească în ochii victimei înainte de a se închide pentru totdeauna. Alții se lăudau că sunt adevărați profesioniști, dar el râdea de astfel de pistolari care ucideau de la distanță, cu o împușcătură, fără un punct de întâlnire între privirea călăului și cea a victimei. El nu era din ăștia. Îi plăcea să le dea victimelor sale ocazia de a înălța privirea să vadă chipul Diavolului înainte de a le elimina.

S-a ridicat și s-a apropiat de scaunul pe care își pusese hainele. De sub sacou se ițea patul pistolului. S-a îmbrăcat încet, și-a strâns lucrurile într-o mică geantă de voiaj și și-a potrivit arma la spate. Înainte să iasă, a aruncat spre cameră o privire de lehamite care s-a oprit pe fundul plin de celulită al prostituatei.

Se simțea ușor. Starea asta de spirit, aproape mistică, îi îngăduia să se bucure de ceea ce făcea. Sub cămașa nouă de mătase pe care și-o cumpărase își simțea inima bătând cu putere. Nu

mai era un simplu informator, niciun învățăcel. Acum era un profesionist adevărat și lua ceea ce merita. Putea să-și permită să intre într-o croitorie și să-și facă un costum pe comandă, să mănânce într-un restaurant bun, să-și plătească o târfă scumpă pentru toată noaptea, ce-i mai trebuia? Pantofii de piele îi strângeau degetele de la picioare, puțin obișnuite să fie închise, adevărat, iar mănușile asortate îl incomodau… Cu toate acestea, oprindu-se o clipă în fața unei vitrine, a văzut că arăta ca un învingător.

A lăsat să-i scape un oftat răutăcios înainte de a-și continua drumul. Trebuia să se întâlnească cu María și era ciudat de nerăbdător. Preț de o clipă s-a simțit aproape fericit.

S-a oprit în fața unui sărman care cerșea pe trotuar. Avea fața mușcată de șobolani și mâinile înfășurate în zdrențe.

— Acum câteva ore eram ca tine. Așa că nu dispera, soarta ți se poate schimba.

S-a aplecat spre mâna cerșetorului. I-a luat puținele monede pe care le avea, le-a băgat în buzunar și s-a îndepărtat, urându-i Crăciun fericit.

•

Biserica era plină de lume. Ca în catedralele medievale, pietrele funerare ale oamenilor de vază din ținut împânzeau pardoseala din dale de marmură în culoarea cafelei. Pe iconostasul din spatele altarului câțiva heruvimi țineau deschisă o Biblie cu litere de aur.

Preotul, cu veșmântul perfect călcat, mângâia cu dosul palmei fața de masă din in care acoperea altarul. Candelabre înalte vegheau potirul de aur. Zeci de trandafiri proaspeți decorau ieslea goală încă. Aroma lor dulceagă se împletea cu cea a lumânărilor și a umezelii pânzei râncede pe care o răspândea felonul preotului.

Câteva bănci mai în spate, María se uita cu coada ochiului la tatăl ei. Gabriel își ținea pălăria în mâinile neliniștite, stânjenit de cravată și sacou.

Din orga capelei răsuna o muzică funebră. S-a iscat un foșnet zgomotos de haine când toți s-au întors spre una dintre ușile laterale ale sacristiei, de unde au apărut un militar bătrân și o femeie care purta pe brațe reprezentarea pruncului Iisus.

— Uite, fata mea, îl aduc pe prunc. Ce are mai frumos Crăciunul!

Maríei i se părea surprinzător că tatăl ei încă se gândea cu acea nevinovăție, romantică și neștirbită, la noaptea de Ajun. A fost tentată să-l întrebe de ce se aflau acolo, la slujba de la miezul nopții, ce legătură aveau ei cu oamenii aceia care umpleau biserica. Dar și-a stăpânit curiozitatea. Tatăl ei părea cu adevărat impresionat și avea o expresie de reculegere.

S-a auzit un murmur admirativ. Femeia care îl ducea pe pruncul Iisus etala un doliu perfect. Îmbrăcată într-un costum negru, pașii ei au răsunat pe dalele de marmură ca un recviem. Fără niciun fel de machiaj sau podoabă, albeața descărnată a pielii o făcea să pară un cadavru umblător. A mers solemn spre altar. Arăta ca o *madonna* senină și crepusculară.

În spatele ei înainta pe culoarul central bătrânul militar, ridicol de mândru, cu uniforma lui de gală, cu mandibula crispată și capul sus. Privea de o parte și de alta a culoarului cu ochii gălbui și mândri, ca un câine precaut, gata să sară și să muște. Dar uniforma impresionantă nu îi ascundea decrepitudinea. Aproape inspira milă. Târa pe jos teaca sabiei. Atingerea metalică pe dalele de marmură unde odihneau glorioșii și putrezii săi înaintași era ca o implorare a militarului către ai lui, pe care îi chema să vină să-l salveze.

Când a sosit momentul împărtășaniei, cei prezenți s-au ridicat și s-au așezat la coadă în fața preotului, care înălța ostia în mâini. O înmuia în vinul din potir și o punea pe limba enoriașilor.

María nu s-a mișcat de la locul ei. Acasă nu fuseseră niciodată religioși, cel puțin nu la modul

obișnuit. Exista o anumită religiozitate, asta da. În biblioteca tatălui ei se afla o biografie a Sfântului Francisc din Assisi care o vreme i-a atras atenția când era mică, mai ales imaginile cu animale și acele frumoase cuvinte care începeau cu „frate lup…” Dar atât. Dumnezeu nu era o existență reală în viețile lor, cum nu era nici toată acea simbolistică creștină a transformării pâinii și vinului în trupul și sângele lui Hristos.

Totuși, spre surprinderea Maríei, tatăl ei s-a sprijinit în baston și s-a ridicat cu greu în picioare.

— Vreau să mă împărtășesc.

Erau aproape de iesle. Alături, preotul întindea mica ostie, aproape transparentă.

— Trupul și sângele lui Hristos…

— Amin.

Cu ajutorul Maríei, Gabriel a sărutat vârful piciorului de ipsos al pruncului Iisus. Păpușa era urâtă, ceroasă și grasă. O pieptănaseră și o îmbrăcaseră cu o cămășuță elegantă, albă, brodată cu albastru. Între mâinile împreunate cineva pusese un trandafir fără spini.

Când s-a întors la locul ei, privirea Maríei s-a oprit lângă una dintre coloanele din fund. Rezemat cu neglijență lângă vasul cu apă sfințită, un bărbat i-a zâmbit cu o urmă de ironie care a speriat-o. L-a recunoscut în el pe cerșetorul cu care în urmă cu câteva săptămâni se încrucișase pe stradă și care le urmărise pe ea și pe Greta pe străzile din Raval. Deși acum era îmbrăcat într-un costum scump. Atunci se gândise că e paranoică. Dar acum era sigură că el era și că se uita direct la ea.

La ieșirea din biserică cei prezenți au răsuflat ușurați văzându-se eliberați de atmosfera asfixiantă, de tristețea exacerbată impusă de lunga și monotona predică a preotului oficiant. Încet-încet, cei care asistaseră la slujbă s-au risipit în grupuri mici, flecărind ca să înlăture tensiunea trăită cu câteva momente mai înainte când, spre finalul ceremoniei, bătrânul militar – María a aflat

că era un locotenent din Garda Civilă în retragere – urcase la pupitru ca să rememoreze morții din Corp din acel an plin de atentate, prin cuvinte simple și clare.

Câteva persoane s-au apropiat ca să se intereseze de sănătatea lui Gabriel, cu un zâmbet forțat, adulator și stupid. María asculta în tăcere frazele goale, impuse de tradiție, adâncită în farsa aceea, dar în același timp în afara ei.

Atunci l-a văzut din nou pe bărbat. Stătea deoparte și o privea cu cinism. Apoi s-a îndreptat pe furiș către una dintre galeriile claustrului din apropiere, prefăcându-se că studiază frumoasa colecție de sculpturi clasice care se aliniau de-a lungul drumului.

María l-a lăsat pe tatăl ei în compania vecinilor și l-a urmat pe necunoscut.

Bărbatul a încetinit pasul și s-a oprit complet când a observat că María îl urma. Liber de priviri indiscrete, și-a arătat adevărata față. Gura i-a înțepenit, ca unui artritic, iar ochii i s-au tulburat ca fundul unei bălți în care cineva a călcat de curând.

María s-a apropiat cu grijă.

— Vă cunosc?

Bărbatul s-a întors înspre ea și a privit-o foarte atent. A întors privirea, observând curtea în care stăteau de vorbă cei care asistaseră la slujbă. A desfăcut un pachet de țigări și și-a pus o țigară în gură.

— Aveți memoria scurtă, doamnă avocat. Sunt Ramoneda.

Inconștient, María s-a dat înapoi cu gura întredeschisă. Abia își amintea de el. Îl văzuse doar de vreo două ori în spital. Atunci avea fața desfigurată și era în comă. Dar, privindu-l cu atenție, nu i-a fost greu să descopere la bărbatul acela cicatricele lăsate de răni, ascunse de barba deasă și roșcată.

— Nu vă speriați. N-am să vă fac nimic, a spus el și a strivit cu cizma țigara pe care o fuma.

María și-a mângâiat nervoasă părul. Ramoneda și-a dat seama că se uita înspre curtea pietruită a bisericii. Gabriel stătea lângă niște straturi de flori, cu mâinile în buzunare și cu o expresie rătăcită.

— Ei, a trecut atâta timp, Ramoneda.

Ramoneda a privit-o de sus până jos cu dispreț.

— Nu păreți bucuroasă că mă vedeți. Nu vă reproșez. Îmi închipui că ați aflat ce-am făcut cu soția mea și cu tipul cu care se culca.

María a simțit că vorbele acelea o mușcau, scuipate cu scârbă, aproape cu furie. S-a îndreptat spre ieșirea din biserică fără să se uite în urmă. Trupul îi tremura, cuprins de o prevestire rea. A salutat cu un gest vag și s-a îndepărtat grăbită.

Era gata să ajungă lângă tatăl ei când Ramoneda a prins-o de la spate ținând-o de umăr. Simțind greutatea acelei mâini, María a crezut că are să-i explodeze inima.

— Voiam doar să stau un pic de vorbă cu dumneata, María.

Ea nu s-a întors imediat. S-a prefăcut că nu și-a auzit numele. Dar el l-a repetat cu mai multă forță, ca și cum ar fi săgetat-o în spate. Până la urmă, exasperată, s-a întors.

— Ce vrei de la mine?

Ramoneda s-a concentrat pe un punct îndepărtat de amândoi. Părea să se gândească la ceva de o gravitate extremă.

— Mi s-a spus că te-ai despărțit de soțul dumitale. Și că acum trăiești în „păcat” cu o fată foarte frumoasă… Greta cred că o cheamă, așa e? E romantic să vă văd pe plaja din fața casei pe care o aveți în Sant Feliu. Te pricepi la pescuit. Dar în perioada asta a anului plaja e un loc pustiu. Dacă ți s-ar întâmpla un accident, nu și-ar da nimeni seama până când nu ar fi prea târziu, a zis Ramoneda întorcând privirea și uitându-se la Gabriel. La fel cu tatăl dumitale. În sătucul ăsta și

fără o infirmieră care să-l îngrijească ar putea fi atacat. Da, ar fi păcat. Din fericire, dumneata ești o femeie inteligentă și știi cum să-i aperi pe cei dragi.

Maríei nu-i venea să creadă ce auzea.

— Ce înseamnă asta? Mă amenințI?

Ramoneda a zâmbit cu maliţiozitate. De fapt, zâmbetul i se citea în ochi, gura abia dacă i s-a crispat un pic.

— Te previn doar. Știu că sunt căutat pentru dispariția Martei Alcalá, fiica inspectorului. Îți voi spune același lucru pe care i l-am spus lui Alcalá: nu știu nimic. M-au plătit ca să dau o informație. Am dat-o. Mi-am luat banii. Punct. Spune-i fostului dumitale soț și bătrânului Recasens să nu mă mai hăituiască de parcă aș fi un câine. Știi ce se întâmplă când un câine este încolțit: se zbate și mușcă tot ce îi iese în cale. Și dacă vrei un sfat: uită de inspector și de tot ce are legătură cu el. Mi-ar părea rău să ți se întâmple ceva, dumitale sau celor la care ții… Crăciun fericit, doamnă avocat.

Și în clipa următoare s-a încheiat la palton, îndepărtându-se cu pași rari și apăsați spre ieșire.

Capitolul 13

Barcelona. 27 decembrie 1980

María a intrat în restaurant. Ospătărițele abia puneau fețele de masă. Era devreme și încă nu aveau clienți. Se auzea muzică de pian în fundal.

S-a apropiat un ospătar. Era un tip amabil, mieros și din cale-afară de frumos. Un seducător matur, sigur pe forța de atracție exercitată de barba lui căruntă și părul bine tuns și nevopsit. Era lipsit de naturalețe, iar apa lui de colonie i s-a părut Maríei grețoasă.

— Veți lua prânzul singură?

Fără să se ascundă, privirea ospătarului a mângâiat sânii Maríei.

— Nu, vreau o masă pentru două persoane, a răspuns ea încheindu-și ultimul nasture de la decolteu.

Ospătarul a roșit. Și-a dres glasul și a însoțit-o până la o masă retrasă. I-a dat lista cu meniul. Era o listă scumpă, din hârtie cu textură groasă și aspră. Lorenzo voia s-o impresioneze.

A cerut o sticlă de vin alb cât timp aștepta. Când ospătarul s-a îndepărtat, a deschis geanta și a înghițit două pastile de naproxen. Durerile de cap, tot mai puternice și mai dese, nu îi mai dădeau pace. Și-a spus ei înseși, fără prea multă convingere, că trebuia să meargă la medic.

— După sărbători, a spus cu voce tare, ca pentru a se convinge.

A aprins o țigară și și-a pus un pahar de vin, în vreme ce rememora evenimentele din ultimele zile.

Îi era frică. Nu spusese nimănui încă, în afară de Lorenzo, despre întâlnirea cu Ramoneda. Nu voia să o îngrijoreze pe Greta. Situația se deteriora între

ele și ultimul lucru de care avea nevoie era să creeze și mai multe probleme în relația lor. Dar adevărul era că abia putea să doarmă. Fuma întruna, nervoasă și incapabilă să se gândească la altceva decât la Ramoneda, la zâmbetul lui rece și privirea lui de criminal. Cum o găsise? Asta nu conta, cert era că o găsise. Acum știa unde locuiește și simțea continuu prezența ochilor lui spionând mișcările ei, ale Gretei, ale tatălui ei. Presiunea aceea avea să facă să-i explodeze capul.

După puțin timp a apărut Lorenzo, îmbrăcat într-un costum închis care îl avantaja.

A rămas un moment în pragul ușii, privind-o pe María, cu mâna pe clanță, ca și cum nu se hotăra dacă să intre sau să iasă. Deodată a zâmbit cu un zâmbet larg, seducător, din acelea capabile să susțină prieteniile utile. Înainte ca María să se poată ridica, el a parcurs distanța care îi despărțea.

— Ești foarte frumoasă, a spus cu un glas bine timbrat.

Ochii lui căutau cu sinceritate privirea Maríei. María s-a gândit că, într-un anumit sens, Lorenzo continua să fie atrăgător, elegant, deși distant, în ciuda aparentei apropieri. Cu un gest copilăresc și-a aranjat cocul mic din vârful capului, cu o cochetărie care venea dintr-un loc pe care nu îl controla, de parcă ar fi vrut să demonstreze ceva. Că era încă tânără? Că acum era mai atrăgătoare decât la douăzeci și cinci de ani?

— Mi-ai spus că nu știați nimic de Ramoneda. Cum se poate să fi venit la mine, în casa tatălui meu? Bărbatul ăla m-a amenințat cu moartea, a spus oarecum iritată față de ea însăși pentru că se lăsase târâtă în aventura aceea.

Lorenzo a îndreptat privirea spre un fir de praf imaginar pe care l-a îndepărtat cu mâna. Trăgea de timp. Atitudinea lui refractară a alertat-o pe María.

— Nu te surprinde?

— De fapt, nu. Știm că Ramoneda te urmărește de mai multe săptămâni.

María s-a înroșit de furie. A fost nevoită să-și strângă buzele ca să nu-i scape o insultă gravă.

— Cum naiba?

— Liniștește-te, María. Lasă-mă să-ți explic: îl supraveghem pe ticălos. Dar nu ne interesează să-l arestăm încă. Ramoneda e singurul care poate să ne ducă la fiica lui César Alcalá și, prin urmare, la Publio. Îi urmărim pașii și sperăm să comită o greșeală care să ne permită să-l acuzăm pe deputat. Când se va întâmpla asta, îi vom prinde pe amândoi.

María s-a simțit ca o momeală vie. Era o oaie legată de un copac ca să atragă lupii. Lorenzo a încercat s-o liniștească.

— Avem un plan și tu ești piesa principală. Lasă-mă să-ți explic cu calm în timp ce mâncăm.

María s-a ridicat în picioare. Nu avea nimic de ascultat.

— M-ați folosit. Ne-ați pus în pericol pe Greta, pe tata și pe mine. Lasă-mă-n pace, Lorenzo. Vorbesc serios, nu vreau să știu nimic despre asta!

Își punea paltonul când Lorenzo a apucat-o de mână.

— Tu nu înțelegi, María. Nu poți să intri și apoi să ieși din povestea asta așa, pur și simplu. Îți place sau nu, ești deja implicată. Dacă te retragi, nu vom putea să te protejăm de Ramoneda. Acum, că te-a găsit deja, nu te va lăsa în pace. Nu-l cunoști. E un psihopat.

— Uită-mă, Lorenzo. De câte ori apari în viața mea îmi faci necazuri.

A ieșit în stradă fără să mai asculte chemările lui Lorenzo și a oprit un taxi.

•

Când a ajuns acasă începea să se întunece și biciuirile violente ale crepusculului desenau creste îmbujorate pe fațadă. A tras rapid și nervos din țigară, a coborât geamul două degete și a aruncat-o afară. Taximetristul s-a uitat la ea cu reproș prin geamul interior. Ea a ridicat din umeri. La radio

vorbea președintele Generalitat, Pujol. Era un discurs identitar și pasional. María a închis ochii pentru că nu putea să închidă urechile. Nu voia să-și umple capul cu voci absurde care vorbeau despre patrii și steaguri. Voia doar să facă o baie bună.

A găsit-o pe Greta reparând cu un ac o plasă întinsă pe plajă. Își ridicase fusta și coapsele îi erau pline de nisip. Părea să aibă în față tot timpul din lume. Alături, într-o găleată decolorată, doi pești cu spinarea gri agonizau cu gurile deschise.

María s-a așezat pe nisip lângă ea. Și-a apropiat obrazul de părul ei și i-a dat un sărut sfios pe gât. Greta a privit-o uimită. În ultima vreme, María nu obișnuia să se arate la fel de drăgăstoasă ca înainte.

— S-a întâmplat ceva? Azi te-ai sculat devreme, a spus.

— Nu puteam să dorm… Am păcălit încă o noapte coșmarurile, a spus María cu un zâmbet obosit.

— Nu știam că ai coșmaruri.

— Cine nu are?

Greta a așteptat să mai spună ceva, dar María a făcut un gest ambiguu, ca și cum ar fi vorbit mai mult decât trebuia.

— Nu trebuia să te vezi cu un client din Barcelona? a întrebat-o Greta.

— Un interviu neinteresant, a mințit María.

Minciunile mici și inutile făceau deja parte dintr-o rutină cu care amândouă se obișnuiseră.

S-a așezat la pupa bărcii trase pe uscat, înfășurată în manta, privindu-și mâinile ca și cum tocmai ar fi descoperit în ele ceva malign și monstruos.

— Știi ce spun marinarii? Că tot ce aruncăm în mare ne înapoiază, mai devreme sau mai târziu, mareea.

Greta a ascultat calmă, ca și cum n-ar fi înțeles ce spunea. A pliat încet un obiect și l-a pus în

găleată. Apoi a înălțat capul și a sfredelit-o pe María cu privirea ei de nepătruns.

— Ce vrei să spui cu asta?

María s-a uitat cu atenție la partenera ei. Era acolo, la îndemâna cuvintelor ei, la marginea degetelor, dar câteodată se simțea la fel de goală ca o noapte fără stele. Ajunsese la concluzia că anii de căsnicie cu Lorenzo o secaseră, lăsând-o incapabilă să se mai dăruiască cuiva. Da, sigur că o iubea pe Greta, dar într-un mod ipocrit, cu grijă, fără să se dăruiască toată.

— Nimic, a spus schimbând subiectul. Coborârea în Barcelona m-a indispus. Asta trebuie să fie.

Greta a rămas tăcută. O tăcere insidioasă pe care a rupt-o abrupt. Era serioasă, gânditoare, vizibil stânjenită.

— Sigur din cauza asta e… Sau poate că starea ta de spirit s-a înrăutățit pentru că te vezi cu Lorenzo pe la spatele meu. Nu crezi că meritam să știu?

María s-a uitat la ea surprinsă. Apoi a întors privirea spre plaja pustie.

— Până la urmă tot ai aflat. Ce contează?

Greta a așteptat câteva clipe interminabile o fisură în reacția Maríei. Dar aceasta nu s-a clintit. Expresia îi era rece și ermetică.

— De-aia ești așa distantă? Abia dormi, te scoli devreme. Mereu ascunzi ceva în tăcerile alea ale tale. Nu știu ce-i cu tine, María, nu știu de ce fugi… Dar într-o zi va trebui să încetezi să mai alergi spre nicăieri. Poți să-mi spui, n-am să mor.

— Ce să-ți spun?

— Că ți-e dor de cretinul ăla…

— Nu răstălmăci lucrurile, da? E o glumă, nimic mai mult. Nu voiam să te superi, de aceea nu ți-am spus nimic.

— Asta-i problema, María. Am senzația că în ultima vreme totul este o glumă între noi.

María începea să-și piardă răbdarea. A oftat puternic.

— Nu mi se-ntâmplă nimic. Doar că-mi trebuie un pic de timp ca să mă lămuresc. Și cel mai puțin am nevoie acum să-mi faci o scenă ridicolă de gelozie… Nu știi ce se petrece, habar n-ai.

Greta nu spunea nimic, dar inima îi bătea nebunește, cuprinsă de o emoție violentă. Privirea ei pătrunzătoare mușca din pielea Maríei.

— Păi, luminează-mă!

María s-a simțit rănită de presupunerile iubitei ei. S-a lăsat pe vine și a luat o grămăjoară de nisip fin pe care l-a lăsat să-i alunece printre degete. I se părea atât de absurdă criza aia de gelozie… Și totuși, trebuia să-și fi dat seama că la așa ceva se va gândi. Și ea ar fi făcut la fel.

La urma urmei, o mințea. Poate nu în felul în care bănuia ea, dar o minciună nu aducea după ea decât o altă minciună, mai gravă, care s-o ascundă pe prima. Poate ar fi mai bine să îi îngăduie Gretei să hrănească această închipuire, să se îndepărteze de ea un timp, ca s-o pună la adăpost.

— Poate reconsider anumite lucruri, i-a răspuns evaziv.

Greta s-a uitat cu atenție la María. O cunoștea îndeajuns ca să știe că nu îi spunea tot ce gândea.

— Ce lucruri?

María și-a deschis brațele și s-a lovit peste șolduri.

— Poate pun la îndoială totul. Poate că mă întreb cum de-ți trece prin cap să mă acuzi că vreau să mă întorc la bărbatul care m-a maltratat atâția ani. Ce fel de încredere avem una în cealaltă? Sau poate că ai dreptate: în ultimul timp ne certăm prea mult, ne supărăm pentru nimic… Poate ar fi mai bine să luăm o pauză. Să fim singure o vreme.

A lăsat capul jos și a înghițit în sec înainte de a încheia:

— Mi-ar plăcea să fiu singură o perioadă.

•

Dimineața, la închisoare, César Alcalá a înțeles că María nu avusese o noapte bună. Avocata avea chipul răvășit din cauza nesomnului și ochii umflați de plâns. Inspectorul a întins mâinile pentru ca gardianul să-i scoată cătușele și s-a așezat pe partea cealaltă a mesei, în fața ei. A așteptat ca María să-și ia ochii de la un tablou absolut neinteresant care atârna pe perete.

— O noapte proastă?

María a lăsat să-i scape o ironie:

— O viață proastă, de fapt.

César Alcalá nu a dat semne că a priceput gluma. Stătea în fața ei cu capul ridicat și mâinile pe masă. Din când în când își masa încheieturile, la care avea semne de la cătușe.

— De ce nu-mi povestești ce se întâmplă?

María i-a povestit totul. Cuvintele îi ieșeau năvalnic din gură, ca și cum ar fi așteptat ocazia să vorbească. Când a terminat, respira întretăiat și plângea. César Alcalá ascultase cu o expresie rigidă. A lăsat-o pe María să se liniștească.

— Iarăși Ramoneda. E ca o pasăre de rău-augur. Când apare el, se apropie ceva rău, a spus cu gâtul uscat. Spune-mi un lucru, María. Crezi că e o întâmplare că Ramoneda a apărut în viața ta acum, tocmai când vii la mine în vizită? Nu. Nu e nimic întâmplător în asta. Și turnătorul ăla n-ar avea tupeul să se lase văzut, știind că jumătate din poliție e pe urmele lui, dacă n-ar avea sprijinul cuiva puternic.

María a terminat fraza:

— Cineva ca Publio. Se tem că vorbești cu mine, că-mi spui ce știi.

César a confirmat.

— E adevărat. N-o voi face, cel puțin nu cât timp o au pe fiica mea.

De câteva zile avocata voia să abordeze o chestiune delicată. I s-a părut că acela era cel mai bun moment:

— Și dacă Marta nu este în mâinile lor…? Și dacă…?

César a întrerupt-o brusc.

— Mi-am pierdut tatăl, dar nu-mi voi pierde fiica. Ea trăiește. Știu. Vorbește cu șefii tăi. Spune-le că nimeni nu dorește mai mult decât mine să-l înfunde pe nenorocitul ăla de Publio. Dar că, dacă vor colaborarea mea, mai întâi vor trebui să mi-o aducă pe Marta, vie și în siguranță.

— Lucrează la asta, César. Ramoneda ne poate duce la fiica ta. Și mă folosesc pe mine drept momeală ca să-l facă să iasă din bârlogul lui. Toți riscăm mult…

— Atunci, ar fi mai bine să nu greșiți, a încheiat cu răceală subiectul inspectorul César Alcalá.

•

O oră mai târziu María s-a întors acasă.

Greta deja nu mai era. A știut că o părăsise înainte să intre în dormitor și să vadă biletul de pe comodă. Greta avea o caligrafie dificilă, de medic:

„Voi fi plecată câteva zile. Te voi anunța unde sunt.”

María s-a lăsat să cadă pe pat.

Acolo era dulapul Gretei deschis, cu câteva umerașe fără haine și goluri în șirul de pantofi. Nici geanta de voiaj nu era, nici șiragul de mărgele de pe măsuța de toaletă.

De ce nu-i păsa? De ce nu era în stare să reacționeze? Era ca un sac rupt pe la cusături, prin care îi scăpa toată forța, fără să poată să facă nimic ca să împiedice asta. Pur și simplu, a rămas trântită acolo, acoperindu-și ochii cu brațul și ascultând murmurul valurilor prin fereastră. N-ar fi făcut nimic tot restul zilei. Să rămână acolo nemișcată, fosilizată, să aștepte cu ochii închiși și mintea goală.

Atunci a sunat interfonul de la intrare și María a sărit din pat. La ora aia, doar Greta putea să fie. Poate se mai gândise – se mai certaseră și alte dăți și până la urmă mereu se împăcau. A alergat să

deschidă ușa. Îi va spune tot adevărul despre Lorenzo și César Alcalá, îi va vorbi despre Ramoneda. Adevărul. Adevărul era ca o lumină slabă care proiecta umbre lungi pe sentimente foarte diferite precum vina, curiozitatea sau simțul datoriei. Dar împreună vor găsi o soluție. Da, asta ar fi trebuit să facă din primul moment, să spună adevărul și să-și asume împreună consecințele.

Spre surprinderea ei, la intrare nu era nimeni. A simțit o durere în talpă – pe jos fumega o țigară. În depărtare a zărit silueta inconfundabilă a lui Ramoneda, îndepărtându-se către marginea plajei.

•

Ramoneda se postase într-un colț de stradă de unde putea să vadă clădirea frumoasă de lângă plajă. Era o casă frumoasă, chiar dacă lui i se părea prea liniștită.

— Tipicul turn de fildeș în care se ascund cei bogați, și-a spus în timp ce privea prin poartă mimozele din grădină și o fântână mică cu aspect învechit.

Ramoneda nu avusese niciodată o casă. Când era mic, singurul lui cămin au fost centrele de primire, internatele și casele de corecție. Iar în locurile acelea nu existau mimoze, nici fântâni cu femei din marmură care vărsau apă prin țevi în formă de urcior. Doar gratii, umezeală, mâncare reîncălzită și dormitoare comune.

A auzit apropiindu-se motorul unei mașini. Era María, care venea cu taxiul. Ramoneda a strâns pumnii. Își simțea tot corpul ca străbătut de un curent electric.

— Nu încă, și-a spus.

A așteptat să intre în casă. Una câte una, luminile din camerele prin care trecea se aprindeau lăsând să se vadă trecerea fugară a unei umbre. Ramoneda a auzit că o striga pe Greta. După aceea a văzut-o intrând în dormitor, umblând prin lucrurile iubitei și căzând pe pat. Era frumoasă cu expresia aceea de tristă abandonare. Era atât de

ușor să ajungă la ea… Era de ajuns să se apropie de ușa principală și să sune la sonerie. A făcut-o din pură plăcere. Voia să-i simtă prezența.

I-a auzit pașii grăbiți. S-a bucurat imaginându-și ce față speriată și frustrată ar fi avut María dacă l-ar fi văzut pe el în locul Gretei, pe care o aștepta. I-a fost greu să-și înfrângă dorința de a rămâne în prag. Nu voia să-l enerveze pe Publio și să piardă un aranjament bun. Trebuia doar s-o sperie.

— Curând. O să ne vedem foarte curând.

A aruncat mucul de țigară și s-a îndepărtat către plajă.

Capitolul 14

Sierra de Collserola (*Barcelona*)

Începutul lui ianuarie 1981

Cufundată în întuneric, Marta auzea ploaia căzând cu putere. Toată casa emana umezeală și scârțâia ca o bătrână speriată. S-a ghemuit într-un colț cu picioarele strânse. Prin găurile mici dintre cărămizile care acopereau fereastra putea să vadă afară. Doar așa putea să știe dacă era zi sau noapte. Din când în când se uita printr-o gaură și vedea o porțiune mică de grădină. Abia reușea să vadă partea ieșită în afară a foișorului. În fața sicomorilor mari de la intrare parcase o mașină neagră. Aceeași mașină care apărea din când în când, condusă de bătrânul care aducea proviziile. La început încerca să-i atragă atenția strigându-l tare, dar bărbatul era prea departe ca s-o audă sau, ceea ce era și mai descurajator, pur și simplu o ignora.

A luat în mână zalele lanțului greu pe care îl avea la gât și care o ținea legată de perete și s-a întors pe saltea. Lanțul o rodea și îi provoca răni care o mâncau și nu putea să se scarpine. Putea să se miște în cerc, ca un câine legat; dar la ușa încuiată pe dinafară nu avea cum să ajungă.

Nici măcar nu-și punea problema să scape. De multă vreme renunțase la idee, avea nevoie de toată puterea ca să nu înnebunească după atâția ani de izolare și întuneric.

Nu-i lăsaseră prea multe lucruri: un blid pentru mâncare, un ibric pentru apă și, pentru necesitățile fizice, un țucal pe care o dată pe zi venea să-l ia temnicerul ei. Era singurul moment în care se deschidea ușa, lăsând să intre o dâră de lumină

care scălda încăperea și care îi îngăduise să-și facă o idee despre cât de mizerabilă îi era temnița. Temnicerul refuza cu încăpățânare să răspundă la întrebările ei; dar măcar s-a îndurat, după mai multe luni de implorări, să-i dea o lumânare mică, chibrituri, un pic de hârtie și un creion.

Scrisul era singura activitate care o menținea lucidă, dar trebuia să economisească la maximum lumânarea care se consuma foarte repede. Rezemată de peretele umed, o aprindea câteva minute și se năpustea la puțina hârtie de care dispunea. Apărată de cercul de lumină slabă și pâlpâitoare al flăcării, își sufla peste degete ca să le dezmorțească. Scria orice gând care îi trecea prin cap. Se gândea la cum era viața ei înainte de acea încarcerare, își amintea de mama ei și își repeta cu încăpățânare că acolo, afară, tatăl ei continua s-o caute. Știa că el nu se va da niciodată bătut. Se agăța de această speranță ca să supraviețuiască. Apoi stingea lumânarea și o bună bucată de vreme se uita pe întuneric la hârtie, înainte s-o pună în paltonul împăturit care uneori îi servea drept pernă.

•

Pe măsură ce treceau zilele, în întunericul în care nu se întâmpla nimic, voința Martei dispărea. Stătea într-un colț ore întregi, fixând cu privirea găurile ferestrei acoperite, cu mintea goală. Se gândea că poate va avea aceeași soartă ca vrăjitoarele din unele sate din Flandra Evului Mediu: le zideau în fațadele catedralelor, lăsând o mică deschizătură orizontală prin care li se arunca mâncarea, și erau lăsate acolo până mureau, de multe ori după ani și ani de claustrare. Asta avea de gând și temnicerul ei să facă cu ea?

Dar într-o noapte rutina de mormânt s-a întrerupt. S-a deschis ușa și au apărut două umbre în prag. Unul dintre bărbați a șoptit ceva la urechea celuilalt, acesta a încuviințat și i-a spus Martei să se ridice în picioare. Nu îi mai văzuse niciodată

înainte, nici ne le mai auzise glasurile. Probabil erau noi.

S-a supus târându-se într-o parte. Unul dintre bărbați i-a verificat hainele, a răscolit salteaua și până la urmă a dat peste hârtiile ascunse în palton. Ea a încercat să i le ia, dar bărbatul a dat-o la o parte cu un gest violent, uitându-se la ea victorios. Amândoi bărbații au dispărut, luând cu ei și capătul de lumânare, și chibriturile. Din fericire, Marta ascunsese creionul în chiloți și bărbații n-au controlat-o amănunțit.

După o jumătate de oră s-au întors. I-au luat lanțul într-o clipită și au scos-o cu îmbrânceli din încăpere fără să spună niciun cuvânt. Marta abia a putut să vadă câteva tablouri pline de pânze de păianjen, perdele rupte și mobile acoperite de praf, îngrămădite prin colțuri. Au băgat-o într-o cameră care folosea drept răcitor. Era un loc rece plin de cârlige și lanțuri care atârnau de grinzile din tavan. Mirosea a mațe de porc.

Așezat pe un scaun, un bărbat plin de arsuri o privea cu ochi aproape fără pleoape. Se mișca, gesticula, dar parcă era mort. Hainele de bumbac îi ascundeau pielea uscată și verzuie, ca de cadavru. Avea în mână o hârtie. Fuma un trabuc care scotea un miros amețitor. Martei i s-a întors stomacul pe dos când a văzut cu câtă nerușinare o privea strigoiul acela. Cunoștea prea bine acea privire dementă și distructivă. Și știa ce avea să se întâmple.

— Te rog, ia loc, i-a cerut bărbatul când au rămas singuri și, cum Marta nu se supunea, a împins spre ea un scaun. Te rog, a insistat cu o politețe inflexibilă.

În cele din urmă, Marta s-a așezat în fața lui pe colțul scaunului, pe-o parte, strângând mâinile în poală.

Bărbatul ținea o hârtie între degetele fără unghii.

— Ce înseamnă asta? N-ai avut deja destule probleme?

Era hârtia mototolită pe care scrisese zilele acelea.

Marta și-a mușcat buza ca să nu-i dea lacrimile. Îi venea să plângă, dar n-avea să se arate slabă în fața acelui monstru. A întors privirea. Lumina intra năvalnic și a trebuit să mijească ochii ca să se obișnuiască.

— Dacă vrei hârtie și creion, n-ai decât să mi le ceri mie, a spus bărbatul, apoi a deschis un sertar și i-a pus în față o coală și un stilou. Aici ai destulă lumină, așa că apucă-te și scrie.

Marta s-a uitat la foaia albă de parcă ar fi fost o prăpastie.

— Ce trebuie să scriu? a întrebat cu umilința pe care anii de lovituri o obligaseră s-o adopte.

— Mai întâi scrie care sunt păcatele tale și cele ale familiei tale.

Buza inferioară a Martei începu să tremure. De câte ori mai trecuse prin aceleași lucruri?

— De ce-mi faceți asta? a gemut slab.

— Scrie, a insistat bărbatul, lovind cu arătătorul diform în foaia albă.

Marta s-a uitat la hârtie. A ridicat încet ochii și a susținut privirea bărbatului. A văzut cum i se asprea expresia și cum i se ivea răutatea în ochi. Mai fusese de sute de ori în fața lui, dar nu reușea să se obișnuiască cu chipul îngrozitor de desfigurat. Era o plagă verzuie. Corpul acela ars abia dacă avea consistență; pielea, carnea, oasele erau unite prin nervi de aer care puteau să se destrame la primul suspin.

— Găsești plăcere în asta, nu-i așa?

Bărbatul s-a aplecat spre ea. Mirosul grețos care emana din gura lui fără buze lovi obrajii fetei.

— Nu există consolare pentru ceea ce mi-a făcut familia ta. Nici măcar în răzbunare, dar pot să te mântuiesc prin aceeași durere pe care mi-au provocat-o ai tăi. Știu ce fel de femeie ești. Te crezi mai bună decât mine. Mă consideri un barbar.

A luat stiloul și i l-a dat.

— Înțeleg că-ți fac scârbă, chiar înțeleg. Ești dintre acele femei care încântă orgoliul oricărui bărbat: frumoasă, cultă, voluptuoasă… Știi că îi stăpânești pe bărbați, crezi că picioarele și țâțele tale pot totul. Dar cu mine n-au să-ți folosească farmecele tale. Eu văd doar un miel, un miel care trebuie să plătească păcatele altora. Și crede-mă, voi face ce trebuie ca să te mântuiesc, până voi scoate toată seva din tine. Te voi lăsa goală, Marta, așa cum sunt eu. Și da, mă voi bucura făcând asta. Așa că nu mă provoca, pentru că nu va veni nimeni să te salveze. Scrie numele asasinilor din familia ta, scrie-le păcatele.

Vocea îi era ca de gheață, calmă și amenințătoare, iar în timp ce-i vorbea, ochii lui aveau duritatea pietrei.

Marta luă stiloul. Degetele îi tremurau. Ținu o clipă vârful ascuțit în aer.

— Scrie! strigă deodată bărbatul, lovind cu palma în masă.

Marta s-a făcut mică. A luat stiloul și, cu linii tremurătoare, începu să scrie:

„Eu, Marta Alcalá, nepoata lui Marcelo Alcalá, declar că bunicul meu a fost ticălosul asasin al Isabelei Mola…”

Atunci mâna i se opri.

— Continuă!

Bărbatul a apucat-o de gât. O sufoca.

„… Și că tatăl meu, César Alcalá, ca și eu însămi, suntem de asemenea vinovați de această crimă, deoarece purtăm un nume atât de dezonorant…”

Bărbatul păru mulțumit. A slăbit presiunea de pe gâtul ei și, după ce și-a apropiat gura băloasă de urechea Martei, a scuipat cuvintele tăioase ca niște lame.

— Toată lumea te consideră dispărută, nimeni nu știe că te afli aici și asta înseamnă că ești a mea. Pot să-ți fac ce vreau, să te lovesc, să te torturez, pot să ordon oamenilor mei să te violeze… Poate

aduci pe lume alt depravat care să se adauge familiei tale.

Deodată Marta simți o lovitură puternică în ceafă și căzu în nas. Atunci s-au deschis iar porțile infernului. Lovituri, țipete și insulte, unele după altele. Monstrul o obliga să stea pe vine. Când îi amorțeau picioarele și degetele de la picioare îi sângerau și cădea, o târa de păr și o lua de la capăt. După aceea o scutura, trecând-o dintr-o mână în alta. Îi atingea sânii peste haine, îi băga mâna între picioare și îi arunca în față tot felul de obscenități. Bărbatul vorbea, amenința, schimba foaia și devenea amabil și binevoitor, apoi redevenea agresiv. Dar Marta nu auzea aproape nimic. Îi vedea gura fără buze mișcându-se, dar cuvintele se risipeau de îndată ce atingeau aerul. Mintea ei rătăcea în altă parte.

Când a obosit de dansul acela tenebros, bărbatul a dezbrăcat-o. Marta nu s-a opus. Nu mai era decât o păpușă de cârpe. L-a lăsat să facă ce voia.

Bărbatul o privea cu reținere. Recunoștea că era frumoasă, în ciuda vânătăilor care îi acopereau bună parte din trup și a excrementelor uscate care-i murdăreau partea interioară a coapselor. S-a apropiat încet. Trăgând-o de păr spre spate, a obligat-o să-l privească în ochi.

— Tot nu înțelegi situația ta? O să-ți scot ochii cu o lingură, o să-ți ard sfârcurile astea negre și frumoase, o să ți-o trag în fiecare din frumoasele tale găuri până am să mă satur… Dar n-o să te las să mori. Nu, până nu hotărăsc eu.

Marta tăcea. Își acoperea cum putea pubisul și pieptul. Ochii ei priveau în gol, fără lumină, nici speranță.

Nu asta era privirea pe care și-o dorea. Voia să vadă cum îi crește frica în ochi, voia s-o vadă îngrozită de ororile pe care i le promitea. O groază care s-o arunce în gol, s-o împingă să spună ce voia el să audă. Era metodic și rece. Violența era

un mijloc de a atinge un scop și numai după ce obținea rezultatul dorit se transforma în plăcere.

Dar Marta îi dădea planurile peste cap. Nu lupta, nu spera, nu se arăta imploratoare, nici trufașă. Era ca un sac gol care absorbea loviturile transformându-le în aer. Bărbatul știa că mai devreme sau mai târziu va trebui s-o omoare. Să o țină în viață devenise prea periculos. Dar începea să se teamă că nici măcar așa nu avea să obțină o cât de mică satisfacție. Iar el nu va putea să accepte niciodată o înfrângere de o asemenea magnitudine. Nimeni nu-i scăpa, când își propunea. Nimeni. Nici viu, nici mort.

A deschis ușa și le-a făcut un semn bărbaților care așteptau afară. Marta răsuflă ușurată. Spera că o s-o lase în pace. Dar se înșela. Au dus-o într-o baie împuțită. În closet plutea o masă pestilențială de fecale. Cădeau bucăți din faianța de la duș și un robinet ruginit picura. În cada cu smalțul sărit pluteau în apa murdară gândaci și muște.

— Nu vrei să faci o baie? Puți a hoit, a spus unul dintre bărbați, iar celălalt a izbucnit în râs.

Marta s-a dat înapoi, dar au obligat-o, prin îmbrânceli, să intre.

— Se zice că moartea prin înecare e o moarte groaznică și lungă, în care plămânii se zbat să respire până când explodează, a spus unul dintre ei în timp ce urina fără rușine în closetul jegos.

Fără un cuvânt, cel care o ținea de gât a cufundat-o cu capul în closet. O dată, de două ori, de trei ori. Și de fiecare dată când Marta simțea că o să moară, o scoteau, de parcă ar fi calculat la secundă cât putea să suporte. Păreau că se distrează văzând cum se murdărea de excremente, cum își vărsa fierea ca să poată să respire, tușind și vomitând în același timp.

— Ajunge, șeful n-o vrea moartă, a spus unul dintre ei, când s-au săturat.

— Părul. Trebuie s-o tundem zero, a spus celălalt luând o mașină electrică.

Marta a văzut cu groază cum individul se apropia cu mașina băgată în priză. Și atunci a început să plângă amarnic și să implore.

— Vă rog… Nu părul… Vă rog.

Cei doi bărbați s-au privit nedumeriți. Îndurase toate umilirile fără să clintească, fără o implorare… și dintr-odată se înmuia pentru că aveau să-i tundă părul? Nedumerirea a lăsat loc unui râs batjocoritor.

— Vrem să vedem cât ești de frumoasă cu capul ras, a spus cel cu mașina, punând fără multă vorbă mâna pe ea.

Când era mică, una dintre marile plăceri ale Martei era să se ascundă în dormitorul mamei sale. Avea un șifonier imens cu o colecție superbă de rochii, pantofi și bijuterii aranjate cu o grijă rafinată. Acesta era adjectivul care o definea cel mai bine pe mama ei: rafinată. Pe Marta o încânta să se așeze la picioarele patului și să se uite cum își pieptăna mama ei minute în șir părul lung și negru, în fața oglinzii de la măsuța de toaletă. Avea un păr frumos, strălucitor, care îi cădea elegant până la jumătatea spatelui. Și Marta avea părul lung și mătăsos. O moștenea pe mama ei. De mică îl îngrijea spălându-l cu grijă, îl pieptăna cu o perie mare, își tundea vârfurile. Mama ei era mândră de părul său, la fel și ea. Uneori făceau baie împreună și râdeau șamponându-și părul, apoi se pieptănau una pe alta cântând. Erau ca două pisici care se ling și se răsfață, întărind de fiecare dată mai mult legătura lor. În părul Martei se aflau închise mângâierile mamei, mirosul uleiurilor din dormitorul ei, nopțile în care dormeau împreună. În părul ei, Marta păstra tot ce era mai bun din copilărie.

Și de asta au privat-o. În timp ce auzea zgomotul mașinii electrice devastându-i părul, plângea în tăcere. Vedea căzând la picioarele ei goale șuvițele de păr, ca o ploaie din trecut.

Din nou în întunericul camerei, și-a atins craniul ras și s-a simțit mai goală ca niciodată. S-a trântit pe jos ghemuită ca un fetus, dârdâind de frig. Și-a mușcat mâinile ca să nu-i audă gardienii plânsul și a stat așa ore întregi, gândindu-se la părinții ei, la fiecare detaliu neînsemnat din viața ei anterioară.

Și-a amintit de tatăl ei, de lucrurile pe care i le spunea când stăteau la masă toți trei. „Marta, nu pune coatele pe masă, nu sorbi supa, nu te ridica până nu-ți spune mama ta." Ea și mama ei se priveau peste carafa de apă și zâmbeau complice. Tatăl ei era prea strict, dar nu afla nimic din ce se petrecea în casă.

Se gândea la casa lor, la ultima oară când l-a văzut: tatăl ei se bărbierea în baie. Peste capul lui atârna amenințător un vechi boiler electric. Trebuia să facă duș repede, înainte ca gâlgâitul surd de pe țeavă să anunțe că se termina apa caldă. Se îmbrăca cu grijă. În acea ultimă după-amiază și-a pus costumul gri și cămașa asortată, cea pe care o purta când trebuia să meargă la vreun proces. Apoi și-a înnodat cravata cu un nod prea gros pentru moda de atunci, dar care lui îi plăcea. Și-a pieptănat părul ud, negru și scurt, într-o parte, lăsând să cadă pe fruntea lată o șuviță din breton. S-a dat cu câteva picături de colonie Agua Fresca după urechi și pe dosul încheieturilor. A oftat adânc, și-a trecut palma peste suprafața zgâriată a oglinzii ca să înlăture aburul și s-a privit.

— Crezi că tatăl tău e prezentabil? a întrebat-o privind-o în oglindă.

— Da, tată. Arăți grozav, i-a spus ea și l-a sărutat pe obraz, luând pe buze prin acel ultim sărut puțin din colonia lui.

Această mângâiere aproape dispărută era singurul lucru care îi rămânea din trecut. A încercat să adoarmă legănată de acele amintiri. Știa că tatăl ei nu va înceta niciodată să o caute, că va răscoli cerul și pământul până o va găsi.

Știa că, și de-ar uita-o toată lumea, el n-o va face. Niciodată. Și de gândul ăsta se agăța cu disperare.

Capitolul 15

Mérida. Ianuarie 1942

Soldatul nu mai văzuse o frizerie ca aceea. Era mică și elegantă, cu policioare din sticlă pe pereți, plină de arome de colonie, farduri și creme. Scaunele rotative erau de culoare roșie și aveau un suport pentru spălarea capului.

Frizerul era un profesionist cu școală. Bărbat scund, uscățiv, cu mustață fină și păr puțin, învățase meserie la Paris și spunea, nu fără modestie, că în Europa tăierea părului era o adevărată artă plină de preambuluri. Lucra îmbrăcat într-un halat alb, din al cărui buzunar superior se ițeau un pieptene și mânerul unei foarfeci. Se dedica muncii cu seriozitate și conștiinciozitate, străin de durerile de mână și de firele de păr care îi săreau pe față ca niște peri de porc ascuțiți.

— În permisie să-ți vezi iubita?

Tânărul soldat a zâmbit cu tristețe. Nu avea iubită pe care s-o viziteze, nici familie la care să se ducă în acea permisie. Nici măcar nu cunoștea pe cineva la Mérida. Fusese mutat acolo de câteva zile, fără nicio explicație. Măcar îl lăsau să se plimbe prin oraș la sfârșit de săptămână. Și asta era mai amuzant decât să păzească o carieră de piatră abandonată.

— Îți place cum arăți? l-a întrebat frizerul.

Sunetul bărbieritului era aspru și amenințător, de parcă un plug ar fi scormonit un câmp uscat foarte aproape de tulpinile verzi. Gestul precis de a aduna spuma pe lama briciului era o artă hipnotică pe care frizerul o stăpânea ca puțini alții.

Soldatul făcea parte din acea categorie de oameni cărora le place să rămână absorbiți de

propria imagine în fața oglinzii. Și-a cercetat profilul absent, ca și cum pentru o secundă nu s-ar fi recunoscut. S-a privit surprins și după aceea și-a mângâiat bărbia, satisfăcut.

A ieșit în stradă cu zâmbetul pe buze. Tunsul și bărbieritul îl relaxaseră și blândul du-te-vino al aerului printre spațiile dintre clădiri i se părea plăcut. Era mulțumit, dar nu ca un copil sau ca cineva care sărbătorește ceva. Bucuria lui era așezată și o arăta fără înconjur, fredonând pur și simplu în timp ce mergea. Când era mic, i se spunea că are glas frumos și îi imita mai mult decât bine pe marile Lucrecia Bori și Conchita Badía. Lălăia un cântecel cunoscut, *La Muslera*, îndurerat, poate, din cauza unei iubiri pierdute:

În ziua când te vei mărita,
se vor petrece două lucruri în același timp:
mai întâi nunta ta,
apoi înmormântarea mea.

Încet-încet, teama din primele zile se evaporase, văzând că nimeni nu pune întrebări în legătură cu femeia moartă în carieră. Ca și cum nu s-ar fi întâmplat. Totuși, liniștea asta bătătoare la ochi îl tulbura. Nu reușea să și-l scoată din minte pe ofițerul de la Serviciul de Informații Militare; nopțile se trezea speriat, temându-se că-l va găsi în fața patului său. Dar adevărul era că și acel sinistru personaj dispăruse.

Într-un colț de stradă, un muzicant ambulant îmbrăcat într-un veston de soldat italian cânta la chitară și cu voce în limba lui. Era o melodie evocatoare, cu ritm liniștit. S-a oprit un moment ca să-l asculte. Apoi și-a continuat plimbarea către malul râului. În meandrele nămoloase se odihneau câțiva vagabonzi, oameni care fugeau de foame, majoritatea țărani care își abandonau câmpurile și se îndreptau spre orașe, într-un puhoi pe cât de

puternic, pe atât de steril; obosiți și plini de praf scotoceau prin sacii de gunoi căutând mâncare putredă.

Aproape de gară a dat peste o mare mulțime adunată. În stația de autobuz înțesată de lume, de pachete și bagaje, câțiva copii se despărțeau de părinții lor și aceștia le vorbeau cu voce tare, strigătele se amestecau cu plânsete și cu alte strigăte, într-o cacofonie amețitoare. Deodată, soldatul s-a trezit târât de acest val. A ridicat capul peste mulțime spre capătul acelei mase care înainta încet, dirijată pe un culoar din garduri care se termina în fața unei mese, unde doi jandarmi controlau aleatoriu documente și bagaje. Când i-a venit rândul, a arătat livretul militar. Jandarmii erau de neconfundat, cu tricornurile cu apărătoare pentru ceafă și viziere învelite în cauciuc. Ocupau cele două posturi de control înfășurați în mantiile lor, cu un soi de cocoașă deplasată în jos, care nu era altceva decât servieta de drum.

S-au uitat urât la soldat. Unul dintre ei avea o mustață lucioasă care îi acoperea toată buza de sus, iar sub bărbie îi strălucea curelușa caschetei. Când vorbea, expira un abur dens. A examinat cu atenție livretul, comparând fotografia din document cu fața tânărului.

— E totul în ordine? a întrebat soldatul.

— Nu. Nu e în ordine, a spus jandarmul, făcându-i semn colegului său să se apropie. Ăsta e, i-a spus. Pune-i cătușele.

Înainte ca soldatul să priceapă ce se întâmpla, jandarmii l-au trântit la pământ și l-au încătușat, târându-l înăuntrul stației de autobuze. L-au băgat într-o cămăruță și i-au scos cătușele.

— Dezbracă-te, i-a ordonat unul dintre ei.

Soldatul a încercat să le explice că era în permisie și că fusese detașat la unitatea de artilerie din Mérida. Dar agentul cu chip grosolan a negat dând din cap și a hotărât scurt:

— Nu e nicio greșeală. Tu ești Pedro Recasens, cu ordin de capturare pentru că ai dezertat din unitatea ta. O să te înveți minte, băiețaș.

Soldatului nu-i venea să creadă ce auzea. Era o greșeală enormă. Nu aveau decât să sune la comandament ca să verifice adevărul vorbelor lui.

— Vă spun că abia am fost mutat și sunt în permisie la sfârșit de săptămână.

Protestele au încetat când unul dintre jandarmi i-a dat una cu dosul palmei peste gură. Din buză i-au curs câteva picături de sânge.

— Ți-am spus să te dezbraci.

L-au îmbrâncit și au țipat la el, l-au scuturat ca pe o păpușă și el s-a lăsat în voia lor, cu capul plecat și tremurând. L-au controlat încă o dată cu o minuțiozitate exasperantă. L-au controlat în chiloți, în pantaloni, în pantofi.

Iar și iar îi puneau aceleași întrebări, fără să asculte sau să-i intereseze răspunsurile pe care le dădea. Era ca un dans macabru repetat. Gol în fața unor necunoscuți, luminat de o lampă de birou chioară. Nu exista nimic mai stânjenitor. Își acoperea cu pudoare organele genitale și întorcea privirea, rușinat. Câteva minute, jandarmii l-au privit, deliberau între ei; întrebările se repetau: cum te cheamă, de unde vii, de ce ai dezertat… Recasens nega până la absurd, până la greață.

La sfârșit, ca și cum s-ar fi plictisit de acel joc, au încetat să mai pună întrebări. I-au aruncat hainele și i-au ordonat să se îmbrace. Recasens s-a gândit că în sfârșit au să-l lase să plece, dar se înșela. L-au pus să stea pe un scaun și l-au lăsat singur fără să-i dea nicio explicație.

După câteva minute ușa s-a deschis din nou și a intrat un bărbat îmbrăcat civil. Noul sosit a aprins o țigară Ideales fără filtru pe care a scos-o dintr-un pachet mototolit și l-a privit pe Recasens cu un zâmbet sincer.

— Mă numesc Publio și sunt aici să te ajut.

— Eu n-am făcut nimic. Sunt acuzat de dezertare, dar nu este adevărat. Am permis de la comandant.

Publio a tras din țigară, mijind ochii.

— Știu. Comandantul tău ne datorează niște favoruri și eu i-am cerut să-ți dea un permis de două zile.

A scos un document și i l-a arătat lui Recasens:

— Acest permis.

— Atunci, totul s-a lămurit, a spus Recasens cu o ușoară speranță.

— Permisul ăsta nu valorează nimic, Pedro. E fals. Conform legii, acum două zile ai fugit din garnizoana ta. Am făcut cercetări. Știu că ai luptat împotriva noastră pe Ebru. Cu antecedentele tale, imaginează-ți ce-o să pățești.

Pedro Recasens s-a îngălbenit. Își dădea seama că bărbatul acela îi întinsese o capcană, dar nu pricepea de ce.

Publio s-a rezemat de perete cu mâinile în buzunare. Se uita cu milă la Recasens. În fond, îi părea rău pentru acel biet nefericit.

— Ești credincios?

Pedro Recasens nu înțelegea întrebarea. A spus că da, pentru că a presupus că asta trebuia să spună.

— Asta-i bine. Acolo unde am să te trimit, vei avea nevoie de o credință puternică. Deși rușilor nu prea le plac catolicii.

— Rușilor? a întrebat soldatul, nevenindu-i să creadă.

Bărbatul a confirmat.

— Am să te trimit pe frontul sovietic, chiar săptămâna asta. Doar dacă nu cumva faci ceva pentru mine.

Soldatul s-a jurat și răsjurat că era gata să facă orice ca să fie lăsat în pace.

— Așa e bine, să colaborezi. Vino cu mine.

— Unde?

— Ai să vezi.

•

Dincolo de apeductul de la Milagros se întindea câmpia, cu lanuri de cereale, vii și plantații de măslini. Turme de porci și de oi îngreunau trecerea camioanelor care urcau coasta ușoară, curbă după curbă, până în vârf. De pe culme aveai o vedere frumoasă asupra orașului. O rețea de bazine și canale, băi și terme străbătea întreaga veche colonie din mlaștinile Proserpinei. Spre nord se distingea bazilica Sfânta Eulalia. Mărginind orașul, Guadiana se întindea ca o panglică lucitoare traversată de mai multe poduri.

În timp ce conducea, Publio privea fix măslinii de pe malul celălalt. Chipul lui își pierdea controlul în lumina reflectată de albia liniștită a râului. Soldatul îl privea cu coada ochiului, dar aproape că nu îndrăznea să respire. Au continuat să urce pe coasta muntelui până au dat într-o alee dreaptă pietruită, mărginită pe ambele laturi de chiparoși înalți care se legănau ușor. Curând a apărut impresionanta casă a familiei Mola.

Casa era un furnicar de muncitori care lucrau tăcut, cu capetele plecate împachetând mobile, tablouri, cărți și încărcându-le în camioane cu prelatele date la o parte. Majoritatea erau prizonieri condamnați la muncă silnică. Mulți dintre ei nu comiseseră alt delict decât acela de a fi fost de partea republicanilor când a izbucnit războiul. În fiecare dimineață, în zori, erau luați de la închisoarea din Badajoz și duși înapoi când apunea soarele. Purtau salopete albastre decolorate, saboți plini de găuri și un număr cusut pe mânecă. Mulți aveau răni prost cicatrizate pe față, vânătăi pe picioare și brațe, iar paloarea lor demonstra că sufereau de diaree cronică. Lucrau sub privirea unui gardian gras care țipa și îi insulta întruna.

Publio a parcat lângă grilaj și i-a spus lui Recasens să coboare. Au intrat și s-au îndreptat către o mare plantație de lămâi ceva mai retrasă.

Pe jos stătea un bărbat care nu mai era tânăr, dar care încă nu era bătrân. Era încătușat și lovit la față. Îl supravegheau de la o anumită distanță doi soldați tineri care fumau așezați la umbra unor sicomori, cu puștile rezemate de gard.

— Îl recunoști pe bărbatul acesta? l-a întrebat Publio pe Recasens.

— Nu l-am văzut în viața mea, a răspuns fără șovăire soldatul.

— Uită-te bine la el, a insistat Publio. Și l-a întrebat tendențios dacă nu era acela bărbatul pe care îl văzuse împreună cu o femeie în noaptea când era de pază în cariera de piatră.

Soldatul nu avea nevoie să se uite mai bine. Nu, nu acela era bărbatul. Era sigur. Dar, judecând după privirea lui Publio, a înțeles că viitorul lui depindea de ce va spune. A înghițit în sec.

— Nu știu sigur, a bâiguit. Era întuneric.

Publio l-a luat de după umeri și i-a șoptit amenințător că nu era adevărat: în dimineața aceea strălucea un soare puternic și Recasens sigur l-a văzut venind la carieră pe acel bărbat cu o femeie. Apoi a auzit două împușcături și a văzut cum bărbatul a plecat cu mașina în mare grabă.

— Am să-ți mai pun pentru ultima oară aceeași întrebare: acesta este bărbatul care a ucis-o pe Isabel Mola?

Recasens a lăsat ochii în pământul prăfos.

— Da, domnule.

— Vei declara asta în fața tribunalului?

— Da, domnule, voi declara, a spus soldatul cu un fir de glas abia auzit.

Atunci, bărbatul acela pe care nu-l văzuse în viața lui și-a ridicat fața învinețită de lovituri și s-a uitat la el ca un câine care nu înțelege de ce este bătut.

Pedro Recasens nu avea să uite niciodată privirea aceea, care îl acuza fără cuvinte. Dar el nu era vinovat de nimic, și-a spus. Era la fel de încolțit ca ființa aceea fără apărare. Era doar un

soldat care voia să plece acasă. Prizonierul i-a susținut privirea, roșu de furie. Recasens s-a simțit mai ușurat: întotdeauna e mai bună furia decât rușinea.

— Bine. Poți să pleci, i-a ordonat Publio, vizibil satisfăcut.

•

După patru zile, Publio l-a dus pe Marcelo la judecătorie.

Marcelo s-a uitat cu atenție la bărbatul care s-a prezentat drept judecător de instrucție. Părea tipul de persoană neînsemnată pe care doar iluzia unui succes profesional o mai putea consola, un om dornic de liniște, cu o pasiune banală, poate colecționarea de timbre. Aspectul lui fizic era dezagreabil: prea multe kilograme susținute pe picioarele acelea mai degrabă subțiri și scurte. Avea o bărbie dublă ca o gușă, o față dezagreabilă, era chel, urechile îi erau prea depărtate de cap și nasul îi era prea mic pentru ditamai obrajii.

— Ia loc pe scaunul acela, i-a ordonat Publio, care s-a retras în fundul încăperii.

Judecătorul s-a învârtit de câteva ori, frunzărind cu un aer distrat niște hârtii. Sub mandibulă avea o iritație.

— Dumneata nu înțelegi situația, tinere. Autopsia dovedește că ai omorât-o pe dona Isabel. Refuzând să-ți declari fapta nu-mi ușurezi lucrurile.

Marcelo a închis ochii. De câte ori au să-l întrebe același lucru?

— Am spus deja ce aveam de spus când am fost arestat. Nu eu am ucis-o pe doña Isabel. O apreciam foarte mult, era un om bun și ne înțelegeam bine. Nu sunt nebun, nici asasin. Mă țineți închis aici pentru ceva ce n-am făcut. Dacă m-ați lăsa să vorbesc cu don Guillermo, el ar înțelege că greșiți.

— Un martor pe nume Pedro Recasens a declarat că te-a văzut plecând din locul în care a

fost găsit trupul doamnei Mola.

Marcelo s-a uitat la Publio. Și-a imaginat că martorul era acel biet soldat îngrozit pe care-l văzuse pe moșia familiei Mola.

— Atunci martorul acela a avut halucinații. N-am fost acolo, nici în ziua aceea, nici în alta.

Judecătorul a făcut ochii mici și s-a uitat scurt, dar cu o ură intensă la Marcelo.

— De ce ai omorât-o?

— N-am omorât-o.

— Minți, a pufnit judecătorul, ștergându-și buzele cu o batistă și uitându-se pe furiș la Publio, care asista la interogatoriu rezemat de perete, cu brațele încrucișate, fără să spună nimic. Există modalități mai puțin amabile de a smulge o mărturisire, a spus judecătorul întorcându-se către profesor.

Marcelo a înțeles că amenințarea era foarte reală în prezența hieratică a zbirului lui don Guillermo.

— Mi-ați demonstrat deja asta. Vă cunosc metodele și știu ce înțelegeți voi prin justiție. Justiție de măcelari.

Publio s-a apropiat de Marcelo încet, pe la spatele lui. Fără nicio vorbă i-a dat un pumn în ceafă. Vertebrele de la gâtul profesorului au trosnit ca o hârtie mototolită și el a căzut la pământ.

Judecătorul a folosit un ton mai împăciuitor.

— Uite ce e, dumneata ai omorât-o pe doña Isabel. Nu cunosc motivele și nu-mi pot imagina cum e să faci ceva atât de îngrozitor, dar niciunul dintre noi nu putem intra în mintea dumitale ca să știm ce ți s-a întâmplat de te-ai smintit. Dacă mi-ai explica, poate am găsi o cauză care să atenueze faptele, cine știe, poate vom putea să cerem schimbarea pedepsei capitale cu o condamnare pe viață. Dar pentru asta trebuie să-ți recunoști vinovăția.

Marcelo a încercat să se ridice. Totul se învârtea în jurul lui. Publio l-a ajutat să se ridice luându-l

de braț și l-a așezat iarăși pe scaun. Privirea lui, atât de surâzătoare și senină, inspira teamă.

— V-am mai spus că n-am făcut nimic, a bâiguit Marcelo, frecându-și ceafa.

Chipul gras al judecătorului s-a înroșit de furie. A înghițit în sec și a bătut cu pumnul în masă.

— Tâmpitule, a scuipat! Dacă nu vrei să mărturisești decât cu forța, fie! Treaba dumitale!

L-a privit hotărât pe Publio și a ieșit din încăpere trântind ușa.

Când Publio și Marcelo au rămas singuri, aerul a devenit mai dens și camera mai mică. Publio și-a scos haina și a pus-o cu grijă pe spătarul unui scaun gol. Și-a suflecat mânecile cămășii și le-a prins cu jartierele pe antebraț ca să nu le murdărească.

— Te doare? l-a întrebat pe Marcelo, arătând spre ceafă.

Marcelo nu a răspuns.

— Nu voiam să te lovesc atât de tare, dar nu se poate să fii nerespectuos cu judecătorii. Le place să știe că ei sunt cei care comandă, iar ceilalți, cei care se supun.

Marcelo privea podeaua, conștient de ce urma să se întâmple, întrebându-se dacă avea să fie în stare să îndure fără să clipească. Cu toate acestea, minutele treceau și nu se întâmpla nimic. Publio nu făcea nimic, doar se uita la el, ba chiar s-ar fi spus că îl privea cu simpatie. La un moment dat, s-a apropiat și a aprins o țigară.

— Cine îi cunoaște cu adevărat pe bogătașii ăștia aristocrați? a spus, ridicând din umeri, și a stat pe gânduri, umplându-l de nesiguranță pe Marcelo. Înțelegi ce-ți spun?

Nu. Marcelo nu înțelegea.

— Îți voi mărturisi ceva. Niciodată nu mi-a plăcut Isabel, a spus Publio.

De data asta atitudinea lui era diferită. Părea mai relaxat. Dar Marcelo nu avea încredere. A presupus că acum o să-l invite să bea o cafea sau

să fumeze, ca să-l înmoaie. Dar n-a făcut nimic din toate astea. Publio și-a rezemat brațele de spătarul scaunului și s-a încruntat.

— Femeile, mai ales femeile frumoase și obișnuite să comande, sunt cam îngâmfate. Vor să domine. Isabel așa era. De multe ori am simțit această dinamică, foarte asemănătoare prostituției. Tu vrei ceva ce au ele: o privire, să-ți rostească numele, să-ți dea o cheie care să te ducă la ceea ce cauți. Dar o recompensă obținută fără efort nu le satisface instinctul de vânător. În schimbul acestei promisiuni, ele vor ceva de la tine: corpul tău, admirația ta, supunerea ta. Am învățat să mă joc cu dorințele astea infantile, să dau și să iau fără să dăruiesc de fapt nimic. Asta am învățat de la Isabel. Dar tu ai intrat în jocul ei, te-ai lăsat sedus și, după aceea, văzând că nu era decât o distracție grosolană, ai înnebunit. Ai ucis-o într-un acces de furie. Asta s-a întâmplat și asta este mărturisirea pe care o vei semna.

— N-am omorât-o eu. Dumneavoastră știți că n-am făcut-o.

— E adevărat, știu, a spus Publio cu sinceritate, dar nu contează deloc. Un detaliu fără importanță.

— Un detaliu fără importanță?

— Peste patru zile, Guillermo Mola va fi transferat la Barcelona. Este o promovare foarte importantă în cariera lui, se aude chiar că va fi numit ministru. Un ministru nu-și poate permite anumite scandaluri sau semne de întrebare. Iar eu sunt omul care lămurește lucrurile, înțelegi? Și nu vom ieși din această cameră până când nu rezolvăm treaba asta.

— O declarație semnată cu forța nu are nicio valoare într-un proces.

Publio a zâmbit. Credința lui Marcelo îl emoționa cu adevărat.

— Nu înțelegi. Tu ești deja condamnat, cu sau fără proces. Cineva te-a ales drept țap ispășitor și asta este irevocabil. Cu puțin noroc, poate scapi de

pârnaie sau de spânzurătoare și totul e mai rapid în fața unui pluton de execuție. Ba poți chiar să-l crezi pe judecător și să te gândești că nu vei fi condamnat la moarte. E o porcărie, știu. Dar așa stau lucrurile.

Marcelo a simțit că-i vine să vomite. S-a uitat neîncrezător la Publio, ca și cum nu ar fi putut să conceapă o asemenea nedreptate.

— Și adevărul nu contează?

Publio a strivit țigara cu pantoful.

— Adevărul este cel pe care ți l-am spus. Nu sunt cinic, sunt sincer. Drept pentru care îți voi spune că sunt convins că erai cu adevărat îndrăgostit de Isabel. Toți eram, într-un fel sau altul. Până la urmă chiar ai fi putut ajunge la crimă. Știu că făceai parte din grupul care a pregătit atentatul împotriva soțului ei și că voiai s-o ajuți să fugă la Lisabona cu Andrés. Și, dacă ea ți-ar fi cerut să-l împușți pe Guillermo, l-ai fi împușcat, nu-i așa? La urma urmei, ești vinovat.

Marcelo l-a privit cu ură pe Publio. Avea impresia că e un șoarece prins într-o cușcă, un șoarece speriat pe care îl observă mulți ochi cu interes științific. Niciodată nu și-ar fi închipuit un astfel de sfârșit pentru trista și anodina lui viață. Acum aveau să-l omoare pentru ceva ce nu făcuse și nu-i rămânea decât să se resemneze cu soarta lui sau să lupte. Încăpățânarea lui de a spune adevărul era inutilă și absurdă, știa. Declarându-și nevinovăția, se condamna la și mai multă durere și suferință. Publio tocmai îi spusese: era deja condamnat. Numai că, împotrivindu-se nedreptății, Marcelo găsea puțina demnitate pe care mereu a vrut s-o aibă. Așa că nu a mărturisit.

În zilele următoare, interogatoriile s-au succedat fără întrerupere. Publio a recurs la serviciile unui oficial venit special de la Madrid.

Torționarul era un om ca oricare altul, arăta ca un tată de familie care asistă la slujba de duminică. Venea devreme, cu o servietă mică și rigidă din

piele. Saluta cu un zâmbet timid pe toată lumea. Se numea Valiente și fuma niște țigări franțuzești foarte subțiri a căror aromă plutea ore întregi în sala de interogatorii. Lucra cu migală, fără să se tulbure. Munca lui era supusă unei metode stricte, de manual, ca să obțină rezultatul dorit în cel mai scurt timp.

— Este o muncă plictisitoare. De pe vremea Inchiziției, tortura s-a perfecționat într-atât încât nu mai rămâne niciun loc pentru imaginație sau improvizație, obișnuia să se plângă.

Începea prin a deschide servieta în fața lui Marcelo, întinzând pe masă un șir de unelte de forme ciudate și sinistre. Le punea în ordine, de la cea mai mică la cea mai mare, în timp ce enumera didactic la ce serveau și cum se foloseau, consecințele pe care le provocau și gradul de durere pe care puteau să-l provoace. Când își termina expunerea, își sufleca mânecile, se îndrepta către victima năucită, bine legată de scaun și o întreba:

— Ai vreo întrebare? Nu? Bine, să începem cu partea practică, dacă ești de acord.

Valiente era un profesionist. Nu simțea vreo atracție morbidă față de sânge sau suferință. Nu era un sadic. Își tortura îngrozitor victimele, ignorându-le țipetele, plânsetele sau implorările, dar nu exagera niciodată. Nu-i murise niciodată un deținut în timpul interogatoriului. Experiența îi perfecționase mâna, cunoștea din primul moment punctele slabe ale anatomiei, dar mai ales ale spiritului, și le masacra. Nu se lăsa înșelat de țipete, nici de leșinuri. Știa cu precizie ce grad de suferință putea să îndure fiecare și nu se oprea până nu se umplea paharul, dar fără să fie zgârcit în sârguința sa.

Cu toate acestea, după o săptămână, Valiente s-a dus la Publio. Avea chipul descompus și îi dispăruse aerul acela armonios și liniștit care îl făcea să pară lipsit de apărare. Publio s-a temut că

Marcelo murise fără să semneze declarația. Dar nu despre asta era vorba.

— Ticălosul nu cedează. E prima oară când mi se întâmplă, a spus călăul, încărcându-și vorbele cu o ură transformată deja în ceva personal, căci poetul acela cu aspect fragil îi punea la încercare faima și priceperea.

Pentru prima dată în lunga sa carieră, Valiente pierduse frâiele, trecând periculos de limita a ceea ce era permis. Marcelo zăcea în celulă pe jumătate mort, dar nu recunoscuse nimic. Cu o resemnare perplexă, Valiente s-a uitat la Publio și i-a spus ce gândea:

— Poate spune adevărul, o fi nevinovat.

Publio nu s-a tulburat în fața acestei posibilități.

— Nu ești plătit să descoperi adevărul, ci ca să-i smulgi o mărturisire.

Călăul s-a resemnat. Și-a curățat cu alcool instrumentele, ștergând urmele de sânge și resturile de viscere și păr; le-a pus în servietă și și-a luat rămas-bun cu un gest contrariat.

— Atunci, ar fi mai bine să-l omori. Nu va mărturisi.

•

Marcelo nu-și simțea corpul și nu știa unde e. Își dădea seama că vrea să deschidă gura, dar ceva înăuntrul său îi fura cuvintele și îl silea să se lase în voia tristeții, din cauza durerii și a acelei disperări adânci care îi înnoura ochii. Să doarmă. Era singurul lucru pe care dorea să-l facă. Să doarmă și să nu se mai trezească. Fantoma lui, umbra lui, îi ieșea din trup și îl înconjura la căpătâiul patului, cu un zâmbet răbdător. Viziunea aceea în care el își veghea propriul cadavru devenise un soi de virus, o infecție a sângelui, a iluziei de a trăi. Uneori din cauza febrei simțea că-i fierbe creierul și că sângele care îi curge prin vene clocotește de parcă ar fi lavă. Alteori, în schimb, era ca o bucată de gheață, ca o fosilă pietrificată într-un ghețar.

Când au venit după el, a simțit că-l ridicau niște brațe puternice. Cineva l-a acoperit cu o pătură. Glasuri nervoase, grăbite. L-au târât afară. Nu se ținea pe picioare. Călăul îl zdrobise. Și-a închipuit că or să-l omoare.

Frigul de afară era curat, diferit de umezeala bolnăvicioasă din celulă. O lumină ciudată pătrundea în întunericul ochilor lui închiși. A încercat să-i deschidă. Voia să-și umple ochii înainte de a-i închide pentru totdeauna. Frânturi de cer, o clădire. Gratiile uneia dintre ușile din perimetru și, de partea cealaltă, pe stradă, libertatea.

Când l-au urcat pe eșafod, a auzit vocea lui Publio în vreme ce-i acopereau ochii.

— Trebuie să recunosc că ești un tip curajos. Dar e deja târziu. Vei fi spânzurat.

Marcelo a simțit frânghia strângându-i-se în jurul gâtului. Apoi nimic. O așteptare nesfârșită. O lovitură de lopată. O trapă care se deschidea și senzația că stomacul îi urca în gât.

Dar, în loc să rămână în aer, picioarele i-au căzut pe o grămadă de saci cu nisip. Râsete, batjocuri. Iarăși celula.

Publio l-a lăsat să se prăbușească cu totul pe pardoseala murdară, privindu-l cum privești un câine căruia i s-a amputat o labă.

— Trebuie să terminăm cu asta, Marcelo. Nu mai e timp. Mâine vei fi spânzurat: și de data asta nu va fi un simulacru. Înțeleg ce ai făcut, ce ai vrut să-ți demonstrezi ție însuți și, crede-mă, admir asta. Dar nu mai folosește la nimic. Acum trebuie să te gândești la fiul tău. César e un copil bun, călugărițele spun că e un băiat foarte isteț, cu un mare viitor. Dar la orfelinat o să trăiască printre derbedei și asasini și o să sfârșească într-o închisoare. Tu poți să eviți asta. Dacă semnezi, ai cuvântul meu că mă voi ocupa de el, îi voi da un viitor mai bun decât cel care-l așteaptă. Dacă n-o faci, îl voi lăsa în voia sorții.

Marcelo l-a privit pe Publio cu ochii înroșiți.

— Îi vei spune adevărul? Îi vei spune că tatăl lui nu a fost un asasin?

Publio a aprins o țigară și a pus-o între buzele tumefiate ale lui Marcelo.

— Nu, prietene. Asta nu pot să fac, îmi pare rău.

Marcelo a fumat țigara cu degete tremurătoare. Tușea și scuipa sânge.

— Atunci, cheamă-ți călăul. Nu voi semna.

Marcelo Alcalá nu a fost executat a doua zi. A mai avut de așteptat, neștiind când și cum se va întâmpla, cu sentimentele atrofiate și nervii distruși, îngrozindu-se de fiecare dată când auzea zgomotul încuietorii deschizându-se. Publio a ordonat să fie mutat la Barcelona cu alți deținuți într-un tren militar. Acolo a fost interogat din nou și torturat. Dar nu a cedat.

Până când, într-o dimineață, sora și fiul deținutului Marcelo Alcalá au asistat la dansul crunt al profesorului atârnând de o sfoară. Au fost nevoiți să asculte batjocurile gardienilor și insultele adresate celui pe care îl iubeau.

César Alcalá n-avea să uite niciodată scena aceea, nici pe bărbatul numit Publio care, rezemat de parapetul locului de execuție, se bucura de spectacol fumând o țigară, ca și cum ar fi asistat la o coridă.

Capitolul 16

Vechea casă a familiei Mola (*Mérida*). *Ianuarie 1981*

Zorii au apărut încărcați de ceață, purtând parcă în cenușiul lor amintirea unor locuri uitate. Pe lângă casele izolate ale zilierilor, câini murdari lătrau fără motiv, livezile erau pline de pomi desfrunziți, iar niște păsări care zburau în cerc croncăneau neliniștitor. Publio vedea de la balustrada balconului vechiul smochin lângă care, cu patruzeci de ani în urmă, îi dăruise lui Andrés *Tristețea Samuraiului*. Multe lucruri se schimbaseră de atunci, însă smochinul era tot acolo, strâmb, fragil, bolnav. Dar supraviețuia. Ca și el, refuza să părăsească acest pământ. O alee pietruită traversa o fâșie de gazon bine îngrijit. La capăt se deschidea o rotondă cu o fântână de piatră și mai încolo se ridica impunătoare o clădire cu arhitectură colonială, cu zeci de ferestre acoperite de plante agățătoare și cu două scări de marmură care duceau pe fiecare parte a fațadei la un portic în care dormita un dog cu blana strălucitoare și întunecată. Uriașul câine abia dacă a ridicat urechile când deputatul Publio a ieșit să-și facă plimbarea matinală.

Obișnuia să stea la terasa de la bar. Se așeza în partea din spate, în penumbră, și de acolo privea lumea din micimea lui de om discret și neînsemnat. Se ascundea de lume în spatele unei pălării largi, căzute peste ochiul drept, și al unui zâmbet ironic și crud. Mereu purta în buzunarul pardesiului o hârtie mototolită cu vreun gând pe care niciodată nu îndrăznea să-l rostească. Îl lăsa acolo, scris pe hârtie; scria continuu, oriunde îl apuca inspirația.

— Poate din cauza vremii ăsteia de rahat care nu se mai termină mă tot bântuie amintirile, își spunea în șoaptă, mijind ochii.

Ploua. Prin perdeaua de apă care mătura orizontul se ghiceau luminile de pe șosea și minusculele lumânărici care tiveau muntele. Căsuțele coborau aproape până la marginea râpei. Erau mai mult de șaizeci de ani de când Publio coborâse pantele acelea, promițându-și să nu se mai întoarcă niciodată. Și, după o viață întreagă, abia reușise să se îndepărteze câțiva kilometri.

Pentru foștii lui vecini, cei care, când era copil, îi spuneau cu dispreț „fiul căprarului”, Publio, don Publio, cum îi spuneau acum cu respect, triumfase acolo unde cei mai mulți dădeau greș. Era deputat, președinte al mai multor comisii parlamentare, iar afacerile sale stârneau invidia oricui. De aceea, țăranii lui nu prea reușeau să înțeleagă cum se făcea că, putând să aleagă oricare alt loc ca să se odihnească, hotărâse să cumpere vechea proprietate a familiei Mola.

Publio era mândru de norocul lui, dar simțea uneori greutatea acelei munci istovitoare, demoralizatoare și inutile și îi venea să renunțe la tot; se întreba ce s-ar fi ales de el dacă ar fi pus pe picioare o afacere ambulantă cu pui fripți sau dacă s-ar fi dedicat oricărui alt lucru. Evident, erau gânduri trecătoare. Însă în ultima vreme îi dădeau târcoale cam des.

Și-a trecut mâna peste capul pe care luceau picături mari, ce rămâneau suspendate în sprâncene și pe vârful nasului. Nici el nu înțelegea de ce se simțea așa. Dar știa că starea aceea de spirit mocnea de ceva timp și că se accentuase de când avocata María Bengoechea se întorsese în viața inspectorului Alcalá, tocmai acum, când Publio avea de gând să facă ultima mare mișcare din viața lui.

Spre jumătatea dimineții ploaia s-a oprit. După puțin timp a apărut o ceată de copii care umpleau

cerul de zmeie colorate pe care le înălțau, dovedindu-și priceperea la sfori printre clădiri și acoperișurile caselor. Publio a privit mult timp dansul acela aerian, întristat. Tatăl lui nu-i făcuse niciodată un zmeu, iar el își petrecea după-amiezile stând pe o piatră și privind piruetele acelor bucăți de hârtie și pânză înlănțuite cu fire de trestie.

Deodată copiii și-au oprit goana și s-au liniștit, văzându-l pe bătrânul acela care se uita la ei de parcă făceau ceva rău. Publio și-a tras nasul și a blestemat nostalgia care îi chinuia creierul.

— Îmbătrânești și trăiești mai mult în trecut decât în viitor, și-a spus șoptit, cufundându-se apoi într-o ciudată letargie.

În ziua aceea nu fusese strălucitor în sala de la Cazino, deși, în accepția tradițională a cuvântului, Publio niciodată nu fusese un bun orator. Știa să vorbească și să-și apere ipotezele prin niște premise clare, dar îi lipsea puterea de convingere. Glasul lui nu era dintre acelea care se infiltrau în auditoriu și îl înflăcărau. Era prea tehnic, excesiv de stoic.

— Și ce părere ai dumneata, Publio, de pantomima asta pe care ne-a montat-o Suárez? Va fi ceva provizoriu sau crezi că regele va forța lucrurile în favoarea lui Calvo Sotelo? l-a întrebat cineva într-un moment al discuției.

Provocat, Publio l-a atacat pe interlocutorul lui.

— Politicienii mă amuză, a spus. Mereu speră să se întâmple ceva, ca un miracol să schimbe lucrurile. Dar eu sunt ateu, slavă Domnului. Nu aștept să schimbe altul ceea ce vreau să schimb eu.

Cei prezenți au primit gluma cu reproș tăcut și o privire care spunea „Roma nu-i plătește pe trădători”.

— Exact asta se zvonește că spun unii militari pe care îi cunoaștem toți. Iar Guvernul se uită în altă parte, a spus cineva.

Publio s-a uitat cu dispreț la cei prezenți. Știa că era acceptat pentru banii și influența lui, dar nu era unul dintre ei, nu era un aristocrat. Nu erau decât niște parveniți, iar el îi controla pe toți lașii și timorații ăia al căror cuvânt era făcut din gelatină. Unii mai mult, alții mai puțin, dar toți îi erau datori; unii îl lăudau, alții îl criticau, dar toți se temeau de el. Iar el zâmbea cu cinism, convins că nimic nu se schimbase din 1936. Toată înverșunarea și tot sângele vărsat în înfruntarea aceea nu folosiseră la nimic. Abia trecuseră cinci ani de la moartea lui Franco și înfloreau din nou viciile, ca buruienile. Spania era iarăși un teren arid cu vocație de deșert, locuit de biete animale nihiliste. Doar animalele dresate timp de decenii puteau să se lase duse într-un mod atât de docil la abator și să creadă orice lucru spus de deținătorii puterii. Înghițeau orice, numai să aducă un pic de credință în existența lor lâncedă, dar incapabili să ia taurul de coarne.

Asta avea să se schimbe.

— Acum e altfel. Sunt alte lucruri în joc. N-ați citit editorialul care apare azi în *El Alcázar*? ETA, GRAPO, FRAP[14]… mai mult de o sută douăzeci de morți în cursul anului, ultimul fiind profesorul de drept Juan de Dios Doral.

— Eu l-am citit, a intervenit cineva. În spiritul lui „Iacob și atacă, Spania”[15], se cere demisia vicepreședintelui Guvernului, Fernando Abril Martorell și, parafrazându-l pe Tarradellas[16], o criptică „lovitură de timonă”.

Publio s-a prefăcut că simte o anume neplăcere.

— Noi, oamenii politici, impunem respectul față de lege și obligația noastră este să ne opunem oricărei transgresiuni a ordinii juridice, de oriunde ar veni.

Unul dintre interlocutori a izbucnit într-un râs sonor și sarcastic.

— Chiar crezi asta? Sau simți nevoia să stai în fața microfoanelor și a camerelor de televiziune ca

să ne salvezi, domnule deputat? Asta se spune în cercurile din toată țara.

Publio a strâns din dinți. Dintr-odată ochii i s-au întunecat de o furie surdă. Dar a reușit să se abțină, deși nu voia să uite nici fața, nici vorbele acelui impertinent.

— Eu sunt împotriva violenței teroriste și a devierilor unora care în numele Statului vor doar să dividă națiunea. Dacă n-aș face decât să tac și să încuviințez ca alții, ar însemna că sunt de acord ca totul să se prăbușească, ca violența teroriștilor să ne distrugă.

Bărbatul care vorbise nu s-a potolit. Dimpotrivă, datorită vinului și gesturilor de încurajare ale unora dintre cei prezenți, a ridicat glasul. Publio îl cunoștea bine. Era un consilier juridic militar cu grad de general pe nume García Escudero.

— Violență există pretutindeni: Războinicii Regelui Hristos, Batalionul Basc Spaniol. Nu teroriști sunt aceste capete rase care se plimbă toată noaptea prin parcul Retiro, înarmați cu bâte de baseball? Îmi amintesc de acea tânără studentă, Yolanda García Martín, cea pe care extremiștii Hellín și Abad au ucis-o în bătaie doar pentru că era membră a Partidului Socialist al Muncitorilor. Pun pariu că domnia voastră nu aprobă arestarea extremiștilor din Forța Nouă care au fost prinși cu cinci mii de pixuri-pistol… În schimb, cu siguranță deputatul nostru ar fi în stare să găsească justificarea necesară pentru a-i disculpa pe polițiștii care l-au ucis pe membrul ETA, Gurupegui, la DGS[17], sau pe ofițerii care l-au torturat până la moarte pe anarhistul Agustín Rueda în închisoarea Carabanchel. Și presupun că nu e nevoie să vorbim despre cei cinci avocați specialiști în dreptul muncii pe care extremiștii i-au asasinat în Atocha…

Publio a zâmbit sarcastic. A băut două pahare de vin roșu unul după altul. Când voia să și-l pună pe

al treilea, și-a dat seama că din partea cealaltă a sălii cineva îl privea cu atenție.

— Ce dracu caută ăla aici? a șoptit printre dinți.

Bărbatul care îl privea s-a apropiat. Mergea cu spatele drept și făcea pași mari. Avea mâinile puțin crispate. Trebuie să fi avut câțiva ani mai puțin decât Publio și era chipeș. Cel puțin așa trebuie să li se fi părut câtorva doamne care s-au uitat la el pe furiș.

— Bună ziua, domnule deputat, a spus în chip de salut, abia deschizând gura, ca și cum vorbele ar fi vrut să iasă afară, dar el le-ar fi reținut cu limba.

Publio a întors încet privirea. A rămas tăcut un minut. În cele din urmă a luat un aer solemn și s-a uitat la bărbatul de lângă el.

— Ai îmbătrânit mult de când nu ne-am mai văzut, Recasens.

— A trecut mult timp, într-adevăr, s-a bâlbâit Pedro Recasens.

Publio a lăsat să-i scape un mormăit ușor, ca și cum l-ar fi neliniștit calmul celuilalt.

— Am înțeles că acum lucrezi pentru CESID.

Recasens a păstrat tăcerea un moment, căutând cuvintele potrivite.

— Atunci știi pentru ce am venit, domnule deputat.

Publio își cunoștea bine locul în lume și îl ocupa fără mofturi. Era enorm de bogat și asta, deși poate să nu însemne nimic, spunea totul: alături de el aveai vaga și permanenta impresie că urma să se întâmple ceva. A fost de ajuns o mișcare ușoară a sprâncenelor lui stufoase, încărunțite și ciufulite, pentru ca un ospătar să vină plin de solicitudine cu un pahar de whisky învelit într-un șervețel de hârtie; la un gest indolent al degetului său împodobit cu inel, bărbații care îl înconjurau s-au îndepărtat ca să le lase puțină intimitate.

— Ai venit până aici ca să-mi strici sfârșitul de săptămână? Ne știm de mult, Recasens. Tu îți faci

treaba, eu o fac pe-a mea, lucru care, din când în când, a iscat câte un frecuș cu legea, dar n-ai nimic împotriva mea. Altfel, ai fi cerut deja Curții Supreme un ordin de arestare.

Recasens l-a privit fără să spună nimic. Se afla în fața omului pe care îl urâse cel mai mult în lunga sa viață. Stătea lângă el, era ușor să-l prindă de gât și să i-l rupă înainte ca vreunul dintre cei prezenți să poată interveni. Și totuși nu putea să-l atingă. Nimeni nu putea.

— Am venit la dumneata ca să fie clar că cei de la CESID nu sunt proști. Știu ce faci, Publio. Știu ce pregătești.

Publio ascultă bând cu sorbituri mici din whisky și plescăind mulțumit din limbă. Fața lui palidă părea o laborioasă lucrare în fildeș. Cu fruntea lată și păr puțin, avea un aer de despot lipsit de griji; cu îmbrăcămintea ireproșabilă, de un negru riguros, lâncezea într-o frumoasă și aparent lenește pensionare. Dar nu era deloc inofensiv. Nu era un nesăbuit leneș.

— Te referi la zvonurile despre o lovitură de stat? Toată lumea știe ce gândesc, nu mă ascund. Dar eu n-am nicio legătură cu asta și, chiar de-aș avea, n-ai putea să dovedești, ceea ce e același lucru, nu-i așa? În schimb, hărțuiești un deputat și asta ar putea să te coste strălucitoarea funcție de colonel, a spus, făcând cu mâna un gest lipsit de griji.

— Nu mai e ca înainte, Publio. Franco a murit, iar eu nu mai sunt un recrut speriat pe care să poți să-l trimiți în Rusia ca să fie ucis, a spus Recasens cu ironie. Situația e cu totul alta acum.

— Asta nu înseamnă nimic, a replicat cu oarecare duritate Publio, apropiindu-se de o fereastră mare care dădea în grădina Cazinoului. Îi detest pe cei care se declară sclavii împrejurărilor, de parcă acestea ar fi imuabile.

Știa ce vorbea. Nu întotdeauna fusese bogat. Când era copil, trăia într-un cartier neasfaltat, fără

lumină și apă curentă. Transportul se făcea cu căruțe mici și prăpădite de care puștimea să agăța ca să meargă dintr-un capăt într-altul al străzii. În copilăria lui domneau păduchii, ploșnițele și tuberculoza. Dar obișnuia să spună că era fericit pe vremea aceea; adăpostit în ignoranța proprie copilăriei a știut să depășească împrejurările. S-a uitat cu ură la Recasens.

— Dacă vreau să scap de tine, nu am nevoie să te trimit în Rusia. Îmi va fi de-ajuns o străduță.

Pedro Recasens și-a strâns pumnii în buzunarele hainei. Îi părea rău că nu adusese un aparat de înregistrare.

— Atunci, îmi voi păzi spatele, domnule deputat. Dar dacă nici rușii, nici naziștii nu mi-au venit de hac, mă îndoiesc că vor reuși ucigașii dumitale de doi bani. Și cred că nici avocatei nu vei îndrăzni să-i faci ceva…

Publio s-a făcut că nu pricepe. Recasens a zâmbit cu lehamite. Jocurile acestea absurde îl oboseau.

— Știm că i-ai trimis un mesaj Maríei Bengoechea. La fel cum îi trimiți de ani de zile în închisoare lui César Alcalá, ca să-și țină gura. De ce ți-e teamă că avocata ar putea să rupă pactul de tăcere pe care îl ai cu inspectorul?

— Nu știu despre ce vorbești, a spus Publio ducând paharul la gură.

Pedro Recasens l-a oprit apucându-l de încheietura mâinii. Câteva picături de băutură au stropit haina deputatului.

— Știi foarte bine despre ce vorbesc, nenorocitule, a șoptit Recasens printre dinți. Vorbesc despre fiica inspectorului. Știu că e la tine. Asta e garanția ta. Dar nu va dura la nesfârșit: vie sau moartă, o voi găsi. Și atunci nu va mai exista nimic care să-l împiedice pe inspector să ne spună ce-ai mai făcut de când ai ordonat asasinarea Isabelei Mola, învinovățindu-l de asta pe tatăl lui. Nu contează că mă amenințI, Publio. Cu fiecare zi

care trece ești mai slab, puterea se îndepărtează de tine și vei rămâne singur. Iar eu o să te aștept.

Publio a fost pe punctul să-și piardă cumpătul și să se răstească la acel venetic nemernic, să-i spună că în ochii lui era tot recrutul care a depus mărturie mincinoasă împotriva lui Marcelo Alcalá, dar s-a abținut, conștient că zeci de ochi îl priveau. S-a eliberat de mâna lui Recasens și și-a șters cu degetul mare picăturile vărsate pe haină.

— Aceste picături pe care le-ai vărsat din whisky-ul meu sunt mai valoroase decât toți litrii de sânge care curg prin venele tale de cadavru, colonele.

Recasens a cântărit figura lui Publio și a privit grădina. Ce naive și îndepărtate i se păreau umbrele granulate care se filtrau prin geamuri. Auzea vocile copiilor, lătrăturile vesele ale unui ciobănesc german. Se auzea murmurul surd al grădinarului care tăia grădina. Părea imaginea vie a fericirii. Nimănui nu i-ar fi trecut prin minte că în afara acelui cartier, îngropată sub duhoare, exista o lume complet diferită.

Singura notă discordantă în tot acel spectacol, singura fisură care îngăduia deconspirarea acelei minciuni, erau cei doi bărbați care stăteau lângă fereastră. Două siluete masive, cu chipuri încruntate, cu haine strâmte, sub care se ascundeau pistoalele lor – gărzile de corp ale lui don Publio.

•

În noaptea aceea, în vechea fermă a familiei Mola, deși era frig, servitoarea a deschis puțin fereastra ca să se destindă atmosfera încărcată din salon. Dinspre grădină venea un miros de iarbă proaspăt cosită. Publio, care prezida reuniunea, s-a visat înconjurat de măslini, cultivându-și legumele și florile lui. Curând, când totul se va fi terminat, va putea să se retragă pentru totdeauna. Dar acum era neapărată nevoie să se adapteze faptelor, să se concentreze pe pregătiri, pentru ca totul să iasă după cum se stabilise.

Juan García Carrés le explica celor prezenți că secretarul lui aranjase cumpărarea autocarelor care îi vor duce pe Tejero și pe oamenii lui la Congres. Falangist din vechea gardă, era singurul civil prezent la reuniune. Îl trăda costumul negru cu papion, mai potrivit pentru o cină de afaceri. Pe Publio îl deranjau corpul lui umflat, mustața de actor mexican și faptul că transpira și se ștergea întruna cu o batistă mototolită.

Ceilalți își împărțeau responsabilitățile cu gravitate: locotenent-colonelul Tejero va fi cel care va intra în Congres. Deși fusese arestat în 1978 pentru tentativa de răpire a lui Suárez și a miniștrilor săi cu ajutorul căpitanului Ynestrillas, în așa-numita „Operațiune Galaxia", părea cel mai convins.

Dar rolul principal avea să-i revină unui bărbat cu înfățișare bonomă, care asculta concentrat din capătul mesei.

Alfonso Armada Comyn fusese, pe lângă tutorele regelui, când acesta era principe, secretarul „Casei" sale. De el depindea ca și ceilalți guvernatori militari să creadă că monarhul sprijinea tentativa de lovitură de stat.

Într-un colț, căpitanul general din Valencia, Jaime Milans del Bosch, discuta despre intervenția cuirasatelor cu șefii diviziei Brunete: Luis Torres Rojas, José Ignacio San Martín și Ricardo Pardo Zancada.

Ceva mai îndepărtat de ei toți era Lorenzo – vorbea în șoaptă cu unul dintre superiorii lui, îmbrăcat civil, căruia toți îi spunea cu prietenie José Luis. Era un bărbat cu înfățișare inteligentă, cu nas ascuțit și goluri adânci în păr care îi lățeau fruntea. În mâinile lui erau firele care mișcau serviciile secrete, chiar dacă nimeni nu știa cum.

S-a stabilit ziua: 23 februarie, la ora 18:00, cu ocazia învestirii noului președinte, Leopoldo Calvo Sotelo. Cei prezenți s-au legat prin jurământ să reușească fără vărsare de sânge. Autointitulatul

grup al „Migdalilor” a toastat cu gravitate pentru reușita planului lor.

Spre sfârșitul cinei, un ospătar s-a apropiat de Publio și i-a dat o hârtie îndoită. Deputatul și-a pus ochelarii ca s-o citească. A ieșit discret.

În porticul casei îl aștepta Ramoneda.

•

— Ce faci tu aici? l-a întrebat prost dispus Publio.

Rezemat de o coloană, Ramoneda fuma cu un aer cam batjocoritor. A suflat fumul în sus.

— Ați spus că voiați să mă vedeți, așa că iată-mă.

Publio a simțit că i se urcă sângele la cap. A bombănit ceva ininteligibil, întorcându-și privirea către interiorul casei, de unde se auzea o conversație animată.

— Nu ți-am spus să nu vii la mine acasă când am oaspeți?

Avea mulți dușmani, prea mulți în momentul acela ca să-și permită o gafă. În plus, chiar în dimineața aceea Publio avusese o discuție aprinsă cu Aramburu, director general al Gărzii Civile, avertizându-l să nu comită vreo ilegalitate. Pe măsură ce se apropia data stabilită, devenea tot mai dificil să-și păstreze secrete planurile. Sabino, șeful actual al Casei Regale, bănuia și el ceva, ca și șeful Statului-Major, Gabeiras. Date fiind împrejurările precare în care planul avea să fie îndeplinit, orice eroare putea să compromită lovitura înainte de a începe. Iar asta nu era dispus să permită, pentru nimic în lume. Trebuia să se gândească, să ia decizii rapid. Nu mai putea să dea înapoi.

— Vreau să te ocupi de o treabă foarte urgentă.

A scos o hârtie, a scris ceva la repezeală și i-a dat-o lui Ramoneda.

Acesta a zâmbit insolent. Era o provocare dintre cele mai grele, dar îl măgulea încrederea cu care don Publio îi încredința sarcina.

— Asta o să vă coste niţel cam scump. Cer o primă pentru munca de noapte şi pentru efort suplimentar.

Publio l-a privit iritat pe Ramoneda.

— Ţi-am mai dat o treabă pe care încă n-ai terminat-o: César Alcalá e tot viu.

— Nu pentru mult timp.

— Ascultă, psihopatu' dracului. Fă ce-ţi spun şi te voi îmbrăca în aur. Dezamăgeşte-mă şi te voi îneca în rahat. Şi acum şterge-o.

Când s-a întors în încăpere, nimeni nu şi-a dat seama de starea de spirit a lui Publio, cu excepţia lui Lorenzo. Pe furiş, a dat la o parte o perdea şi l-a văzut pe Ramoneda îndepărtându-se, inconfundabil în costumul lui vulgar şi ieftin şi cu un rânjet de hienă pe buze.

— Ce face ăsta aici? l-a întrebat pe Publio, apropiindu-se de el cu discreţie.

Deputatul l-a fulgerat cu privirea.

— Ce ar fi trebuit să faci tu, că de-asta te plătesc.

Lorenzo a înghiţit în sec. Avea un presentiment rău.

— Eu îmi fac partea. M-am dus la închisoare la César Alcalá, i-am dat biletul de la fiica lui şi l-am avertizat că trebuie să mă ţină la curent despre ce vorbeşte cu María. Şi ştiu că nu i-a spus nimic important legat de noi.

Publio a negat dând din cap. Îl ura pe Lorenzo la fel de mult ca pe majoritatea mercenarilor săi plătiţi. Nu mai ştia în cine putea să aibă încredere. Acum i se părea absurd planul de a o lega pe avocată de César Alcalá. Sperase că în felul acesta putea să afle unde ascundea Alcalá dovezile pe care le adunase de-a lungul anilor împotriva lui. Avea încredere că ranchiuna lui Alcalá şi nepriceperea Maríei vor face restul. Dar deocamdată nu folosea la nimic.

Iar acum trebuia să înfrunte o problemă mult mai serioasă.

— Azi-dimineață a venit la mine șeful tău. Știe că noi o avem pe Marta.

— Bănuiește doar. Nu are dovezi, a spus Lorenzo, fără să fie prea sigur – Recasens nu-i spunea totul.

Publio a mijit ochii. Era riscant ce-și propunea, s-a gândit privindu-l pe șeful CESID, care vorbea într-un colț cu Armada. Era riscant, dar trebuia făcut, și-a spus, blestemându-se că nu-l omorâse pe Recasens cu patruzeci de ani în urmă, când era doar un recrut speriat. Acum va fi mult mai greu.

Dar avea încredere în Ramoneda.

Capitolul 17

Portul Barcelona

16 ianuarie 1981. După șase zile

Un copil rătăcea printre resturile ruginite ale navelor comerciale abandonate pe un chei îndepărtat al portului; sărea ca o maimuță de la circ de pe o macara pe alta, peste ape pestilențiale, încercând să pescuiască crapi, care erau pentru mare ce erau șobolanii pentru canalele de deversare. Nimeni nu-și făcea griji pentru el, iar asta era ceva natural. Îi era de ajuns compania câinelui său, o corcitură plină de purici cu privirea de un verde întunecat, care îl însoțea peste tot.

Deodată câinele a ciulit urechile. A luat-o la fugă. Băiatul l-a strigat din răsputeri, dar câinele nu s-a oprit până nu a ajuns la un coridor întunecos mărginind niște containere. Părul de pe spate i s-a zbârlit și a început să mârâie.

— Ce-ai, băiete? a întrebat copilul, încercând să pătrundă cu privirea întunericul acelui loc.

Brusc, a mijit ochii aplecându-se în față. Gura i s-a deschis a uimire, a făcut stânga-mprejur și a fugit plin de spaimă.

•

Se vedeau numai picioarele desculțe, ivindu-se de sub pătura care acoperea cadavrul. Erau picioare urâte, păroase și cu degete strâmbe, pline de bătături la călcâie. Le lipseau unghiile, în locul lor erau pete de sânge uscat. Mirosul era grețos.

— Cadavrele miros mereu la fel. A câine mort, a spus inspectorul Marchán, scuipând pe jos. Și-a aprins o țigară, apărat de ploaie sub o umbrelă neagră. Avea urme de salivă uscată în colțul

buzelor. Cu vârful țigării a arătat degetele deformate ale cadavrului și a cerut să fie dezvelit.

Ajutorul inspectorului a dat la o parte pătura cu o mișcare energică, iar aceasta a făcut un arc în aer ca pelerina unui toreador.

Mortul stătea cu fața în sus într-o baltă de apă, pe jumătate dezbrăcat, mutilat până la dezmembrare. După locul oaselor, avea umerii dislocați și genunchii zdrobiți. Unde trebuiau să fie testiculele era doar o pată mare întunecată.

— Poate că l-au târât de-acolo de sus, a spus ajutorul inspectorului, arătând peretele metalic pe care curgea o apă murdară și care se înălța câțiva metri deasupra capetelor lor.

Marchán nu a spus nimic. S-a aplecat puțin și a luminat cu lanterna trupul și chipul plin de sânge. Insecte minuscule mișunau prin gură, parcă se aplecau peste un puț în care nu îndrăzneau să coboare. Expresia cadavrului era teribilă, de parcă și-ar fi văzut năuc moartea într-o clipită. Era evident că nefericitul luptase pentru viața lui. Legistul trebuia să dovedească asta, dar inspectorul intuia că sângele și carnea de sub unghiile mortului nu erau ale lui. Poate rezistența aceea feroce hrănise înverșunarea asasinului sau asasinilor.

— Cine ți-a făcut asta? De ce? a spus fără emoție.

A mișcat trupul fără menajamente. Manevrat ca un sac, cadavrul era constatarea, deloc metafizică, a faptului că moartea era doar lipsa vieții. Pentru Marchán, toți morții aveau aceeași expresie. Li se încovoia nasul ca unui vultur, iar ochii li se înfundau în orbite, căutând parcă refugiu în întunericul ce-i învăluia. Nu găsea nimic religios sau mistic într-un trup fără viață. Praf, miasme, duhori, descompunere. Era totuna dacă morții erau bogați sau săraci, soldați străpunși de baionete sau civili sfârtecați de bombe. Bărbați, copii, bătrâni, femei… Toți se transformau în ceva trist și prăfos.

Asta învățase în anii de muncă murdară. Știa din experiență că acel caz, ca atâtea alte morți anonime, probabil nu se va rezolva niciodată, orice ar spune statisticile. Statisticile erau bune pentru netoți. Iar el nu era așa, și-a spus cu un zâmbet cinic.

Marchán era un cinic. Cel puțin asta spuneau cei care credeau că-l cunosc – în realitate foarte puțini. Imperturbabil, extrem de distant, cu un permanent zâmbet strâmb pe față.

Totuși, în noaptea aceea, apropiindu-se de bărbia înfundată a mortului, a murmurat ceva care suna ciudat în gura lui.

— Conștiința este o creangă firavă.

Ajutorul l-a privit chiorâș, în timp ce-și nota câteva date în carnețel.

— De ce spuneți asta?

Marchán se uită cum ploua în gol, apoi cum picăturile cădeau peste cadavru.

— Fără un motiv special, a spus, luând servieta cu actele mortului și îndepărtându-se de cercul de lumină al lanternei. Lucrurile se complică, a mormăit când a văzut o legitimație de la Ministerul Apărării.

S-a încruntat și s-a uitat la mort. La urma urmei, poate că înverșunarea celui care făcuse asta nu era un semn de furie impulsivă. Părea mai degrabă o tortură meticuloasă.

— Pedro Recasens, colonel de armată din Serviciile Secrete… Asta înseamnă că erai spion, așa-i? Cine ți-a făcut asta trebuie să fi fost foarte interesat să-ți smulgă vreo informație. Pariez că i-ai dat-o. Poate ai rezistat la început, dar la sfârșit ai cedat, nu-i așa? Nu va putea nimeni să te învinovățească dacă ai făcut-o. E de ajuns să vadă măcelul ăsta.

— Aici mai e ceva, domnule inspector – ajutorul găsise o hârtie îndoită în interiorul cămășii mortului. „Chestiunea Publio: María Bengoechea la 12:00.” Agentul a tăcut o secundă, parcă

amintindu-și ceva, apoi a ridicat privirea spre șeful său. Nu e…?

Marchán a confirmat, jumătate surprins, jumătate deranjat. Da, era avocata care în urmă cu câțiva ani reușise să-l bage la închisoare pe colegul și prietenul lui, César Alcalá. Întorsătura asta absurdă și neprevăzută a destinului i-a provocat o satisfacție amară.

De ce era numele ei asupra unui spion mort de la CESID? Ce însemna? O întâlnire probabil, ca să vorbească despre „chestiunea Publio”? Nu știa, dar avea de gând să afle. Măcar o dată, statisticile nu vor minți. Intenționa să meargă până la capăt cu acest caz, cu orice preț.

•

O oră mai târziu, nu reușea să se concentreze. Stând la masa din birou, cu lumina stinsă, Marchán privea ploaia prin fereastră. Răpăitul monoton în geam și siluetele șterse ale mașinilor parcate în stradă îl hipnotizau. Vreme blestemată, s-a gândit, vremea aia atât de schimbătoare îi provoca senzația aceea de neliniște inexplicabilă. A închis ochii, apăsându-și tâmplele. O să-i explodeze creierul. Dar nu ploaia și nici umezeala lipicioasă nu erau motivele schimbării stării lui de spirit. Știa asta. Totuși, luase o hotărâre definitivă în urmă cu săptămâni. Știa că nu se va răzgândi, odată ce nimic din ce se făcuse nu mai putea fi îndreptat.

— Atunci de ce mă tot învârt în jurul aceluiași lucru? Își frecă fruntea, exasperat.

Hotărâse să se pensioneze, scârbit de felul în care funcționau lucrurile, demoralizat de tot ce văzuse în acei ani – nedreptăți ca aceea suferită de colegul lui Alcalá, un țap ispășitor, era sigur – și sătul de presiunile superiorilor de a îngropa definitiv cazul dispariției Martei.

Tocmai acum apărea mortul ăsta și se ivea din nou numele avocatei María Bengoechea. Și peste toate, sigur că da, inevitabilul deputat Publio.

Totuși, îi promisese soției. Se lăsa. Definitiv. Nu voia să se vâre în probleme. Nu voia să-și pună în pericol pensia. Când era tânăr, trăia fiecare zi fără să știe ce avea să facă ziua următoare. Dar lucrurile se schimbaseră fără vrerea lui, aproape fără să-și dea seama. Nu mai era un copil căruia i se puteau ierta iresponsabilitățile, depășise de mult vârsta care îi îngăduia să se piardă în visări. Se aștepta de la el să muncească din greu, cum și făcea, să-și trăiască viața fără grabă, liniștit, în așteptarea unei bătrâneți nu foarte îndepărtate. Hrănirea acestei iluzii îl costase cei mai buni ani din viață. Acum, când vedea deja finalul, își propunea să distrugă totul, ca și cum ar fi fost un joc al capriciului.

A căutat cheia de la seiful pe care îl ascundea în spatele unui raft cu dosare. Dintre hârtiile pe care le păstra în secret a ales un plic din fund. L-a golit pe masă. Acolo se aflau toate informațiile pe care putuse să le strângă despre dispariția Martei în acei ani. A revăzut amănunțit fiecare dată, fiecare nume, fiecare loc. A avut senzația ciudată că știa ceva necunoscut de ceilalți, dar că nu făcea nimic în privința asta.

— Rahat, a mormăit. A băgat documentele în servietă și și-a îmbrăcat impermeabilul.

Clădirea era tăcută. Agenții din schimbul de noapte beau cafea de la un dozator nou. Birourile se odihneau goale. Se auzea în fundal un radioemițător cu limbajul criptic al polițiștilor. Încă nu aflase nimeni de moartea lui Recasens. Asta îi dădea un avantaj lui Marchán, înainte să vină cei de la Madrid să-i ia cazul.

S-a îndreptat spre ieșire.

Strada era întunecată și murdară, fără cer, fără stele, ca și cum orașul ar fi fost o monstruoasă masă mută și surdă. Nu erau mașini, nici pietoni. Doar asfaltul ud pe care strălucea lumina unui felinar și copaci pe trotuare, fără frunze pe ramuri. Marchán a coborât la metrou. Ambianța era mai

caldă, încărcată de aer subteran. Erau puțini călători pe peron. Oamenii alcătuiau în jurul său o plasă de priviri absente, obosite și de capete plecate. Era în natura acestor ființe gri să se uite absente în altă parte, să-și continue drumul fără zgomot.

El însuși mergea cu capul plecat spre casă, ținându-se de bara de susținere din peretele vagonului, plimbânu-și privirea pe harta stațiilor de pe linia verde pe care o știa pe dinafară. S-a întrebat neliniștit dacă merita să pună în joc tot ce obținuse în acei ani.

— Și ce-ai să pierzi, imbecilule? și-a spus.

O întreagă lume: micul lui apartament dintr-o zonă rezidențială cu grădină comună și teren de tenis, revistele de bricolaj la care era abonat, femeia cu care trăia și pe care nu o mai iubea; aceeași femeie care peste câteva minute îl va ajuta să-și scoată paltonul și îl va servi cu un pahar de whisky întrebându-l cum i-a mers la birou. Iar el va spune „bine, dragă, foarte bine” și se va băga repede în pat ca să nu trebuiască să dea explicații. Poate va face dragoste fără grabă, ca meduzele care ating ușor o piatră, și va trebui să închidă ochii și să se gândească la un manechin din calendar ca să se excite cât de puțin.

A clătinat din cap cu un zâmbet ironic.

— Cretin, a șoptit. Sunt un biet cretin.

Luminile fugare din vagon alergau peste tunelul metroului. Nimic nu părea să merite atâta efort. Nimic.

•

În cafeneaua Victoria făceau niște pateuri delicioase pentru micul dejun. Era deja destul de plin în ciuda orei matinale. Clientela era alcătuită dintr-un întreg catalog de noctambuli mahmuri, prostituate cu machiajul scurs și dornice să se ducă la culcare, dând pe gât ultimul pahar împreună cu peștii lor, paznici de închisoare din schimbul de zi și muncitori de la fabricile din apropiere. Toți se

multiplicau în oglinzile gigantice din pereți, înrămate în foiță de aur, care amestecau contururile reale ale localului.

Într-un fotoliu tapisat cu verde stătea o bătrână pe nume Lola care citea în palmă. Bătrâna Lola nu mai avea clienți; pe nimeni nu părea să intereseze viitorul în vremurile acelea și nimeni nu observa că e acolo decât atunci când duhoarea unei flatulențe de-a ei inunda cafeneaua.

— Vrei să-ți ghicesc viitorul?

María nu avea viitor, dar a lăsat-o totuși să i se uite în palmă. Bătrâna a examinat liniile palmei.

— Destinul tău… destinul tău e tragic, a spus strâmbându-și gura ca și cum ceea ce vedea ar fi fost ceva surprinzător și dureros, chiar și pentru ea, hoașcă bătrână obișnuită să vadă orice.

María s-a îndepărtat stânjenită, în vreme ce bătrâna repeta prezicerea aidoma croncănitului unui papagal verde și murdar.

— Destinul tău e blestemat. Ești doar o verigă dintr-un lanț al durerii care ține prizonier pe cineva.

— Hei, bătrâno, nu deranja clienții sau va trebui să te dau afară, a strigat un ospătar peste forfota din cafenea. Bătrâna Lola s-a dat înapoi fără chef, ca o umbră, neluându-și privirea de la avocată.

María s-a dus să se așeze lângă fereastră, la una dintre măsuțele rotunde cu micul dejun pentru o persoană, cu un ceainic de porțelan, o ceașcă mare și un pateu pe farfurioara cu reliefuri florale, alături de ziarul de dimineață împăturit.

Cineva a dat drumul la radio. La SER[18] se anunțau viitoarele concerte al pianistului american Billy Joel, la Madrid și Barcelona. Apoi vocea lui Juan Pardo a interpretat melodia la o reclamă pentru gumă de mestecat „Cheiw Junior, cinci pesete pachetul” și a început jurnalul de știri: într-o curioasă statistică se spunea că anul trecut muriseră de boli mintale 955 de persoane, conform datelor Ministerului Muncii vreo 28% dintre femei

se încadraseră în câmpul muncii; revista *Mecanică Populară* anunța sosirea unui vehicul inovator de la Volkswagen, numit Golf…

Vârtejul acela de evenimente o zăpăcea. Nu însemnau altceva decât zgomot. Și cu toate acestea era pulsul cotidian al vieții. A mâncat fără grabă, întorcând capul din când în când înspre fereastra acoperită în jumătatea superioară de o perdea din dantelă care filtra lumina de afară. Prin ea vedea siluete în fața porții gri a închisorii. Era încă devreme pentru vizite, dar stăteau deja oameni la coadă.

Fumul acoperea geamurile. Coroanele copacilor se aplecară sub o rafală violentă de vânt. Începea să plouă. Răpăitul în geam s-a transformat într-o melodie surdă și intensă care a făcut să dispară complet strada sub ploaie. În fața cafenelei s-a oprit o căruță trasă de un cal perșeron.

Pe María a surprins-o să vadă așa ceva în plină stradă Entenza: animalul, uriaș și robust, suporta cu stoicism potopul. Coama mare și roșcată îi cădea udă pe spinarea înaltă ce tremura nervos. Avea picioarele acoperite de păr și pe ele se scurgea apa în șiroaie care se întâlneau într-o băltoacă sub burta umflată.

În ultima vreme nu percepea bine trecerea timpului, în minte i se amestecau lucrurile, pe unele începea să le uite, date simple ca un număr de telefon sau o adresă; dar în același timp căpătau importanță detalii și momente pe care le credea uitate pentru totdeauna. Calul acela, de exemplu. Și undeva în copilăria ei existase un cal. Nu-și amintea animalul, dar numele lui da: *Tanatos*. Cuvântul a venit singur pe buze, unul dintre acele cuvinte frumoase cărora merită să le simți savoarea pe buze. Avea niște ochi imenși de brută. Niște ochi de nepătruns. Ca animalul pe care îl vedea acum. Era extraordinară blândețea cu care suporta liniștea și biciuirea ploii. În cafenea totul era zgomot, vorbărie, glasuri și râsete. Nimeni nu

băga în seamă ploaia, nici calul. Nici pe ea nu o observa nimeni, cu excepția acelei bătrâne nebune care o privea insistent.

A închis ochii. Uneori avea impresia că trăiește într-un loc invizibil pentru restul muritorilor; un pământ inospitalier, întunecat și rece. Doar animalul acela părea să-și dea seama. Căruțașul a apărut în stradă, a făcut doi pași mari și a sărit pe capra căruței. A șfichiuit cu biciul spatele calului, au sărit stropi în toate părțile. Animalul s-a pus în mișcare încet, fără furie, dar nici voluntar și s-a îndepărtat în susul străzii ducând parcă cu el furtuna. María a simțit o neliniște tulbure, care într-un fel o lega de destinul acelui animal de povară.

Deodată s-a auzit o voce lângă ea.

— Dumneavoastră sunteți domnișoara Bengoechea?

Lângă masă stătea un bărbat în picioare. Îl prinsese afară ploaia, părea o sperietoare șiroind de apă. Părul lipit pe frunte îi rotunjea capul, iar cămașa lipită de corp trăda o burtă proeminentă. Lumina de afară îi scălda parțial fruntea perlată de picături de ploaie. Avea o frunte lată, străbătută de riduri adânci. Tâmplele îi erau cărunte, iar umbra nasului se proiecta pe buzele subțiri, subliniate de un barbișon blond bine profilat.

A luat loc fără să ceară voie.

— Ne cunoaștem? Fiindcă nu cred că v-am poftit să luați loc, a spus María pe un ton destul de sec.

El a zâmbit și s-a făcut că nu aude apostrofarea.

— N-am să vă răpesc mult timp și vă interesează să auziți ce am să vă spun.

Era ceva ca o amenințare voalată în cuvintele lui, în modul în care își sprijinea mâinile încrucișate peste fața de masă și în felul în care o privea pe avocată.

— Cine sunteți dumneavoastră?

María s-a uitat întrebătoare la bărbatul cu o vârstă înaintată, dar incertă. Dar el s-a mărginit să se lase pe spătarul scaunului și să desfacă brațele cu resemnare.

— Voiam să vă cunosc personal. Sunteți o femeie încăpățânată, nu-i așa?

— Nu știu la ce vă referiți.

Privirea i s-a concentrat pe mâinile Maríei, apoi a alunecat spre gât și s-a oprit cu hotărâre la ochi.

— Acum cinci ani l-ați băgat pe César la închisoare. Era o provocare dificilă, dar dumneavoastră ați reușit. V-ați câștigat cota de faimă. De atunci sunt curios să știu ce fel de om sunteți; o arivistă sau o idealistă? Și acum, în sfârșit vă cunosc.

Maríei nu-i venea să creadă ce auzea. S-a uitat în jur ca și cum ar fi căutat pe cineva care să-i confirme că într-adevăr auzea ceea ce credea că auzea. Dar toată lumea își vedea de ale sale, fără să-i acorde atenție.

— Cine sunteți și ce vreți de la mine? a întrebat din nou, uimită.

Cineva s-a apropiat de un vechi tonomat și a introdus o monedă. Aparatul a scos câteva scârțâituri metalice, ca și cum ar fi tușit, și s-a auzit un cântec al formației Los Secretos: *Ojos de perdida*. Bărbatul a zâmbit nostalgic, poate melancolic. Era greu de știut. A fixat cu privirea aparatul câteva secunde, ca și cum ar fi putut să-i vadă pe muzicieni printre benzile discului. Apoi s-a întors la María.

— Mă numesc Antonio Marchán. Sunt inspector la Corpul Superior de Poliție. A arătat prin fereastră poarta închisorii. Și bărbatul pe care o să vă duceți să-l vedeți, César Alcalá, a fost colegul și prietenul meu mai bine de zece ani… De aceea voiam să vă cunosc personal, doamnă avocat.

María a primit lovitura cu o indiferență aparentă. Cu toate acestea, i-a fost greu să nu-și

arate nervozitatea care punea stăpânire pe ea. S-a prefăcut că se uită în geantă după o brichetă.

— Și ați venit doar ca să-mi spuneți asta? a zis după ce și-a dres glasul ca și cum i-ar fi fost greu să înghită.

Marchán fusese direct. Aproape brutal. Deși avocata nu-i plăcea, nu-i vorbise astfel ca s-o deranjeze. Era felul lui de a face lucrurile, să economisească eforturi. A pus pe masă o fotografie a cadavrului lui Pedro Recasens. Singura în care chipul zdrobit era mai mult sau mai puțin identificabil.

— A fost găsit mort ieri pe cheiurile docului din Zona Liberă. L-au zdrobit înainte să-l omoare. Am să vă pun două întrebări și aștept de la dumneavoastră două răspunsuri, la fel de concise. Prima, de ce avea Recasens numele dumneavoastră notat pe o hârtie care spunea „chestiunea Publio”?

María a simțit că amețește. Nu erau amețelile obișnuite, nici durerea din ceafă pe care o simțea aproape zilnic. Era fotografia aceea, felul abrupt în care Marchán tocmai îi dăduse vestea. S-a lăsat pe spate și a respirat adânc. Inspectorul nu înceta s-o privească. Nu îi dădea răgaz, voia s-o încolțească cu surpriza ca să nu-i lase timp să se eschiveze. Era bun inspectorul. Dur, dar bun în meseria lui. Neavând timp să improvizeze un răspuns, María a spus un adevăr pe jumătate. Ceea ce îi permiteau împrejurările să spună. Da, îl cunoștea pe Pedro Recasens. I-l prezentase fostul ei soț, Lorenzo. Știa într-adevăr că era agent CESID, ca și Lorenzo. Amândoi îi ceruseră să se vadă cu César la închisoare. Nu putea să spună de ce. Dacă Marchán voia să cunoască detaliile, va trebui să vorbească cu Lorenzo. Ea nu putea să se implice mai mult.

— Și ce-mi puteți spune despre „chestiunea Publio”? Ce e?

María a strâns din fălci. O clipă s-a gândit să vorbească deschis cu polițistul acela. Poate era șansa ei să scape de teama și încordarea acumulate de când știa că Ramoneda îi dădea târcoale. Dar Lorenzo fusese clar: fără polițiști. Dacă Marchán intervenea în acel caz, putea să-și ia adio de la posibilitatea de a-l prinde pe psihopatul care le amenințase pe ea și pe familia ei. Deoarece Ramoneda mai scăpase o dată de poliție, nimic nu-l împiedica s-o facă și a doua oară. Oricât de mult o costa, putea doar să aibă încredere că Lorenzo își va ține cuvântul de a-l prinde. În plus, nici César nu voia să intervină poliția. Dacă afla, poate că refuza să mai vorbească cu ea. Atunci totul ar fi pierdut.

— Despre asta nu știu nimic.

Marchán a privit-o intens. Știa când cineva îl mințea. Asta făcea femeia. Întrebarea era din ce motiv.

— Ați spus că aveți două întrebări. Mi le-ați pus, iar eu mă grăbesc, domnule inspector.

— Vă voi spune ce cred, doamnă avocat: cred că mă mințiți. Și asta vă pune într-o situație dificilă. Când e vorba despre o crimă, minte cel vinovat sau cel care încearcă să-l acopere pe vinovat.

María nu s-a lăsat intimidată de tertipul ăsta vechi. Să pună pe cineva între ciocan și nicovală era ceea ce făcea de-o viață prin tribunalele justiției. Știa să se strecoare ca o pisică printre acele furci.

— Păi, atunci, acuzați-mă oficial sau arestați-mă. Dar am impresia că nu vreți sau nu puteți să faceți niciuna, nici alta. Sincer, nu cred că mă vedeți ca pe o suspectă. Vreți o informație, iar eu nu v-o pot da. V-am spus că persoana potrivită este fostul meu soț, Lorenzo.

Marchán și-a frecat obrazul. Aproape îl amuza treaba.

— Dacă-l anunț pe soțul dumneavoastră, înainte să ieșim din această cafenea va apărea aici cu doi dintre omenii lui și-mi va lua cazul. S-a ridicat în picioare, luând fotografia cadavrului. Măcar spuneți-mi un lucru: Recasens avea de gând să-l ajute pe César să-și găsească fiica? María a confirmat. Marchán a păstrat un moment de tăcere, de parcă își căuta cuvintele potrivite pentru ce avea să spună. Și vi s-a părut sincer? Chiar avea de gând s-o facă, să încerce măcar?

María a spus că da. Recasens părea sincer. Atunci ea însăși a pus o întrebare la care era greu de răspuns.

— Credeți că a fost ucis pentru că descoperise ceva în legătură cu răpirea Martei?

— E o posibilitate, a răspuns inspectorul, încheindu-se la palton.

Voia să plece, când a întrebat timid ce face Alcalá.

María și-a dat seama că polițistul roșea, poate de rușine. Avocata și-i amintea pe fiecare dintre martorii care depuseseră mărturie la proces în favoarea lui Alcalá. Niciunul nu a putut să-l ajute, dar, cel puțin unii dintre colegii lui i-au luat apărarea. Și Marchán nu era printre ei. Poate inspectorul era amărât că nu putuse sau nu voise să-i ia apărarea lui César.

— E bine, date fiind împrejurările.

— Mă bucur, a spus Marchán, cu o ușoară plecăciune.

— Mai devreme ați spus că César „a fost” colegul și prietenul dumneavoastră timp de zece ani. Asta înseamnă că nu mai este?

Marchán a zâmbit amar. A vrut să spună ceva, dar până la urmă și-a reprimat impulsul de-a o face.

— Mâncați-vă micul dejun, fac eu cinste. Și nu vă duceți prea departe. Poate va trebui să vă chem. Deocamdată, pentru mine, sunteți la fel de

suspectă ca oricine altcineva de moartea lui Pedro Recasens.

María și-a dat seama că de data aceasta inspectorul vorbea serios.

— Și ce motiv aș fi putut să am ca să fac așa ceva?

Marchán s-a uitat la ea ca și cum n-ar fi înțeles întrebarea.

— Nu trebuie să existe neapărat un motiv, dar în cazul dumneavoastră pare limpede: vina.

Maríei nu-i venea să creadă.

— Vina?

Marchán s-a întrebat un pic cam confuz dacă avocata juca teatru sau dacă într-adevăr nu știa despre ce vorbea.

— Dacă există cineva care avea motive mai mult decât suficiente să-l urască pe Pedro Recasens, acesta este César Alcalá. Iar dumneavoastră vă simțiți datoare față de el, asta este evident. Ați face orice să vă spălați păcatele în fața lui. Apoi s-a îndepărtat, lăsând-o pe María perplexă.

De partea cealaltă a geamului cafenelei, bătrâna Lola o privea din stradă pe avocată. Dârele de apă care se scurgeau pe fereastră îi încețoșau fața. Era ca și cum privea o fantomă.

Capitolul 18

Barcelona. Două ore mai târziu

Era doar o intuiție. La urma urmei, poate pierdea timpul, și-a spus María, descurajată în fața miilor de dosare adunate pe holurile arhivei Colegiului avocaților.

Aerul încărcat de praf vechi i-a intrat pe neașteptate în plămâni. A zâmbit cu o undă de nostalgie. De ani de zile nu mai fusese pe-acolo. Și mirosul acela îi reamintea de anii de studenție, de nenumărate ore pierdute printre rapoarte judiciare. O scară glisantă străbătea de la un capăt la altul rafturile lungi și înalte. Ordonate pe date erau sute, mii de dosare de culoare maro legate cu șireturi groase de pânză. Într-o zi, toate acestea vor cădea pradă flăcărilor sau concasoarelor. La etajul de jos văzuse noile computere. Zeci de funcționari se ocupau cu transcrierea pe suport electronic a tuturor informațiilor. Cu toate acestea, le vor trebui ani ca să termine. Poate niciodată nu vor reuși în totalitate. Vremurile se schimbă, și-a spus. Dar ce nu se schimba era calmul aparent al acelui loc de secol nouăsprezece.

Ferestrele mari ale clădirii lăsau să intre fâșii de lumină care învăluiau tăcerea monastică. Era ciudat să vezi râvna cu care oamenii voiseră să ordoneze, să constrângă și să sistematizeze pasiunile omenești, gelozia, furia, moartea violentă, delațiunea. Asta era justiția, s-a gândit María, în timp ce pipăia cu degetele rafturile acelea: pretenția absurdă că natura umană poate fi dominată de către puterea legii. Să reducă totul la un rezumat de câteva pagini, să ordoneze faptul, să-l judece, să-l arhiveze și să-l uite. Atât de simplu. Totuși, era de ajuns tăcerea acelui loc ca să

auzi murmurul cuvintelor scrise, al protagoniștilor, strigătele victimelor, ura pe care părțile n-au uitat-o niciodată, durerea care nu încetează niciodată. Toată ordinea aceea nu era decât o aparență.

María a alungat aceste gânduri care ar fi sfârșit prin a se transforma într-o divagație fără sens. S-a concentrat pe căutarea sa. S-a întors pe scară până în dreptul anului 1942. Judecând după numărul de rapoarte, fusese un an de muncă intensă. Asta fără a mai pune la socoteală pe cele care n-au ajuns niciodată la locul lor, care s-au pierdut sau care, pur și simplu, n-au fost niciodată instrumentate. S-a întrebat alene pe câți dintre condamnații din acel timp ar fi putut să-i apere ea cu sistemul actual. Câte probe or fi fost obținute fraudulos? Câte false mărturii? Câte greșeli de instrumentare? Câți nevinovați judecați, condamnați, asasinați? Era mai bine să nu se gândească.

— Iată-te: cauza 2 341/1942. Cauza instrumentată pentru asasinarea Isabelei Mola.

Nu știa ce caută, nici nu se aștepta să găsească ceva anume. În ultimele săptămâni se familiarizase cu cazul. Isabel, soția lui Guillermo Mola, a fost asasinată de către institutorul fiilor Isabelei, Marcelo Alcalá. César nu vorbea mult despre asta: nimeni n-o făcea și nici Alcalá nu știuse să-i spună de ce Recasens a insinuat la un moment dat că ea și inspectorul aveau în comun sfârșitul acestei femei moarte în 1942. María îl întrebase pe tatăl ei, dar Gabriel nu-și amintea nimic altceva decât că în urmă cu ceva timp, când locuiau în Mérida, înainte să se nască ea, a făcut niște lucrări artizanale pentru Guillermo Mola și fiii lui, care erau foarte pasionați de arme.

Cu toate acestea, după ce vorbise cu Marchán, María avusese impresia că totul nu era decât un puzzle cu piesele la vedere, dar care nu se potriveau în niciun fel. Poate acolo, în raportul acela, va găsi o cheie, ceva care să-i permită să-și ordoneze ideile.

A dat jos dosarul de pe raft și l-a dus până la una dintre mesele mici de metal care se aflau în fiecare capăt al încăperii. Era singură. În afară de studenții care își pregăteau teza, care căutau expertize juridice sau care, pur și simplu, erau curioși, nimeni nu obișnuia să urce la arhivă. Așa încât nu o va deranja nimeni.

A deschis dosarul aproape cu o teamă religioasă. Era ca și cum ar fi deschis o ușă prin care ar fi putut să fugă, odată cu firele de praf, toate fantomele care fuseseră protagonistele acelei povești.

Primul lucru pe care l-a găsit a fost o fișă a poliției cu marginile gălbui din cauza umezelii. Fișa lu Marcelo Alcalá. A surprins-o să vadă o notiță în care se spunea că profesorul era principalul conducător al unui grup de comuniști care atentaseră împotriva lui Guillermo Mola, înainte să-i asasineze soția. Nu părea tipul ăsta de om. Fotografia din raportul poliției arăta o ființă împuținată, ridicolă în haina prea largă care-i diforma umerii căzuți. Ținea între degete cartonul cu numărul lui de deținut și nu era greu să simți tremurul degetelor, teama din ochi. Strângea buzele într-un gest de abandon, de disperare. Asta trebuie să fi fost cu puțin înainte de a fi spânzurat. Poate sentința deja se dictase și inculpatul aștepta doar să se îndeplinească formalitățile birocratice nefiind conștient de ele, ca un balot sau o marfă pe care unii și alții o mișcau de colo-colo cu scopul de a da execuției un caracter legal, armonios. Totul trebuia să se facă urmând un protocol macabru, la care sărmanul nenorocit era simplu spectator.

A lăsat fișa și a deschis declarația. Era scrisă la mașină, copiată pe hârtie de calc. Era laconică, abia câteva fraze scurte:

> *Eu, Marcelo Alcalá, originar din Guadalajara, în vârstă de treizeci și doi de ani și de meserie profesor de școală*

primară, declar prin prezenta că sunt autorul material al morții Isabelei Mola. Declar că am ucis-o împușcând-o în cap într-o carieră de piatră abandonată pe care o folosește armata pentru trageri, în apropiere de șoseaua spre Badajoz.

Declar, de asemenea, că am fost instigatorul și autorul tentativei de asasinat asupra lui Guillermo Mola în ziua de 12 octombrie 1941, în fața bisericii Santa Clara. Declar că am fost ajutat de alții în acest scop, numele lor fiind Mateo Sijuán, Albano Rodríguez, Granada Aurelia, Josefa Torres, Buendía Pastor și Amancio Ojera.

Celor în drept.

28 ianuarie 1942

Mai jos o semnătură cu linii ciudate, forțate. Poate l-au obligat să semneze; poate nici nu era semnătura lui. Poate n-a făcut niciodată declarația aceea. Prea laconică, prea rece. Nu existau detalii, nu exista motivație. Nu exista vină, nici ură… Și lista aceea cu nume divulgate. Poate că nici nu cunoștea persoanele acelea. O simplă formalitate. María a verificat datele. Între mărturisirea și execuția lui Marcelo trecuseră doar două zile.

— Nicio procedură normală nu ar fi permis o asemenea grabă, a spus în șoaptă dând din cap.

Atunci a văzut colțul unei fotografii într-un mic compartiment. A tras-o cu grijă, să n-o rupă. Era o fotografie îndoită la mijloc; hârtia era îngălbenită și se lipea ca și cum ar fi petrecut atâta timp ascunsă acolo, încât nu voia să se arate. María a ținut-o sub lumina lămpii de birou.

Era un portret de război, de demult, făcut în alb-negru. Se vedea un car ușor de luptă nemțesc staționat în fața unui sat înzăpezit; lângă blindat

pozau cu fețe arse de soare și vânt și ofilite din cauza penuriei un ofițer și doi artileriști.

Unul dintre ei era însuși Recasens. Mai tânăr – Maríei i-a fost greu să-l recunoască sub un strat consistent de jeg –, dar el era fără nicio îndoială. Toți purtau uniforma germană jerpelită și murdară cu scutul Spaniei cusut pe mânecă. În plus, Recasens avea în mână un stindard cu jugul și săgețile Falangei. María a citit pe spatele fotografiei: „Frontul de la Leningrad, Crăciunul din 1943".

Nu avea sens ca fotografia aceea să se afle acolo. Cu siguranță cineva o lăsase în dosar… Cineva care știa că, mai devreme sau mai târziu, ea se va duce acolo și o va găsi.

— E absurd, și-a spus sieși. Nimeni nu putea să prevadă că în dimineața aceea va avea impulsul de a merge la arhivă ca să caute dosarul Isabelei Mola. Nici măcar ea însăși.

Așadar, trebuia să existe alte cauze: Marchán spusese că erau destule motive ca Recasens să fie urât de către César Alcalá. Ea legase aceste cuvinte de faptul că atât Recasens, cât și Lorenzo, ca și Publio însuși, îl manipulau pe César într-un sens sau altul, folosindu-se pentru asta de dispariția fiicei lui. Apoi era absurd: César nu-l cunoștea personal pe Recasens. Singurul lucru pe care-l știa era ce îi povestise ea.

Ceva i-a atras atenția Maríei. O foaie scrisă de mână, pe spatele dosarului. Declarația unui martor al acuzării. Un martor care declara, fără nicio urmă de îndoială, că văzuse cum Marcelo Alcalá o asasina pe Isabel Mola.

Martorul Pedro Recasens.

•

César Alcalá se trezea tresărind și se apropia de pragul ușii nerecunoscând locul în care se afla. Cușca era reală, știa, dar părea o halucinație de-a lui.

Cel puțin, Romero îi adusese cărți. Erau peste tot, pe jos, pe rafturi, pe masă și pe patul răvășit. Unele erau deschise cu copertele întoarse pe dos. La închisoare căpătase prostul obicei de a le iubi și maltrata în același timp: scria pe ele, sublinia ce îl interesa, multe aveau filele smulse. Dar era evident că și ele, cărțile, îl iubeau, că se obișnuiseră cu lecturile lui brutale, cu felul lui imposibil de a le ordona. Stăteau acolo, risipite, ca niște orfani așteptând întoarcerea tatălui. Cititul era sprijinul lui emoțional.

Avea și țigări. În primele zile se uita la pachet cu nostalgie, dar nu îndrăznea să-l atingă, nu cumva să fie totul o glumă. Dar apoi a văzut că putea să le fumeze în voie și că, atunci când se terminau, María îi aducea degrabă alt pachet. Fără niciun dubiu, Romero era un vrăjitor capabil să obțină tot ce-și propunea.

Aproape că nu părea o închisoare, dar uneori, pe neașteptate, îi apărea imaginea fiicei lui, lipsită de vanitatea pe care o afișa adesea, cu părul răvășit, ciufulit, cu bretonul acoperindu-i ochii verzi. Și atunci avea din nou gânduri de om liber, gânduri care treceau de pereții aceia, de rutina făcutului patului, a întâlnirilor cu María, a muncii în grădină sau a plimbărilor cu Romero. Atunci îl înnebunea nevoia de a scăpa din pușcărie, de a o căuta. Era inevitabil să se gândească la ce va face când o va găsi, unde se vor duce, ce-și vor povesti, unde vor începe o viață nouă departe de trecutul plin de teamă.

Dar zgomotul unei uși care se închidea brusc, vocea poruncitoare a unui gardian sau privirea amenințătoare a altui deținut îl aduceau înapoi în bârlogul lui mizerabil.

În dimineața aceea, Romero scria trântit pe pat. César Alcalá nu-l întreba cui îi scria în fiecare zi scrisorile acelea lungi. Nu era treaba lui. Iar curiozitatea era un sentiment care între pereții aceia se stingea până aproape de dispariție.

Romero însuși a fost cel care i-a pus filele pe saltea cu un aer satisfăcut.

— Gata, am terminat.

César Alcalá l-a privit chiorâș. Colegul lui de celulă părea cu adevărat fericit. Într-atâta, încât a scos de sub o dală o sticluță de gin și i-a oferit o înghițitură pe furiș.

— Ce sărbătorim?

Romero a desfăcut brațele, ca și cum era evident:

— Am terminat: prima mea povestire. Tema nu e prea originală, știu: vorbește despre închisoare. Romero a rămas pe gânduri. Apoi a început să pună teanc foile scrise cu o caligrafie ordonată. De fapt nu era o închisoare fizică, nu era o clădire cu gratii și gardieni… Era alt tip de închisoare.

Pentru prima oară de când se cunoșteau, César Alcalá l-a văzut pe Romero nesigur, aproape rușinat. Colegul lui de celulă i-a dat teancul de foi.

— Mi-ar plăcea să le citești.

— De ce eu?

— Pentru că, într-un fel, tu ești protagonistul.

César Alcalá l-a privit surprins pe Romero.

Acesta s-a uitat în jos, strivind cu pantoful o țigară. Apoi s-a așezat pe un taburet în fața curții îngrădite. Câțiva deținuți jucau baschet neluând în seamă ploaia.

— Pe mine nu poți să mă păcălești cu amărăciunea ta, Alcalá. Sunt de mulți ani aici, am avut tot felul de colegi, buni și răi. Am văzut de toate: revolte, asasinate, prietenii, iubiri… Și știu ce ți se întâmplă. Te-am observat. Mai devreme sau mai târziu vei ieși de aici. Avocata aceea care te vizitează în fiecare zi va reuși să te scoată. Când vei fi afară, nu te vei mai putea ascunde între acești patru pereți.

— Ce-i cu toată povestea asta, Romero?

Acesta s-a întors spre Alcalá.

— Citește povestirea. Dacă nu-ți place, arde-o… Și dacă-ți place, arde-o oricum. Dar asta nu va

schimba lucrurile. Știu cine ești și știu ce este în tine, așteptând să se trezească.

În acel moment a apărut în ușa celulei un gardian. César Alcalá avea o vizită.

— Salută-ți avocata din partea mea, a spus Romero, trântindu-se pe pat ca să fumeze.

•

Când César Alcalá a intrat în vorbitor, chipul Maríei era imperturbabil, fără viață. Stătea rezemată de perete cu mâinile încrucișate peste geantă. Părea o statuie.

Gardianul i-a scos cătușele lui Alcalá și a ieșit închizând ușa. Se vedea prin vizorul cu geam zăbrelit că rămânea de pază.

— E totul în regulă? a întrebat Alcalá, masându-și încheieturile mâinilor.

María îi vorbise despre durerile ei de cap și despre amețelile care din când în când o obligau să se așeze pe unde nimerea și să-și strângă capul în mâini până când amețeala dispărea, lăsând de fiecare dată un rest de migrenă sâcâitoare, aproape continuă. Promisese că se duce la medic, dar César Alcalá nu avea încredere că o s-o facă. Se putea spune că, deși nu erau prieteni, se intuiau unul pe celălalt, se înțelegeau fără să fie nevoie să se cunoască.

— Iarăși durerile de cap?

María l-a privit în tăcere pe inspector mai mult de un minut. A deschis încet geanta și a scos o hârtie veche și îngălbenită.

— Știi ce-i asta? Mi-am riscat pielea scoțând-o fără permis din arhiva Colegiului avocaților.

César Alcalá a luat foaia și a privit-o cu atenție. Apoi s-a cufundat într-o tăcere preocupată.

— M-ai mințit, César? l-a întrebat María pe un ton care era în sine o afirmație.

César Alcalá și-a trecut mâna peste frunte. S-a întors cu spatele la María și a fixat cu privirea peretele, întrebându-se dacă nu era deja vremea să fie sincer cu ea.

— Să minți, să spui jumătăți de adevăr, să taci… Care-i diferența?

María s-a înfuriat. Ultimul lucru de care avea nevoie în acel moment era să o facă să se simtă o proastă.

— Nu folosi tonul ăsta cinic cu mine. Eu nu sunt unul dintre colegii tăi de celulă, niciunul dintre gardienii care te supraveghează.

César Alcalá a privit-o cu răceală.

— Nu e nicio urmă de ironie în vorbele mele. O spun absolut în serios… Vrei să știi dacă îl cunoșteam pe Recasens? Da, îl cunoșteam. Asta înseamnă că te-am mințit? Înseamnă mult mai mult decât atât, dar sunt răspunsuri pe care nu pot să ți le dau eu.

Asta a fost prea mult pentru María, care și-a dat frâu liber indignării:

— Tu știai de existența lui Pedro Recasens cu mult înainte să apară în viața mea. E omul care l-a turnat pe tatăl tău. Declarația lui l-a dus la spânzurătoare. Această declarație. În tot acest timp m-ai lăsat să vorbesc despre bătrânul colonel ca și cum n-ai fi știut cine este.

César Alcalá a privit-o fără să spună nimic. Închisoarea îl învățase să ia lucrurile cu calm. Înainte să risipească vorbele, prefera să asculte cu atenție, să observe privirea tăioasă a femeii, degetele crispate care mototoleau declarația bătrânului Recasens. María era încă aceeași avocată arogantă, vanitoasă și plină de ea care îl băgase la închisoare. Încerca să-și disciplineze această aroganță, dar, fără să-și dea seama, se purta ca și cum s-ar fi aflat din nou în sala de judecată, iar el ar fi fost încă o dată cel acuzat.

— Ești foarte sigură că mă cunoști, nu-i așa, María? a spus calm. Nimic nu scapă controlului tău. Ai deplină încredere în inteligența și intuiția ta. După o pauză, a adăugat: n-ar trebui să faci de două ori aceeași greșeală. Te-ai înșelat în aprecierea oamenilor acum aproape cinci ani. Asta

ar fi trebuit să te învețe că nu poți pretinde că le cunoști sufletul. E posibil ca în dosarele de pe biroul tău totul să fie negru sau alb. Dar aici, printre oameni, nu funcționează acest punct de vedere maniheist: oamenii sunt făcuți din griuri. Ca mine. Ca tine.

María n-a știut ce să spună. Rareori o surprindea cineva cu o reacție neașteptată. Dar César tocmai o făcuse. A uitat ce voia să replice.

César Alcalá s-a simțit satisfăcut observând încurcătura avocatei. Pe un ton mai hotărât, dar fără să-și piardă calmul, a continuat să vorbească.

— Pentru tine sunt un deținut, chiar dacă te străduiești să-ți scoți din minte acest stigmat. Dar nu poți s-o faci, văd asta în privirea ta. Am vrut să omor un om și am fost gata s-o fac. Sunt vinovat și, prin urmare, condamnarea mea nu se poate să fie un act de dreptate. De aceea te deranjează atitudinea mea. Crezi că ar trebui să mă arăt recunoscător pentru compania ta, pentru prietenia ta. Ți se pare că nu dovedesc destulă admirație sau respect față de tine, în pofida faptului că îți cheltui timpul și energia ajutându-mă să găsesc o urmă a fiicei mele sau o portiță legală care să poată să mă scoată de-aici… Și ai dreptate. Nu-ți sunt recunoscător, nu-ți datorez nimic, nu mă simt dator față de tine și, evident, nu mă consider prietenul tău. Știu de ce ești aici: pentru Publio. Nu pentru mine. Recasens și fostul tău soț te-au convins să faci ceva bun, o acțiune nobilă și dreaptă: „Convinge-l pe căposul ăla să-ți spună unde ține dovezile împotriva lui Publio. Promite-i că îi vom găsi fata, că-l vom scoate de la închisoare, orice. Dar convinge-l”. Asta ți-au spus, nu-i așa? Dar nu-ți pasă că dovezile pe care le ascund sunt singura garanție, falsă dacă vrei, o iluzie poate, dar singura pe care o am că fiica mea va continua să trăiască. Câtă vreme eu nu vorbesc, ea va respira. Asta nu-i treaba ta, așa-i? Imediat ce ți-aș spune unde sunt hârtiile alea ai dispărea, fiindcă misiunea ta cea

dreaptă ar fi îndeplinită. Atunci ai trece de ușile astea întunecate și nu te-ai mai întoarce. Ai ieși în stradă, ai trage adânc aer curat în piept și i-ai mulțumi lui Dumnezeu pentru libertatea ta. Iar eu nu te judec pentru asta. Nu am dreptul s-o fac. Poate ai dreptate. Sunt un deținut. Ca atare, vinovat. Dar tu? Și tu duci în cârcă o vină pentru care n-ai plătit, o vină care nu-ți aparține, adevărat, dar de care ești responsabilă totuși. Și, așa cum eu plătesc pentru vina mea, ar trebui să plătești și tu pentru a ta. Vrei niște răspunsuri care nici măcar nu știi unde te vor duce. Îl cunoșteam pe Pedro Recasens, e adevărat. A venit la mine acum trei luni. Mi-a povestit despre declarația împotriva tatălui meu… După patruzeci de ani! Toată viața am crezut că tata a fost un mincinos, un asasin care omorâse o femeie. M-am făcut polițist ca să fiu opusul lui… Și deodată apare fantoma aceasta din trecut și îmi spune că totul a fost o farsă urzită de Publio ca să acopere crima unuia dintre oamenii lui. Nu ți se pare ciudat? Apare acest agent CESID ca să-mi spună că, dacă vreau, pot să răzbun moartea tatălui meu, după patruzeci de ani… Și, după aceea, apari tu, cu vina ta, cu remușcările tale, cu promisiunile tale, spunând că Recasens ți-a zis că noi doi suntem legați prin destinul Isabelei Mola… Poate că da sau poate că totul nu este decât o minciună, o farsă în plus… Acum, ce e adevărat și ce e minciună, María? În cine să am încredere? În tine? În bătrânul ăla mort? Nu. Doar în propria mea tăcere pot să mă încred. Spui că vrei să mă ajuți. Dacă așa e, dacă într-adevăr vrei să faci asta, scoate-mă de-aici și fă-mi rost de un pistol. Mă voi ocupa eu de Publio. Și fii sigură că de data asta voi afla unde e fiica mea. Vei face asta?

María îl asculta copleșită, incapabilă să oprească torentul acela rece, aproape înghețat, de cuvinte rostite fără ură, dar și fără milă.

— O vei face? Mă vei ajuta să scap de-aici? a insistat César, apropiindu-și mult chipul de cel al avocatei, aproape atingându-i-l.

— Nu pot să fac asta, a îngăimat María, înghițind în sec. E împotriva legii… Sigur vom găsi o modalitate legală… O grațiere… Ceva…

César Alcalá a ridicat o mână, cerându-i să nu mai continue cu asta. Prea mulți avocați îi promiseseră asta și nu avea răbdare să mai asculte aceleași vorbe.

— Atunci, dacă nu o să mă ajuți, nu te mai întoarce aici ca să-ți liniștești conștiința. De la mine nu vei primi mai multă înțelegere, nici răspunsuri la întrebările tale. Eu nu sunt un sfânt milostiv.

Alcalá s-a ridicat în picioare și a întins mâinile către ușa în spatele căreia aștepta gardianul ca să-l încătușeze. Dar s-a mai întors să se uite la avocată:

— Înainte să ne despărțim, dă-mi voie să-ți spun un lucru: tu ai încredere că Lorenzo te va ține la adăpost de Ramoneda, așa-i? Te înșeli. De câteva săptămâni raportez discuțiile noastre unui om de-al deputatului care mă vizitează periodic. Eu îi spun despre ce am vorbit noi doi, iar el îmi dă un bilet scris de fiica mea. Este dovada că ea trăiește. Bărbatul acesta, despre care nu ți-am vorbit niciodată, este Lorenzo, fostul tău soț. Te-a băgat în asta, ți-a promis să te salveze de Ramoneda și te-a folosit ca momeală ca să-l facă pe maniacul ăla să iasă din bârlog. O să te lase în voia sorții imediat ce Publio va hotărî să te elimine, cum a făcut cu Recasens. L-a vândut sau a permis să fie asasinat, ceea ce e același lucru. Voiai răspunsuri, iată unul. Vezi cât de amar poate fi adevărul, o mică parte de adevăr, María. Și cât de mult te-ai înșelat în alegerile tale.

•

În după-amiaza aceea, María a sunat-o pe Greta. Simțea nevoia să vorbească cu cineva cunoscut, să se agațe de ceva plăcut, să audă o voce

prietenoasă. Dar n-a auzit decât sunetul soneriei la celălalt capăt al firului – nu i-a răspuns nimeni. A lăsat receptorul pe pat și a ieșit pe terasă ca să fumeze o țigară.

Era confuză. Cu doar câteva săptămâni înainte era o persoană cu totul diferită, cu orizonturi destul de clare. Avea problemele ei, ca toată lumea; munca ei avea o marjă de insatisfacție mai mult sau mai puțin acceptabilă și se amăgea cu acele mici speranțe zilnice care îți îngăduie să trăiești mai departe fără prea mare risipă de energie. Dar iată că acum era acolo, rezemată de balustrada unui balcon, luptându-se cu vântul ca să reușească să aprindă o țigară, cu privirea spre mare, într-o zi cu cerul acoperit de nori negri, simțind că lucrurile îi scăpau de sub control, că viața ei, așa cum o cunoscuse, era pe punctul să se năruiască. Plângea fără să știe dacă o făcea de furie, din autocompătimire sau de disperare. Era singură în vârtejul acela de trădare și minciună.

Iar singurătatea o îngrozea. A fumat țigara și a plecat de pe balcon să caute telefonul, încercând să respingă un gând care încet-încet câștiga teren.

Capitolul 19

În apropiere de Leningrad. Decembrie 1943

Fotograful militar a grupat familia de țărani în fața intrării cabanei. Aceștia se supuneau vocii lui poruncitoare fără să crâcnească, cu grijă, obișnuiți să fie mișcați dintr-o parte într-alta de vicisitudinile acelui front schimbător, germanii pe de-o parte, sovieticii pe de alta. Când fotograful a așezat tripodul de lemn cu camera, s-a întors către ofițerul care aștepta lângă colegii lui în blindatul staționat pe o parte a șanțului înghețat.

— Acum, domnule locotenent, așezați-vă lângă fată – fotograful armatei germane vorbea spaniolă cu un accent care locotenentului i s-a părut amuzant, o spaniolă fonfăită, aproape de neînțeles. Puteți să zâmbiți, vă rog? Și, dacă nu vă deranjează, fata să vă ia de braț.

Locotenentul s-a crispat. Să zâmbească, acel birocrat încurcă-lume pe care îl târau după ei din afara Leningradului, le cerea lui și subalternilor lui să zâmbească. Termometrul arăta minus patruzeci de grade, niciodată nu fusese atât de frig pe partea asta a lacului, combustibilul îngheța în rezervorul blindatului, turela era înțepenită, mâinile și picioarele îi erau înghețate, dar ei trebuiau să zâmbească, la câțiva kilometri de front, în timp ce o pânză de fum acoperea malul opus al lacului, după intensele bombardamente ale artileriei sovietice. Un foc de șaptezeci de tone de metal pe minut – în patru zile de bombardament neîntrerupt fuseseră lansate treizeci și cinci de mii de proiectile.

În spatele lor, pe acoperișul din trestie de care atârnau țurțuri de gheață, propagandistul pusese un

afiș care chema la războiul popular împotriva trupelor bolșevice. Profilurile lui Hitler și Franco, suprapuse peste un drapel al Diviziei Albastre, rămâneau marțiale și indiferente la suferință și sacrificiu.

— Generalisimul arată bine. Iar Führerul e bronzat în acest portret. Parcă și-ar fi petrecut vara la Mataró[19], a spus cu un cinism plin de lehamite Pedro Recasens, unul dintre membrii echipajului de pe blindat, după ce cu chiu, cu vai reușise să dea foc unui chibrit ca să aprindă o țigară.

Locotenentul a încuviințat cu un zâmbet înțelegător. Simțea o afecțiune deosebită pentru acel caporal recrutat cu forța să lupte într-un război la fel de absurd ca toate războaiele. Se cunoscuseră în tabăra din Polonia, în timp ce-și făceau instrucția sub supravegherea ofițerilor naziști. Niciunul nu vorbea despre trecutul său. Trecutul nu exista. Doar războiul acela. Cu toate acestea, prietenia lor era mai mult decât o simplă camaraderie între soldați și nu ținea cont de rangurile ierarhice ale armatei.

— Hitler ăsta îmi amintește de un evreu din Toledo pe care îl cunosc, a spus râzând Recasens.

Fotograful armatei s-a prefăcut că nu aude comentariul ireverențios. Dacă ar fi știut cât de indisciplinați sunt spaniolii ăia, nedemni să poarte uniforma Wehrmachtului, Hitler însuși ar fi ordonat să fie împușcați. Dar, în ciuda indisciplinei lor, erau soldați cu experiență, luptaseră trei ani în războiul spaniol și vor fi foarte utili când vor începe ultimele ofensive ale sovieticilor.

— Domnule locotenent, ați putea să le cereți oamenilor dumneavoastră să adopte o ținută potrivită? Un pic de solemnitate și de entuziasm ar fi de ajuns.

Locotenentul s-a uitat în tăcere la chipurile speriate ale familiei de țărani pe care îi scoseseră din bordeiul lor mizerabil ca să însceneze întâlnirea aceea. Nu mai erau bărbați în sat,

mujicii, războinicii fuseseră luați prizonieri și împușcați pe loc; cadavrele lor erau aproape îngropate în zăpadă, ca niște baloturi aruncate pe suprafața albă. Un vânt puternic zgâria tăcerea acelui loc fantomatic pe care luptele, represiunea și tifosul exantematic îl lăsaseră pustiu.

— Să terminăm dracului odată cu farsa asta, a izbucnit locotenentul, scuipând pe jos. Voi, puneți blindatul aici și zâmbiți ca și cum am fi repatriați chiar mâine. Toți trei, am spus! Pedro, coboară imediat și așază-te lângă ceilalți.

Oamenii s-au conformat fără entuziasm. Fotograful a obligat-o pe o tânără rusoaică să îl ia de braț pe locotenentul spaniol. Unul după altul, a luat instantaneele necesare pe plăcile pe care le punea imediat în huse de pânză. Ofițerul evita să se uite la țăranca tânără care îl ținea de brațul drept, dar îi simțea privirea ca un șuvoi fierbinte pe barba lui înghețată de patru zile.

— *Spanier*? l-a întrebat țăranca.

Îl întreba dacă era spaniol, dar nu îl întreba în rusă, ci în germană.

După zece minute, fotograful a considerat că e suficient. A strâns camera și a pus într-o camionetă afișul cu Hitler și Franco. Țăranii au fugit să se ascundă în colibe. Dar femeia nu se mișca. Continua să se uite insistent la locotenent.

— Spaniol, *Kamaraden*…, a bâiguit, în timp ce îl trăgea pe locotenent în spatele cabanei, schițând un zâmbet știrb și îmbătrânit prematur.

A dat la o parte bucata de cârpă care îi servea de acoperământ și și-a descoperit gâtul lung, palid și un sân foarte mic pe care și l-a prins cu mâna dreaptă arătându-și sfârcul încrețit, ascuțit și întunecat, în timp ce cu stânga făcea gestul de a duce mâncarea la gură.

— Am eu o cutie cu cartofi, a spus Recasens, căutând nervos în traista care îi atârna la bandulieră, fără să-și ia privirea lacomă de la sfârcul femeii.

Ceilalți membri ai blindatului s-au apropiat, înconjurând-o ca niște lupi siberieni cenușii.

Locotenentul s-a dat într-o parte, rezemându-se de peretele din balegă înghețată, în timp ce oamenii lui stăteau la rând cu pantalonii lăsați în vine ca s-o penetreze pe femeia culcată pe pământul murdar și înghețat, lăsând fiecare lângă ea ceva de mâncare. Nu se auzea nimic, doar ușoara gâfâială a bărbaților grăbiți și bubuitul amortizat de distanță al exploziilor care luminau cerul în albastru și violet. Zăpada se așternea peste trupurile întinse pe jos, peste răsuflările întretăiate, peste mâncarea pe care femeia o acoperea cu brațul, fără să-i privească pe bărbații care, unul după altul, o posedau.

Când ultimul dintre ei a rămas inert peste femeie, după o icnire umilitoare, locotenentul Mola a dat ordinul de plecare. În vreme ce oamenii lui urcau în tăcere în blindat, s-a apropiat de femeia culcată pe jos, cu picioarele desfăcute și rochia ridicată deasupra genunchilor. Era o rochie în culori vii, o pată primăvăratică în iarna aceea infernală.

Ea îl privea cu o privire ștearsă, fără reproșuri, fără iertare. A întins brațele spre el, a desfăcut ceva mai mult picioarele, a închis ochii. Pleoapele îi erau acoperite de zăpadă, ca și o parte din fața înroșită și sânii goi, sleiți. Părea un cadavru, un cadavru pietrificat de iarnă într-un gest disperat de supraviețuire.

Fernando Mola și-a desfăcut cureaua, s-a aplecat spre ea și a penetrat-o.

— Uită-te la mine, i-a cerut femeii.

Ea nu înțelegea limba, dar tonul implorator al vocii, da.

S-au privit, iar ochii lor nu spuneau nimic. Doi morți care încercau în van să revină la viață în timp ce ningea peste Rusia.

•

La sfârșitul lui decembrie, a sosit ordinul de punere în mișcare a pozițiilor de avangardă. Tranșeul lui Fernando și al oamenilor lui era deprimant. Pe o platformă de lemn se întindeau rogojini de pânză groasă impermeabilă. Dormeau în saci de piele cu căptușeală matlasată, cu glugă de eschimos, mănuși, schiuri și rachete de zăpadă. Se hrăneau cu pești pe care îi prindeau găurind apele înghețate cu cuțitul. Acolo își petreceau cea mai mare parte din timp, în jurul unei sobe în care ardea lemn de brad. În noaptea cea lungă își priveau dușmanul care în anumite puncte se afla la cinci sute de metri. Prin telefonul de campanie comunicau în șoaptă conducerii pozițiile lor și atunci trimiteau un câine încărcat cu explozibili ascunși sub burtă. Câinii aceștia erau dresați să mănânce sub tancuri. Când îi lăsau să plece, animalele înfometate o luau la goană peste câmp spre tancurile sovietice. Rușii îi împușcau de pe pozițiile lor și mulți câini explodau înainte să ajungă la obiective, dar unii reușeau să se bage sub șenila tancurilor și atunci le făceau să sară în aer.

În ascunzătoarea lor, Fernando și Recasens făceau pariuri, de parcă ar fi urmărit o cursă de ogari, curioși să vadă care dintre câini își atingea obiectivul și care nu. Cruzimea făcea parte din viața de zi cu zi și să vadă murind un câine sfârtecat era ceva mai amuzant decât să asculte urletele nesfârșite ale unui rănit care agoniza în câmp deschis toată noaptea.

Din când în când, dacă bombardamentele păreau să slăbească, Fernando ieșea din gaura săpată în gheață și se apropia de mal. Pe un dâmb de pământ negru, întărit de ger, putea să fumeze liniștit o țigară. Melancolia căpăta culori albăstrii și roșiatice la latitudinile acelea cu mari zone mlăștinoase și cu multe păduri. Parașutiștii ruși cu combinezoane vătuite rămâneau agățați de brazi, doborâți de spaniolii din Divizia Albastră. În depărtare, pe unul dintre maluri, se ghicea bateria

unui cuirasat prins în gheață, fluturând steagul roșu. Era un război fantomatic, cu trei ore de lumină, în care se pierdea noțiunea de noapte și de zi.

Fernando era obosit. Și nu din cauza lipsei de somn, a foamei, nici a frigului care îl rodea pe dinăuntru. Peisajul acela dezolant, fumegând, îi reflecta starea de spirit. Publio și tatăl lui aleseseră tocmai locul acela ca să-l trimită să moară pentru că, în vastitatea lui, în brutala lui întindere, războiul îl putea devora fără să lase urme. Numai că pământul acela înghețat care servea drept mormânt pentru mii de morți părea să nu-i accepte sinuciderea. Continua să trăiască, în vreme ce alții, nerăbdători să se întoarcă, căzuseră imediat ce ajunseseră pe front.

Războiul îl schimbase. Nu mai era tânărul pasionat de literatură, nici idealistul febril, hotărât și vizionar. Uneori, chiar și imaginea mamei lui se ștergea și atunci citea scrisoarea pe care o primise în Germania în urmă cu aproape doi ani, în timp ce-și făcea instrucția militară. Era de la Andrés. O scrisoare scurtă, cu caligrafia unui copil, în care îi spunea că mama lor fusese găsită asasinată într-o carieră de piatră. Asasinul nu era altul decât fostul lui institutor, Marcelo Alcalá. Fusese executat în închisoarea din Badajoz.

Tatăl lui nu catadicsise să-i scrie despre asta, nici nu se deranjase să răspundă la telegramele lui. Nici măcar nu fusese de acord să i se dea permisie ca să vină la înmormântare. Tot ce-i mai rămânea lui Fernando de la mama lui era fotografia aceea pe care Andrés i-o trimisese împreună cu scrisoarea. Un portret în care mama lor părea o actriță de cinema, fumând cu pălăria ei largă pe cap. O ținea în buzunarul interior al vestonului ca pe un talisman. Literele înghesuite și cu linii neregulate ale fratelui său și fotografia mamei erau singurele lucruri care îl țineau legat de trecut.

Singurul motiv pentru care nu înnebunea, ca fratele lui mai mic.

Ultima scrisoare a lui Andrés era sfâșietoare. Era scrisă dintr-un centru de sănătate mintală din Barcelona. Tatălui lor îi mergea bine, era unul dintre miniștrii cei mai apropiați ai lui Franco. După cum spunea Andrés, asta nu-i lăsa timp să se ocupe de el. Astfel că fratele lui mai mic fusese internat ca să se vindece de unul dintre frecventele lui atacuri de „anxietate". Așa numeau în mod eufemistic boala lui. Pe Fernando îl răscolea scrisoarea aceea plină de durere. Simțea că fratele lui era fără apărare, că departe de el și de mama lor se pierdea iremediabil în hăul nebuniei, fără ca el să poată face nimic.

În timp ce eu mă prăpădesc în camera asta cu pereți capitonați, tu ești la război, și lupți din toate puterile, ca un erou. Îl întreb despre tine pe Publio când mă vizitează, dar nu-mi spune nimic. Tata nici măcar nu vine să mă vadă, probabil crede că boala mea e contagioasă. Nimeni nu-mi vorbește despre tine. E ca și cum ai fi mort, dar eu știu că trăiești și că te vei întoarce.

Te iubesc, Fernando.

Fratele tău mistuit de vise

Fernando a împăturit scrisoarea mototolită și a pus-o bine. Andrés nu putea înțelege, nici măcar bănui, că barbaria aceea nu avea nimic eroic, ci multă mizerie, frig, miros de carne arsă. Nu este eroic să vezi un soldat cu picioarele amputate, chiar dacă la gât îi atârnă Crucea de Fier, nici să violezi copii și să le tragi în țeapă părinții. Nu este eroic să plângi în timpul unui bombardament cu fața ascunsă în noroi.

De la depărtare, Fernando trăia cu iluzia că totul era un vis urât și că, atunci când se va termina, se va întoarce în Spania și acolo îl va aștepta fratele lui. Îl va scoate de la ospiciu, se vor duce într-un loc îndepărtat și sigur unde o vor lua de la capăt. O viață nouă, departe de tatăl lor, departe de Publio. Departe de tot. Dar atunci umbrele asfințitului invadau pădurile și mlaștinile înghețate și drumurile care le înconjurau poziția. Frigul pătrundea în oase și locotenentul se ridica în picioare, frecându-și mâinile, exalând fumul albăstrui al țigării care i se consuma între buzele vinete. Și își amintea că real era infernul.

A aruncat o ultimă privire către linia îndepărtată a orizontului, acolo unde printre umbre se mișcau siluetele soldaților spanioli care poate mâine, în timpul ofensivei care se pregătea, vor fi morți. Sau poate va fi el cel care, după atâta căutare, va găsi un ultim cer pe care să-l privească în timp ce va muri. Nu se gândea la moartea lui sau a celorlalți. Nici la durerea pe care putea s-o provoace sau s-o îndure. Nimic nu părea real, pur și simplu, corpul lui se lăsa purtat, ca o haină în plus care să-l apere de frig. Totul avea ceva fantasmagoric, plutind ușor, plin de absență.

A auzit zăpada scârțâind în spatele lui sub greutatea cuiva care se apropia. Era Recasens.

— A venit ceva pentru tine. E la refugiu, a spus pe un ton sec, întorcându-se imediat de unde venise.

Recasens era zgârcit la vorbă. Avea mâinile mari și vânoase, iar gesturile îi erau bruște și mergea ca un tăietor de lemne siberian, afundându-se la fiecare pas în zăpadă până la genunchi. Fulgii înghețați îi cădeau peste manta și peste carabina pe care o purta pe spate, cu baioneta montată. Fernando s-a întors după el în gaura săpată în zăpadă. Au intrat în refugiu gâfâind. Alți soldați erau acoperiți cu poncho-ul, înghesuiți în jurul șemineului improvizat. Fumul lemnului ud umplea

mica baracă luminată de flăcările când mari, când mici, care reflectau siluetele bărbaților pe pereții din lemn.

— E acolo, a spus Recasens arătând un plic cu bățul pe care îl folosea ca să întețească focul.

Toți s-au uitat la plic așteptând. Niciunul dintre ei nu primise scrisori sau pachete pe front în acele luni și știau cât era de greu să treci de liniile de livrare.

— Nu-l deschizi? a întrebat Recasens, de parcă ar fi fost scris și numele lui, cu creion negru și în spaniolă, alături de al locotenentului Fernando Mola.

Locotenentul a luat plicul și l-a privit cu uimire. Nu erau directive militare. Documentele acelea veneau mereu codificate și erau înmânate personal, nu printr-o legătură obișnuită. În plus, era evident că scrisoarea fusese deschisă, cenzurată și lipită din nou.

— Vine din Spania, a spus cu glas visător.

Spania era acum Atlantida: un loc inexistent. Privirea i s-a întristat. S-a retras într-un colț ca să aibă puțină intimitate. Ceilalți, dezamăgiți, și-au îndreptat privirile către foc, reținându-și curiozitatea.

Fernando și-a mușcat mâna, învinețită de frig. Încerca să se ascundă de ceilalți, dar nu putea să-și stăpânească emoția. A citit pe îndelete.

— Vești proaste? l-a întrebat Recasens, văzând golul infinit care se deschidea în ochii locotenentului, întristat și incapabil să reacționeze.

Fernando a dat din cap. S-a apropiat de foc și a aruncat hârtia în flăcări.

— Tatăl meu m-a dezmoștenit, iar pe fratele meu l-au declarat incapabil. E internat în sanatoriul din Pedralbes. Nu mai am nimic, nicio amărâtă de pesetă, nicio familie la care să mă întorc, a spus laconic, în vreme ce focul albăstrea scrisoarea înainte s-o transforme în cenușă.

Era pentru prima oară când Fernando vorbea cu cineva despre trecutul lui.

Deodată s-a auzit un tunet. Pereții refugiului au tremurat și un strat fin de zăpadă și ramuri de brad a căzut peste ei.

— A început atacul deja, a spus Recasens pe un ton funebru.

— Atunci să mergem după ei, a strigat Fernando, luându-și automatul și deschizând trapa refugiului. Un aer înghețat a inundat imediat habitaclul, stingând flacăra slabă din șemineu.

Noaptea strălucea ca în furtună, plină de scânteieri roșii și albastre care se succedau continuu, urmate de explozii puternice și de o ploaie de noroi și mitralieră. Sub foc, oamenii înaintau târându-se prin zăpadă, ascunzându-se după trupuri sângerânde și carbonizate. Câțiva soldați au târât o targă cu un rănit care își legăna brațele fără mâini strigând ca un nebun. Alții alergau spre ariergardă, fugind îngroziți, împiedicându-se în zăpadă și pierzându-și armele. Fernando și ai lui, ghemuiți în craterul făcut de un obuz, cu chipurile încordate, murdari de sânge și noroi, vedeau desfășurându-se în fața ochilor lor oroarea în chip inconștient, zi de zi, insensibilizați de frig și teamă.

Către zori totul a înțepenit. Prin ceață, ultimii soldați spanioli din Divizia Albastră înaintau prin pădurea distrusă și fumegândă. O liniște stânjenitoare pusese stăpânire pe peisaj, asemenea calmului care precedă furtuna, întreruptă doar de sfârâitul vreunei colibe care ardea și de vaietul slab al răniților care agonizau. Fernando și oamenii lui au înaintat, deschizându-și drumul printre soldați deprimați de luptă și surmenaj. După douăzeci de minute de înaintare dificilă au zărit cupolele fumegânde ale unei biserici ortodoxe, între două coline în formă de cocoașă.

Un ofițer german le-a ieșit înainte. Era de la SS. Avea un palton gros cu guler de blană și o căciulă

cu urechile neprinse. La centură i se vedea chiulasa pistolului peste care ținea o mână înmănușată. S-a oprit în fața lui Fernando cu o privire sfidătoare.

— Am luat prizonier un ofițer rus de origine spaniolă. Vrem să-l interoghezi.

•

În spatele unui gard din sârmă, un șir de bărbați așteptau sub vijelie. Erau dezarmați, mulți dintre ei desculți și fără haine groase. Îi aliniaseră ca să-i înregistreze și respirațiile lor întretăiate se amestecau cu vârtejul fulgilor de zăpadă care zburau peste capetele lor plecate. Fernando a simțit un ciudat disconfort.

Ofițerul SS a ridicat brațul.

— Acela este prizonierul dumitale, locotenente. Credem că este un ofițer spaniol în serviciul NKVD, Serviciul Secret Militar Sovietic. Am încercat să-l tragem de limbă, dar se ține tare. Zice vă va vorbi numai cu un ofițer din Diviza Albastră.

Un soldat i-a dat prizonierului o lovitură în șold cu patul puștii, silindu-l să iasă din rând și să înainteze.

— Cum te cheamă? l-a întrebat Fernando.

Prizonierul își atingea șoldul dureros. Mâinile și le înfășurase în fâșii de pătură. Vârfurile degetelor îi erau înghețate și unghiile înnegrite.

— Voi vorbi doar cu superiorii tăi, a răspuns cu aroganță.

Fernando a ridicat din sprâncene. Avea curaj.

— Ești ofițer al Serviciului de Informații? l-a întrebat Fernando, aprinzând o țigară și punând-o între buzele prizonierului.

Acesta a zâmbit strâmb.

— Trimite după unul dintre superiorii dumitale, locotenente. Îți pierzi vremea cu mine. Nu voi spune nimic.

Siguranța de sine a prizonierului l-a nedumerit pe locotenent. Extremitățile îi tremurau de frig și imediat au început să-i apară umflături roșiatice.

Vântul înghețat al Leningradului îi mușca din carne. A strâns din dinții care îi clănțăneau, dar privirea nu i s-a tulburat când Fernando s-a apropiat cu o baionetă al cărei vârf ascuțit i l-a înfipt sub pleoapa dreaptă.

— Ești un prizonier rus. Lucrezi pentru Serviciul militar. Pot să-ți scot mațele și apoi să ți le bag la loc în burtă ca s-o iau de la capăt de câte ori vreau. Și nimeni n-ar opri asta. Așa că mai bine spune-mi cine ești.

În acel moment, caporalul Recasens se apropia cu capul plecat. Când a ridicat privirea, s-a oprit brusc. Nu i s-a clintit nici un singur mușchi de pe față, deși la vederea prizonierului a simțit o durere atât de intensă, încât s-a temut că va leșina, ca și cum cineva i-ar fi înfipt o baionetă în coaste. Consternării inițiale i-a urmat o subită furie interioară. S-a uitat de departe la prizonier. Îl văzuse o singură dată. Era schimbat, cum cu siguranță era și el însuși. Războiul ăla blestemat și frigul nesfârșit transformau totul. Dar el era, fără nicio îndoială.

Atunci s-a născut în el o dorință rece și crudă, o nevoie de răzbunare care avea să-l însoțească tot restul zilelor. S-a năpustit asupra prizonierului și i-a tras un pumn, făcându-l să cadă în nas pe pământul înghețat. Deținutul s-a zvârcolit pe zăpadă, pătând-o cu picăturile mari de sânge care îi cădeau din buza spartă. Ceilalți prizonieri priveau scena cu spaimă și resemnare, amenințați cu armele de către soldați.

Surprins de gestul lui Recasens, locotenentul nu a reacționat imediat. Când a făcut-o, l-a dat la o parte cu violență.

— Se poate știi ce-i cu tine? N-am dat ordin să-l lovească cineva pe omul ăsta.

— Cum vrei, locotenente, dar trebuie să vorbim. Îl cunosc.

Tușind, prizonierul s-a așezat în genunchi și sprijinindu-se pe șold s-a sculat, clătinându-se.

Ochii îi erau ca de jar, iar buza învinețită îi tremura de frig și de furie.

Fernando s-a uitat la Recasens cu neîncredere. S-au îndepărtat câțiva pași.

— Ce spui?

Recasens nu-și lua ochii de la prizonier.

— Bărbatul ăla a omorât o femeie în fața mea. Acum doi ani, într-o carieră de piatră abandonată din Badajoz. S-a identificat drept ofițer al Serviciului de Informații „național”. Nu este un roșu, este un mincinos și un asasin. M-au obligat să depun mărturie împotriva unui biet nenorocit pe care l-au acuzat. Au spus că, dacă n-o fac, mă vor trimite aici. Am mințit ca să mă salvez și mărturia mea a condamnat un nevinovat. Și tot m-au trimis la războiul ăsta de rahat.

Recasens a ridicat mâna și a arătat cu degetul spre prizonier:

— Și totul din cauza acestui ticălos. El a fost asasinul.

Rafalele de vânt au strivit aceste cuvinte de fața locotenentului. Și-a amintit de nenorocirea fratelui său, de moartea mamei lor, de destinul lui. Și atunci s-a simțit ca un animal sfâșiat.

— Bărbatul pe care l-ai acuzat… Cum se numea?

Recasens a dat din cap. Își amintea perfect numele lui. În fiecare noapte vedea aceeași imagine. Imaginea unui om spânzurat din vina lui.

— Alcalá… Se numea Marcelo Alcalá.

Ofițerul SS s-a apropiat nerăbdător.

— Ce se-ntâmplă, locotenente?

Fernando s-a uitat cu o privire tăioasă la prizonier.

— Trebuie să-l interoghez în liniște pe deținut.

I-a făcut un semn lui Recasens. Caporalul l-a luat de păr pe prizonier și l-a târât până la o clădire în ruine unde erau interogați prizonierii mai importanți. Dinăuntru se auzeau țipete sfâșietoare. Soldații germani îi dezbrăcau pe prizonieri și-i

țintuiau cu târnăcoape în pământul înghețat. Era un spectacol grotesc, o orgie deșănțată de sânge și durere. Fernando îi privea cu ochii holbați. Privirea îi era rătăcită, ca și cum ar fi uitat cine este și cine fusese.

— Dezbracă-l, i-a ordonat lui Recasens.

Caporalul s-a executat cu brutalitate, smulgând fără menajamente zdrențele prizonierului.

Fernando a scos din teacă pistolul Luger, a tras de chiulasă și l-a armat, înfigând gura țevii în tâmpla prizonierului.

— Ai cunoscut o femeie pe nume Isabel Mola? Răspunde!

Prizonierul a clipit, mirat să audă numele acela. A deschis larg ochii și chipul i s-a îngălbenit.

— Tu… Ești Fernando Mola?

Fernando a strâns și mai tare pistolul, scos din minți.

— E adevărat ce spune Recasens? Tu ai omorât-o pe mama?

În momentul acela s-a auzit zarvă de partea cealaltă a ușii. Brusc, ușa s-a deschis larg și a apărut însuși generalul Esteban Infantes, șeful Diviziei Albastre, urmat de Statul său Major.

— Ce se-ntâmplă aici? a răcnit, privind pe rând la Fernando și la prizonier.

Fernando a luat poziția de drepți, deși tot corpul îi tremura de furie.

— Interoghez un prizonier rus, domnule general.

Prizonierul a răsuflat ușurat.

— Mă bucur să vă revăd, domnule general. Văd că mesajul meu a ajuns la timp. Sovieticii sunt pe punctul să lanseze ultima ofensivă. Vor veni cu tancuri T34 și cu aviație. Cred că ar trebui să ordonați o retragere masivă.

Generalul a încuviințat. Era evident că îl cunoștea pe bărbatul acela. S-a uitat cu brutalitate la Fernando.

— Ești un tâmpit, locotenente. Ai fost gata să omori unul dintre oamenii noștri infiltrați în liniile rusești.

A ordonat să i se dea prizonierului un palton și să fie scos de acolo.

Lui Fernando nu-i venea să creadă.

— Domnule general, bărbatul acesta e suspect de crimă în Spania… A ucis-o pe mama mea.

Prizonierul nici măcar n-a clipit.

— Domnule general, eu aș lăsa o garnitură de reținere ca să câștigăm ceva timp cât ne retragem. E posibil ca oamenii care vor face parte din ea să nu supraviețuiască, dar patria va ști să-și aducă aminte de ei ca de niște eroi. După părerea mea, locotenentul Mola este nimerit ca să susțină această poziție maximum de timp, iar caporalul Recasens ar trebui să rămână cu fidelitate alături de superiorul lui până la sfârșit, a spus.

S-a uitat cu tristețe la Fernando. S-a apropiat de el și, privindu-l în ochi, i-a smuls Lugerul cu un gest sec:

— Cred că voi păstra pistolul tău ca amintire.

Apoi s-a îndreptat spre ușă.

— Nu puteți să faceți asta! a strigat Fernando la general. Omul ăla e un asasin.

Prizonierul s-a oprit. S-a întors încet, privind oroarea celorlalți prizonieri, agonizând îngropați și crucificați în pământ.

— Sunt un asasin, așa e. Dar uită-te în jurul tău, Fernando. Spune-mi care dintre noi nu este.

•

Două ore mai târziu, ninsoarea se întețea. Vreo zece oameni săpaseră gropi în pământul înghețat, ca să se adăpostească. Pământul tremura sub greutatea coloanelor de tancuri rusești care se iveau la orizont.

Fernando a închis ochii. Lângă el, Recasens spunea un *Tatăl nostru*. Fernando a fixat ținta automatului către front.

— Deschideți focul! a ordonat când tancurile se năpusteau deja spre ei.

Și, în vreme ce, unul câte unul, oamenii lui mureau striviți de șenilele blindatelor de neoprit, el nu înceta să tragă și să plângă, sigur de iminența morții.

Capitolul 20

Barcelona. 2 februarie 1981

Nu fusese ușor, dar până la urmă Gabriel se declarase învins. Abia dacă se mai putea mișca și îi era imposibil să facă și lucrurile cele mai simple fără ajutor. La început se arătase ofensat, ca și cum ar fi negat faptul evident că era deja bătrân, o povară insuportabilă pentru ceilalți, inclusiv pentru el însuși. În alte timpuri, timpuri atât de îndepărtate încât păreau să nici nu fi existat, nu și-ar fi permis slăbiciunea de a ajunge în situația aceasta umilitoare. S-ar fi împușcat, ca să fie îngropat alături de soția lui în San Lorenzo. Ba chiar ar fi gustat ironia: să se odihnească lângă soția sinucigașă după atâta timp de când se urau în tăcere. Pentru că de un lucru era sigur Gabriel: morții urăsc cu mai mare intensitate decât viii. Iar el simțea, ori de câte ori se ducea la mormânt, ura soției lui.

Gabriel a acceptat în cele din urmă că devenise un soi de mobilă care putea fi mutată dintr-un loc într-altul și pusă într-un colț fără nicio rușine. Nu putea să scape de senzația aceasta de abandon, deși fiica lui încerca să-l viziteze cu regularitate.

Poate acesta era motivul pentru care se hotărâse. A mângâiat cu mâna pachetul pe care îl ducea la subsuoară, conștient că după ce va trece pragul ușii batante care se deschidea în fața lui nimic nu avea să mai fie la fel. A tras adânc aer în piept și a intrat în holul căminului cu pas hotărât.

În spatele unui pupitru înalt, un tânăr cu ochelari cu ramă metalică vorbea la telefon. Gabriel a așteptat în picioare, răsfoind niște pliante care explicau cum să faci rost de o călătorie în Lanzarote[20] cu IMSERSO[21]. La tonomat se auzea

muzică clasică. A văzut câțiva bătrâni plimbându-se cu cadrul și niște infirmiere cu halate albe și scufii. Totul era curat, senil, liniștit. Un loc aseptic în care pasiunile nu își mai aveau locul.

— Cu ce vă pot ajuta? l-a întrebat tânărul după ce a închis telefonul.

Părea cam efeminat, poate din cauza parfumului excesiv de dulce, ca și a vocii sau a felului în care-și mișca mâinile.

— Aș vrea să-l văd pe Fernando Mola.

Tânărul a părut mirat.

— Iertați-mă, pe cine?

Gabriel a repetat numele. Tânărul a devenit nervos și s-a uitat peste umăr, ca și cum s-ar fi temut că îl ascultă cineva.

— Mi-e teamă că aici nu este cazat niciun client cu acest nume.

— Nu știu cum l-o chema acum pe nemernic. Poate și-a schimbat numele. Dar, judecând după fața ta, știi despre cine îți vorbesc. Numele meu este Gabriel Bengoechea. Spune-i că am venit să-l văd.

Tânărul a șovăit. Și-a șters palma de cracul pantalonului, ca și cum i-ar fi transpirat.

— Nu este un lucru obișnuit, a bâiguit. Vizitele trebuie autorizate de supraveghetor. Domnul la care vă referiți dumneavoastră nu obișnuiește să primească vizite la această oră. Cu siguranță își face terapia cu ape.

Terapia cu ape. Parcă era o stațiune balneoclimaterică pentru bătrâni bogați.

— Va trebui s-o lase pentru altă dată.

Tânărul a ieșit de după pupitru și s-a îndepărtat pe coridor. S-a întors după câteva minute, cu fața albă ca varul.

— A fost o problemă, dar s-a rezolvat. Veniți cu mine, vă rog.

Gabriel nu l-a întrebat la ce fel de probleme se referea, era evident, că cineva îi trăsese o săpuneală zdravănă.

Au străbătut un coridor cu ferestre mari care dădeau în afară. De o parte și de alta câțiva bătrâni făceau băi de soare, așezați pe scaune de răchită. Păreau statui închise în pivnița unui muzeu. Abia dacă ridicau privirea când treceau pe lângă ei. Au traversat o serie de arcuri văruite până într-o zonă de penumbră în care temperatura era mai scăzută. Prin tavan treceau țevile de apă și se auzea curgerea apei. Tânărul a spus că se aflau sub zona piscinelor. După câțiva metri s-a oprit. A scos o cheie și a deschis o ușă.

— Așteptați aici.

Nu asta era procedura în cazul vizitelor. Gabriel a băgat capul în cameră. Era o încăpere mare și însorită. Tavanul boltit era scund, cu două arce în formă de cruce. Rezemate de pereți se îngrămădeau zeci de tablouri de duzină. În spate era o scândură groasă susținută pe două șevalete și borcane cu pensule. Mirosea a vopsea și a terebentină. Părea atelierul unui pictor.

— Asta e sala de vizită?

Tânărul a roșit, vizibil incomodat.

— Eu îndeplinesc ordine. Așteptați aici, a repetat.

Gabriel și-a ușurat așteptarea cu ajutorul tablourilor îngrămădite pe jos. Când l-a ridicat pe primul, sute de particule de praf au rămas suspendate în aer, ca și cum pictura ar fi tușit. Era un peisaj campestru, de un formalism care l-ar fi făcut să râdă pe orice priceput în ale artei. Celelalte erau de factură similară, scene de vânătoare, câmpuri, râuri și păduri. Toate ninse, sub un cer plumburiu. Bine pictate, dar fără nicio forță. Totuși, exista ceva comun în toate și diferit de orice altă pictură de factură asemănătoare: peisajele erau populate de persoane abia schițate, ale căror contururi erau cețoase, pete gri, negre sau albe care rătăceau printre culorile mai vii ale picturii. Erau ca niște condamnați ori ca niște

fantome. Pe Gabriel, ca pe oricine le-ar fi privit cu atenție, chipurile acelea fără față l-au tulburat.

După câteva minute s-a deschis ușa și a apărut un bărbat. Îmbrăcămintea și atitudinea lui severă lăsau să se vadă că nu era un simplu pensionar care-și petrecea timpul făcând bărcuțe de hârtie sau pictând tablouri lipsite de valoare. S-a uitat la Gabriel ca atunci când surprinzi pe cineva scotocindu-ți prin lucruri. Apoi atenția i-a fost atrasă de picturile de pe jos. Ochii i s-au luminat.

— E greu să pictezi din memorie, a spus articulând cu greu cuvintele. Memoria își pierde foile ca o ceapă. Și la sfârșit nu rămân decât senzații: frig, teamă, foame…

A înălțat capul și l-a înfruntat pe Gabriel, adăugând:

— De ură… E greu să pictezi amintirea unei senzații.

Gabriel i-a susținut privirea fără să spună nimic.

Bărbatul s-a îndepărtat puțin și s-a întors cu spatele în timp ce-și aprindea o țigară. S-a întors cu țigara în mână și a dus-o la buzele tremurătoare.

— Așadar, îți amintești cine sunt.

A tușit cu putere trăgând din țigară, scuturând scrumul pe haine. Privirea i s-a ascuțit, părea că un ac subțire voia să-i străpungă pupila.

— Știu cine ești. Am știut din momentul în care ai apărut în fața mea. Întrebarea este: de ce acum, după patruzeci de ani? Ce vrei de la mine, Fernando? a spus Gabriel, înfruntând privirea aceea arzătoare și electrizantă.

Fernando Mola s-a îndepărtat de fereastră. În lumina care se filtra, silueta lui era dureros de firavă, ca o grămăjoară de praf pe punctul să se risipească. S-a uitat pe fereastra care dădea într-o curte neîngrijită, plină de muri și buruieni, cu un zid de cărămidă. Mai încolo se ridicau coroanele unor pini bolnavi. A privit o vreme imaginea aceea dezolantă. A strivit țigara stinsă în scrumieră și și-a încrucișat mâinile în poală.

— Este deja un triumf să-mi aud numele în gura ta.

Gabriel și-a strâns degetele până le-a făcut să trosnească.

— Se pare că te preocupă să îl menții secret. Recepționerul a negat că ar exista vreun Fernando Mola în acest cămin.

— Trebuie să-mi iau măsurile mele de precauție. Există oameni cărora nu le-ar plăcea să afle că mai sunt în viață.

— Eu credeam că ai murit, ca tatăl tău, ca fratele tău. Așa mi-a spus Publio. Că toți sunteți morți.

— Și poate că bătrânul Publio, ticălosul, are dreptate: poate că toți din familia Mola suntem morți și eu nu sunt decât o fantomă, ceva ce conștiința ta nu poate să uite. Logic ar fi fost să mor pe câmpiile Leningradului, strivit de tancuri, ca aproape toți oamenii mei, și nu să supraviețuiesc după o împușcătură în față, a murmurat Fernando – când deschidea gura se ghicea o dantură devastată. Dar poate că sunt real, ceea ce înseamnă că Publio te-a mințit. Iar planurile tale au dat greș, n-am fost omorât de bolșevici, nici de tancurile lor, nici de deșerturile lor de gheață, nici de lagărele de prizonieri din Siberia. Da, poate că sunt o fantomă destul de consistentă și greu de omorât.

Cuvintele lui Fernando îi intrau în măruntaie lui Gabriel și loveau iar și iar cu o precizie devastatoare.

— Ce vrei de la mine?

Fernando a lăsat privirea să-i rătăcească pe tablourile pe care le picta de ani de zile. Tablourile acelea, frumoase din punct de vedere formal, populate de ceva distructiv și oribil. Ce voia de la Gabriel? Ce? După patruzeci de ani…

— Știi că Pedro Recasens e mort?

Fernando a simțit un atac de furie dându-și seama că numele acela nu însemna nimic pentru

Gabriel. Totuși s-a abținut. De mulți ani, de prea mulți, pregătea momentul acesta. Și nu avea să permită ca emoțiile să îl trădeze.

— Ar trebui să-ți amintești numele lui. Recasens era colonel la CESID.

— Eu nu mă mai ocup de lucrurile astea, a fost răspunsul laconic al lui Gabriel.

Fernando a încuviințat. Gabriel era acum un pensionar care cultiva flori pe un mormânt într-un sat din Pirinei. Trecutul nu părea să-l mai intereseze; dădea impresia că și-l ștersese din memorie. Cu toate acestea, în privirea fugară a lui Gabriel era o spărtură, o ruptură prin care scăpa ceea ce încerca să ascundă. Mințea.

— Poate că nu mai ești un spion în slujba lui Publio. Vremurile se schimbă, nu-i așa? Chiar și cei care ați fost cândva indispensabili ați sfârșit prin a fi ostracizați. Trebuie să fie greu pentru tine să te prefaci că nimic din ce s-a întâmplat nu te interesează. Dar sunt sigur că-ți amintești de Pedro Recasens. Era un om bun căruia tu i-ai distrus viața. Era un simplu soldat care supraveghea o carieră de piatră. Dacă ai fi venit cu Isabel zece minute mai târziu, el și-ar fi terminat garda și nimic din ce s-a întâmplat după aceea n-ar mai fi avut loc: mărturia falsă împotriva lui Marcelo Alcalá, războiul pe frontul sovietic… E ciudat cum se hotărăște destinul în doar câteva minute. Războiul acela și anii următori în lagărul de prizonieri ne-au schimbat până ne-au transformat în alte ființe, cu totul altfel decât am crezut vreodată. Recasens era un om simplu, cinstit și sincer. Dar tu l-ai schimbat.

Fernando a respirat adânc ca să-și înăbușe plânsul. Dar în ochii lui se citea amintirea lipsurilor trăite în îndepărtatul gulag din Siberia, fără hrană, fără haine, fără speranță. El n-ar fi supraviețuit fără credința lui Recasens, fără puterea lui de a depăși durerea și suferința. Împins mereu înainte de o ură care creștea și creștea fără

măsură, acolo unde doar ura putea să-i țină în viață. Recasens a învățat să navigheze în apele pline de fecale ale acelui lagăr, și-a construit un personaj inventat, a știut să pătrundă în măruntaiele unui sistem pe care îl ura până la greață. Și într-o bună zi i-au eliberat. Recasens a avansat, l-au umplut de decorații când s-a întors în țară, într-o patrie pe care nu o mai simțea a lui. A făcut carieră militară, el, care disprețuia uniformele. Și a devenit spion. Cel mai bun dintre toți. Și toate acestea cu un singur scop: să îi găsească pe cei care au provocat nenorocirea lui, să le distrugă viețile așa cum ei i-au distrus-o pe a lui.

— Nu i-a luat mult să dea de tine. Dar erai protejatul lui Publio, prietenul ministrului Mola. De neatins. A știut să aștepte ani de zile. Așteptarea este singurul lucru care îți rămâne când nu ești dispus să te dai bătut. Ura are nevoie să se umple de răbdare ca să devină un sentiment util. Și, crede-mă, zece ani într-un lagăr rusesc sunt o lecție excelentă.

Gabriel a tras adânc aer în piept. Respira fără să simtă aerul, avea senzația că este tot atât de invizibil pentru ceilalți cum erau ei pentru el. S-a așezat pe jos, ca o marionetă ruptă. Era a doua oară când trecea prin asta. Prima oară, cu treizeci și cinci de ani în urmă, când soția lui a găsit scrisorile Isabelei, păstrate în cufăr. Scrisorile acelea au fost sfoara cu care soția lui s-a spânzurat de grindă. Scrisorile la care nu a vrut niciodată să renunțe. O parte din el a murit odată cu soția lui. Partea cea mai importantă din el însă a continuat să respire, a depășit disperarea. Și a făcut-o pentru María, pentru fiica lui. Se amăgise crezând că și-a ispășit vina doar pentru că ducea povara remușcării și a coșmarurilor care-l bântuiau. Naiv. Totul era din nou acolo, se întâmpla din nou. Trecutul îl va urmări iar și iar, mereu, nedându-i răgaz până în ziua morții sale.

— Am făcut toate aceste lucruri, a murmurat încuviințând. Am făcut toate de câte mă acuzi. Și mult mai mult, lucruri pe care nici măcar nu poți să ți le închipui. Și nimic nu va putea fi schimbat, nici șters, nici trăit încă o dată. Nimic din ceea ce pot să fac nu contează… Așa că nu înțeleg ce cauți: răzbunare? Pentru Dumnezeu, am cancer. Trebuia să fiu mort de mai bine de trei ani și sunt obosit de așteptare. Și dacă ceea ce vrei este să-mi provoci durere sau rușine, trebuie să știi că nimic din ce vei face nu va depăși ceea ce deja am simțit. Sunt tot atât de uscat pe dinăuntru ca și tine, Fernando.

Fernando a schițat un zâmbet trist. Ce era bărbatul ăla? Un cinic? Un ipocrit? Un monstru…? Sau pur și simplu un bătrân decrepit, bolnav, obosit și ros de remușcări. Ce a putut să vadă mama lui la el?

— Vreau să aud din gura ta. Vreau să te aud spunând că tu mai întâi ai sedus-o și apoi ai ucis-o pe mama.

Gabriel abia mai putea respira. Simțea ceva ce nu mai simțise niciodată până atunci cu atâta limpezime. Înfrângerea. Oboseala. Bătrânețea. Moartea apropiată. Erau amândoi acolo, față în față, mânați de ranchiuni trecute, gata să se omoare, ca doi câini bătrâni și știrbi care se bat până la ultima suflare. Să-și consume ura era tot ce mai așteptau. Ce putea să spună? Că de fapt ajunsese să se îndrăgostească de Isabel? Că se gândise la ea în toate zilele vieții lui? Că plătise pentru faptele sale? Sau putea să-i spună lui Fernando că în urmă cu patruzeci de ani era alt om, gândea altfel, avea încredere în guvernul acela și în ceea ce făcea. Nimic din toate acestea nu mai avea sens. Păreau niște justificări ridicole. Și era sătul să se justifice, să încerce să se ierte fără să reușească.

— Eu am asasinat-o pe mama ta.

Nu căuta să-i câștige mila. Nu avea nevoie de ea. Și Fernando și-a dat seama.

Gabriel părea de neatins, era deja prea bătrân ca să mai nutrească vreo speranță. Era de ajuns să-i vezi pielea căzută, ridurile care îi brăzdau chipul, părul rar. Avea o culoare cadaverică. Dar ceva îl mai ținea în picioare și acolo putea fi lovit.

— I-ai mărturisit fiicei tale? I-ai spus ce fel de om ești?

Gabriel s-a cutremurat.

— Nu mai sunt omul acela.

Fernando a răspuns cu un hohot sec.

— Ceea ce ai fost odată vei fi pentru totdeauna. Oamenii ca tine nu se schimbă. Poate că ți-ai ascuns adevărata fire și i-ai făcut pe toți să creadă că ești un bătrân pensionar care-și trăiește liniștit viața. Dar eu nu te cred. Știu că ești același. Pariez că fiica ta nici măcar nu bănuiește că tatăl ei este un mincinos, un monstru deghizat și înfrânt.

Gabriel nu spunea nimic. Asculta doar. Când Fernando a tăcut, amândoi au rămas față în față, ca doi câini bătrâni și fără dinți care mârâie unul la altul.

— Ai inventat atentatul împotriva tatei ca să acoperi moartea mamei și să o transformi într-o trambulină politică pentru el. Tata a fost cel care a ordonat moartea mamei. Iar tu ai fost călăul. Ai permis ca un nevinovat, Marcelo, să plătească cu viața pentru vina ta. Și în plus, poate că fiica ta nici nu știe că mama ei s-a sinucis fiindcă a descoperit tot ce făcuseși… Gabriel Bengoechea… Făuritorul de arme din San Lorenzo… Ești un gunoi. Asta ar crede fiica ta?

Gabriel nu-și făcea iluzii cu privire la sentimentele fiicei lui pentru el. Privirile ei erau aproape mereu reprobatoare.

— N-ar fi prea surprinsă. Ba chiar ar fi pentru ea confirmarea a ceea ce a bănuit mereu: că nu sunt un tată bun, că n-am știut niciodată să-i arăt

că o iubesc… Ar putea, în sfârșit, să mă urască, a spus cu tristețe.

În realitate, nu conta. Curând, cancerul avea să-l scoată din joc și nu o va mai deranja pe María cu prezența lui. Însă dorea să-și ia secretele cu el. Voia să-i lase fiicei lui o umbră de îndoială – o șansă ca ea să poată inventa amintirea unui tată de care să poată să-i fie dor. Spera ca fiica lui să nu afle nimic din toate astea și să-l iubească puțin mai mult după moartea lui.

Gabriel știa că trebuia să ofere ceva în schimbul tăcerii lui Fernando. Dar nu-și putea imagina ce va cere el. Orice ar fi fost, nu avea să permită ca María să afle ceva din acel trecut al lui.

Fernando nu părea să se grăbească. Părea mai preocupat de încăperea aceea pe care o folosea drept atelier de pictură. Îi plăcea tăcerea ei monahală, mirosul acela de terebentină și vopseluri. Era un loc bun în care să se refugieze. Un loc bun ca să uite. Pentru că, fără să vrea, își dădea seama că ura pe care o simțea față de Gabriel, față de Publio și față de propriul lui tată îl epuiza, era un sentiment care-i cerea efort. Era obosit. Dacă privea înapoi, nu vedea decât neliniște și furie. Niciun moment de împăcare, de pace. Viața îi trecuse și nu știa cu ce scop. Singurul lucru care îi rămânea, unica rațiune ca să meargă înainte, era bărbatul acela care stătea în fața lui, consumat și uscat pe dinăuntru de ura pe care el însuși o provocase. Îi venea greu să recunoască, dar aproape se vedea reflectat în Gabriel. Și asta îl irita.

A observat pachetul învelit în hârtie groasă pe care Gabriel îl ținea în fața lui, rezemându-și mâinile de el.

— E ceea ce cred? a spus Fernando arătând pachetul.

Gabriel a confirmat. S-a ridicat de pe scaun și a pus ușor pachetul pe o masă. A înlăturat învelitoarea și a dat înapoi doi pași. Amândoi au

privit obiectul cu admirație. Câteva secunde, fără ca ei să fie conștienți de asta, ceva frumos i-a unit.

Fernando a înaintat. Degetele au atins ușor suprafața lungă și lucioasă a tecii, din piele și lemn vopsit în negru.

— Este o spadă superbă, dar niciodată n-am înțeles de ce i-ai dat un nume atât de poetic: *Tristețea Samuraiului*.

Gabriel a ridicat din umeri. De fapt katana nu e o spadă, ci o sabie.

— E mult mai ucigătoare și mai maleabilă decât o spadă. Spada lovește. Sabia taie, a spus pe un ton profesionist, fără emoție. Cât despre nume, nu i l-am pus eu. E numele modelului pe care l-am reprodus. I-a aparținut lui Toshi Yamato, un samurai din secolul al XVII-lea. A fost unul dintre cei mai sângeroși eroi ai timpului său, venerat pentru vigoarea și cruzimea lui în luptă. Cu toate acestea, Yamato era de fapt un om care ura războiul, nu-i făcea nicio plăcere să ia katana în mână și să-și înfrunte dușmanii. Îl era groază de moarte. A reușit să trăiască bună parte din viață ascunzându-și adevărata fire, dar, la un moment dat, nemaiputând să continue cu farsa aceea, în încercarea de a deveni altcineva, a hotărât să se sinucidă urmând preceptele *seppuku*. Ritualul e foarte dureros, iar sinucigașul poate să agonizeze ore întregi, cu intestinele pe-afară. Din fericire pentru Yamato, unul dintre oamenii lui l-a găsit, i s-a făcut milă de el și l-a decapitat cu propria katană. De aici numele de *Tristețea Samuraiului*. Această armă simbolizează cele mai de seamă valori ale unui războinic: curaj, loialitate, fermitate, eleganță, precizie și putere, dar și pericolele care-l pândesc: moarte, durere, suferință, nebunie ucigătoare. Yamato și-a petrecut toată viața luptând cu aceste versiuni ireconciliabile ale lui însuși, fără să învingă vreodată.

Fernando îl asculta cu interes. Nu știa mai nimic despre cultura samurailor. Asta mereu a fost pasiunea lui Andrés. Niciodată nu a reușit să înțeleagă de ce simțea fratele lui o fascinație atât de profundă pentru o lume care nu avea nicio legătură cu a lui. Își amintea vag poveștile pe care li le citea mama lor, povești despre un războinic medieval din Orientul îndepărtat. Erau povestiri scurte, ilustrate cu desene cu războinici japonezi, cu armurile, arcurile și katanele lor. Povești despre onoare, luptă, victorie. Acum, după atâta timp, totul îi părea îndepărtat și ridicol.

— Este ciudat că un om ca tatăl meu ți-a cerut să iei ca model o sabie atât de legată de povestea valorilor și conflictelor interioare ale unui samurai.

— Nu cred că tatăl tău era interesat de samurai sau de codurile lor de comportament. Probabil nici nu cunoștea povestea katanei. Mi-a cerut un cadou pentru fratele tău, Andrés. „Ceva special, a spus, ceva scump și frumos. Original. O armă de-aia japoneză.” Dar fratele tău s-a simțit imediat atras de ea. Îmi amintesc admirația lui când a atins lama, siguranța cu care o ținea, deși nu era decât un copil. Nu s-a despărțit niciodată de ea până… Până a murit… Bănuiesc că-ți amintești incendiul.

Fernando a închis o clipă ochii. Își amintea: flăcări, strigăte, oameni sărind pe ferestrele de la etaj, alții care țipau prinși în spatele ferestrelor cu zăbrele. Mirosul de carne arsă, molozul căzând peste craniile rase ale celor internați în sanatoriu, care se călcau în picioare ca să scape. Da, își amintea perfect incendiul. A fost pe 6 noiembrie 1955. Focul începuse la șase după-amiaza într-una dintre camerele de la etajul doi. Pompierii n-au putut să-l stingă decât după patru ore. Douăzeci de pacienți morți. Cadavre fumegânde, atrofiate, pietrificate într-un gest de groază.

— M-am gândit că vrei s-o ai. Când Publio a spus că Andrés a murit în incendiul de la sanatoriu,

i-am cerut să mi-o vândă. Este cea mai bună armă pe care am făcut-o vreodată.

Fernando a rămas pe gânduri. Acum, când era pe punctul să-și împlinească toate planurile, nu simțea nimic. Absolut nimic. Și totuși, a simțit cum gura i se deschidea într-un zâmbet cinic, un zâmbet care s-a transformat într-un hohot străin de voința lui.

— Vrei să-mi cumperi tăcerea cu spada asta? Crezi că amintirea fratelui meu mă va înmuia? Nu mă cunoști, Gabriel. Habar n-ai.

— Toate astea sunt trecut.

— Iar eu sunt parte din acel trecut! a strigat deodată Fernando, pierzându-și controlul. Pentru mine nu este atât de ușor, eu n-am putut să mă prefac că uit, să mă dedic creșterii unei fiice, sau să mă retrag într-un sat din Pirinei ca să ascut cuțite.

Și-a pipăit buzunarul căutând ceva. Cu un gest brusc a scos o fotografie și a pus-o sub ochii lui Gabriel.

— Sunt tot aici, cu ea, neputând să fac altceva decât să-mi amintesc și să vă urăsc, pe tine, pe tata, pe Publio… Mă urăsc, sunt ca un câine turbat care-și mușcă coada și care se devorează pe el însuși, pentru că știu cum a murit. O recunoști? Uită-te bine la ea: vreau să i-o arăți fiicei tale ca să înțeleagă că numele Isabelei nu e un simplu proces-verbal într-unul din dosarele ei avocățești. Vreau să o vadă, să o înțeleagă, să o atingă și să o simtă pe mama mea. Numai așa va pricepe enormitatea crimei tale. Numai așa se va închide cercul.

Gabriel a întors privirea. A luat fotografia și când a atins-o a simțit că toate amintirile prindeau trup. Acolo era Isabel, cu chipul micuț încadrat de o pălărie care îi acoperea privirea, fumând cu acea naturalețe care transforma în eleganță tot ce făcea. Și-a amintit dureros de real nopțile cu ea, mirosul trupurilor lor transpirate, cuvintele rostite,

promisiunile încălcate. Munții de minciuni. Cum să-i explice Maríei că el chiar o iubise pe femeia aceea? Cum să-i explice că trădase acel sentiment pentru o loialitate pe care, în prostia lui, o credea mai înaltă? Cum putea ea să înțeleagă acei ani tulburi în care el își pătase mâinile de sânge, convins de dreptatea cauzei lui? N-avea cum. Pur și simplu pentru că nici el nu mai credea. Nimeni nu l-ar putea ierta. Nimeni.

— Nu voi permite s-o amesteci pe fiica mea în asta.

Imperceptibil, ochii i-au alunecat o secundă spre katană. Va face ce trebuie. Ce trebuie. Încă o dată.

Fernando și-a dat seama de intențiile lui, dar nu s-a speriat.

— Și ce-ai să faci? Ai să mă omori? Cu katana asta? Ar avea haz, la urma urmei. Așa, viețile noastre lașe și ratate ar avea un final spectaculos, aproape histrionic. Dar n-ai s-o faci… Nu suntem samuraii din poveștile fratelui meu. Nu merităm un sfârșit onorabil. Suntem câini și vom muri mușcându-ne unul pe celălalt. Iar cel care va rămâne în viață se va retrage într-un colț murdar și va muri singur, lingându-și rănile. Da, niște câini bătrâni. Asta suntem.

Gabriel a lăsat ochii în jos. S-a îndepărtat de masă. Avea dreptate. Ei erau terminați, orice s-ar fi întâmplat. Dar fiica lui, María, era tânără încă, avea încă speranțe.

— Nu poți s-o încarci cu păcatele mele. Ea e nevinovată, nu știe nimic.

Fernando a negat vehement.

— Ignoranța nu te scutește de vină. Nu ți se pare curios că tocmai ea l-a băgat pe César Alcalá la închisoare? Poate crezi că e o coincidență că acum îl vizitează pe fiul lui Marcelo în penitenciar? Nu există coincidențe, Gabriel. Eu, cu ajutorul lui Recasens, am pus la cale totul. Eu am pus-o pe soția lui Ramoneda să apeleze la fiica ta, am plătit-o ca să facă asta. Și eu am convins-o pe fiica ta,

prin intermediul lui Recasens, să-l caute pe inspector ca să-l tragă de limbă în legătură cu Publio. Eu am împins-o până în punctul în care tu nu ai vrut să o duci. Să înfrunte adevărul… Acum ea are șansa să te izbăvească.

— Și care e șansa asta?

Fernando a făcut o pauză. Cântărise mult cuvintele pe care urma să le spună și era conștient de semnificația fiecăruia dintre ele. Erau cele mai grele cuvinte pe care avea să le rostească în toată viața lui. Dar nu mai era cale de întors.

— Eu pot s-o ajut s-o găsească pe Marta, fiica lui César Alcalá. Dar am două condiții: prima este ca César Alcalá să-mi dea mie, și numai mie, dovezile pe care le are împotriva deputatului Publio. Știu că inspectorul nu se va lăsa convins. Așa că a doua condiție este să îi povestești fiicei tale totul despre mama mea. Și ea să-i spună lui César Alcalá. Hotărârea va rămâne în mâinile inspectorului.

Fernando s-a dat înapoi încet. Dintr-odată se simțea foarte obosit. Și el devenise un monstru. Îi sacrificase pe toți cei pe care îi iubea ca să-l distrugă pe bărbatul acela și pe cei care îl înconjurau. Recasens, Andrés, Marta, Alcalá erau morți… Știa că o să ardă în infern pentru ce făcuse. Dar infernul era un loc deja cunoscut.

— Acestea sunt condițiile mele.

Gabriel nu cunoștea toate detaliile muncii fiicei lui, dar știa că propunerea aceea ascundea o tragedie.

— Tu știi unde se află fata aia, Marta Alcalá?

Fernando a ezitat să răspundă direct.

— Ceea ce știu este că până la urmă Publio va ordona să fie omorâtă, așa cum a făcut cu Recasens. Și, dacă nu reușește să afle unde ascunde inspectorul dovezile, o va omorî și pe fiica ta. Amândoi îl cunoaștem și știm prea bine că e în stare s-o facă.

Capitolul 21

Sierra de Collserola (Barcelona). 3 februarie 1981

De cealaltă parte a casei se auzea un geamăt ușor, ca scâncetul unui câine muribund. Ca să nu mai audă sunetul acela, bărbatul s-a apropiat de consola muzicală și a pus un disc cu muzică clasică. Se simțea rău, ca un tată care trebuie să-și pedepsească fiica – dar era necesar.

A început să facă piruete în ritmul muzicii. Trupul gol i se arcuia, sincronizând mișcările cu respirația. Deodată, privirea i-a căzut pe tabloul care atârna pe perete și s-a oprit din dans. Femeia părea să-l privească cu un reproș binevoitor din fotografia în culori sepia și buzele ei păreau să-i vorbească. Bărbatul a închis ochii o secundă, amintindu-și șoaptele ei fierbinți. Când i-a deschis din nou, singura șoaptă pe care a auzit-o a fost picurul robinetului pe smalțul chiuvetei.

S-a dus la fereastră și a dat puțin la o parte pătura groasă care ascundea luna. A făcut asta cu grijă. Lumina sidefie i se reflecta pe pielea arsă ca o torță. A privit neliniștit aleea curată care ajungea până la casă.

— Când vor veni? Sunt pregătit, și-a spus.

Dar, ca de obicei, aleea era pustie. Putea doar să aștepte, să spere și să dispere. Avea ochii foarte uscați și folosea picături, așa că părea că plânge continuu. Dar era o aparență. În incendiu i-au ars și lacrimile, și inima.

Și-a pus chimonoul. Îi era frig. Pielea lui nu reținea niciun miros. Era ca și cum ar fi fost mort. Și-a atins corpul în semiobscuritate. Era treaz, dureros de treaz. Și-a pipăit capul tuns zero.

O auzea pe Marta târându-se în camera cealaltă. Nu se amăgea, ar fi fost imposibil ca ea să-l iubească până la urmă. Ar fi fost nerealist. Și-apoi, iubirea era o slăbiciune care i se părea de nesuportat. Singurul lucru pe care îl aștepta de la ea era supunere. Supunere oarbă, anulare completă, admirație în fața maiestății sale. Voia să devină Dumnezeul ei și să obțină devotamentul ei absolut.

Când o văzuse prima oară, a crezut că era candidata perfectă. Tenul ei era atât de delicat și avea o seninătate atât de asemănătoare cu cea pe care și-o amintea la Isabel, că abia își putuse înfrâna dorința de a o răpi chiar în acel moment. Dar a trebuit să se stăpânească. Un bun strateg ia în calcul toate scenariile posibile, caută cel mai bun moment, contează pe logistica oportună și elaborează un plan pentru situația de după atac. S-a pregătit conștiincios luni întregi, riscând mai mult decât era necesar.

Se aștepta ca ea să opună rezistență, nu putea să fie altfel. Dar era sigur și că va ști s-o subjuge. Etapele relației cu ea erau hotărâte: mai întâi teroarea, apoi neînțelegerea, înfrângerea, abandonul, resemnarea și, în sfârșit, dăruirea. Dar nu făcea progrese. Cruzimea, violența și teroarea nu erau de-ajuns ca s-o convingă că fără el nu putea să trăiască. În tot acel timp nu încetase să lupte. La început violent, apoi cufundându-se într-o tăcere de moarte și, mai târziu, încercând să-l seducă și să-i câștige încrederea. În mod stupid cedase farmecelor ei și se lăsase păcălit.

Înainte o lăsa să se plimbe prin casă, ba chiar să iasă în mica grădină din spate. Acolo era în siguranță, zidul înalt îi apăra de priviri indiscrete și era imposibil ca ea să poată să-l sară. Libertatea aceea a părut să aibă un efect bun asupra stării ei de spirit, care s-a îmbunătățit mult. Se purta cu el ca o adevărată curtezană, fără să-și arate gândurile, cum o învățase. Pentru ea nu existau decât

dorințele lui. Uneori chiar, când își cerea dreptul de a se culca cu ea, nu opunea o rezistență animalică, mușca și nu dădea din picioare, nici nu devenea pasivă și plină de reproșuri mute. Reușea să-l înmoaie cu o privire imploratoare sau complice, iar el renunța de bunăvoie și nu o forța. Dar totul a fost o iluzie. Ea se dovedise un strateg la fel de bun ca el. I-a trebuit mai mult de un an ca să-i câștige încrederea. Apoi, într-o noapte, a încercat să fugă printr-una dintre ferestrele neastupate. A putut s-o prindă din urmă când aproape atinsese poarta.

Nu avea să mai facă aceeași greșeală. S-a terminat cu menajamentele. S-a terminat cu libertatea. O să-și trăiască restul zilelor dezbrăcată, cu un lanț de gât și mâncând de pe jos. Trădarea era insuportabilă pentru el.

•

Marta a auzit ușa deschizându-se. Nicio fibră din corpul ei n-a tresărit, chiar dacă inima îi bătea nebunește. Lângă ea, bărbatul s-a dezbrăcat încet, a împăturit hainele cu grijă și le-a pus pe banca de lemn. După aceea a tras-o de lanț până la saltea și s-a culcat lângă ea, învelindu-se în căldura trupului său. A luat mâna Martei și a pus-o pe pieptul lui, silind-o să-i atingă rănile.

Marta nu și-a dat seama că el plângea până când nu i-a simțit lacrimile căzându-i pe mână. Și-a ținut respirația ca să nu vomite la atingerea trupului plin de arsuri oribile care-i transformau toracele și picioarele într-o enormă cicatrice solzoasă și neagră.

— De ce plângi? a spus, căindu-se imediat, surprinsă de propriile cuvinte.

I-a dat drumul Martei, ca și cum deodată ar fi murit. Adevărul conta puțin între pereții aceia astupați.

— Pentru că foarte curând nu vor mai avea nevoie de tine. Și Publio n-o să mă lase să rămân cu tine. Va trebui să te omor.

Ochii Martei străluceau atât de puternic, încât păreau plini de lacrimi. Nu exista nimic mai invaziv decât privirea aceea.

— Și de ce nu mă lași să fug?

El s-a ridicat într-o rână. Deși era întuneric, vedea fața speriată a Martei.

— Vrei sau nu, soarta ta e legată de a mea.

Marta și-a făcut curaj.

— În realitate, sunt deja moartă. Tu m-ai omorât.

Fața lui s-a încordat. S-a ridicat și s-a dus după o găleată cu apă și un burete.

— Nu vreau să mai vorbesc despre asta… Acum spală-mă pentru cină.

Marta se văzu obligată să îndeplinească încă o dată respingătorul ritual de a spăla cu buretele trupul acelui monstru. Trebuia s-o facă încet, cu ușoare mișcări circulare, ca și cum ar fi lustruit o delicată cupă de cristal. Și, în vreme ce făcea asta, descoperea din nou fiecare colț al acelei geografii chinuite care crescuse sub ochii ei de-a lungul anilor. Când a terminat, bărbatul a eliberat-o din lanț.

— Pregătește cina, i-a spus ieșind din cameră.

Marta a plâns de recunoștință când s-a văzut eliberată de lanțul care cădea la pământ. S-a ridicat clătinându-se pe picioarele slăbite și a mers resemnată către lumina murdară de pe hol.

Bucătăria arăta la fel de mizerabil ca restul casei. Într-un colț erau aragazul, un dulap din pal melaminat desprins din perete și un raft vopsit în albastru, pe care se aliniau paharele cu striații, farfuriile și cârpele de bucătărie. Pe masa acoperită cu o mușama găurită, cu urme de țigări, erau mai multe borcane cu etichete scrise de mână: cafea, zahăr, sare, paste.

Marta a dat la o parte borcanele și a aprins o lumânare pe care a așezat-o într-o cutie goală de măsline. A pus o farfurie și o lingură curată lângă două șervețele de hârtie. A turnat vin dintr-o sticlă

de pe raft. După aceea s-a apropiat de aragazul pe care fierbea o oală cu apă. Preț de o clipă s-a gândit ca ar putea s-o arunce pe el. Dar bărbatul o privea atent de la o distanță prudentă, jucându-se cu lama unui briceag. Nu avea nicio șansă. În plus, știa că nu erau singuri. Undeva, în casă, erau gardienii care o păzeau. A pus fideaua, a adăugat puțină sare și a gustat.

— Gata, a spus.

El s-a apropiat încet, pe la spatele ei, a apucat-o de gât, fără violență, dar ferm, și i-a șoptit la ureche.

— Gata și mai ce?

Marta a înghițit în sec.

— Gata… Mare Senior.

— Asta-i deja altceva, nu-i așa? a spus el, lovindu-se peste coapse.

În seara aceea abia dacă îl durea pielea și asta îi dădea o stare de bine.

Marta s-a retras într-o parte. Nu putea să mănânce până când nu termina el și oricum ea avea parte doar de resturile pe care el le va lăsa. Așa mergeau lucrurile.

— La ce te gândești?

Marta i-a auzit vocea tenebroasă. Și din nou a fost copleșită de singurătate și de groază. Simțea că trecutul ei, pe care aproape nu și-l mai amintea, se risipea ca și cum n-ar fi existat niciodată.

— La nimic.

El și-a întors privirea. Și pe ea o măcinase mașinăria deziluziilor. În ochii Martei nu existau decât tristețe și resemnare. Și-a zis că în curând și el avea să sfârșească la fel. Din când în când, aplecându-se în față ca să soarbă din lingură, îi ajungea în nări mirosul corpului ei – ca un parfum trist, o picătură mică de ploaie plutind pe ultima frunză uscată a unui copac rahitic.

Publio spusese că totul se va termina în curând. Va dori ea să-l însoțească? În adâncul inimii știa că nu, știa că va trebui s-o omoare, cum făcuse cu

cele de dinaintea ei. Totuși, exista o slabă speranță. S-a ridicat și s-a apropiat de fereastră. Nu mai ploua și picăturile de apă alunecau pe bârne ca niște insecte strălucitoare prinse de lumina lunii.

— Am terminat. Poți să mănânci.

Nu-i era foame, dar s-a silit să mănânce un bol de supă. S-a așezat la masă și și-a pus puțin vin.

— Du-te să te îmbraci, i-a ordonat el când a terminat de mâncat.

Marta începu să tremure. Știa ce însemna asta. Dar nu putea să facă nimic ca să scape. S-a dus în cameră și s-a întors după câteva minute.

El a privit-o cu atenție. Asemănarea era uimitoare, mai cu seamă când își punea hainele acelea. Era splendidă deghizată în japoneză. Chimonoul era albastru și brodat cu flori frumoase și ciudate, cu fir negru. Cu adevărat părea o frumoasă prințesă orientală, cu fața palidă, ochii foarte migdalați cu hena și profilul buzelor marcat cu un creion gros.

— Ea e? a întrebat Marta.

— La cine te referi?

— Hainele pe care le ții înăuntru, în camera încuiată… Sunt ale femeii din portret? De-asta mă obligi să le port?

El s-a uitat fix la Marta. Gura i s-a frânt a dezgust o zecime de secundă. A închis ochii. Trecutul era un ținut deșert care creștea clipă de clipă – ca vântul care bate printre ruinele unui oraș părăsit, împânzit de cadavre care se usucă la soare printre pietrele crăpate. Niciodată nu se putea gândi la altceva decât la aerul acela fierbinte, ucigător, infestat de muște.

•

Prima oară când a ucis nu știa ce anume caută. Avea doar șaptesprezece ani. Găsise un bar cu storurile pe jumătate lăsate. Firma luminoasă era deja stinsă. Chelnerul l-a întâmpinat fără chef. L-a servit și a lăsat sticla pe tejghea. Apoi a început să împingă gunoiul dintr-o parte într-alta în spatele

tejghelei cu o mătură jegoasă. Cu luminile aprinse, locul acela își arăta adevărata față. Mochetă plină de pete mari și arsuri de țigară. Linoleum lipicios și rupt. Pereți murdari și crăpați. Lui îi era indiferent. Nu gustul pentru frumos îl adusese acolo. De fapt, nu-și dorea nimic. Nici companie. A ignorat-o pe prostituata care s-a apropiat de el, o servitoare bătrână care s-a întins ca o pisică flămândă când l-a văzut intrând. Bătrâna Dalila s-a îndepărtat rumegându-și în gura fără dinți eșecul cărnurilor ei prea uzate și căzute.

Apoi a fost abordat de o tânără slabă și agitată, cu urmele de neșters ale heroinei pe gura îngălbenită și pe chipul ei palid. S-a așezat lângă el fără să spună nimic, conștientă de puținele ei șanse, dar hotărâtă să încerce. Cu un eroism disperat, fata i-a arătat sexul ei negru cu labii căzute și încrețite, iar el a respins-o întristat, cu un rictus. Tânăra insista. I-a luat mâna și i-a dus-o între picioarele ei reci. A lăsat-o să-i pună degetele pe părul pubian. Tânăra a zâmbit, bucuroasă ca un câine maidanez care se lasă mângâiat. În cele din urmă s-a dus cu ea. Ochii ei mici și paloarea ei aveau ceva atrăgător.

— Cum te cheamă? l-a întrebat ea, apucându-i cu delicatețe, dar și cu fermitate, penisul căzut.

Nu era beat, băuse chiar foarte puțin. Pur și simplu, nu putea să aibă o erecție bună.

— Poți să-mi spui Mare Senior.

Tânăra a zâmbit, și-a desfăcut picioarele și s-a lipit de coapsa lui, arătând o ușă. Ochii îi erau acum sălbatici și-i zâmbeau malițios.

— De acord, Mare Senior. Aia e camera mea.

Au urcat o scară din marmură ciobită care ducea la etaj. Au intrat în cameră. Era o cameră curată. Un nud de Bellini împodobea peretele, un nud frumos al unei femei care își acoperea rușinată pubisul. El a zâmbit la vederea acelei etalări de inocență prefăcută. S-a apropiat de fereastra deschisă. Nu voia să fie acolo, dar acolo era.

Tânăra își scosese pantofii și se trântise în pat, cu fața în sus, și-și acoperise sexul punându-și picioarele unul peste altul. Rochia îi aluneca pe piele până la regiunea inghinală, descoperind dantela unei jartiere și prezența insinuantă a unui sex gol. O bretea căzută pe umăr arăta drumul spre sânii ei frumoși, învăluiți într-o lumină caldă. S-a apropiat de patul mare, cu tăblie metalică și baldachin. Mâna lui a găsit firesc drumul printre picioarele femeii până la sexul uscat care se deschidea fără reținere în fața degetelor lui.

Se simțea golit. Niciuna dintre amantele lui nu-l ducea mai departe de clipa infimă a orgasmului, după care gheața apărea imediat în ochii lui. Gheața aceea dinăuntru. Sexul nu era prin nimic diferit de oricare alt act fiziologic, mâncatul, defecatul, dormitul…

— Nu te dezbraci? l-a întrebat prostituata.

El a zâmbit. Și-a dat jos pardesiul.

— Și asta ce e? a întrebat surprinsă tânăra. O spadă?

— O katană, a lămurit-o el înainte să-i taie capul cu o lovitură sigură.

Își amintea foarte bine senzația aceea confuză de plăcere și remușcare: capul sângerând al prostituatei în mâinile lui; trupul ei fără viață, cu sângele gâlgâind din carotidă, căzuse oblic pe covor. Pe pat, katana cu lama murdară de sânge și resturi de păr. Fusese ușor, și-a spus – mult mai ușor decât crezuse.

Niciodată nu mai experimentase aceeași senzație, deși o căutase iar și iar în atâtea alte morți. Numai Marta îi transmitea ceva asemănător. Să o lase în viață, să se joace în fiecare zi cu posibilitatea de a o asasina… Cruțându-i viața se simțea ca un semizeu. Nu voia să renunțe la asta. A închis ochii, înfiorându-se de plăcere, până când a pierdut noțiunea a ceea ce era și nu era. Toate vocile din capul lui au tăcut și s-a cufundat într-o

tăcere letargică, experimentând niște senzații care reușeau să umple golul din sufletul lui.

A obligat-o pe Marta să se întoarcă și a penetrat-o pe la spate. Și a devenit conștient de prezența femeii din camera alăturată, al cărei portret îl privea cu un reproș mut.

— Niciodată nu m-ai înțeles, mamă, a gemut, încercând să alunge privirea aceea moartă.

Capitolul 22

Barcelona. August 1955

Era încă acolo. Aliniat în fața barăcii prizonierilor germani și spanioli din Divizie. Câți rămăseseră? Abia vreo câteva zeci din miile care sosiseră în lagărul de prizonieri în 1945. Cu toate acestea, absolut inexplicabil, ei supraviețuiau și se aliniau sub ninsoare, în fiecare dimineață, înconjurați de pustiul siberian. Nici măcar nu existau gratii, ziduri sau garduri de sârmă. Doar câțiva soldați. Toată stepa era închisoarea lor. Cât era ceasul? Poate era încă dimineață, nu-și dădea seama. Acolo soarele arăta ca un reflex al lunii. Nu se mișca niciodată. Frigul, aburul respirației, picioarele goale pe zăpadă. Foamea. Asta da, își amintea. De ce îi puseseră să se alinieze? Pedro era optimist. „Or să ne dea drumul”, spunea de fiecare dată când, în mod extraordinar, îi obligau să iasă din baracă. Dar Fernando nu credea asta. Se temea de ce era mai rău. Îi văzuse muncind la calea ferată din apropiere pe prizonierii ceceni, georgieni și ucraineni. Gardienii îi tratau mai rău decât pe câini. Nu aveau ce mânca, erau îmbrăcați în zdrențe, munceau cu mâinile goale. Dormeau înveliți cu pături roase și mureau cu sutele. Era clar că scopul gardienilor era să-i decimeze. Fernando și ceilalți deținuți aveau măcar un acoperiș găurit deasupra capului, aveau apă pe care puteau s-o fiarbă, câțiva cartofi pe care să-i fure. Dacă gardienii hotărau să înlocuiască pierderile brigăzii de muncă silnică cu ei, nu aveau să supraviețuiască.

Dar, de data aceea, Pedro Recasens a avut dreptate. Gardianul s-a uitat la ei cu privirea încețoșată de votcă și de tundră. A arătat spre ei cu

degetul înmănușat și, fără emoție, a rostit cuvintele: „Sunteți liberi. Vă întoarceți în Spania. Mulțumiți-i tovarășului Stalin pentru generozitatea lui față de generalul vostru Franco”.

•

— Iertați-ne, domnule, închidem cantina.

Vocea ospătarului l-a scos din tunelul acela de străfulgerări ale memoriei. Surprins, s-a trezit din nou în fața unei farfurii cu supă rece, în fața a doi ospătari obosiți care ajunseseră cu mătura lângă picioarele lui. Păreau deranjați. Fernando s-a scuzat, ca și cum ar fi trebuit să ceară iertare pentru insolența lui și s-ar fi temut că va fi pedepsit cu lovituri de par. Dar aceia nu erau soldați beți cu ciomege, nu aveau să-l oblige să se bată cu alți prizonieri, să se omoare unul pe altul mușcându-se în timp ce ei pariau. Erau ospătari adevărați. Aveau uniforme cu papion și veste curate. Cu un gest reflex, și-a atins cicatricea de pe obrazul drept, amintirea rănii de glonț. A izbucnit într-un hohot de râs care i-a speriat pe ospătari. Era liber. Era acasă.

Acasă. Asta era mult spus. A ieșit pe stradă și a privit nedumerit mulțimea de oameni care urcau spre Rambla. Era o zi frumoasă. Copacii erau verzi, tarabele ambulante de flori își revărsau culorile. Lumea mergea în sus și-n jos în haine de vară. Căldura. Căldura l-a surprins. Și-a atins fruntea. Transpira. Pe cer strălucea un soare arzător. Dintr-odată s-a simțit trist, pierdut. Nu știa unde să se ducă, nu știa ce să facă, nici cum să se poarte. Era liber și nu știa ce să facă cu libertatea lui. A aprins una din cele câteva țigări rusești pe care le mai avea. În buzunar îi mai rămăseseră câteva ruble care nu-i foloseau la nimic. Avea treizeci și trei de ani. Și trebuia să înceapă o viață nouă. A aruncat rublele și s-a îndreptat spre Rambla. Dacă îndurase atâtea, va ști să înfrunte ce va veni. Nu s-a întors să se uite la coșurile fumegânde ale vaporului care îl adusese înapoi.

•

Au trecut câteva luni până să se simtă în stare să îl înfrunte din nou pe tatăl său. În cele din urmă, a cumpărat un costum ieftin, dar curat, la mâna a doua, și a cerut audiență la ministrul Guillermo Mola. Răspunsul la cererea lui a ajuns abia peste câteva săptămâni la pensiunea unde erau cazați Fernando și Recasens.

Scrisoarea, cu antet oficial, era scurtă:

> *Domnul Ministru regretă să vă comunice că agenda nu-i permite, și nici în viitor nu-i va permite să se vadă cu dumneavoastră. De asemenea, vă roagă să nu încercați să luați legătura cu el sau se va vedea obligat să vă denunțe la poliție. Cu privire la persoana despre care întrebați, domnul Andrés Mola, domnul Ministru vă interzice în mod expres să încercați să-l vizitați.*
>
> *Semnează,*
> *PUBLIO O.R., SECRETAR*
> *PERSONAL*

— N-ar trebui să te mire. Ne așteptam la așa ceva, a spus Recasens, ridicându-și o clipă privirea din formularele pe care le completa. Hotărâse să-și prezinte meritele de război ca să candideze la Școala Militară. La urma urmei, am devenit un adevărat profesionist în a ucide și a supraviețui, e logic să rămân alături de ei, spusese cu ironie când a luat hotărârea.

Fernando a pus scrisoarea într-un sertar. Știa că tatăl lui nu va vrea să-l vadă. Nu-i păsa. Singurul lucru pe care îl dorea, împotrivindu-se sfaturilor lui Recasens, care nu uitase de Publio, era să îl informeze că se întorsese. Cât despre interdicția de a-l vedea pe fratele lui, nu avea de gând s-o

respecte. Și-a pus paltonul și fularul. Trecuseră șase luni lungi de la întoarcerea sa.

— Unde te duci? l-a întrebat Recasens, deși de fapt deja știa.

•

Fernando s-a oprit sub un copac la marginea pieței și și-a aprins o țigară. A ținut o clipă chibritul între degete, uitându-se la flacăra oscilantă. Îi era greu să se obișnuiască să facă acele lucruri simple. Să aprindă o țigară, să se rezeme de un copac…

A scuturat degetele și a lăsat să cadă chibritul fumegând într-o băltoacă. Pe stradă curgea un șuvoi de mașini noi și vechi; pe trotuare grupuri de pietoni se scuturau de somnolența dimineții. Zgomotul lucrărilor pe trotuar era enervant. Viața se desfășura în forță, fără să se oprească în fața bărbatului care, nefiind bătrân, așa părea, îmbrăcat într-un costum cenușiu discret care îl făcea invizibil. Uneori, câte un pieton care trecea prin apropiere îl privea cu neîncredere. Pe Fernando nu-l deranja, se obișnuise. Recasens îi explicase de ce anumite persoane păreau să se teamă de oameni ca ei. „Avem privirea aceea”, spusese Recasens. Privirea aceea. Da, ochii lor erau plini de lucruri pe care n-ar fi vrut să le vadă. Asta îi făcea diferiți, ca niște spectre care se mișcau printre cei vii, prefăcându-se că sunt la fel ca ei, fără să fie cu adevărat. Lui Fernando nu-i păsa de lume. Privea mersul trecătorilor cu oarecare dispreț, cu o oboseală și o lipsă de încredere infinită în ființele omenești. Erau ca niște figuri de ipsos care alergau de colo-colo apăsați de fleacurile lor. Ei nici nu-și puteau imagina ce pățiseră oameni ca el sau ca Recasens. Nu aveau de unde să știe; nici nu voiau să audă. De aceea se puteau opri ca să vorbească despre părinți, copii, nepoți, călătorii, peisaje… De aceea puteau să râdă. El nu râdea niciodată. În gulag era interzis să râzi. Își amintea de un deținut mongol care încălcase regula și a râs pentru că

cineva spusese în șoaptă o glumă. Gardienii i-au rupt dinții cu un par. Dar mongolul a continuat să râdă, un râs absurd și știrb, până când gardienii l-au omorât în bătaie și l-au lăsat lat în zăpada pătată de sânge, cu râsul înghețat.

Fernando s-a uitat la ceas. Era aproape ora stabilită. Când s-a apropiat de clădirea de pe partea cealaltă a străzii, se simțea rău, cu senzația demoralizantă pe care o ai când trebuie să deschizi un dulap întunecos, înțesat și dezordonat pe care nu știi cum să începi să-l pui în ordine.

Printre gratii se vedea grădina care bătea în ocru din cauza soarelui. Fântâni și chiparoși înconjurau clădirea și îi insuflau un oarecare calm. Câțiva pacienți se plimbau atenți la înfiorările apei, alții priveau de pe o bancă cerul imens și curat. Nimic nu părea mai liniștit decât dimineața aceea și locul acela. Dar toate acele suflete erau distruse pe dinăuntru.

După puține minute a apărut o infirmieră care a lăsat într-un colț un scaun cu rotile pe care dormita, năucit de medicamente, un pacient.

Fernando a înghițit în sec. Era fratele lui, Andrés. Recasens își făcuse bine treaba. Fratele lui era acolo, așa cum descoperise Pedro. Dar nu mai rămăsese nimic din copilul pe care Fernando îl știa în urmă cu mai bine de treisprezece ani. Andrés era acum un tânăr cu păr lung și drept și o barbă aproape roșcată care pornea, prost îngrijită, chiar de sub ochi. Corpul îi crescuse anapoda, ca un copac neîngrijit și neudat. Sub halatul care abia îl acoperea până la genunchi i se ghicea pielea albicioasă străbătută de vene albastre. Se uita spre soare cu ochii întredeschiși. Fernando l-a privit mult timp. Poate că nu va dori să se mai trezească vreodată din abandonul în care se cufundase, apărat de boala lui. Dar Fernando nu putea să permită asta.

A așteptat ca infirmiera să se întoarcă în clădire și a sărit peste grilaj. Câțiva pacienți l-au văzut

traversând cu pas hotărât spațiul care îl despărțea de fratele lui, dar nimeni nu i s-a pus în drum.

— Bună, Andrés. Sunt eu, Fernando.

Andrés abia s-a uitat la el. Din cauza pastilelor ochii i se înfundaseră în orbite, ca și cum nu mai puteau să vadă nimic din exterior, doar interiorul întunecat și distrus. Un fir de salivă i se uscase pe barbă. Mirosea urât. Fernando a strâns din dinți, șocat și plin de furie. Ce-i făcuseră? Avea foarte puțin timp până să se întoarcă infirmiera sau să apară vreun supraveghetor. Dacă îl prindeau acolo, puteau să-l ducă pe fratele lui în alt loc și niciodată nu l-ar mai fi văzut.

— Am să te scot de-aici, frate… Înțelegi ce-ți spun?

Andrés a aplecat un pic mai mult capul spre razele de soare, ca și cum ar fi vrut să fugă de întrebările lui. Fernando a cântărit rapid situația. Niște curele de pânză legate peste trunchi și picioare îl țineau legat de scaun. În plus, era drogat. Ar trebui să-l care în spate, să-l ducă până la poartă, să îl urce pe ea și să sară în stradă. Totul în plină zi, cu strada plină de lume. Era o sinucidere. Exasperat, s-a lăsat pe vine în fața fratelui său și a început să taie cataramele curelelor cu un cuțit pe care l-a scos din buzunar.

— Ascultă! Trebuie să-ți revii. Hai, ridică-te! Trebuie să mă ajuți.

A tăiat curelele de la mijloc și l-a luat de umeri pe Andrés, care s-a mișcat, gemând ceva de neînțeles.

— Hai, Andrés! Ridică-te!

Dar, în loc să se ridice, Andrés s-a lăsat să cadă greu într-o parte, făcând scaunul să se răstoarne. Era ceva demn de milă în privirea disperată a acelui bărbat care încerca să scape, dar care era prins cu niște curele ce îl țineau legat de scaunul cu rotile; era ca un câine care se târăște cu picioarele amputate, țipând și gemând. Fernando a

înțeles că nu va reuși să-l scoată de acolo prea ușor.

Strigătele lui Andrés au atras atenția câtorva pacienți care se apropiau curioși, neînțelegând ce le întrerupea rutina cotidiană de nebuni adormiți. A mai început să strige cineva și, ca un curent, strigătul s-a extins, amestecat cu răcnete, râsete isterice sau lovituri. Era pierdut. Trebuia să plece. Dar picioarele refuzau să i se miște. A ridicat cu greu scaunul lui Andrés.

— Uită-te la mine, Andrés.

Andrés se învinețise la față și strângea din dinți și din ochi, țeapăn ca o bară de fier.

— O să mă întorc după tine, frate. Nu te voi părăsi încă o dată.

A ajuns în stradă abia cu câteva secunde înainte ca supraveghetorii, alertați de agitația din grădină, să apară din clădire.

•

Când a ajuns la pensiune, văzând cât de tare îl demoralizase eșecul încercării de a-l scăpa pe Andrés, Recasens a încercat să-i ridice moralul cu o veste bună.

— L-am găsit pe asasinul mamei tale. Trăiește într-un sat din Pirinei, la câteva ore de mers cu mașina.

Acum ceva mai liniștit, Fernando era recunoscător că Recasens îl scosese, aproape pe sus, din pensiune. În ciuda sentimentelor care îl copleșeau, pădurea din San Lorenzo îi insufla un anumit calm. Pădurea aceea era ca în basme: sute de copaci lăsau să le cadă frunzele roșii, acoperind potecile cu covoare purpurii și un pod de piatră care părea din altă lume traversa râul a cărui albie se transformase într-un pat de pietre acoperite de mușchi. Numai că acolo nu locuia un prinț, ci un monstru.

Așezat pe o piatră mare, Fernando se juca cu o creangă și întreba tăcerea „de ce?” Dar tăcerea nu-i

răspundea, nu-i înlătura teama; râdea numai de cât de falși și temători pot deveni oamenii.

Încercase să-i vorbească deschis lui Recasens, să-i spună tot ce gândea. Dar el refuzase să-l asculte. Fusese de ajuns că rostise numele lui Gabriel.

— Ce rost au toate astea? De ce suntem aici, spionând o casă din pădure, ca niște criminali? Mama a murit demult, tata e un ministru care refuză să mă primească, Publio e secretarul lui, iar fratele meu e un nebun irecuperabil, care nici măcar nu m-a recunoscut.

— Ne rămâne el, a spus Pedro, arătând printre buruienile înalte acoperișul casei lui Gabriel. E un mercenar, un asasin, un trădător care ne-a distrus viața amândurora. De ce? Atâta rău, atâta minciună, toți acești ani… De ce? întreba, privind frunzișul putred în care își făceau cuib viermii. Dar încă o dată copacii priveau tăcuți ca niște giganți hieratici, zei frumoși și indiferenți.

Fernando s-a uitat la ruinele casei. Cercetase. Gabriel Bengoechea, fierarul umil și priceput din San Lorenzo, fusese aproape toată viața un agent în slujba lui Publio. Dar sinuciderea soției lui schimbase totul. Gabriel avea o fiică, María. O văzuseră alergând pe lângă gardurile pășunii, căutând broaște în albia râului. Era o fetiță frumoasă, dar lui Fernando i se păruse că avea un aer trist, de om mare. Acum fierăria era părăsită, lamele rugineau pe pereți, foalele erau dezumflate, iar în cuptor, resturi de cenușă înghețată. Gabriel era ca un copac doborât, un om chinuit, cu o fată care inspira milă.

Dar ce simțea Recasens nu era milă, nici măcar scârbă sau tristețe. Doar gol – o enormă gaură neagră ce împărțea în două trecutul și prezentul.

— Gabriel a permis ca un nevinovat, Marcelo Alcalá, să poarte vina crimei lui, fiind astfel de două ori asasin. Iar șeful lui, Publio, m-a obligat să

declar împotriva acelui om nevinovat, făcând și din mine un vinovat.

Da. Fernando știa. Dar chiar și așa, în ciuda urii pe care o simțise toți anii aceia și pe care, ca un foc pe punctul să se stingă și reaprins de un lemn nou, o reînviase starea atât de deprimantă în care îl găsise pe Andrés, s-a ascuns în spatele unei fraze idioate, a strâmbat gura dezgustat și a bâiguit o sentință teribilă:

— Nimeni niciodată nu este complet nevinovat.

Cu amară rușine, Fernando își dădea seama cât de adevărate erau acele cuvinte. Destinul era ciudat, se rotea în cercuri care legau întâmplări aparent fără sens până când totul se explica. Acum înțelegea că el era prins în interiorul acelui cerc și că într-un fel copiii plătesc pentru crimele comise de părinți. Și nu se făcuse vinovat de tăcerile lui lașe când tatăl lui îi maltrata mama? Nu făcuse nimic. Nici pe fratele lui nu-l ajutase să nu-și piardă definitiv mințile. Știa ce făcuse fratele lui în toți acei ani, îi știa crimele, atrocitățile, ascunse doar ca să nu prejudicieze imaginea tatălui lor, ministrul. Și în război, chiar în gulag, de câte atrocități nu erau responsabili Recasens și el însuși?

S-a ridicat în picioare și a privit esplanada care înconjura casa lui Gabriel. Fiica fierarului urca încet panta dinspre râu. Ca o izbăvire inutilă și târzie, destinul sau Dumnezeu sau simpla coincidență îi dăduse lui Fernando cheia care descuia podul unde se ascundeau toate secretele și, acum știa, și toate grozăviile sale.

— Nu-ți face iluzii, Pedro. Nici tu, nici eu nu suntem mai buni decât Publio, decât tata sau decât Gabriel. Singura diferență este că noi nu mai putem să ne agățăm de nimic, cu excepția urii noastre… Mai întâi trebuie să-l salvăm pe Andrés, să-l scoatem din sanatoriu.

Pedro Recasens nu părea să fie de acord.

— Nu va fi ușor și le vom atrage atenția tatălui tău și lui Publio.

Dar Fernando s-a dovedit inflexibil.

— Trebuie să-l scoatem de acolo orice-ar fi. După aceea ne vom ocupa de Publio, de tata și de Gabriel.

Fără nicio tragere de inimă, Recasens a elaborat un plan în săptămânile următoare. Era riscant, dar era unicul posibil.

•

Fernando a văzut pe cineva fumând în umbră, scăldat de lumina gălbuie a unui felinar și chipul acela, acoperit de umbre, arăta ca fața unui animal gata să atace. Fernando a înaintat spre el fără grabă. Pașii răsunau pe străduța pustie. Bărbatul a aruncat țigara și s-a îndepărtat încet. Fernando l-a urmat. Clopotele unei biserici din apropiere au bătut de și jumătate, lăsând dangătul lor să plutească în noaptea goală și albastră.

S-au oprit în fața unei căsuțe părăsite. Bărbatul a împins ușa crăpată și a intrat pe întuneric. Fernando a ezitat, privind în stânga și-n dreapta. L-a încurajat într-un fel atingerea pistolului de care îi făcuse Recasens rost. Spera că planul lui Pedro era cel potrivit. Oricum, era singura posibilitate de a-l scoate pe Andrés din sanatoriu. A intrat în căsuță după necunoscutul care se retrăsese într-un colț.

— Mi-ai adus banii? a întrebat pe un ton ferm.

Nu era prima oară când făcea asta. Recasens studiase săptămâni întregi personalul sanatoriului. Și supraveghetorul acela era candidatul perfect care să se lase mituit. Se numea Gregorio, era un tip din Málaga, dur, obișnuit să aibă de-a face cu pacienții cei mai agresivi. Andrés se afla în grija lui.

— Cum știu că ai să-ți îndeplinești partea?

— Nu știi, dar îmi imaginez că te-ai informat și-mi cunoști reputația. Eu nu-mi dezamăgesc niciodată clienții.

Fernando s-a încordat ca un arc. Evident că se informase. Vindea medicamentele pacienților, le fura lucrurile și, dacă era nevoie, obținea favoruri sexuale pentru clienți dezaxați care doreau discreție maximă. Pentru Gregorio, sanatoriul era supermarketul lui personal. Într-un asemenea individ trebuia să aibă încredere.

— Ce-ai să faci ca să-l scoți de-acolo?

Gregorio prefera să nu intre în detalii. Asta era treaba lui. Fernando trebuia să se îngrijească doar ca la trei dimineața să-l aștepte în mașină cu motorul pornit și farurile stinse, lângă intrarea laterală. Asta era înțelegerea. Fernando i-a dat plicul. Gregorio a numărat banii rapid și a zâmbit satisfăcut. A pus bine plicul și s-a îndreptat spre ușă. În ultimul moment a părut să-și amintească ceva.

— Azi-dimineață a avut o vizită. Mi s-a părut ciudat pentru că de obicei nu vine nimeni să-l viziteze.

— O vizită?

Gregorio a confirmat.

— Și-a lăsat numele în registrul de la intrare. Un anume Publio. A stat singur cu el o jumătate de oră. Nu știu ce i-a spus, dar, când a plecat bărbatul ăla, a trebuit să-l sedăm pe Andrés. Era ca scos din minți… M-am gândit că ai vrea să știi.

Gregorio a întredeschis ușa și s-a strecurat în umbra străzii. Fernando a mai rămas câteva minute întrebându-se ce i-ar fi putut spune Publio lui Andrés. Nimic bun nu putea să vină de la lacheul tatălui său, de asta era sigur. În orice caz, peste câteva ore va putea să-l întrebe pe Andrés.

A făcut câteva ture cu mașina, un Citroën vechi de culoare crem, pe străzile din jur. Era nervos și fuma întruna. Cu douăzeci de minute înainte de ora convenită cu supraveghetorul, a parcat mașina într-un loc mai retras de unde putea să vadă silueta clădirii sanatoriului. Abia dacă erau câteva lumini la ferestrele de la etajele inferioare, unde probabil

se aflau birourile și dependințele muncitorilor și infirmierelor. Celelalte lumini erau stinse. Vântul făcea ca ramurile copacilor să se izbească de geamuri, iar o ușă prost închisă se lovea de un perete.

Deodată, Fernando a crezut că vede pe cineva la una dintre ferestrele de la ultimul etaj. Dar a dispărut atât de repede, încât s-a gândit că poate era umbra unei crengi. Numai că imediat camera păru să se umple de lumină. La început, o lumină șovăitoare, ca și cum cineva se plimba prin cameră cu o lumânare în mână. În scurt timp, camera toată era luminată și din clădire ieșea o coloană de fum. Primele flăcări nu au întârziat să-și arate limbile pe pervaz. Era un incendiu.

Fernando a ieșit din mașină. Focul creștea cu repeziciune, sărind dintr-o cameră într-alta la etajul superior, în mod curios, vedea siluetele muncitorilor și ale infirmierelor în partea de jos. Nu-și dăduseră seama de pericolul în care se afla întreaga clădire. Fernando s-a înfiorat. Acela era planul supraveghetorului ca să-l elibereze pe fratele lui? Deodată cineva s-a aruncat de la o fereastră, scoțând un țipăt.

•

Cu o oră înainte, supraveghetorul Gregorio zâmbea mulțumit, în timp ce o silea pe o bătrână senilă să înghită supa împingându-i brutal lingura în gură. Ura munca aceea, dar îi aducea profituri grase. Ca în noaptea asta. Bani ușori, ca aceia pe care îi lua ca să facă fotografii unor bătrâni goi pe care îi obliga să se împreuneze în baie și apoi le vindea avocatului de pe strada Urgell. Sau ca aceia pe care îi primise ca să amaneteze bijuteriile Herminiei, nebuna de la trei. Să-l scoată pe Andrés de acolo nu avea să fie cu mult mai greu și îl plătiseră generos. Trebuia doar să aștepte să se stingă luminile în dormitoarele de sus. Apoi va provoca un incendiu în vestibulele de acces. Va folosi benzină ca să întețească focul. Nimic grav,

doar cât să provoace evacuarea pacienților. După aceea, în agitație și confuzie, nu-i va fi greu să-l ducă pe Andrés până la mașina bărbatului care îl angajase. Nu știa ce interes putea să prezinte psihopatul ăla pentru cineva, dar nu era treaba lui. În plus, îl plătiseră și se va bucura mult că scapă de o bestie rea ca Andrés. Și el, și majoritatea pacienților și medicilor. Nimeni nu se putea apropia de fiara aia fără să riște.

Când i s-a terminat tura, i-a venit ideea să rămână în sala de gardă de la etajul superior. Dosise canistra cu benzină sub masa de lucru. A pus alături câteva cârpe de la spălătorie și le-a înmuiat în benzină. Cel mai bine era să le pună sub salteaua de pe patul lui Andrés. Odată declarat incendiul, va fi primul pe care îl va evacua. A căutat pe panou cheia de la camera lui.

•

În noaptea aceea, Andrés a avut un vis ciudat. S-a trezit cu senzația că fusese real și a sărit din pat neliniștit. I-a luat ceva timp până și-a dat seama că era tot acolo, închis în locul acela deprimant. S-a apropiat de fereastră. Vântul făcea geamul să vibreze. Se vedea grădina întunecată. Dincolo de grilaj era o mașină parcată. Și-a scuturat capul năucit de somniferele pe care i le dădeau ca să doarmă. Pentru un moment a crezut că se afla în altă parte, pe un munte nins, ca aceia din poveștile cu samurai pe care i le spunea mama lui. Doar că în vis muntele era real și mama lui îngenunchea în fața sa îmbrăcată ca o mare doamnă japoneză, cu un chimono de mătase verde și o coafură plină de pietre prețioase și podoabe florale. Mama lui îl dezbrăca și-l spăla, ca atunci când era copil. Numai că în vis nu era copil, ci bărbat. Mama lui înmuia un burete în lighean și îl spăla. Dar apa era sânge și pielea îi rămânea pătată, ca și cum ar fi fost mutilat sau rănit. El voia să plece, dar mama lui îl obliga să stea cuminte prin cuvinte ferme dar

drăgăstoase, la fel cum făcea când, copil fiind, încerca să scape de baia de seară.

Andrés s-a întors în pat. Voia să închidă ochii din nou, dar nu reușea să recompună imaginea mamei lui. Atunci a auzit cheia în broasca ușii. A apărut cineva în prag. L-a recunoscut pe supraveghetorul Gregorio. Îl ura pe mizerabilul ăla. L-a văzut lăsând niște cârpe pe jos lângă ușă și altele sub pat. A ce mirosea? S-a prefăcut că doarme. Nu voia să fie legat cu curele de pat sau să i se injecteze alt drog. Deodată a simțit o vâlvătaie sub pat și un fum gros l-a înecat… Foc… A fost nevoie de câteva secunde ca să înțeleagă ce făcea supraveghetorul. Dădea foc camerei lui!

S-a sculat tușind, acoperindu-și gura. A alergat spre ușa întredeschisă, dar supraveghetorul l-a prins de gât, astupându-i gura.

— Nu încă, i-a șoptit la ureche. Trebuie să așteptăm până se creează haos.

Andrés a încercat să scape, dar supraveghetorul era puternic și îl ținea imobilizat. Era din cauza lui Publio, s-a gândit la repezeală. Nu semnase hârtiile pe care i le adusese. Tatăl lui îi ceda o parte din averea familiei dacă acceptă să fie sub supravegherea lui toată viața. Dar Andrés refuzase să semneze pentru că Publio voia nu să aibă grijă de el, ci să-l țină închis toată viața într-un loc oribil ca acela. Așa că Publio îi ordonase supraveghetorului să-l omoare. Avea să moară și vor face să pară că fusese un accident. Să moară ars i se părea nedemn. S-a zbătut cu toată puterea, dar supraveghetorul nu-i dădea drumul. Focul creștea, cuprinsese salteaua și perdelele. Fumul începea să fie sufocant.

— Potolește-te, prostule, o să strici totul, îi spunea supraveghetorul.

Dar Andrés nu asculta, era atent doar la sfârâitul flăcărilor tot mai violente. A profitat de o secundă în care supraveghetorul a slăbit strânsoarea pe gâtul lui ca să-l lovească cu capul. Năucit,

supraveghetorul a dat înapoi spre fereastră. Îi sângera nasul. Andrés și-a luat avânt și l-a împins. Supraveghetorul a căzut pe spate lovindu-se de geamuri și alunecând în gol.

Andrés tremura. Transpira tot. Simțea căldura din jur, dar nu se mișca. Stătea ca hipnotizat în fața ferestrei cu geamurile sparte. Pe coridor au început să se audă țipete. Focul se întindea cu rapiditate. Cuprindea ușile, fotoliile, perdelele cu o voracitate extraordinară. Mirosea a piele arsă. Andrés și-a privit brațul drept. Halatul îi ardea. Pielea lui ardea. S-a izbit de perete ca să stingă hainele arzânde și a ieșit în vestibul. Luminile nu se aprinseseră. În mijlocul fumului compact și al flăcărilor care se târau pe jos, pe pereți și pe tavan, alcătuind un tunel infernal, îi vedea alergând fără țintă, ca niște șobolani speriați, pe pacienții de la etajul lui. Unii erau ca niște stele căzătoare. Alergau arzând și se aruncau pe ferestre. Alții nici măcar nu se mișcau. Stăteau liniștiți, rezemați de perete, fascinați de înaintarea focului. Dar majoritatea alergau grămadă către scară. Și Andrés a făcut la fel. Și-a făcut loc dând din mâini, din picioare și mușcând. Dar era imposibil să înainteze. Spațiul scării era îngust, abia lăsa loc să coboare două sau trei persoane în același timp. În mijlocul isteriei, pacienții se năpustiseră într-acolo provocând îmbulzeală. Unii căzuseră iar restul îi călcau în picioare fără milă, dar nici așa nu reușeau să treacă. Până ce scara, care era din lemn cu suporturi de fier, a fost și ea cuprinsă de foc. Andrés s-a dat înapoi încercând să se apere de fum. Era imposibil să respiri, nu se vedea nimic, ochii îi lăcrimau. A încercat să ajungă la o fereastră ca să respire un pic de aer, dar și ceilalți făceau la fel. Aveau să moară toți arși sau asfixiați. Dintr-odată Andrés a simțit o căldură foarte intensă pe spate și în ceafă. Ardea. Părul i s-a aprins ca paiele uscate. Disperat, fără un loc de care să se agațe, s-a năpustit în zidul de oameni care se îngrămădeau la

ferestre. Nimeni nu a încercat să-l ajute. S-au îndepărtat de el. Andrés se învârtea ca un nebun, urlând și încercând să stingă focul care se întindea nemilos. A căzut în genunchi în mijlocul unui cerc de chipuri îngrozite.

Pompierilor le-au trebuit mai bine de patru ore ca să ajungă la ultimul etaj al sanatoriului. Spuneau că nu fuseseră supraviețuitori. Câteva cadavre de nerecunoscut au fost duse direct la morgă în saci. Alții, agonizând, erau acoperiți cu tifon și duși la spitalele San Juan de Dios și San Pablo, unde au murit imediat după ce au fost internați. Mai mult de douăzeci de persoane muriseră în acel incendiu groaznic.

Toată noaptea și până târziu dimineața, Fernando nu s-a îndepărtat de grilajul sanatoriului, unde se adunaseră rude îngrijorate, curioși cu instincte morbide și ziariști de scandal atrași de mirosul morții. Poliția nu permitea nimănui să intre, nici nu dădea informații. Când, în sfârșit, pompierii s-au retras, doi gardieni înarmați au rămas de pază lângă grilajul de la intrare.

Fernando a mai stat câteva ore în fața clădirii cu fațada înnegrită. O parte din acoperiș se prăbușise îngropând multă lume. Din țevile sparte curgea apă, iar cenușa fumegândă împrăștia prin cartier un miros grețos de carne arsă.

Când după câteva zile s-a publicat lista decedaților, a aflat că fratele lui Andrés fusese printre primii care muriseră.

Capitolul 23

Barcelona. 8 februarie 1981

Lorenzo s-a prăbușit pe locul din spate al mașinii oficiale. Abia dacă dormise. I-a dat șoferului adresa și și-a ascuns cearcănele în spatele unor ochelari de soare. La Radio Nacional se transmitea o ședință politică. În acea lună februarie totul părea impregnat de politică. În mințile spaniolilor încă nu se stinsese ecoul zilei de 29 ianuarie 1981, când, la ora 19:40, s-a întrerupt programul TVE pentru ca Suárez să rostească fraza aceea: „Prezint demisia mea irevocabilă din funcția de președinte al Guvernului". De atunci spaniolii trăiau dependenți de telejurnal și de posturile de radio. Începuse sesiunea Congresului pentru alegerea succesorului lui Suárez: Leopoldo Calvo Sotelo. Deși învestitura era prevăzută pentru după-amiaza zilei de 23 februarie, televiziunea și ziarele bombardau de ceva vreme populația, pentru a familiariza marele public cu chipul cenușiu și auster al noului șef al Guvernului.

— O să se întâmple ceva grav. Foarte curând, a prezis șoferul lui Lorenzo, neluându-și privirea de pe șosea.

Lorenzo a încuviințat în tăcere. Știa despre ce vorbea. De ani de zile avea legături secrete cu militarii complotiști, de la încercarea eșuată din cafeneaua Galaxia. Știa că problema nu fusese înlăturată. Militarii, umiliți de ETA, de neglijența unui Guvern în destrămare și de o societate în plină schimbare, erau un teren fertil pentru Publio și nostalgicii lui reacționari, printre care se numărau Tejero, Milans și însuși amiralul Armada. Oamenii aceia nu vor lăsa să le scape momentul de instabilitate al Guvernului fără să încerce să ia

puterea cu forța, cum făcuse generalul Franco cu mai bine de patruzeci de ani în urmă într-un mod crunt.

Dar toate astea, deși erau importante, îl preocupau cel mai puțin pe Lorenzo în acele momente. O chestiune mult mai urgentă îi solicita atenția. I-a cerut șoferului să oprească radioul. Trebuia să se gândească, să-și cântărească opțiunile și să fie cu un pas înaintea evenimentelor. În plus, se certase cu soția lui. În momentele acelea de tensiune, numai de o ceartă nu avea nevoie. Deși fizic erau foarte diferite, soția lui îi amintea uneori de María. Avea aceleași impulsuri viscerale, aceeași privire superioară, același orgoliu. Ba chiar, câteodată, credea că descoperă în gesturile soției o atitudine, o expresie, un zâmbet care îi aparțineau Maríei. Poate de aceea se înfuria pe ea mai mult decât era cazul și sfârșea prin a o lovi.

Și-a privit degetele. Îl durea mâna și îi părea rău că își lovise soția în dimineața aceea. O lăsase căzută pe jos în baie, cu buza spartă. Știa că întrecuse măsura, dar cel mai rău era că fiul lor văzuse totul. Și-a reproșat că n-a încuiat camera, dar nu mai era nimic de făcut. S-a gândit că va trebui să cumpere niște dulciuri la întoarcerea acasă și poate să-i trimită de la birou un buchet de flori soției lui cu scuze.

Dar o va face mai târziu. Acum trebuia să se concentreze pe întâlnirea cu deputatul. Nu-i plăcea că Publio îl chemase pe neașteptate la el acasă. Asta nu prevestea nimic bun. S-a aplecat spre geamul închis ca să privească linia difuză a coastei care creștea treptat, cu profilul muntelui Montjuïc și turnurile Sant Adrià ivindu-se în fundal. În buzunarul hainei a simțit, mototolit, articolul de ziar apărut în dimineața aceea care anunța moartea lui Recasens. S-a întrebat cine o fi inspectorul acela de la omucideri pe nume Marchán. Era isteț: întârziase câteva zile știrea despre asasinat și acum

anunța presa că poliția judiciară se va ocupa de investigație. Și, cu multă pricepere și diplomație, strecurase bănuiala că nu era vorba de o simplă crimă: „Anumite indicii ne fac să suspectăm că moartea colonelului Recasens ar putea să aibă legătură cu înalte instanțe politice și cu angajați din Corpurile de Siguranță ale Statului. De aceea vom cere protecția Tribunalului Suprem”. Asta avea să amâne câteva zile trecerea investigațiilor la CESID și chiar dacă va putea să evite Tribunalul Suprem, Lorenzo trebuia să fie foarte discret, ca să nu atragă atenția presei.

Toate acestea îi dădeau inspectorului alte câteva zile ca să mai lucreze la caz și în același timp se apăra de orice posibile represalii. Da, hotărât lucru, Marchán era destul de isteț. Trebuia să-l cerceteze în amănunt și să afle ce interes putea să aibă în cazul Recasens. Poate căuta doar puțină publicitate și o promovare. În cazul ăsta va fi ușor să ajungă la un acord. Dar dacă nu asta căuta, va fi mai greu să scape de el. Și-a închipuit că despre el voia Publio să-i vorbească. Curând va afla. Mașina ajunsese pe strada pe care locuia deputatul când venea la Barcelona.

Publio l-a primit într-un mic birou plin de cărți legate în piele pe rafturi de mahon. Mirosea a tutun bun și lângă două fotolii mari în stil baroc era o cutie cu havane și o mașină de tăiat trabucuri.

— Bănuiesc că ai citit ziarul din dimineața asta, a spus deputatul luând o havană și învârtind-o între degete lângă ureche. Ce știm despre acest Marchán?

Lorenzo s-a uitat la profilul tăios al lui Publio. Era plin de viață, dar pe fața lui lăsase urme tensiunea acelor zile.

— Nu prea multe. A lucrat câțiva ani cu César Alcalá. Dar nu a declarat în favoarea lui în cazul Ramoneda. Nici nu l-a vizitat vreodată la închisoare. Alcalá nu îl consideră prietenul lui, ci

mai degrabă un trădător. Mi-a confirmat chiar el când am fost să-l văd la închisoare.

Lorenzo a evitat să-i spună lui Publio că la ultima lui vizită observase o schimbare de atitudine destul de îngrijorătoare la inspector. Refuzase să-i spună despre ce vorbise cu María în ultimele săptămâni și a cerut o dovadă mai credibilă că fiica lui mai era în viață. Spunea că nu-i mai erau de ajuns biletele scrise de mână pe care i le aducea Lorenzo la fiecare cincisprezece zile, semnate de Marta. Lorenzo bănuia că în curând César Alcalá avea să facă ceva pe cont propriu. Deși era destul de important cât să-i spună lui Publio, nu i-a spus. Simțea că deputatul era pe punctul să explodeze.

Deputatul a aprins havana trăgând lung din ea în timp ce o rotea pe flacăra chibritului. A ținut o secundă fumul în gură și apoi i-a dat drumul cu o plăcere evidentă. Nu voia să-i arate lui Lorenzo că este îngrijorat. Dar era. Și încă foarte mult. Pe măsură ce se apropia data de 23 februarie, pregătirile se accelerau, dar complotiștii erau totuși dezbinați și dezorganizați. Cu chiu, cu vai reușea să-i mențină pe cei implicați în limitele planului stabilit. Armada era printre cei mai neascultători. Cerea autorizarea în scris a unui membru al Casei Regale, ceva de-a dreptul absurd, lucru pe care Publio îl lua ca pe o încercare a lui Armada de a sări din barcă. Alții, ca Tejero, compromiteau planurile cu pălăvrăgeala lor. Toată lumea știa sau intuia în ce era băgat locotenent-colonelul. Un caz aparte era Cortina. Șefului Serviciilor Secrete nu-i plăcuse deloc că unul dintre oamenii lui fusese găsit mort și mutilat pe o străduță din port. Chiar în dimineața aceea îl chemase pe Publio ca să protesteze cu amărăciune față de moartea lui Recasens. Spre ușurarea lui Publio, Cortina era nemulțumit că aflase din ziare, și nu de întâmplarea în sine.

Una peste alta, ce nu-l lăsa pe Publio să doarmă era chestiunea César Alcalá. Blestematul ăla de polițist era de ani de zile pe urmele lui și era singurul care putea să-l lege de complot, dacă acesta eșua. Asta n-ar avea importanță dacă după ziua de 23 februarie lovitura de stat avea succes. Putea să scape fără probleme de toți cei care îl încurcau. I-ar fi îndepărtat ca pe niște muște enervante, cum făcea în vremurile bune, când el și Guillermo tăiau și spânzurau după bunul lor plac în toată provincia Badajoz. Dar experiența îl învățase să fie prevăzător și trebuia să-și ia măsuri pentru cazul în care planul nu reușea. Mai întâi, trebuia să aibă în mână dosarul acela pe care îl păstra undeva polițistul. Nu știa ce conținea, nici unde se afla, nici măcar dacă exista cu adevărat… Dar simpla bănuială era de ajuns ca să se pună la adăpost. Spera că răpirea Martei avea să fie suficientă ca să-l facă pe inspector să tacă, până când cineva din închisoare îl va scăpa de problemă.

Poate, și-a spus, fusese prea moale. Vârsta îl făcuse să se relaxeze și să devină încrezător. Sperase că Lorenzo o putea convinge pe María să-l tragă de limbă pe Alcalá. Dar nu fusese așa. Nici Ramoneda nu-și ținuse cuvântul, de vreme ce César încă trăia… Și rămânea chestiunea Martei, un capriciu prea periculos pe care și-l permisese prea mult timp, cu riscul de a deveni propriul lui mormânt. Toate acestea trebuiau să se termine. Trebuia să-și șteargă urmele și să distrugă toate punțile care îi legau pe oamenii aceia de el. Și avea s-o facă rapid și cu cap, înainte să fie prea târziu.

— Ce-mi spui despre fosta ta soție? Ai promis că o să obțină informațiile pe care le ascunde César Alcalá, dar n-a fost așa. Mai mult, cred că acum cercetează moartea Isabelei Mola. Cineva de la Colegiul avocaților mi-a spus că și-a băgat nasul în raport. Timpul i-a dat până la urmă dreptate lui

Ramoneda. Cu María trebuie să adopți măsuri hotărâte, ca acelea folosite cu Recasens.

Lorenzo știa că Publio avea dreptate. María era o problemă și amenințările nu o vor opri. Crezuse că prezența lui Ramoneda o va intimida și că va deveni mai flexibilă, determinând-o să depindă de el. Dar nu fusese așa. Poate trebuia să-și asume moartea ei ca pe ceva inevitabil și necesar, cum făcuse cu Recasens, dar nu reușea să se împace cu gândul ăsta. De ce se încăpățâna s-o protejeze? Nu era altfel decât celelalte femei pe care le cunoștea, nu era specială; era doar o ficțiune a lui. Și nu folosea la nimic să se amăgească cu posibilitatea inexistentă de a o seduce sau de a o transforma într-o marionetă cu care să se joace. A încercat totuși să-l convingă pe Publio.

— Nu sunt sigur că uciderea lui Recasens a fost o idee bună. A pus poliția în alertă. Dacă moare și María, problemele se vor înmulți. Este o avocată renumită și Marchán, inspectorul care cercetează moartea lui Recasens, a făcut deja legătura între ea și crimă.

Publio s-ar fi așteptat la orice reacție, surpriză, înțelegere, o anumită neliniște, dar nu la acel grețos act de compasiune deghizată în oportunitate.

— Ceea ce mă deranjează cu adevărat, Lorenzo, este că încerci să mă manipulezi și că mă consideri un prost… Trebuie să scapi de ea. Și o vei face tu personal. A fost ideea ta s-o amesteci în asta. Prin urmare, tu trebuie să rezolvi problema.

Lorenzo a înghițit în sec. S-o omoare pe María… El nu omorâse niciodată pe nimeni. Nu putea s-o facă. Publio nu s-a clintit. Și-a fixat privirea acră pe vârful havanei și a scuturat scrumul pe jos.

— Ești sigur că nu vrei s-o faci? Nu ai de ce să te implici. Spune-mi adresa și mă voi ocupa eu de tot. Tu vei putea să te întorci în adăpostul tău fără să te deranjeze nimeni. Dar te asigur că Ramoneda

n-o să aibă nicio milă. Are o fixație pentru femeia aia. Și voi considera refuzul tău ca pe o trădare. Dacă nu poți să faci asta, la ce-mi folosești?

Frica îi convinge repede pe cei care se îndoiesc. Iar Lorenzo habar n-avea pentru ce tocmai se condamnase în fața lui Publio. A știut în acel moment, din zâmbetul obosit al lui Publio care a lăsat să-i scape fumul gros al havanei printre dinți. Tocmai se condamnase, în mod stupid, fără sens, pentru o femeie pe care nu o iubea și care nu-l iubea.

S-a gândit atunci la soția lui căzută în baie, cu gura zdrobită, și la băiețelul lui plângând la picioarele ei. A simțit că îi ardea pumnul cu care o lovise și a simțit rușinea de a fi ridicol, laș, imbecil. Era un neica-nimeni, un strălucit student la drept care ajunsese să bată femeile și să-i șteargă la fund de rahat pe cei puternici. Era terminat. Chiar dacă ar fi reușit acea delirantă lovitură de stat, chiar dacă ar fi împușcat-o pe María și ar fi scos prin bătaie de la César Alcalá informațiile despre Publio, deputatul nu va mai avea încredere în el. Orice ar fi făcut, tocmai își semnase sentința. Și o știa.

— Ei bine, ce-ai de gând să faci? a întrebat Publio, pe același ton cu care ar fi întrebat dacă la sfârșitul săptămânii avea de gând să meargă la pescuit.

Lorenzo și-a trecut limba peste buzele uscate. A dat din cap supus și a adoptat o poziție studiat servilă.

— Ai dreptate. Eu am provocat problema. Și eu o voi rezolva. Mă voi ocupa de María.

S-a străduit să pară convingător. Dorea să îi fie iertat momentul de îndoială. Publio a părut să fie mulțumit.

— Toți suntem nervoși zilele astea, Lorenzo. Dar este important să rămânem împreună, să strângem rândurile… Foarte bine, ocupă-te tu. Când se va rezolva, anunță-mă.

Lorenzo a încuviințat, despărțindu-se în grabă. Publio l-a văzut îndreptându-se spre mașină. În clipa aceea a intrat în birou Ramoneda, care ascultase de cealaltă parte a peretelui.

— Doar n-ai crezut cu adevărat că se gândește s-o omoare pe María. Bărbatul ăla e slab.

Publio a rămas lângă fereastra care dădea în stradă în timp ce Fordul Granada al lui Lorenzo se îndepărta. Îl înfuria faptul că nu controla tot ce urma să se întâmple. Dar nu putea decât să aștepte.

— Urmărește-l discret, dar să nu faci nimic până nu-ți spun eu… Cât despre Alcalá… când se va face?

Ramoneda a zâmbit. Era încântat. Până la urmă, și-a spus, lucrurile se vor face în felul lui. Era cea mai bună treabă din lume. Îl plăteau să facă ce i se potrivea cel mai bine. Să ucidă.

— Peste două nopți, la schimbarea turei gardienilor.

Publio a încuviințat. Totul era deja hotărât. De voie, de nevoie, nimeni nu va putea opri întâmplările din următoarele ore. Mai rămânea Marta Alcalá… Să închidă acel capitol nu va fi atât de ușor. Are să fie dureros pentru el, o mare pierdere… Dar nu exista altă soluție.

•

După doar două ore, Lorenzo își lăsa gândurile să rătăcească întrebându-se cum de era posibil ca dintr-odată toată viața să i se complice într-atât. Își rezemă capul de un perete în stil venețian. Pictura strălucitoare îi scotea în evidență trăsăturile, dându-i un aer de bust hieratic. Lumina din port intra pe ferestrele mari, prin perdelele strânse și se reflecta pe fețele de masă de un alb imaculat care acopereau mesele. Fiecare dintre ele era împodobită cu mici buchețele de flori în glastre de cristal. Ar fi fost un loc bun pentru o întâlnire romantică. Lorenzo a schițat un zâmbet trist la acest gând atât de îndepărtat de realitate. A dat din cap. Imediat zâmbetul i-a fost șters de un gest de

repulsie ascunsă. În fața lui, la masa mică și incomodă pe care abia încăpeau două cești de cafea și o scrumieră, María fuma cu o lentoare exasperantă, privind înserarea peste catargele velierelor ancorate în portul sportiv.

Era frumoasă. Îmbrăcată într-o fustă neagră care-i lăsa la vedere picioarele lungi și bine formate, cu genunchii într-o parte, cu pantoful din piciorul drept ușor peste cel stâng, ca o femeie din înalta societate – o postură prea studiată și artificială ca să fie comodă. Sub sacoul asortat cu fusta se vedea gulerul cămășii de mătase albă, cu nasturii de la gât descheiați. Un ușor luciu al pielii îi evidenția decolteul, iar pieptul se ridica și cobora în ritmul respirației încordate și stăpânite. Chiar și în acele împrejurări lui Lorenzo i s-a părut frumoasă și atrăgătoare. Era ciudat, și-a spus, cum sfârșești prin a te obișnui cu frumusețea. Și totuși era imposibil să pună stăpânire pe ea. Să pretindă contrariul era pură vanitate. Ar fi vrut să o atingă, dar a bănuit că ea l-ar respinge. S-a silit s-o privească sperând să încline măcar un pic capul și să catadicsească să-i spună ceva, dar nu primea decât dispreț și neîncredere.

— N-ai de gând să spui nimic?

María a închis o secundă ochii. Era mai mult furioasă decât mâhnită; ochii întredeschiși erau ca niște fante prin care se strecura o răutate concentrată.

— Ce aștepți să spun? a zis cu un glas încărcat de dezgust. Că ești o ființă demnă de dispreț? Asta o știi deja.

Lorenzo a simțit că roșește și asta l-a iritat. Nu suporta senzația aceea perpetuă de slăbiciune pe care i-o provoca María. A renunțat la orice ipocrizie și i-a mărturisit fără ocolișuri că lucra pentru Publio. Punct cu punct, a confirmat tot ce-i spusese Alcalá: o folosise ca să scoată informații de la inspector și să le transmită după aceea deputatului.

— Da, lucrez pentru Publio. Toți lucrăm pentru el, vrând-nevrând. Și César, și tu, chiar dacă nu crezi. Suntem marionete pe care el le mânuiește după bunul lui plac.

Nu era orgoliu, nici rușine în atitudinea lui. Doar resemnare. Ca și cum totul ar fi fost inevitabil.

A încercat să se explice, dar motivele lui nu erau suficient de convingătoare. Era reacția unui om vinovat. Se simțea judecat de tăcerea fără drept de apel a Maríei, care nu fusese deloc emoționată de accesul lui brusc de sinceritate. Lumea în care se mișca Lorenzo, cu intrigile, trădările și minciunile ei îi era complet străină.

Ea niciodată nu făcuse parte din lumea lui. Când erau căsătoriți și el venea acasă frânt după o zi lungă de lucru, aștepta ca ea să-l înțeleagă, merita liniște și atenție, nu să se vadă cufundat în discuții absurde pentru mici probleme domestice. Aștepta să fie binevoitoare, să admire ceea ce făcea el și să transforme tot ce făcea el în propria ei lume. Cu toate acestea, María i-a arătat clar de la început că nu era dispusă să-și sacrifice cariera și nici personalitatea, în multe privințe mult mai remarcabilă decât a lui Lorenzo. Vanitatea și aroganța cu care îl înfrunta l-au scos mereu din sărite. N-o putea face să dea înapoi. Nici măcar prin bătăi.

Minutele treceau cu greu. Mirosul mării, al florilor din glastre și al țigării Maríei se împleteau într-o plasă asfixiantă peste ei. Sunetul tacâmurilor celorlalți clienți îi era insuportabil. Lorenzo ar fi preferat ca ea să țipe, să-l insulte. Orice, mai puțin acea tăcere tulbure. Voia să spună ceva, când María a întors încet capul spre el. S-a uitat la el cum te uiți la un gândac pe perete.

— De ce m-ai băgat în toate astea?

Era o întrebare neașteptată, dar într-un anumit fel logică. Ar fi fost ușor să spună că nu fusese decât o coincidență. Dar coincidențele nu existau.

— De ce? a repetat cu voce tare Lorenzo, ca și cum n-ar fi înțeles întrebarea sau răspunsul i s-ar fi părut prea evident ca să se mai deranjeze să-l dea.

A înălțat privirea dincolo de terasa pe care se aflau. Seara se îmbrăca în culori cenușii și roșietice. În depărtare se vedeau velierele din portul sportiv al Barcelonei. Se legănau, unele legate de altele, erau ca niște cai neliniștiți. Și-a amintit de copilărie. El crescuse în apropiere, în Barceloneta, și în secret mereu visase să aibă una din ambarcațiunile acelea de recreere ale căror punți obișnuia să le spele în genunchi în lunile de amarare, ca să câștige câteva pesete. A fost un timp în care a ajuns să creadă că și el merita să fie unul dintre acei bogați proprietari care navigau la Ibiza, Cannes sau Córcega însoțiți de femei superbe, cu soarele mereu de partea lor. Asta era cheia care deschidea toate ușile. O recunoștea pentru prima oară fără înconjur. Banii, puterea, să ieși din mocirlă și să te bați pe burtă cu cei mari. Ăsta, și nu altul, fusese singurul lui scop în viață. Și acest scop justifica toate mijloacele.

Dar deodată nimic nu mai avea sens. Oameni mureau și ucideau în jurul său, se trădau, se mințeau, dar nimeni nu ieșea învingător. Nimeni. Nici măcar deputatul Publio. Văzuse îndoiala în ochii lui cu câteva ore mai înainte, teama că totul va ieși rău… Chiar dacă lovitura va reuși, ar putea să se odihnească? Nu. Publio era un bătrân căruia nu-i mai rămâneau mulți ani ca să se bucure de victorie și își va epuiza ultimele puteri luptând împotriva unor dușmani care nici măcar nu mai existau. Așa era viața oamenilor care hotărau cu orice preț să țină în mâini ceva atât de alunecos ca puterea.

— Ce așteptai de la mine, Lorenzo? O pedeapsă? O răzbunare? Ce?

— Erai acolo la momentul potrivit. Resentimentele mele față de tine au făcut restul. Era momentul să te pedepsesc și să-i plătesc tatălui

tău pentru lunile pe care le-am petrecut la închisoare din cauza lui. Am găsit o modalitate de a demonstra că nu ești mai bună decât mine și că nici tatăl tău, cu excesul lui de zel patern, nu este. El voia să te apere de mine, dar de fapt de el ar trebui să te ferești.

— Ce legătură are tatăl meu cu toate astea?

Lorenzo a privit-o cu un zâmbet enigmatic. Pentru prima dată, María nu a știut să descifreze ce se afla în spatele lui.

— Știu că ai studiat dosarul morții Isabelei Mola. Dar bănuiesc că nu ți-ai dat seama că lipseau părți importante din raport.

Lorenzo și-a pus servieta pe genunchi și a scos mai multe documente. Faptul că dosarul Isabelei Mola ajunsese în mâinile lui tocmai când avea nevoie de un motiv ca să-l forțeze pe César Alcalá să vorbească i s-a părut un dar al zeilor răzbunării. Apariția numelui Bengoechea în moartea Isabelei avea să-i permită lui Lorenzo să lege destinul Maríei și al lui César după bunul lui plac, inițiind un joc de periculoase coincidențe. Păstrase partea aceea secretă din raport ca o garanție pentru viitor, o scrisoare pe care se gândea s-o folosească după cum îi convenea. Dar totul ieșise prost. Și acum, când nimic nu conta, descoperea cu un zâmbet cinic că și el fusese folosit în povestea aceea.

Lorenzo i-a spus Maríei tot ce știa despre asasinarea Isabelei Mola. Fără menajamente, brutal. S-a limitat la probe, cum îi plăcea Maríei.

Era totul scris acolo: onorariile pe care le încasa Gabriel de la Publio, adevărata lui identitate de agent secret, anii de agent infiltrat în Rusia, rapoartele despre întâlnirile dintre Isabel și ceilalți complotiști care voiau să atenteze la viața soțului ei, între 1940 și 1941, Gabriel trecând drept căpetenia tuturor. Planul de a comite atentatul contra lui Guillermo Mola și apoi de a-l zădărnici, arestându-i și ucigându-i pe toți cei implicați, inclusiv pe Isabel. Și era acolo, ca probă supremă,

scrisoarea în care Gabriel însuși raporta cum o executase pe Isabel într-o carieră de piatră abandonată din Badajoz, îndeplinind ordinele lui Publio. În scrisoare vorbea de un soldat care fusese martor întâmplător al prezenței lui Gabriel și a femeii în carieră. Gabriel recomanda „neutralizarea" lui, ca să nu existe riscul de a-și da drumul la limbă.

— Soldatul acela era Recasens. Pedro Recasens. Șeful meu de la CESID și omul care te-a angajat să-l faci să vorbească pe Alcalá. Eu n-am aflat decât mult timp după aceea că Recasens a fost cel care depusese mărturie mincinoasă împotriva tatălui lui César. Nu eu te-am băgat în asta, deși, naiv, așa am crezut. A fost ideea lui Recasens. El a crezut că trecutul comun pe care îl aveți tu și César vă va face să aveți încredere unul în altul. Singurul lucru pe care l-am făcut eu a fost să-i transmit informația lui Publio și să te pun în slujba noastră, fără ca tu și Recasens să bănuiți. Dar, de fapt, ticălosul ăla bătrân ne folosea pe toți… Asta este realitatea, María.

Amândoi au tăcut, cufundați în propriile contradicții și egoisme. Lorenzo a îndrăznit să atingă brațul Maríei. Ea l-a îndepărtat și s-a cutremurat, ca și cum deodată i s-ar fi făcut foarte frig.

— Minți… minți, a spus cu privirea pierdută, negând din cap, nevenindu-i să creadă ce auzise.

— Toate sunt resturi de adevăruri nespuse, minciuni care sună a adevăr, trecut, praf, amintiri… Și totuși știai și tu, María. În sinea ta, știai. Îmi amintesc bănuielile tale din acei ani, purtarea ciudată a tatălui tău. De ce nu vorbea niciodată despre trecut? Cum de n-ai vrut niciodată să afli de ce s-a sinucis mama ta? Ce era cu camera aceea încuiată din spatele magaziei de lemne? Și când ai acceptat cazul Alcalá, îți amintești cât v-ați certat și cum se împotrivea deciziei tale de a te ocupa de cazul ăla? Niciodată n-ai vrut să te

întrebi cu adevărat cine era tatăl tău. Te-ai mulțumit cu niște îndoieli confuze. Ai preferat să pleci de-acasă, să te faci avocată, să uiți de San Lorenzo… Acum trebuie să înfrunți toate astea.

María și-a îngropat degetele în păr. Era șocată, năucită și ruptă în mii de bucăți.

— Trebuie să ies de-aici, mă sufoc, a spus ridicându-se.

Lorenzo nu a încercat s-o oprească. Pentru prima oară se simțea legat de María, dar, în același timp, străin și dincolo de ea, ca un spectator privilegiat care asistă la prăbușirea unei clădiri pe care întotdeauna a crezut-o indestructibilă. Se simțea ca un condamnat la moarte care, după ce-și acceptă soarta, se umple de o liniște profundă.

— Trebuie să încetezi să te mai vezi cu César Alcalá și să dispari pentru totdeauna, înainte de 23 februarie, a spus adunând hârtiile pe care i le arătase Maríei.

Nu era un sfat. Era aproape un ordin.

María s-a încheiat la palton cu gesturi nervoase. Avea gura crispată de o durere intensă și bruscă.

— Și asta pentru că așa ai hotărât tu?

— Nu. Pentru că Publio mi-a ordonat să te omor, a răspuns Lorenzo.

Pe chipul lui nu era nicio emoție. Cel mult o urmă de scepticism, știind că și pentru María așa ceva suna grotesc. El nu era un asasin și ea știa.

Nu-și dădea seama dacă María se prefăcea, dar nu a arătat nicio urmă de teamă. Dacă ceea ce voia Lorenzo era s-o intimideze, nu reușise, dimpotrivă. Cuvintele lui i-au provocat doar furie.

— Să mă omori? Una e să bați femei lipsite de apărare și cu totul altceva să încerci să omori pe cineva dispus să se apere. Îmi amintesc expresia ta de groază când ți-am pus foarfecele pe boașe în ziua când am hotărât să-ți țin piept. Ai demonstrat ce ești, un laș. Ca toți cei de teapa ta. Loviți, manipulați și amenințați cât timp vă simțiți puternici. Forța voastră este slăbiciunea femeii pe

care o călcați în picioare. Dar dacă femeia aceea își arată colții, fugiți ca șobolanii. Să mă omori, zici? Dumnezeu știe că eu ar trebui să te împușc chiar aici, nemernicule. Așa că păstrează-ți sfaturile. Știu foarte bine ce trebuie să fac… Și, crede-mă, nu vă va plăcea nici ție, nici prietenilor tăi.

Lorenzo a înghițit în sec. Se simțea tot mai mic și mai ridicol. Doar se străduia să depășească acea senzație și să reacționeze cu tărie.

— Publio vrea să te omor. Dacă n-o fac eu, îl va trimite pe Ramoneda s-o facă. Deși mai întâi va pune să fiu omorât eu. Cred că ar trebui să pleci departe. Caută-ți iubita și uită de toate astea. Poate ai o șansă.

Dar María nu-l mai asculta. A ieșit din restaurant trântind ușa. Mersul îi era energic și sigur. Dar tremura din tot corpul.

Capitolul 24

Cartierul Gotic din Barcelona. În zorii acelei zile

María a traversat plaja pustie de la Sant Felip Neri, lăsând în dreapta biserica și afundându-se pe străduțele care dădeau în cartierul evreiesc. Sunetul tocurilor ei răsuna în bolțile îngălbenite de umezeală. Erau pași nesiguri, ca ai unui copil care învață să meargă. Cu chipul ascuns în gulerul paltonului, era încă o umbră din peisaj care se ascundea de lumină. S-a întâlnit cu un bețiv care urina rezemat de perete. Bețivul abia dacă a deschis puțin ochii văzând că trecea fantoma aceea cu pas șovăitor. María a ridicat sticla de gin. Nici măcar nu era încă destul de beată ca să se lase să cadă lângă necunoscutul acela, deși bea fără oprire de când îl lăsase pe Lorenzo la restaurant.

De ani de zile nu se mai îmbătase, din perioada studenției, când bețiile făceau parte din ritualul oricui frecventa cercul de prieteni de la pensiunea Comtal. Atunci băutura îi producea Maríei niște frisoane pe care abia le ascundea. Dar acum nici măcar greață nu simțea. Voia să uite de tot, dar ce era, ce știa se afla tot acolo, în capul ei, imun la gin. Voia ca vocea aceea s-o lase, să nu-i mai vorbească, să-i iasă din creier. Totul era fantasmagoric: amintirea mormântului înghețat al mamei sale. Pământul negru. Mormântul acela nu trebuia să fie al mamei, ci al tatălui ei. Cimitirul acela dintr-un sat din Pirinei. Nu înțelegea de ce. Fierarul era un străin, nu făcea parte din familie. Făcea spade, cuțite și katane pentru familia Mola, dar nu era nimeni, nu era nimic. Un asasin. Nu avea dreptul să îi ducă mamei ei flori în fiecare zi, să se bucure de compania ei.

María s-a clătinat când a ajuns la o poartă mare din lemn umed. A scos hârtia din buzunar și a verificat, fără să fie nevoie, numărul străzii. Știa perfect ce era locul acela, dar pentru prima oară după mult timp se simțea nesigură, incapabilă să apuce clanța metalică și să împingă cu umărul poarta întredeschisă. A înălțat privirea. Deasupra ei se vedeau numai o fâșie de cer și zeci de jardiniere din plastic atârnând de balustradele balcoanelor. Nu și-a putut stăpâni un fior. Locul acela era perfect în cenușiul și decăderea lui. Locul ei perfect. Pensiunea Comtal.

În cele din urmă a împins poarta fără să bată și a străbătut curtea mică pavată. Totul era la fel ca în anii studenției, când era interzis să aducă băieți în camere și ea îl strecura pe Lorenzo prin spate, păcălind-o pe mereu atenta administratoare: aceleași dale sparte într-un colț, ghivecele cu flori uscate, puțul de piatră. S-a apropiat de gura acestuia și s-a aplecat cu grijă. Mereu i-a fost frică de înălțimi și de adâncuri. Fundul puțului nu se vedea. Era ca o gaură neagră care o atrăgea ca un magnet. A făcut un efort și a reușit să se îndepărteze de ochiul acela orb din care se auzeau strigăte și vaiete, ca și cum ar fi fost anticamera infernului.

A urcat una câte una treptele de ceramică ale scării ce ducea la acoperișul ultimului etaj. Ușa locuinței era larg deschisă. Dinăuntru venea miros de cafea proaspătă și se auzea o melodie la pick-up. A recunoscut-o imediat și a zâmbit în sinea ei. A intrat. Cu spatele la ea, cu mâinile sprijinite pe pick-up, stătea o femeie care părea că mai degrabă privește muzica decât o ascultă.

— E *Für Elise*, dacă nu mă înșel.

Femeia nu a reacționat imediat. Fără să se întoarcă încă, a încuviințat din cap.

— Beethoven a compus-o pentru o fetiță virtuoasă care se plângea de cât de greu era să-i cânte compozițiile. Te face să te gândești la orele

interminabile pe care le-a petrecut cântând la pian, alături de maestru; douăzeci de degete pentru o melodie simplă și frumoasă, creată și gândită pentru o fetiță.

Femeia s-a întors încet, de parcă astfel și-ar fi luat timp ca să se gândească la ce să facă și ce să spună la vederea Maríei.

Amândouă au rămas față în față, în timp ce melodia repetitivă și hipnotică a lui Beethoven le legăna.

— Bună, María. Nu credeam că o să te mai văd. Deși trebuia să-mi închipui că știi unde mă ascund.

María a încuviințat. Ar fi vrut să o îmbrățișeze pe Greta. Dar n-a făcut-o.

— Nu aveam de gând să vin. Dar într-un fel pașii m-au adus până aici.

Greta s-a uitat cu durere la sticla pe jumătate goală pe care María o ținea de gât fără putere, gata să cadă. Era beată, dar dincolo de beție ghicea o disperare totală. Abia trecuseră câteva săptămâni de când hotărâseră să se despartă, dar îi venea greu s-o recunoască pe cea cu care împărțise ultimii cinci ani din viață. A căutat-o cu înverșunare sub pliurile de piele descărnată și cenușie, dar nu a găsit-o. María, María ei încetase să mai existe. Și părea că nu a supraviețuit decât grămada aceea de carne înnebunită, un monument de rătăcire care o privea cu ochi de anahoret. Preț de o clipă i-a fost teamă.

— Văd că ai tras un chef pe cinste.

María a râs zgomotos. Acum îi atârna buza de jos și privea cruciș.

— Am putea spune că da. Azi a fost o zi extrem de „amuzantă”.

Greta a cântărit cu atenție cuvintele ei.

— De ce nu lași sticla și nu te așezi pe canapea înainte să cazi lată? a spus apropiindu-se.

María s-a smucit cu o furie oarbă, împingând-o pe Greta.

— Știai că tatăl meu e un asasin de femei? Poți să crezi? Porcul, ipocritul. N-a vrut niciodată să mă mărit cu Lorenzo fiindcă zicea că vede răutatea în ochii lui! Și avea dreptate, doar că ceea ce vedea în Lorenzo era propria lui reflectare, se vedea pe el însuși.

— De ce spui lucrurile astea despre tatăl tău? Nu înțeleg…

María s-a apropiat clătindu-se de pick-up și a ridicat acul, care a scos un scârțâit de cretă atingând discul.

— Înțelegi perfect, Greta. De câte ori n-am vorbit despre felul ciudat în care s-a purtat tata de când a aflat că îl voi apăra pe César Alcalá? Îți amintești că o dată m-ai întrebat de ce s-a sinucis mama? Eu ți-am spus că nu știu, că nu vreau să știu. Te-am mințit. Știam, știam că a fost din cauza a ceva ce i-a făcut tata. Ceva îngrozitor ce n-am vrut niciodată să aflu. Acum știu. Cufărul ăla blestemat pe care îl ascunde în magazia de lemne. Atâtea tăceri și mistere…

María a căutat un loc de care să se agațe, un refugiu, dar nu a găsit nimic. A rămas un moment suspendată în aer, plutind parcă. Apoi a simțit că lumea se învârte foarte repede și totul a devenit neclar. Abia dacă a simțit mâinile Gretei care i-au venit în ajutor exact înainte să se lovească cu capul de marginea unei mese.

— Ar fi mai bine să te bag în pat.

María vedea tavanul crăpat al camerei și în prim-plan fața Gretei, cam în ceață, dar familiară și protectoare. Îi auzea vocea ca și cum ar fi fost scufundată într-o piscină.

— O uitasem… Uitasem chipul mamei mele. Credeam că era slabă, lașă, pentru că și-a luat viața…

— Vom vorbi despre asta dimineață. Acum trebuie să te ridici de jos.

María s-a lăsat târâtă până la pat. Dintr-odată o profundă tristețe a pus stăpânire pe ea, ceva ce se

spărgea de o mie de ori pe dinăuntru, un cristal care se făcea țăndări și ale cărui cioburi se înfigeau în ea. A îmbrățișat-o pe Greta cu o iubire încărcată de durere.

— Or să mă omoare, or să mă omoare pentru ce a făcut tata acum patruzeci de ani.

Greta și-a pus mâna rece pe fruntea Maríei, încercând s-o liniștească.

— N-o să te omoare nimeni. Asta-i ascunzătoarea noastră, îți amintești? Tu mi-ai arătat-o. Nimeni altcineva nu o cunoaște. Ești în siguranță. Și acum dormi puțin. Am să rămân aici cu tine.

•

María s-a trezit înghețată. Dimineața era friguroasă, cu un cer fără nori, câteva fâșii de lumină abia pătrundeau în cameră. Lângă ea, Greta dormea lipită de perete. Patul era prea îngust pentru amândouă și Greta se strânsese cât putuse ca să n-o deranjeze. María a privit-o cu duioșie. Nu se gândise să vină la ea. Nu era drept să facă asta tocmai acum. Dar se bucura că venise. Ea era singura persoană în care putea să aibă încredere. Singura care nu-i ceruse niciodată nimic, nici nu așteptase nimic, decât să fie iubită. O iubea? I-a dat cu blândețe la o parte părul răvășit de pe fruntea încruntată. Probabil avea un coșmar, fiindcă murmura cu dinții încleștați. Da, în acel moment o iubea intens. Și-a apropiat buzele și a sărutat-o blând. Încet, Greta a deschis ochii, a clipit de câteva ori și s-a uitat la ea surprinsă. Apoi, și-a amintit seara anterioară.

— Deci ești tot aici.

— Dacă vrei, pot să plec. Nu trebuia să vin, eram într-o stare lamentabilă, dar aveam nevoie să fiu cu tine.

— Aseară ai spus niște lucruri îngrozitoare. Erai furioasă.

— Erau adevărate toate. Tot ce ți-am spus e adevărat.

Ca un torent dezordonat care împinge în josul muntelui tot ce-i apare în cale, María i-a povestit tot ce aflase în ultimele ore. I-a vorbit despre teama de a fi asasinată de Publio, i-a vorbit de remușcările față de César Alcalá și de groaznicul adevăr pe care îl ascundea tatăl ei. Vorbea și vorbea, fără să se poată elibera, și a izbucnit într-un plâns sacadat care i-a schimonosit fața.

— Toată viața am vrut să fiu onestă. Am crezut că dacă mă înarmez cu principii, dacă mă străduiesc și dau un sens faptelor mele, voi reuși să duc o viață bună. Dar tot ce se află la temelia existenței mele e fals. E ca și cum ai descoperi că tu însăți ești o minciună. Am dat greș și nici măcar nu știu cine sunt, nici cine am vrut să fiu. Mă simt pierdută, confuză, rănită. Și nu am răspunsuri.

Greta a lăsat-o să plângă și să se descarce fără să intervină. Rezemată de căpătâiul patului, se limita să asculte toate acele cuvinte de durere și acele lacrimi care o răneau și pe ea. A aprins o țigară și i-a dat-o Maríei. Aceasta a refuzat-o. O durea capul îngrozitor.

— N-ai fost la neurolog, nu-i așa?

María s-a șters pe față cu cearșaful. Se simțea ceva mai ușurată. Umerii goi îi cădeau în față, cum stătea cu picioarele încrucișate între cearșafurile răvășite, în fața Gretei. A spus că era din cauza ginului. Cum putuse să bea o jumătate de sticlă fără apă? Mahmureala o să-i treacă cu o aspirină și o cafea tare. Totuși, cunoștea destul de bine înțepătura aceea din spatele urechii, în partea dreaptă, ca să știe că durerea de cap și amețeala erau ceva mai serios. Cu câteva săptămâni în urmă se hotărâse să meargă în sfârșit la spital să-și facă o serie de analize. Încă nu avea rezultatele și nesiguranța aceea, nu putea să nege, o ținea cu sufletul la gură. Dar nu voia să facă prea mare caz. Avea treabă și avea nevoie de ajutorul Gretei.

— Există un polițist pe nume Marchán. A fost colegul lui César. Cred că poate să mă ajute.

— Tocmai ai spus că n-ai încredere în poliție.

— El e altfel. Cred că are o datorie față de Alcalá. Mi-a lăsat impresia asta când a venit la mine. În orice caz, nu am pe nimeni altcineva. Trebuie să te duci la el. Spune-i că sunt dispusă să mărturisesc tot ce știu despre moartea lui Recasens și despre investigația pe care o făcea împotriva deputatului. Spune-i că voi declara în fața unui judecător, dacă e nevoie.

— Și tu ce-ai să faci între timp?

María a strâns pumnii.

— Ceva ce trebuia să fi făcut de mult.

•

A băgat cheia în broască și ușa a scârțâit cum doar amintirile uitate scârțâie.

A aprins lumina. În fața ei au apărut enigmele trecutului. Ordinea era exagerată, de o răceală inumană. Puse pe rafturi erau sute de dosare cu nume, fapte și date. Cutiile de carton erau pline de fotografii și obiecte personale. Personale? Cui aparțineau? Cine erau toate acele persoane închise în dosare și statistici? Mirosea a uitare, ca și cum totul ar fi fost îmbălsămat cu biluțe de camfor. Mirosul acela o sufoca și îi strângea stomacul apăsându-i-l într-un icnet interminabil. A cercetat cu grijă toate acele lucruri, temându-se parcă să le deschidă, dar n-avea de ales. Camera era plină de obiecte, era o geografie misterioasă făcută din cutii închise, mobile acoperite cu cearșafuri și cărți prăfuite. Acolo își păstra tatăl ei, falsul erou, armamentul, medaliile, visurile din tinerețe. Acolo erau boneta lui, cizmele cu carâmb înalt, discurile cu cântece războinice pe care obișnuia să le asculte la vechiul gramofon; a găsit chiar și un cartuș fără proiectil agățat într-o gaică de pânză. María a fabulat în legătură cu destinul acelui glonț. De ce păstrase tubul? Cui îi luase viața cu el? Unui legionar? Unui maur? Unui colonel din artileria germană? Unui general italian?

A venit spre ea o amintire tulbure, o imagine din trecut. În acel fragment de amintire îl vedea pe tatăl ei vorbind cu alți bărbați; María trebuie să fi fost foarte mică ori amintirea era prea vagă, pentru că abia vedea fețele bărbaților care se aflau în jurul lui, nu le auzea vocile, dar își amintea uniformele lor militare. Tatăl ei era probabil cineva cu o anumită importanță pentru acei soldați pentru că îl priveau fascinați și ascultau ce le spunea cu veneraţia cuvenită veteranilor când împărtășesc experiențe pe care doar ei le pot înțelege. În noaptea aceea, după reuniune, când tovarășii lui de arme au plecat, María l-a găsit plângând. Ea nu a dat atenție lacrimilor, ci unei sticle goale căzute la picioarele lui și unei cutii albastre de biscuiți danezi în care păstra câteva amintiri. „De ce plângi?”, l-a întrebat. Tatăl ei a zâmbit trist. Zâmbetul acela exprima fără cuvinte o durere care se afla dincolo de niște limite concrete. „Pentru că nu-mi mai încap lacrimile înăuntru”, i-a spus, ștergându-și lacrimile și punând în poală cutia aceea cilindrică de metal.

Privirea Maríei s-a oprit pe cufărul de dimensiuni mici, cât o valiză de călătorie veche, cu curele din piele și ținte aurite în colțuri. Înăuntru era căptușit. Pânza mov a căptușelii își pierduse luciul dar era încă frumoasă. A căutat cu înverșunare cutia aceea de biscuiți din amintirea ei. Trebuia să fie undeva. A găsit-o îngropată sub un strat gros de praf. A deschis-o fără să stea pe gânduri, convinsă că acolo se păstrau încă lacrimile îmbălsămate ale tatălui ei. Nu era nimic extraordinar. Două pene de scris, un caiet cu filele întărite și o fotografie mică, îngălbenită și prinsă cu grijă pe laturi.

A privit mai întâi fotografia. Era un portret de comuniune al unui băiețaș îmbrăcat în marinar. Trebuie să fi avut doar vreo zece sau doisprezece ani. Avea o expresie gânditoare. Dar ochii lui erau neliniștitori. Prea mari pentru fața lui, prea intenși

pentru vârsta lui. În mână ținea un soi de toiag pe care își lăsa greutatea corpului, ca un mic tiran. María a cercetat cu aviditate acel obiect. Era un fel de sabie cu ornamente orientale. În spatele copilului stătea un bărbat tânăr îmbrăcat în uniforma diviziilor motorizate germane. Ținea cu hotărâre mâna pe umărul drept al micuțului. Arăta distant, nu părea un tânăr soldat întors de pe front.

María s-a scuturat de parcă un curent i-ar fi străbătut creierul.

— Asta-i o nebunie, a spus, lăsându-se să cadă lângă perete, abătută.

A luat apoi caietul și l-a răsfoit. Scrisul ordonat era al Isabelei. Era unul dintre jurnalele ei. A început să-l citească.

Paginile erau pline de cuvinte dulci, de sentimente care se revărsau din cerneala cu care erau scrise. Cuvinte de iubire, dorințe care ar fi copleșit inima oricui ar fi fost destinatarul lor. Iar destinatarul nu era altul decât Gabriel. María și-a închipuit cu tristețe zbuciumul acelei femei, încercările disperate de a-l face pe iubitul ei să înțeleagă enormitatea a ceea ce simțea pentru el; fericită, profund dăruită luminii unei lămpi cu gaz, scrierii acelui caiet, ca și cum ar fi tatuat fiecare cuvânt pe pielea iubitului. María s-a întrebat dacă vreodată femeia a ajuns să-i spună lucrurile acelea lui Gabriel sau tatăl ei a intrat în posesia caietului după ce-a ucis-o. Pentru un moment s-a agățat de ideea că poate tatăl ei nu a știut ce simțea ea cu adevărat decât după moartea ei. Dacă ar fi știut înainte, se gândea, nu ar fi omorât-o. Nimeni n-ar fi capabil de o asemenea trădare. Dar apoi își dădu seama. Era imposibil ca Isabel să nu-și fi arătat dragostea pe care o exprima în filele acelea învechite. Chiar dacă ar fi vrut să se ascundă, pentru copii și de teama soțului, pasiunea aceea n-ar fi putut rămâne tăinuită. Trebuie să fi existat un schimb de priviri secrete, de îmbujorări, de

jumătăți de zâmbet, de tăceri grăitoare, de atingeri întâmplătoare, dorite și căutate.

— Așadar ai aflat…

María s-a întors speriată, cu jurnalul Isabelei în mână. În pragul magaziei stătea tatăl ei. Nu-l auzise apropiindu-se.

Nu părea surprins, nici deranjat. Dimpotrivă. Gabriel s-a rezemat de tocul ușii, cu privirea la lucrurile din cameră. Părea ușurat, eliberat în sfârșit de o povară pe care o purtase prea mulți ani.

— E adevărat… Tot ce mi-a spus Lorenzo despre tine e adevărat. Tu… Ești un asasin, un mincinos, un trădător… Toți acești ani de minciuni. De ce?

Îi scuipa cuvintele, îl lovea cu ele. A făcut un pas înainte. A luat în mâini chipul tatălui ei și l-a silit s-o privească, s-o înfrunte. Atunci, Gabriel a bâiguit ceva de neînțeles, ca plânsetul unui animal, din sfâșierea lui. Limba căuta spațiul dintre dinți și cerul gurii ca să articuleze un sunet logic, dar degeaba. A izbucnit în plâns, evitând privirea fiicei lui.

María i-a dat drumul. Îi venea să-l mângâie pe părul rar. Dar și-a reținut orice gest de tandrețe. A luat caietul și l-a pus în poala lui Gabriel, care și-a retras mâinile, crispat.

— Cum ai putut să-i faci așa ceva acelei femei?

Gabriel nu era în stare să vorbească. Venele de pe gât i s-au încordat. Deodată a încetat să plângă și să geamă. Și-a umplut pieptul cu aer și i-a dat drumul într-o frază foarte lentă:

— Mi-am avut și eu pedeapsa. O iubeam pe mama ta… A descoperit jurnalul Isabelei. Și s-a sinucis din cauza asta. Mă ura. A murit urându-mă.

María și-a privit tatăl surprinsă. Era ciudat că Gabriel avea remușcări doar pentru moartea aceea și nu pentru multe altele pe care, direct sau indirect, le cauzase de-a lungul vieții lui.

— Și crezi că pedeapsa asta e suficientă? Și ce spui de mine? Eu nu te-am iubit? Ai încercat să-mi

păstrezi dragostea tăcând și ai reușit să mă îndepărtezi de tine încet-încet. Care e diferența?

— M-ai fi urât. Nu poți să înțelegi cum erau vremurile acelea, lucrurile care se petreceau, cum eram toți atunci. Iubirea, loialitatea, sentimentele nu însemnau nimic. Eram în război, un război pe care nu puteam să-l pierdem. Iar eu eram soldat. Mă foloseam de alții și alții se foloseau de mine. Atunci credeam că făceam ceea ce trebuia. Mama ta n-ar fi înțeles. Dar toate astea sunt istorie. Trecutul nu-i interesează pe cei care trăiesc în prezent. De aceea am îngropat viața aceea. Nu voiam să mă judeci.

Să judece, să se folosească de ceilalți. Nu făcuse și ea asta toată viața? Pe câți îi judecase înainte de a-i acuza sau de a-i apăra? La urma urmei, poate Lorenzo avea dreptate. Ea, avocata fără pată, își permisese să absolve vini de la înălțimea ei morală, fără să-i pese de cauze, fără să o preocupe consecințele. O muncă rece, profesională, științifică. În asta se transformase practica ei ca avocată. Și nici nu avea probleme să-i folosească pe ceilalți. Putea s-o întrebe pe Greta. Cum se simțea când ea era mereu cea care oferea, când ea, María, avea nevoie de sex, de siguranță sau, pur și simplu, de un umăr pe care să plângă, cum făcuse chiar în noaptea aceea? Oare nu se folosise de relația ei cu Lorenzo ca să-și justifice viața ei de victimă? În ceea ce-l privea pe tatăl ei, bărbatul acela bolnav de cancer, pe care îl avea în fața ei, nu se folosea de ura pe care o simțea pentru el ca să fugă de propriile ei responsabilități ca fiică? Ce ura la el…? ceea ce făcuse? crimele acelea? viața dublă? sau simplul fapt de a se fi simțit trădată? Nu era mai bună decât el. Nu era. Știa că César Alcalá comisese un delict fiindcă voia să-și găsească fiica, știa că Ramoneda era un psihopat fără suflet, dar de niciunul dintre aceste lucruri nu-i păsase. A vrut să-l condamne pe inspector pentru că așa căpăta notorietate, prestigiu. Și și-a redus

conștiința la tăcere spunându-și, asemenea romanilor, că „legea e dură, dar e lege”. Ipocrizie.

Și-a privit tatăl cu dispreț. Pentru că dispreț era ceea ce simțea văzându-se reflectată în el.

— N-aveai de gând să-mi spui nimic. Nici măcar știind că César Alcalá era fiul bărbatului care a plătit cu viața pentru crima ta.

— Am încercat să te fac să renunți la cazul ăsta. Am încercat în toate felurile posibile, dar nu m-ai ascultat. Cred că și dacă ți-aș fi spus adevărul atunci, și dacă ți-aș fi vorbit despre Marcelo Alcalá și despre Isabel și despre Publio și despre Recasens, despre toți, nici așa n-ai fi renunțat la încăpățânarea ta. Omenii care te-au ales să-l acuzi pe César au știut să-ți cântărească bine ambiția. Nu înțelegi? Nu a fost alegerea ta. Fernando Mola și Recasens te-au împins să accepți acel caz, ei au trimis-o la biroul tău pe soția lui Ramoneda. Știau că vei accepta și știau că, făcând asta, mă vor distruge pe mine. E un mod ciudat de a înțelege dreptatea, recunosc. Dar are sens: greșelile părinților cad asupra copiilor. Ca și vinile. Noi, María, tu și cu mine, am distrus viața acelei familii: eu l-am distrus pe Marcelo, tu l-ai distrus pe César, împiedicându-l să-și găsească fata. Dar încă mai putem schimba ceva, putem să facem ceva ca să închidem cercul. Trebuie să-l ajuți pe César s-o găsească pe Marta. Trebuie să faci asta.

María luase deja acea hotărâre cu mult înainte să se ducă acasă la tatăl ei. Chiar și așa, aerul ăla de bun samaritean al lui Gabriel a iritat-o profund.

— Îmi ceri să te ajut să te eliberezi de o vină de acum patruzeci de ani.

Gabriel a negat cu vehemență. Ceea ce-i cerea era să se ajute pe ea însăși, să nu se lase târâtă în abisul în care căzuse el.

— Fernando e fiul cel mare al Isabelei. El are mai multe motive decât oricine să mă urască. Eu i-am ucis mama și, într-un fel, din vina mea a fost ucis Recasens, cel mai bun prieten al lui. Acesta e

felul lui de a se răzbuna. M-a obligat să-ți spun adevărul, deși tu l-ai descoperit de una singură. Să mă omoare nu mai are sens, după atâta timp. Știe că am cancer și că voi muri în curând. Se mulțumește să știe că mă vei urî pentru că sunt un monstru. Dar dacă e cineva pe care Fernando îl urăște mai mult decât pe mine, e Publio. El este cel care trage toate sforile, regizorul acestei farse. Până acum era de neatins. Dar apariția lui César a schimbat totul. Polițistul are informații care l-ar distruge pe deputat. Iar Fernando le vrea. În schimb, e dispus să-i spună lui Alcalá unde se află fiica lui. Asta e înțelegerea pe care trebuie s-o faci cu César. Și trebuie s-o faci repede.

— De unde știe el unde e Marta?

— Nu știu. Dar îl cred. Și știu că-și va ține cuvântul.

María a rămas tăcută. A dat încet ocol camerei aceleia sufocante și plină de igrasie.

— Și eu trebuie să am încredere în tine?

— Eu nu mai sunt important în povestea asta. Și sunt obosit. Foarte obosit.

Când María a plecat, singurătatea lui Gabriel s-a făcut mai simțită ca niciodată. A căutat ceva în vechiul lui cufăr și a urcat în casă. S-a dus în baie și s-a așezat în fața oglinzii. Și-a încordat privirea. Chipul din oglindă i-a întors un zâmbet ușor răutăcios. Nu mai simțea repulsie când se privea. Era ca și cum ar fi salutat un vechi prieten, dezagreabil, diform, dar familiar. Pielea i se lăsa sub ochii fără viață. Doar niște enorme pupile întunecate reușiseră să supraviețuiască deziluziilor.

A lăsat mașina de ras să alunece încet pe obrajii supți, acoperiți de o barbă rară. Când a terminat, a început să se îmbrace. Să-și pună un costum și cravată după atâta timp a fost un adevărat chin. Bumbacul cămășii îi apăsa pielea ca o cămașă de zale, a trebuit să strângă din dinți ca să-și tragă pantalonii cu dungă și să-și încheie șireturile de la

pantofii care îi strângeau picioarele. Trupul îi protesta față de acea strânsoare neașteptată.

Când a terminat, s-a privit obosit. Prin fereastră se vedea lumina unei zile însorite și strălucitoare. Pentru un moment, Gabriel și-a imaginat că se plimba printre oameni ca un pensionar oarecare; s-a văzut plimbându-se pe stradă pe vremea când încă nu era un monstru cu înfățișare de monstru, ci un monstru ca toți ceilalți muritori, de mână cu fiica și soția lui.

Fără alte preambuluri, a dat la o parte batista care acoperea Lugerul pe care îl scosese din cufăr. Și-a amintit cum i-l luase lui Fernando în Rusia. Războiul palpita în pistolul acela cu țeava îngustă și chiulasa unsă. Strigătele morților, focurile împușcăturilor în ceafă, mirosul sângelui atâtor necunoscuți stropindu-i degetele. Și-a băgat pistolul în gură, a țintit în sus, a închis ochii. Și a tras.

Capitolul 25

Închisoarea Modelo (Barcelona). 10 februarie 1981

— Cât e ceasul? Al meu a stat.

César Alcalá nu înțelegea obsesia pentru timp a colegului său de celulă. În realitate, toate ceasurile de-acolo stăteau, chiar dacă acele continuau să alunece pe sfera de la încheietura mâinii.

— E opt.

Romero a sărit din pat în chiloți. Ca în fiecare dimineață, primul lucru pe care l-a făcut a fost să aprindă o țigară și să privească pe fereastră, printre gratii.

— Ar trebui să te îmbraci, Alcalá.

César s-a răsucit în pat, întorcându-se cu fața la perete. A atins suprafața îngălbenită din ciment, de parcă mâna lui ar fi vrut să se asigure de consistența lucrurilor. Abia dacă dormise.

— Pentru ce? Ca să mă învârt prin celulă ca un animal în cușcă?

Romero a strivit țigara pe una dintre gratii. A zâmbit fără chef. S-a uitat la Alcalá și a ridicat din umeri. S-a aplecat și a ridicat salteaua de pe pat. De sub învelitoare se vedea mânerul strălucitor al unei macete. A apucat-o cu mâna dreaptă și s-a înfipt în mijlocul celulei cu picioarele depărtate.

— Ar fi mai bine să te scoli. Nu mi-ar plăcea să fac asta pe la spate.

— Ce se presupune c-o să faci? a întrebat alarmat César Alcalá.

Romero a zâmbit sinistru, fluturând maceta.

— Să-ți tai gâtul. Mi-au dat mulți bani ca să fac asta.

César Alcalá s-a ridicat încet fără să-și ia privirea de la macetă.

— Nu poți s-o faci. Nu tu, Romero.

— A, nu? Și de ce crezi asta?

— Suntem prieteni, a spus inspectorul cu o simplitate care ar fi făcut să roșească până și un copil.

Nu i-a venit altă idee. Erau doar ei amândoi. Romero flutura o macetă. El era fără apărare.

— Dacă nu mă înșel, cam așa ceva i-a spus Iulius Cezar lui Brutus când îl înjunghia pe la spate.

— Tu nu ești așa. Nu ești ca ceilalți.

Romero a relaxat mâna în care ținea maceta, dar nu a lăsat-o jos. Era evident că nu-i plăcea lucrul ăsta. Îl aprecia pe Alcalá. Dar inspectorul habar n-avea cum era sau cum nu era el.

— Lasă-mă să-ți spun ceva despre mine, Alcalá. Acum mulți ani, primăria a avut ideea de a instala un autobuz-bibliotecă în suburbie. Un băiat se ducea acolo pentru că era un loc în care se putea adăposti de ploaie și unde era cât de cât cald. În plus, biblioteca aia ambulantă, prost aprovizionată și încă și mai rău iluminată, era în grija unei tinere de care băiatul era îndrăgostit. Era inevitabil. La doisprezece ani, ceea ce știa el despre sex se limita la concursurile de masturbare pe care le făcea cu prietenii lui în băile unui bordel din Plaza Real. Se ascundeau în spatele geamlâcului și se masturbau văzând cum târfele își dădeau jos halatele lungi și se suiau cu cărnurile lor albe călare pe clienți. Sexul însemna picăturile de spermă dintre degete, ejaculările brutale și neașteptate ca un fulger și amestecul de teamă de a fi descoperit, de rușine și plăcere.

Dar bibliotecara era o femeie adevărată, nu o viziune îndepărtată. Se apropia atât de mult, încât băiatul putea să-i simtă pieptul pe umăr, să-i miroasă parfumul și să-i atingă părul. Nu putea să obțină de la ea decât zâmbete și vreo mângâiere prietenoasă, în schimb învăța să citească. Datorită ei descoperea puterea cuvintelor, a ideilor, a

scrisului. Băiatul descoperea cum să-și șlefuiască inteligența de supraviețuitor. Ea îl învăța să-și folosească experiența de om al străzii ca să prospere.

Într-o după-amiază, prietenii acelui băiat, atrași de minunile pe care le povestea despre bibliotecară, s-au dus la autobuz. Ea strângea cărțile. Băiatul s-a gândit că va fi mulțumită că îi aducea mai mulți cititori. Dar ei nu voiau să știe nimic despre Don Quijote, nici despre Odiseea, nici despre Atlantida. Au înconjurat-o ca niște lupi flămânzi, au luat-o de mâini și de picioare, i-au dat chiloții jos și au violat-o, unul după altul, în timp ce îl obligau pe băiat să se uite, ținându-l ca să nu poată să-i împiedice. Băiatul nu a uitat niciodată fața bibliotecarei, nici privirea ei imploratoare. Nici propria neputință. Când au terminat, au dat foc autobuzului cu femeia înăuntru. Au fost prietenii lui. El i-a dus acolo. El era vinovat. Băiatul a crescut și unul câte unul, ani întregi, i-a căutat pe cei care făcuseră asta și i-a eliminat. Dar nici când a terminat cu ultimul dintre ei nu a reușit să-și curețe conștiința.

César Alcalá izbutise să se așeze pe pat. Și-a încordat mușchii, gata să lupte pentru viața lui, a aruncat o privire rapidă către coridorul galeriei. A avut funesta certitudine că, și dacă ar striga, nu i-ar veni nimeni în ajutor.

— De ce-mi spui acum povestea asta?

Romero s-a uitat la lama groasă a macetei.

— De ce? Nu știu. Poate e felul meu de a spune că nu trebuie să ai încredere în nimeni, că nu trebuie să aștepți nimic bun de la nimeni, cu atât mai puțin de la cine zice că ți-e prieten. Sau poate că pur și simplu simt nevoia să mă descarc… Crezi că sunt un dement sângeros? Mă rog, asta cred toți. Și nu a fost ușor să-mi construiesc faima asta. Deși aș fi putut să cresc, să mă însor cu fata aia, să citesc toate cărțile din autobuz și să fiu profesor de

literatură. Nu întotdeauna putem să alegem ce vrem.

César Alcalá nu-și lua ochii de la macetă. Trebuia să riposteze, să se ridice, să lupte. Nu putea să lase să se termine totul într-un mod atât de ridicol: înjunghiat de un tip îmbrăcat doar cu niște chiloți de culoarea pielii. Își petrecuse toată viața luptând, într-un fel sau altul. Munca lui era violentă, mereu sfârșea în vreo cloacă în care trebuia să lupte ca să poată respira. Iar supraviețuirea în închisoare nu fusese deloc diferită. Poate că aici violența nu era deloc edulcorată sau bine definită. Aici totul era mult mai primitiv, mai autentic. Lupta, mai crâncenă. Supraviețuise mai multor agresiuni și încercări de asasinat, apărându-se cu dinții și cu unghiile, stând mereu încordat, atent și dispus să fie mai nemernic decât nemernicii, cel mai hotărât dintre toți. Dar acum era incapabil să reacționeze în fața lui Romero. Își obliga mușchii să se încordeze, dar era un efort inutil, corpul lui pur și simplu nu voia să se apere. Era sătul, obosit, sleit.

— Nu cred că vrei să mă omori pentru bani, a spus. Ai mai mulți decât poți să cheltui. Și nu vei ieși de aici prea curând ca să te bucuri de ei… Atunci, de ce?

Romero a ridicat din sprâncene, jumătate amuzat, jumătate nedumerit. Avea curaj inspectorul. Și avea și dreptate. Dintr-odată îl privea jenat, aproape rușinat. Ca un copil care a spus o minciună și a fost descoperit. A lăsat maceta pe pat, aproape de mâinile nehotărâte ale lui César.

— E adevărat ce spui. Ceea ce nu înțeleg ei este că aici înăuntru banii nu valorează nimic, mai ales dacă nu poți să te bucuri de ei. Eu aici o să putrezesc, chiar dacă n-o să mi se dea închisoare pe viață. Dar dacă nu te omor, voi pierde bună parte din reputația pe care mi-am câștigat-o. Și atunci viața mea nu va mai valora nimic. Știi doar cum funcționează bula asta în care ne mișcăm.

Aici aparențele sunt tot atât de importante ca oriunde altundeva. Poate chiar mai mult.

César Alcalá a răsuflat ceva mai ușurat. Se uita pe furiș la maceta care îi era la îndemână. Dar nu avea nicio intenție să pună mâna pe ea și s-o folosească împotriva lui Romero. Altădată n-ar fi stat pe gânduri, s-ar fi năpustit asupra lui. Dar omul acela nu mai exista. Închisoarea îl înmuiase. În plus, înțelegea că nici Romero nu voia să-l omoare. Dar avea nevoie de o ieșire, o propunere demnă care să-i justifice scrupulele.

— Nu e nevoie să mă omori. Și nici nu vrei. Ai fi putut să-mi tai gâtul când dormeam, la duș, oricând, și n-ai făcut-o.

— Dar sunt alții care nu vor gândi așa. Într-o zi sau alta, cineva își va atinge scopul și eu nu voi fi acolo ca să te apăr. Așa că mai bine te-ai gândi la ceva. Știi că ticălosul de Publio nu se va mulțumi doar cu tăcerea ta sau cu faptul că ești închis aici… Trebuie să scapi.

César Alcalá ar fi râs dacă soluția nu i s-ar fi părut atât de evidentă. Și atât de imposibilă.

— Nu e chiar imposibil, a spus Romero citindu-i gândurile. A luat iarăși maceta, de data asta cu o atitudine mai puțin amenințătoare. Ai încredere în avocata aceea cu care te tot vezi?

Avea încredere? Nu avea încredere în nimeni și în nimic. Dar măcar María fusese cu el în săptămânile acelea, îi insuflase speranță. Și simțea ceva pentru ea, un sentiment asemănător încrederii, da. Simțea respect pentru ea.

— În orice caz, a spus Romero, apropiind maceta de pieptul gol al lui Alcalá, va trebui să ai încredere în ea și să încrucișezi degetele. E singura soluție la care mă pot gândi. Și acum ar fi mai bine să iei perna și să-ți astupi gura. O să te doară.

•

María s-a uitat la ceasul de la mână. Era a treia oară când o făcea în mai puțin de douăzeci de

minute. Dar, oricât îl zorea ea, timpul refuza să treacă mai repede.

Învârtea linguriţa în cafeaua deja rece, cu privirea pierdută pe strada care se vedea prin fereastră. Revedea minut cu minut ce făcuse în ultimele ore şi zâmbea fără să ştie de ce. Aproape nu putea să creadă ce tocmai îi spusese neurologul. Încerca să se obişnuiască cu acel cuvânt: tumoră. Era un cuvânt urât, neplăcută la gust. Neurologul îi arătase radiografiile şi imaginile de pe scaner, dar îi venea greu să asocieze petele acela de pe lobul ei, nişte firişoare nebuloase cu înfăţişare inofensivă, cu un cuvânt atât de greu şi atât de definitiv.

— Trebuie operată urgent. Nu înţeleg cum de nu aţi mers mai devreme la un medic. Este imposibil să nu vă fi dat seama că ceva nu era în regulă.

María s-a scuzat faţă de medic, de parcă i-ar fi greşit cu ceva, deşi creierul ei, şi nu al medicului era cel care se sfărâma. Credea că e de la oboseală, de la stres. În ultima vreme era supusă atâtor presiuni… Dacă ar fi ştiut… Neurologul scrisese cu aer grav ceva în raportul său. Apoi a mâzgălit cu hotărâre un bilet şi i l-a dat.

— Trebuie să vă pregătim pentru operaţie. Vom avea nevoie de analize de sânge şi de istoricul dumneavoastră complet. Va trebui să luaţi nişte pastile în perioada preoperatorie.

María avea senzaţia că imaginea aceea pe care o vedea era o halucinaţie. Un coşmar. Dar blestemata de hârtie era acolo, pe masă. Viaţa ei se afla în mâinile acelui medic care lua decizii ca şi cum ea n-ar fi fost de faţă, cu o brutalitate aseptică. Simţea că se află înăuntrul unei bule şi că totul nu era decât un joc ciudat şi macabru. Cu două zile înainte era o femeie sănătoasă. Acum era practic fără speranţă. Dar realitatea aceasta nu ajungea deloc până la ea, rămânea la suprafaţă, suspendată.

Neurologul care urma s-o opereze o sfătuise să-şi rezolve problemele legale şi personale.

— Nu este o prevedere inutilă, a spus medicul întinzându-i mâna.

Constata doar un fapt cert. Nu-l preocupau reacțiile pacientei, ci disponibilitatea ei. María s-a uitat cu neîncredere la degetele lungi și reci care aveau s-o opereze. Degetele acelea ca niște picioare de păianjen îi vor intra în cap, în gânduri, în amintiri, în inteligență. Îi vor rupe conexiunile neuronale, puteau s-o lase invalidă sau s-o omoare… De ce nu s-a gândit că puteau s-o și salveze?

S-a uitat din nou pe stradă. S-a uitat din nou la ceas. A cerut altă cafea foarte fierbinte și foarte tare. Dintr-odată, gestul acela minor i s-a părut important, ca soarele hibernal care inunda cafeneaua, ca sunetul automatului cu monede, ca zgomotul traficului care se strecura înăuntru de fiecare dată când cineva deschidea ușa. Momentul acela avea dulceața micilor rutine și neliniștea de a ști că ceva atât de simplu poate nu se va mai repeta.

Era îngrozită, dar nici măcar în acele momente nu era pe deplin conștientă de ceea ce i se întâmpla. Deși totul în ea se învălmășea, ceva în epicentrul ei rămânea liniștit, tăcut. Un adevăr profund pe care refuza să-l ignore: avea să moară. Văzuse procesul de degradare în boala tatălui ei. În cel mai bun dintre cazuri, poate și ea va sfârși simțind nu mai mult decât simte o plantă în timpul fotosintezei. Poate Greta va vrea să-i schimbe scutecele murdare de rahat, să-i șteargă balele și să-i dea să bea supă caldă cu o bavețică. Dar poate María nu era dispusă să accepte asta.

Nu spusese nimănui. Dimpotrivă, împinsă de o seninătate ciudată și de o clarviziune foarte apropiată de abandon, văzuse limpede care vor fi următorii ei pași în orele viitoare. Primul lucru pe care îl făcuse cu o zi înainte, după ce ieșise de la clinică, a fost să caute o cabină telefonică. A format numărul de la închisoarea Modelo. Dar nu

a cerut să vorbească cu César Alcalá. Ci cu colegul lui de celulă.

Romero i-a lăsat o impresie ambiguă. Părea o ființă incapabilă să facă rău unei muște. Era educat, gesturile îi erau reținute, vocea amabilă. Cu atât mai amabilă cu cât îl ascultai mai mult. Hipnotică, asemenea clopoțelului unei vipere sau al unei cobre. Dar privirea, intensă, rătăcită și de aceea sinceră, intimida mai mult decât orice. Bărbatul acela părea în stare să oprească lumea și s-o facă să se învârtă în sens invers dacă așa era vrerea lui. Cu toate acestea, César Alcalá avea încredere în el. Vorbea despre colegul lui de celulă ca și cum ar fi vorbit despre un prieten bun, cineva de care merită să ții seama. A rămas cu senzația că bărbatul acela îi aștepta vizita, că o aștepta demult.

A fost o discuție ciudată, între doi morți care dintr-un motiv anume aveau încă înfățișare de ființe vii. Asta văzuse Romero la ea? Teama ei? Certitudinea că avea să moară? Absența vieții? A speranței? Poate. Dar s-au pus imediat de acord. Niciunul nu aștepta nimic de la celălalt, abia dacă se zăriseră de câteva ori pe fugă atunci când María venea la vorbitor ca să se vadă cu César. Dar amândoi auziseră unul despre celălalt până la sațietate. Într-un fel, ei erau capetele unui fir subțire pe care César Alcalá făcea echilibristică. Asta era legătura lor comună: dorința de a-l ajuta, deși María nu înțelegea ce putea să-l facă pe Romero să se implice într-o chestiune ca aceea pe care i-o propusese. Totuși, după ce a ascultat-o, Romero n-a prea stat pe gânduri. Ba chiar a părut să se amuze de planul nebunesc pe care María i l-a descris cu lux de amănunte: să-l scoată pe César de acolo. Amintindu-și reacția lui Romero, María era tentată să creadă că se simțise aproape ușurat, ca și cum și-ar fi luat o mare greutate de pe inimă.

— Dacă ești dispus să-l ajuți pe César, trebuie să te aștepți ca asta să aibă urmări grave pentru dumneata.

— „Urmări grave”, a repetat Romero de parcă i-ar fi displăcut expresia. Vreți să spuneți că or să mai fie vreo câțiva ani în plus la dosarul meu gros? Nu vă faceți griji pentru asta. Când ești deja ud, nu mai simți ploaia. Și-apoi, îmi place locul ăsta. Cred că afară m-aș simți ca un extraterestru.

Un tip ciudat, Romero. María s-a uitat la ceas pentru a mia oară. Dacă își îndeplinise partea din înțelegere, César trebuia să fie deja în afara zidurilor închisorii. În scurt timp va afla. Imediat ce inspectorul Antonio Marchán va intra pe ușa cafenelei.

Nici nu-și dusese până la capăt gândul când apăru Marchán.

Inspectorul s-a oprit o secundă, ținând mâna pe clanță. I s-a părut că María era agitată. Abia avusese timp să se machieze și era evident că se îmbrăcase în grabă. A observat că nasturele de sus al cămășii era încheiat greșit. Privirea îi era de o intensitate bizară și își înclești mâinile pe masă. În jurul ei clienții mâncau și răsfoiau ziarele de dimineață. S-a întrebat dacă aceea era atitudinea cuiva dispus să mărturisească o crimă sau ceva de extremă gravitate. Asta era impresia pe care i-o lăsase colega ei când îl sunase ca să stabilească întâlnirea. Marchán a aruncat o privire rapidă în jur. În mod evident nu era un loc discret și poate că nu era cel mai potrivit. Poate era urmărită. Poate el era urmărit. De când se ocupa de investigarea morții lui Recasens, presiunea asupra lui și a superiorilor lui era insuportabilă. Deputatul Publio și șeful de la CESID jucau tare ca să-l dea la o parte.

María s-a ridicat de la masă și i-a întins mâna cu cordialitate. Marchán i-a strâns-o. Era rece și brațul îi tremura imperceptibil.

— Nu preferați să vorbim într-un loc mai discret?

María a negat. Acolo era bine. Înconjurată de lume nu putea să se lase pradă disperării.

Marchán a încuviințat și s-a așezat cu un aer ușor îngrijorat.

— Cred că aveați să-mi spuneți ceva important. Foarte bine, iată-mă, dar trebuie să vă avertizez că tot ce-mi veți spune are caracter oficial.

— Sunt avocată, inspectore. Știu procedura. N-am vrut să vă văd la comisariat tocmai pentru ca spusele mele să nu aibă nicio valoare probatorie. Aceasta nu va fi o mărturisire, înțelegeți?

Marchán a ridicat ușor o sprânceană.

— Atunci ce-o să fie, doamnă avocat?

Dintr-odată, María se simțea stânjenită. După ce vorbise cu Lorenzo îl sunase pe inspector dintr-un impuls de nestăpânit. În schimb acum, că îl avea în față, nu știa ce să spună, nici cum să se poarte. Asta o irita. Nu avea de ce să fie greu să comunice cu el. Era polițist, părea onest și nu dădea impresia că ar ascunde altceva decât simplele minciuni care delimitează orice adevăr.

— Cred că voi fi omorâtă, inspectore.

— Credeți sau știți? a întrebat Marchán, aplecând un pic capul spre ea, dar fără să se alarmeze prea tare.

Era o întrebare ridicolă, aproape ciudată. María s-a simțit din nou judecată, ca în cabinetul neurologului, ca și cum ea ar fi avut vreo vină.

— Știu, dar nu pare să vă impresioneze prea mult. Nu v-am spus că mi-am rupt un picior traversând pe roșu. V-am spus că au de gând să mă asasineze. Și văd că vă doare-n cot.

Era nedreaptă și era pe punctul să cedeze dorinței lacome de autocompătimire, dar a reușit să se controleze și și-a cerut scuze.

— Pentru cineva care se simte amenințat nu păreți prea îngrijorată. Ca și cum nu v-ar afecta, ca și cum ați vorbi despre ceva ce i s-a întâmplat unui cunoscut la birou. Dar să spunem că așa e: cine vrea să vă omoare? Și de ce?

— În parte are legătură cu Recasens și cu biletul pe care i l-ați găsit în buzunar, în care apar numele

meu și al deputatului Publio. Bineînțeles, văd pe fața dumneavoastră că încă mai credeți că am legătură cu această moarte, mă considerați suspectă. Așa sunt polițiștii, le intră ceva în cap și se încăpățânează să demonstreze, oricât de absurdă sau greșită ar fi ideea aia.

Marchán nu s-a lăsat intimidat. A așteptat ca ea să spună ce voia să spună.

— Dar vă înșelați, inspectore. Fostul meu soț, Lorenzo, lucrează pentru CESID. Recasens era superiorul lui. Amândoi mi-au cerut să mă văd cu Alcalá, fiindcă se pare că avea informații confidențiale care îl incriminau pe deputatul Publio. Dar Alcalá nu era dispus să vorbească cu nimeni despre această chestiune câtă vreme fiica lui, Marta, continua să fie sechestrată. Misiunea mea era să-l conving pe inspector că CESID putea să-l ajute să-și găsească fiica în schimbul informațiilor.

Marchán o asculta imperturbabil. Dar vârful degetelor încleștate i se înroșise. Era nedrept să îi dai false speranțe unui om atât de puțin înclinat spre speranță precum César. În primul rând, nimeni nu putea să dovedească faptul că Publio se afla în spatele răpirii Martei. În al doilea rând, nimeni nu putea să știe dacă ea mai era în viață după aproape cinci ani, nici care îi era ascunzătoarea. Chipul acelei fete era unul în plus printre sutele de chipuri de dispăruți care tapetau comisariatele. Chipuri și date ale unor oameni care într-o bună zi se evaporau fără urmă și despre care nu se mai afla niciodată nimic. Erau prea mulți și polițiștii însărcinați să găsească o pistă, prea puțini.

Marchán îi dedicase cazului Martei aproape toată energia ani de zile. Și nu obținuse mai mult decât câteva fotografii ale unei case de undeva din împrejurimi. Verificase toate casele asemănătoare între Sant Cugat și Vallvidrera fără să obțină nimic. Urmase piste bazate pe zvonuri, nume care

apăreau ici și colo, aproape întotdeauna legate de familia Mola sau de deputatul Publio, într-adevăr. Dar prea difuze, prea volatile. Și chiar și așa, nu se oprise, nu renunțase, poate împins de regretul de a nu-l fi sprijinit pe Alcalá cu destulă convingere în timpul procesului. Dar când credea că era aproape, când credea că găsise o pistă cât de cât credibilă, superiorii lui îl sileau s-o abandoneze, îi schimbau atribuțiile, îi dădeau alt caz sau îi făceau referat sub orice pretext.

Și acum venea avocata asta cu o poveste cu spioni. O poveste despre niște crime care păreau s-o depășească și poate chiar și pe el îl depășeau.

— Amenințările cu moartea au legătură cu cazul Recasens?

— În parte. Sunt sigură că Recasens își dăduse seama cum să-l acuze pe Publio, poate fără hârtiile și dovezile pe care César nu voia să le dea. Și știu că Ramoneda l-a asasinat. Același care acum o să vină după mine.

— Cum puteți să fiți atât de sigură?

— Pentru că Lorenzo, fostul meu soț, mi-a povestit tot. El lucrează pentru deputat. Pun la cale ceva important, o lovitură militară. Și Publio vrea să elimine orice obstacol.

Lui Marchán i-a scăpat un fluierat ușor. Ceva îi spunea că lucrurile or să se complice, și încă mult.

— Ar mărturisi toate astea?

— Lorenzo? Mă îndoiesc. Nici măcar nu știu de ce mi-a spus mie.

— Dar dumneavoastră sunteți dispusă să declarați ce știți?

María s-a gândit. Știa că va veni această întrebare. Se pregătise pentru ea în timp ce aștepta răspunsul inspectorului.

— Da, dar cu o condiție.

Marchán se arătă inflexibil.

— Aici nu suntem la piață, să ne târguim. Pot să vă oblig să declarați cu un avocat, să vă acuz de complicitate la un asasinat sau la înaltă trădare.

— Puteți, dar asta nu vă va folosi la nimic. Este cuvântul meu împotriva cuvântului dumneavoastră. Și m-am informat, inspectore Marchán: știu că în ultima vreme cuvântul dumneavoastră nu atârnă prea greu în departamentul de poliție. Mai ales de când investigați asasinarea lui Recasens. Îmi închipui că mulți s-ar bucura să vă vadă înlăturat. Eu vă ofer șansa să soluționați cazul. Dar va trebui să fie în felul meu și cu condițiile mele.

Chipul lui Marchán s-a întunecat. Înțelegea furia Maríei, teama deghizată în furie, dorința ei de a-l răni cu vorbele doar pentru că ea era cea care îl avea cu mai multe la mână. La fel de bine ar fi putut să se ridice de la masă și să spargă glastrele cu flori uscate de pe mese sau paharele, să insulte și să scuipe clienții.

— Ce vreți?

María se simțea foarte obosită. În realitate, voia doar să se ridice, să alerge la hotelul care îi devenise casă și să se încuie în cameră cu lumina stinsă, să-și bage capul în pernă și să se cufunde într-un somn profund. Totuși, rămânea ce era mai greu.

— Vreau să îi oferiți protecție Gretei în cazul în care Ramoneda se apropie de ea și vreau protecție și pentru mine.

— Asta nu va fi complicat, a fost de acord Marchán.

— Mai e ceva. Știu că dumneavoastră sunteți singurul care ați luat mai mult sau mai puțin în serios dispariția Martei Alcalá. Vreau să-mi spuneți ce informații aveți.

Marchán a strâns din buze. Apoi s-a relaxat, privindu-și palmele.

— Asta n-o să fie posibil. Informațiile acelea sunt confidențiale. Și chiar dacă aș hotărî s-o fac, credeți că veți obține ceva mai mult decât mine? Nu există nicio pistă care să ne ducă la

ascunzătoarea Martei. Cine știe, cel mai probabil e moartă și îngropată în vreun câmp, de ani de zile.

María a cântărit bine cuvintele pe care urma să le rostească.

— Nu-i adevărat. Există o persoană care afirmă că știe unde este sechestrată.

De data asta Marchán își pierdu stăpânirea de sine și se uită la María neliniștit și cu ochii întredeschiși.

— Despre ce vorbiți?

— Despre Fernando Mola… Văd că numele nu vă este necunoscut… Ce știți despre el și despre familia Mola?

Mai mult de o oră, Marchán a povestit tot ce știa despre familia aceea. I-a vorbit Maríei și despre existența unor indicii care arătau că Andrés Mola, cel mai mic dintre frați, nu murise în incendiul din anii ’50.

— Mereu am bănuit că incendiul acela a fost scuza perfectă, Publio voia să-l facă să dispară pe finul lui. Andrés era o problemă, dar Publio nu putea să scape de el. Guillermo îl declarase executor testamentar cu condiția ca Andrés să fie în siguranță. Și Publio avea nevoie să-l țină în viață ca să se folosească de averea care l-a ridicat până în poziția sa actuală.

— Dar primul născut era Fernando. El ar fi trebuit să moștenească averea familiei Mola.

— Fernando Mola a fost dezmoștenit de tatăl lui. În plus, se credea că a murit pe frontul din Leningrad la sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial.

— Păi, din câte se pare, nu a murit. Dar nu înțeleg de ce ar spune că știe unde e Marta. Ce legătură are cu toate astea?

Marchán a aprins a doua țigară consecutivă și a lăsat-o să fumege în scrumiera plină.

— Îmi imaginez că înțelegeți importanța informației pe care o aveți.

— Asta nu răspunde la întrebarea mea, inspectore.

Marchán a oftat prelung. Și-a îndreptat privirea către ușă. Oricare dintre cei prezenți putea să fie un agent al lui Publio sau un informator CESID. Oricine putea să raporteze acea întrevedere și cariera lui ar fi fost terminată. Dar oare nu era deja terminată? Nu era timpul să pună punct atâtor ani de mizerie și să se ducă acasă cu conștiința liniștită?

— Andrés Mola era un adevărat psihopat. Acuzat de mai multe asasinate, nu s-a putut demonstra niciodată nimic. Mereu dispăreau probele, din senin, martorii se răzgândeau sau cazul se clasa. Dar adevărul este că acel mic ticălos obsedat de samurai a ucis între 1950 și 1955 nu mai puțin de șase femei. Toate aveau ceva în comun: semănau cu mama lui. Au fost decapitate cu o sabie. Capetele cadavrelor nu s-au găsit niciodată. Apoi unul dintre cadavrele găsite după incendiul din sanatoriul unde era internat a fost identificat ca fiind al lui. Dar v-am spus că întotdeauna am bănuit că trăia și că Publio îl ascundea în vreo casă din parcul Collserola sau din împrejurimi. M-am gândit că ar putea fi în fosta casă a familiei Mola, o casă cu acoperișul din olane albastre. Am cerut mai multe permise judiciare ca să inspectez casa, dar mi-au fost refuzate. Când am hotărât să mă duc acolo pe cont propriu, am fost întâmpinat de mai multe gorile în slujba lui Publio. Am bănuiala că ticălosul ăla e tot acolo, trăind îngropat ca un mort în viață.

— Dar nu văd legătura cu Marta.

— Uitați-vă la fotografia Martei și comparați-o cu cea a Isabelei Mola în tinerețe. Asemănarea este uimitoare. În plus, Andrés era foarte atașat de mama lui. Iar bunicul Martei, Marcelo Alcalá, a fost asasinul Isabelei. Cred că Publio a știut să profite de ura lui Andrés ca să-i închidă gura lui César. Desigur, toate acestea nu sunt decât

presupuneri. Nu există dovezi. Dar apariția lui Fernando face ca ele să capete forță. Poate că el și-a găsit fratele și poate știe că locuiește cu Marta în casa aia. Poate că pentru primul născut al soților Mola este prea mult, nu mai poate suporta și a hotărât să-i pună capăt.

María a ascultat copleșită. Totul era prea îngrozitor, prea dureros.

— Dacă tot ce spuneți e adevărat, Andrés a făcut o greșeală îngrozitoare. Fata aceea este nevinovată, la fel ca tatăl ei și ca bunicul ei. Îi chinuie, generație după generație, pentru o crimă pe care niciunul dintre ei nu a comis-o. Adevăratul asasin al Isabelei Mola a fost tatăl meu, Gabriel. Tatăl meu lucra pentru Publio când era tânăr. Toți acești ani a păstrat secretul.

Antonio Marchán a privit-o surprins pe María. A întârziat câteva minute până să reacționeze.

— César știe? Știe că tatăl dumneavoastră a ucis-o pe Isabel?

— Nu cred. Știe că tatăl lui era nevinovat și că a fost condamnat din cauza mărturiei false a lui Recasens. Cred că asta-i tot.

— Nu trebuie să-i spuneți cu niciun chip. Dacă o faceți, Alcalá își va pierde toată încrederea în dumneavoastră. Ascultați, trebuie să-l faceți pe César să vă spună unde ține documentele despre Publio, cu orice preț. Dați-mi aceste dovezi. Cu ele și cu declarația dumneavoastră, care-i acuză pe Lorenzo și pe Publio de asasinarea lui Recasens, eu pot convinge un judecător să emită un ordin de percheziție ca să intru în casa familiei Mola.

María începu să fie bănuitoare. Și dacă polițistul acela nu era ce părea? Și dacă tentaculele lui Publio îl prinseseră și pe el?

În acel moment de ei s-a apropiat un ospătar. Marchán era chemat la telefon.

Inspectorul s-a mirat. Dăduse adresa restaurantului pentru cazul în care intervenea vreo urgență, dar nu se aștepta să-l sune cineva. S-a dus

la tejgheaua unde era telefonul. A vorbit câteva secunde. María îl vedea întrebând ceva cu o oarecare nervozitate. Inspectorul abia a reușit să-și rețină impulsul de a trânti receptorul când a închis.

— Uitați ce v-am spus. Nu veți putea vorbi cu Alcalá. În dimineața asta a fost înjunghiat în celula lui.

Pe María o străbătu un fior. S-a gândit la Romero. Înțelegerea pe care o aveau…

— A fost înjunghiat?

— Mai multe tăieturi în spate și pe braț. Este în afara pericolului, dar l-au mutat la Spitalul Clinic. Se pare că nu se află în situația de a vorbi deocamdată cu cineva. Am ordonat să fie păzit.

María s-a relaxat. Mai multe tăieturi… Poate Romero întrecuse măsura, dar César era afară. Acum era rândul ei.

— Nu pari prea surprinsă, María. Știai ceva despre asta?

— Vă așteptam aici, inspectore. Azi nu aveam întâlnire cu Alcalá. De unde era să știu?

Marchán și-a dat seama că îl mințea. Dar era greu de știut care era adevărul.

— Voi afla tot ce pot despre Fernando Mola, dar bănuiesc că nu va fi ușor să dau de el. Poate va trebui să-l interoghez pe tatăl dumitale, ca să ne spună unde s-au văzut. Unde pot să-l găsesc?

— Acum două zile l-am vizitat în casa noastră din San Lorenzo. Bănuiesc că e tot acolo. O să-l arestați?

— Pentru un asasinat comis în urmă cu patruzeci de ani și care s-a prescris? E o întrebare nepotrivită din partea dumitale, María.

— Întrebam dacă o să-l arestați pentru că l-a acoperit pe Publio. Cred că tatăl meu va putea să vă povestească multe lucruri despre deputat.

Marchán a simțit greutatea urii Maríei față de tatăl ei. A ridicat din umeri și și-a luat rămas-bun, nu înainte de a-i promite că va avea grijă să le ofere o escortă discretă Gretei și ei.

Când a ieșit, María s-a oprit puțin. Avea nevoie să respire. Orașul mirosea a asfalt și era inundat de aerul acela curat care, din când în când, lumina iarna ca o speranță. Lumea arăta ca-ntotdeauna, nimic nu se schimbase. Peste o mie de ani, s-a gândit, lucrurile nu vor fi cu mult diferite față de cum erau acum. Alți oameni, îmbrăcați altfel, vor alerga la fel prin trafic, vor vorbi la semafoare sau se vor plimba cu aceeași expresie de îngrijorare ori de bucurie. Același prezent imutabil în care unii intrau și alții ieșeau, respectând acordul tacit între Viață și Moarte. La urma urmei, și-a spus, ea nu era așa de specială cum se credea. Era doar o particulă din acel ciudat și uneori înnebunitor univers.

Capitolul 26

San Lorenzo. 11 februarie 1981

Nu a fost greu să găsească casa. Pe deasupra pădurii se ridicau acoperișurile strălucitoare. Marchán a oprit mașina pe alee. De acolo se vedeau ferestrele și ușa închisă.

— Nu suport iarna. Îmi trezește amintiri urâte, și-a spus suflându-și în mâini.

Avea fața învinețită de frig și ochelarii mici pe care îi folosea la condus erau aburiți. Dârdâia. Pe locul din dreapta șoferului era ziarul de dimineață pătat cu un pic de cafea și cu câteva resturi de mâncare. Inspectorul i-a aruncat o privire rapidă înainte de a ieși din mașină.

În pofida împrejurărilor, era cât de cât optimist, pentru prima oară după mult timp. Cazul Recasens iscase multă vâlvă, așa cum și voia când a strecurat știrea în presă. Avea toate ingredientele de morbid și mister ca să atragă destui ziariști și să rămână în prim-plan câteva zile. Un spion, o moarte violentă, numele deputatului Publio, ordinul de căutare la nivel statal a lui Ramoneda, descris ca un asasin periculos… Asta îi dădea ceva timp și notorietate. Nici judecătorul de instrucție, nici superiorii lui nu vor îndrăzni să-i ia cazul prea repede.

Și de data asta avea o dovadă: confesiunea Maríei. Ar putea să-i aresteze pe toți dacă avocata nu dădea înapoi în ultimul moment sau dacă Publio nu reușea s-o elimine. În privința primei variante, era liniștit. Nu credea că María se lăsa speriată ușor. Ba chiar îi dăduse impresia că dorea să colaboreze cu el, poate ca să nu fie suspectată în cazul Recasens, sau poate din dorința de a se răzbuna pe fostul ei soț. Nu, ea va mărturisi. Cât

despre amenințarea cu moartea, oamenii lui de încredere vor ști s-o apere.

Totuși, era ceva ce îl neliniștea pe Marchán. Fără mărturia lui César și fără documentele pe care le ascundea, nimic nu stătea în picioare. Trebuia să obțină dovezi clare care să-l facă pe deputat să cadă, fără ca vreunul dintre prietenii lui puternici să îndrăznească să intervină în favoarea lui sau să ascundă faptele. Or, fără Marta, vie sau moartă, César nu va vorbi.

Iar aici apariția lui Fernando Mola se dovedea hotărâtoare. Trebuia să-l găsească și să-l convingă să-l ducă până la casa în care se ascundea Andrés. Și putea da de el cu ajutorul bătrânului care locuia în casa aceea, ascuns într-un sat inospitalier.

A coborât din mașină cu o stare de spirit amestecată, încercând să se convingă că drumul până la San Lorenzo și frigul îndurat vor merita osteneala.

A trecut de gardul grădinii din față și a bătut la ușă. Nu știa ce fel de om era Gabriel. Nu știa decât o parte din punctul de vedere al Maríei. Și era evident disprețul pe care ea îl simțea față de părintele ei. N-aveai ce să-i reproșezi. Putea fi interesant să stea de vorbă cu el, oricât de puțin l-ar fi preocupat asasinarea Isabelei Mola.

Nu venea nimeni să deschidă și ușa era încuiată pe dinăuntru. Nu se vedea nimeni prin preajmă. A făcut un ocol în jurul casei, încercând să evite gropile din livada pustie.

S-a apropiat de casă și s-a uitat pe geam. Era atât de absorbit, încât nu și-a dat seama că se apropia o mașină. A văzut-o abia când s-a oprit lângă el. Din mașină a coborât o femeie.

— Cine sunteți dumneavoastră? a întrebat bănuitoare, văzându-l pe Marchán.

Inspectorul s-a identificat. Ceva mai liniștită și împinsă de o curiozitate crescândă, a spus că era infirmiera lui Gabriel.

— Am fost până acum o lună, ca să fim mai exacți. Gabriel îmi datorează plata pe ultimele săptămâni. Rămăsese să treacă pe la mine pe-acasă acum două zile. Dar n-a venit, așa că am hotărât să vin să iau ce mi se cuvine. Și dumneavoastră ce faceți aici, domnule agent?

Marchán a avut o presimțire ciudată. Unele intuiții absurde, care nu se bazează pe nimic rațional, aproape întotdeauna se dovedesc a fi corecte.

— Aveți cheile casei?

Infirmiera a spus că mai păstra un rând. A căutat cu oarecare nervozitate în geantă.

— Aici sunt.

Marchán i-a cerut să deschidă ușa, dar nu a lăsat-o să intre.

Mirosul dinăuntru îi confirma presimțirea. A intrat în salonul învăluit în penumbră și s-a oprit în fața scării care ducea la etaj. Și-a scos încet mănușile de lână și s-a descheiat la palton privind în jur. Tăcerea era absolută. A ascultat atent. Undeva la etaj se auzea un geamăt ușor, ca al unui pisoiaș nou-născut. S-a dus pe urma acelui sunet intermitent, aproape imperceptibil, până la ușa întredeschisă a băii. Mai întâi a văzut un pantof și apoi un picior cu cracul pantalonului mânjit de sânge uscat.

A trebuit să împingă ușa cu umărul ca să poată să intre. Gabriel era întins pe jos cu capul într-o parte, într-o baltă mare de sânge închegat. Pereții, oglinda, perdeaua de la duș, totul era stropit cu mici pete sângerii. Marchán s-a aplecat peste corpul rece. Avea jumătate de față distrusă. Ceva mai departe de mâna lui dreaptă era un pistol. Gabriel își trăsese un glonț în cap. Și totuși respira. Nu era mort. Nu de tot. Plămânii lui lăsau să iasă aerul cu un șuierat foarte slab. Ochii îi erau fixați pe perete, dar când inspectorul i-a vorbit au clipit. Pierduse mult sânge și era grav rănit, dar supraviețuise. Inspectorul mai văzuse astfel de

cazuri. Sinucigași care în ultima fracțiune de secundă își regretă hotărârea și reușesc să schimbe imperceptibil traiectoria glonțului.

— Ce-ați făcut? a șoptit în timp ce-i lua pulsul.

Gabriel n-a răspuns. Nu putea. Abia reușea să rămână treaz. Creierul lui era ca un bec gata să se stingă, avea sclipiri foarte scurte urmate de perioade de întuneric. Așa stătuse două zile și două nopți. Conștient că era viu, dar incapabil să se miște, să articuleze un cuvânt sau să scuipe sângele cu care se îneca. Abia a perceput glasul lui Marchán și apoi strigătele infirmierei, mâinile pe el, tuburile, targa pe care l-au coborât. Sirena ambulanței. Senzația de mișcare. Era ca și cum ar fi fost într-o vitrină, ca o ființă invizibilă.

Nu și-a recunoscut fiica la spital. A văzut-o plângând fără să înțeleagă exact sensul acelui gest care îi contorsiona fața frumoasă, nici de ce picăturile din ochii ei cădeau pe el și nu le simțea.

Și-a amintit ca prin ceață ziua în care o găsise moartă pe soția lui. A întrebat cadavrul rece de ce hotărâse să-și ia viața în loc să-l pedepsească pe el. A fost un „de ce” tulburător, dureros și enorm. Acum înțelegea. Nu exista răspuns. Era ca și cum l-ai întreba pe Dumnezeu de ce lucrurile erau așa cum erau, ce motive avea ca să stabilească în mod arbitrar soarta oamenilor.

Capitolul 27

Spitalul Clinic din Barcelona. 11 februarie 1981

Medicul a verificat graficul de lângă pat și a scuturat din cap, surprins.

— Este incredibil că glonțul nu l-a ucis. I-a distrus jumătate din creier și chiar și așa, cu cancerul care i-a slăbit imunitatea, tot trăiește. Cu siguranță, tatăl dumneavoastră este un luptător. Se va recupera, cel puțin o parte din el.

María și-a privit tatăl adormit de efectul sedativelor și cu capul bandajat. Un tub introdus în nas îl ajuta să respire. S-a uitat aproape cu spaimă la bărbatul acela chinuit, întrebându-se cât trebuie să fi suferit, ce profundă și uscată trebuie să fi fost ura lui. O ură sterilă și inutilă, care îl împiedica să moară și să se odihnească.

În salon era prea cald și se simțea sufocată, prinsă între acei patru pereți albi. A hotărât să coboare la cantină și să bea o cafea. Pe coridor s-a întâlnit cu inspectorul Marchán, care vorbea cu mai mulți agenți în uniformă. Nodul de la cravată îi era desfăcut și avea părul ciufulit. Părea obosit. María s-a simțit obligată să-i mulțumească pentru că îl găsise pe tatăl ei, dar a făcut-o fără entuziasm. Iar inspectorul a răspuns cu sarcasm.

— Nu asta era intenția mea și cred că tatăl dumitale nu-mi va mulțumi când își va recăpăta cunoștința. Am senzația că am intervenit în ceva personal. Sinuciderea întotdeauna este așa.

— Nu vorbiți ca un polițist, inspectore.

— Nici dumneata nu pari o fiică îndurerată. Dar asta nu-i treaba mea.

María s-a uitat la agenții în uniformă de lângă ascensoare. I se părea excesivă atâta pază și a

spus-o. Dar Marchán a lămurit-o.

— Agenții aceia nu sunt aici ca să-l păzească pe tatăl dumitale, ci ca să-l supravegheze pe César Alcalá. Se pregătesc să-l urce la etaj.

Inspectorul a păstrat o tăcere calculată înainte de a adăuga:

— E ciudat cum uneori destinele oamenilor se încrucișează și se întrepătrund, până la confundare. Doi bărbați care nu se cunosc, uniți de aceeași moarte, se întâlnesc după patruzeci de ani în același spital. Perete în perete. Dacă mi-ar plăcea tragedia, aș zice că e ceva neverosimil. Dar ei sunt aici… și dumneata la mijloc.

S-a uitat cu suspiciune la avocată, dar fără urmă de îngrijorare.

— N-am nimic de ascuns.

— Știu că te gândești la ceva, deși nu știu la ce. Dumneata știai deja că Alcalá fusese atacat în închisoare și că urma să fie mutat. Pentru o avocată, îți ascunzi foarte prost emoțiile. M-ai mai mințit o dată și nu știu cu ce scop. Dar vreau să te avertizez: dacă îți închipui că o să-l ajuți pe César înlesnindu-i fuga, las-o baltă. Nu vei reuși decât să-i faci rău și să îngreunezi investigația. Singura cale este cea legală. Convinge-l să vorbească, să spună unde ține afurisitul ăla de dosar despre Publio.

— Și de ce nu-l întrebați chiar dumneavoastră? Erați colegi. Încercați dumneavoastră să-l convingeți.

— Inspectorul Alcalá și eu nu avem despre ce să vorbim. Ai grijă, María.

Deși vocea lui Marchán nu trăda nicio emoție, ochii lui aveau severitatea unui inspector care interoghează o suspectă.

María a intrat în cafenea, plină la ora aceea cu personalul spitalului și cu rude ale pacienților internați. Agitația de-acolo era mai potrivită unei piețe decât unui loc plin de convalescenți. Trebuia să stai la coadă la autoservire cu o tavă de plastic

în mână. Și-a luat un sendviș mic și o cafea foarte tare. Când să plătească, cineva i-a luat-o înainte, în timp ce ea căuta monedele în buzunar.

— Permiteți-mi să vă invit. Păreți obosită – o noapte albă la căpătâiul unei rude, bănuiesc.

Era un bărbat în vârstă, educat și cu înfățișare plăcută. Dar Maríei nu-i ardea să stea la taclale și cu atât mai puțin să flirteze cu un necunoscut care probabil avea dublul vârstei ei. I-a mulțumit cu un zâmbet politicos și s-a îndepărtat. Deși nu s-a întors, a simțit în ceafă privirea necunoscutului. S-a așezat la o masă departe de ușa de la intrare.

Sendvișul abia dacă l-a gustat, jucându-se cu firimiturile de pâine. Cafeaua i-a căzut bine. I-ar fi plăcut să iasă să fumeze. În afara cantinei se vedea o grădină interioară cu palmieri rahitici și o fâșie de gazon prost îngrijit. Lumina de afară era filtrată printr-un luminator peste care răpăia ploaia. Nu-și putea lua ochii de la sera aceea fără niciun sens. Era ca un ornament inutil, căci ușile erau închise cu lanțuri și nimeni nu putea să se plimbe prin ea. Era acolo doar ca să fie privită, ceva frumos, dar fără rost.

Atunci, fără nicio legătură, și-a adus aminte că e bolnavă. În ultimele ore, cu toate cele întâmplate, aproape uitase. Acum, când, pentru o clipă, avea și ea parte de o clipă de liniște, revenea la realitatea bolii ei. María și-a palpat tâmpla cu vârful degetelor, ca și cum ar fi putut să atingă tumoarea care îi creștea în creier.

Nu și-a dat seama că bărbatul care o abordase la autoservire se apropia cu o tavă în mână de masa ei.

— Vă deranjează dacă mă așez lângă dumneavoastră?

A fost o întrebare retorică. Fără să aștepte răspuns, s-a așezat și a desfăcut meticulos un cub de marmeladă de piersici.

— E grețoasă. Mâncarea de aici e grețoasă, nu-i așa?

— Nu vreau să fiu nepoliticoasă, dar mi-ar plăcea să fiu singură, a spus María stânjenită.

Bărbatul a încuviințat cu amabilitate, dar a continuat să ungă cu un cuțit de plastic puțină marmeladă pe o felie de pâine prăjită.

— Vă înțeleg. Când simțim moartea aproape, avem nevoie să ne reculegem. Este inevitabil să ne gândim la ce am făcut și la ce n-am făcut. Vedem în moartea altora sfârșitul nostru inevitabil. Dar adevărul este că e un exercițiu absolut inutil. Nu se poate intelectualiza o întreagă viață de emoții și sentimente, nici măcar când ne temem de moarte. Sfatul meu, María, este să nu te lași pradă melancoliei, nici nostalgiei. Asta n-o să-ți aducă decât suferință și o să-ți pierzi timpul.

María a schițat un gest brusc cu mâna, total involuntar, vărsându-și cafeaua.

— Cine sunteți dumneavoastră și de unde-mi știți numele?

Bărbatul s-a apucat să șteargă cu un șervețel de hârtie cafeaua vărsată.

— Numele meu e Fernando. Cred că tatăl dumitale ți-a vorbit despre mine. Ar trebui să spun că regret ce i s-a întâmplat, dar, sincer, nu este așa. Presupun că-mi înțelegi motivele.

María s-a simțit brusc invadată de un amestec de furie și de vină. Bătrânul acela nu avea dreptul să stea acolo, cu înfățișarea lui hieratică și plină de cinism, tulburând-o cu dublul sens al vorbelor lui.

— Îmi pare rău pentru ce i s-a întâmplat mamei dumneavoastră, dar nu sunt vinovată pentru ce s-a petrecut.

— Vinovată? Nimeni n-a spus asta. La urma urmei, poate că dumneata nu ești decât o victimă, ca mama, ca Marcelo sau ca sărmanul Recasens. Dar uneori simțim nevoia să reparăm răul pe care l-au făcut alții și să ne eliberăm de o povară pe care o ducem în mod nedrept. Am impresia că dumneata ești o asemenea persoană, María.

— Dumneavoastră nu mă cunoașteți. Nu știți nimic despre mine.

Fernando a zâmbit cu o inocență deconcertantă pentru un bărbat cu riduri adânci și păr cărunt. A scos un dosar cu note și fotografii și l-a deschis la întâmplare. L-a întors spre María și s-a rezemat de spătarul scaunului cu un aer mulțumit. Erau fotografii cu ea, fotografii pe care nu-și amintea să le fi făcut vreodată: de la prima ei ieșire cu școala, de la comuniune, de la institut, cu tatăl ei pescuind pe podul din San Lorenzo. Era și fotografia din ziua absolvirii facultății și o fotografie de la nunta ei. Fiecare dintre ele avea notate jos data și locul în care fusese făcută. Mai amănunțit încă era memorandumul cazurilor de care se ocupase, sentințele obținute, favorabile sau nefavorabile, numele clienților ei, completul de judecată care dezbătuse cauza. Și zeci de tăieturi din ziare și însemnări personale despre cazul César Alcalá.

— Știu totul despre dumneata. Ani de zile n-am făcut altceva decât să mă dedic cunoașterii dumitale, a spus Fernando, încântat de uimirea pe care dosarul acela i-o provocase Maríei.

María dădea pagină după pagină cu o teamă crescândă. Ce fel de minte bolnavă putea să facă așa ceva? A închis dosarul enervată.

— Asta nu înseamnă nimic. Fotografii și date. Dacă m-ați spionat, nu înseamnă că mă cunoașteți.

Fernando a luat dosarul și l-a pus sub masă. Și-a ridicat privirea, acum plină de tristețe.

— Știu ce înseamnă să aștepți să vină noaptea ca să te odihnești și să uiți și să nu poți dormi pentru că mintea îți este bântuită de coșmaruri și să ai nevoie de somnifere ca să cazi într-un somn greu care nu vindecă. Știu ce înseamnă ca alții să te maltrateze, să te umilească și să te lovească până se satură, iar lașitatea să te împiedice să te revolți împotriva acestui lucru. Și știu ce înseamnă să găsești o cauză care să justifice în fața propriilor ochi o viață mizerabilă. O cauză dreaptă. Ceva

care să ne lase să uităm. Facem tot ce putem pentru această cauză, ca să reducem la tăcere monștrii din noi. Dar ei sunt ca niște zei sângeroși și nesătui care nu se mulțumesc cu sacrificiile pe care li le oferim. Ne chinuie din nou, iar și iar, și ne amintim mereu cine suntem în realitate: un deținut maltratat ani de zile într-un lagăr de concentrare sovietic, o femeie bătută de soțul ei. Ca să mergem mai departe ne spunem că partea aceea bolnavă și slabă e ceva minuscul în noi: mai bine să fii un fiu umilit și plin de ură care hotărăște să se îmbogățească, pornind de la zero, ca să-și răzbune mama; mai bine să fii o avocată de prestigiu, dreaptă și inflexibilă, capabilă să trimită la închisoare un polițist corupt. Dar nimic nu ne vindecă, nu-i așa? Nu putem scăpa de ceea ce suntem. Ori de câte ori ne privim într-o oglindă, ori de câte ori simțim eșecul personal sau profesional, ne aducem aminte de slăbiciunile, lașitățile și renunțările noastre. Și rămânem vulnerabili și fără scuze. De aceea avem nevoie de cineva pe care să-l salvăm sau pe care să-l condamnăm. Cineva care să fie obiectul iubirii sau urii noastre. Cineva care să ne facă să uităm. Am ajuns să cred că singurul motiv pentru care am rămas în viață toți anii ăștia era să-i văd căzând, unul după altul, pe oamenii care mi-au distrus viața, mi-au ucis mama și mi-au condamnat fratele la demență. Publio și tatăl dumitale, Gabriel, au fost obsesia mea zeci de ani. Dar adevărul este că l-am văzut pe tatăl meu murind și nu am simțit bucurie. Nici tristețe. Pur și simplu mi-am dat seama că era ceva ce nu mă mai privea. Am aflat că Gabriel e bolnav de cancer și am simțit doar teamă. Poți să înțelegi? Aceeași teamă ca acum: dacă el moare, eu împotriva cui mai lupt? Niciodată n-am vrut să-l aud cerându-și iertare, nici să-l omor cu mâinile mele. La fel cu Publio. Acum știu că nici când îl voi vedea căzând pe nenorocitul ăla nu voi simți altceva decât o vagă

ușurare. Dar dumneata, María, ești altfel. N-ai nicio legătură cu tot ce a marcat viața mea și totuși în dumneata se perpetuează greșelile și păcatele tatălui dumitale. E ca un joc machiavelic și strâmb în care viața se repetă în același fel iar și iar, nelăsându-ne să ieșim din horă. Știu că ești o femeie de treabă, deși asta poate că nici dumneata însăți nu știi – și poate că în acest moment asta nu explică de ce stau aici, în fața dumitale. Dar chiar dacă nu crezi, dumneata mă poți ajuta să dau un dram de sens acestor ultimi patruzeci de ani din viața mea. Totul s-a dus. Eu, la fel. Nu se înșală cei care mă credeau mort. Sunt. De patruzeci de ani rătăcesc prin viață fără să trăiesc. Și vreau să mă odihnesc.

Câtă vreme vorbise? Câte cuvinte inutile risipise ca să încerce să explice inexplicabilul? Intrase în spital cu hotărârea clară de a o înfrunta pe María și de a-i spune adevărul. Dar adevărul nu-i ieșise din gură, refuzase să-l rostească. Era prea oribil, prea dureros. Nu reușise decât să schițeze umbra unor sentimente, ranchiuni și emoții uscate. Și nu spusese ce voia să spună de fapt.

S-a gândit câteva secunde cu degetele încrucișate pe masă, fixându-și privirea pe niște picături uscate de cafea. A notat ceva pe o filă din agendă. A rupt foaia și a lăsat-o lângă María.

— Mâine noapte voi fi la adresa aceasta. Dacă inspectorul Alcalá vrea să-și vadă fiica vie, convinge-l să-ți dea documentele care îl incriminează pe Publio. Dacă nu vii sau nu aduci documentele, voi dispărea. Și pot să te asigur că nu mă vei mai vedea niciodată, dar nici nu o vei mai găsi vreodată pe fata aia.

•

María nu știa cât timp stătuse la masa din cafenea privind fix hârtia aceea, când a auzit zgomotul unor farfurii căzând pe jos. Zdrăngănitul a făcut-o să tresară. Fernando nu mai era, dar lăsase în urma lui mirosul demodat al coloniei lui

și hârtia aceea pe care o ținea între degete. Și cuvintele lui.

A urcat cu liftul la etajul al treilea. Cei doi polițiști care păzeau ușa lui César Alcalá s-au ridicat de pe scaune când au văzut-o apropiindu-se cu pas hotărât. María i-a cântărit din priviri. Erau tineri și nu păreau prea pricepuți. Păreau plictisiți și deranjați de sarcina care le fusese încredințată.

— Trebuie să-l văd pe deținut.

— Nu se poate, doamnă.

— Sunt avocata lui. Numele meu este María Bengoechea. Dacă nu mă lăsați să intru chiar acum, va trebui să vă cer numerele de legitimație și să vă denunț la tribunal că m-ați împiedicat să-mi văd clientul.

Agenții s-au speriat un pic văzând acreditarea Maríei. Atitudinea și hotărârea ei i-au făcut să se dea la o parte din fața ușii, deși unul dintre ei a spus că trebuie să întrebe.

— Faceți-o. Inspectorul Marchán este un cunoscut al meu. E la curent și nu a avut nicio obiecție, a mințit fără să stea pe gânduri.

Numele inspectorului Marchán a avut un efect miraculos asupra agenților. S-au privit și unul a fost de acord să intre, dar să lase ușa întredeschisă.

— Ce credeți c-am să fac, să-l ajut să fugă? a răspuns María fără să clipească.

Exact asta avea să facă.

César Alcalá stătea în pat cu mai multe perne la spate. În ciuda bandajelor de pe brațul drept și de pe burtă, nu arăta prea rău. Poate pungile de sub ochi erau mai lăsate și mai palide și era cam tras la față. Dar María nu avea timp să-l compătimească. S-a apropiat de el cu reținere.

— Cum te simți?

César Alcalá a dat din cap. Avea buzele uscate. María i-a dat un pahar cu apă și i-a șoptit la ureche:

— N-avem mult timp. Bănuiesc că Romero te-a pus deja la curent.

César Alcalá a ridicat brațul bandajat.

— Și-a luat rolul foarte în serios. Într-atât, încât până și eu l-am crezut.

Un scurtcircuit al prezentului i-a adus Maríei o imagine din trecut. Și l-a închipuit pe tatăl ei împușcându-l pe Guillermo Mola pe scările bisericii. Trebuia să pară real, pentru ca toți să creadă. I-a perforat un plămân lui Guillermo.

— Trebuia să pară real ca să te scoată de-acolo și nu să te trimită doar la infirmerie. Crezi că vei putea să mergi?

César Alcalá a întors privirea spre ușă. Unul dintre agenți vorbea la telefon. A dedus că nu aveau mult timp.

— Poate peste vreo câteva zile nu mi se vor mai desface copcile.

María a negat dând din cap. I-a pus o pernă sub cap și s-a prefăcut că verifică perfuzia care atârna pe un stativ.

— N-avem timp. Trebuie să fie azi.

L-a pus la curent cu ce se petrecuse în ultimele zile. Întrevederea cu Lorenzo și apoi propunerea lui Marchán.

La auzul acelui nume, Alcalá s-a ridicat într-un cot.

— Nu vreau să am de-a face cu el. M-a trădat o dată. Și o va face din nou. Nu vrea decât documentele despre Publio. Și nu m-ar mira să lucreze pentru el.

— Nu e singurul. Tocmai am vorbit în cafenea cu Fernando Mola. Știi cine este?

César Alcalá s-a lăsat să cadă încet pe pernă, neluându-și privirea de la María.

— Este fiul cel mare al Isabelei Mola… Credeam că a murit.

— N-a murit. Și zice că știe unde se află fiica ta.

Ochii lui César s-au deschis larg și crăpăturile de pe buză i s-au întins până când a început să sângereze ușor.

— Asta nu se poate. Ce legătură are un Mola cu fiica mea?

María nu avea timp de explicații. Îi trebuiau informațiile și îi trebuiau acum. Știa că agenții de pază nu vor întârzia să afle că permisiunea lui Marchán de a-l vedea pe Alcalá era o invenție.

— E complicat de explicat acum. Dar trebuie să-mi dai documentele despre Publio. Asta e condiția lui.

— E singurul lucru care ne ține în viață pe mine și pe fiica mea. Nu am încredere în nimeni.

— Va trebui să ai încredere în mine, a spus furioasă María. Uită-te la tine: asta înseamnă să rămâi în viață? Până când?

César ezita, dar María nu dădea înapoi. S-a uitat la agenții de pază. Unul dintre ei discuta cu celălalt în timp ce deschidea larg ușa.

— De acord. Tu scoate-mă de-aici.

N-a fost timp pentru mai mult. Polițiștii au intrat în cameră și i-au cerut Maríei să-i însoțească.

César Alcalá s-a rezemat de pernă. Atunci a simțit ceva sub fața de pernă. A așteptat să se închidă ușa și a scos obiectul. A zâmbit admirativ. Femeia aceea ciudată și imprevizibilă chiar era în stare să-l scoată de acolo.

•

Turele de noapte erau de obicei liniștite pe etaj. Infirmierele se așezau în zona de odihnă a personalului medical, beau cafea și vorbeau în șoaptă despre viețile lor dinafara acelor coridoare pline de tifoane, seringi, tărgi și pacienți. Polițiștilor care păzeau ușa le era somn și își omorau timpul citind ziare vechi. Din când în când, unul dintre ei deschidea ușa și verifica dacă Alcalá dormea cu lumina din tavan aprinsă deasupra patului. După aceea arunca o privire către ferestrele închise cu lacăt ale camerei și se întorcea pe coridor.

La ora două noaptea, César s-a apropiat de una dintre ferestre. În trecut, la etajele superioare,

ferestrele se astupau sau se închideau cu gratii, pentru ca pacienții incurabili ori depresivi să nu sară în gol, dar un mic incendiu petrecut cu câțiva ani în urmă impusese înlocuirea cu un sistem mai flexibil. Camera lui Alcalá dădea într-o stradă laterală și chiar pe partea aceea era scara de incendiu. Astfel că ferestrele erau închise cu lacăt, iar cheia o avea doar infirmiera-șefă pe etaj.

César a băgat mâna în buzunarul halatului. Acum o avea și el. Și nu-l interesa să știe cum reușise María să facă rost de ea.

S-a îmbrăcat cât de repede a putut. Dar mișcările îi erau încete. Îl durea rana de pe burtă, recent închisă. S-a apropiat de fereastră și a băgat cheia în lacăt. Lacătul a cedat, spre ușurarea lui, fără dificultate. Geamul era glisant. L-a deschis și a simțit aerul rece al nopții. Străduța luminată de becurile de pe fațada spitalului era pustie. Fereastra era la o distanță de mai mult de jumătate de metru de corpul lui Alcalá. A trebuit să strângă din dinți ca să nu țipe când s-a cățărat pe pervaz și a simțit cum câteva puncte de sutură îi cedau. A ajuns la balustrada ruginită a scării de incendiu și s-a mai uitat o dată în jos.

Abia dacă erau vreo zece metri până acolo. Era prea ușor, s-a gândit. Marchán trebuie să fi prevăzut fuga aceea și poate pusese oameni de pază pe străduță. Alcalá s-a ghemuit într-o zonă de umbră a scării și a așteptat, dar n-au apărut nicio mașină și niciun agent. Poate că nimănui nu-i trecuse prin cap că ar putea face rost de o cheie sau nici nu văzuseră că acolo era o scară de incendiu… În momentul acela i-a venit o idee absurdă: poate Marchán lăsase să fie instalat în camera aceea tocmai pentru că știa de existența scării care dădea într-o străduță discretă pe care putea să dispară fără să atragă atenția.

Nu conta. Cert era că putea să fugă. Știa ce însemna asta. S-a gândit la Romero, care chiar la ora aceea probabil era în celula de pedeapsă; și-a

imaginat ce ar putea să i se întâmple Maríei dacă ajungeau să facă legătura între ea și fugă: pentru ea ar însemna închisoarea și sfârșitul carierei. Pentru el însuși ar fi sfârșitul oricărei speranțe de a obține o grațiere dacă îl vor prinde din nou. Dar era deja cu un picior pe asfaltul ud și nu avea de gând să privească în urmă.

Rana din burtă se deschisese de tot și o pată i se întindea pe cămașă. Dar Alcalá nu a dat atenție durerii. N-avea timp de pierdut. Ghemuit lângă fațadă, a explorat împrejurimile. La dreapta se ghiceau luminile tot mai puternice ale unui bulevard. La stânga, străduța se deschidea între portaluri sumbre și colțuri întunecoase. S-a îndreptat într-acolo.

Nu putea să se întoarcă în apartamentul lui. Știa că ar fi primul loc în care Marchán l-ar căuta de îndată ce va afla că fugise. Nici în casa Maríei nu putea să se ascundă. Agenții care o protejau împotriva lui Ramoneda l-ar descoperi imediat. Ea va trebui să scape de ei și să vină la locul în care stabiliseră să se întâlnească. În plus, exista ceva mai urgent de care trebuia să se ocupe chiar în noaptea aceea.

•

Mica biserică era închisă. Era o clădire convențională, fără nicio importanță arhitectonică. O parohie de cartier care ar fi putut să fie ușor confundată cu un magazin ca atâtea altele din Zona Liberă, cartierul din apropierea cheiurilor de încărcare ale portului. Când a văzut-o, César Alcalá a simțit o emoție aproape uitată. Emoția aceasta nu avea nicio legătură cu religia. Dacă vreodată fusese credincios, experiența îl îndepărtase definitiv de orice lucru care s-ar apropia de divinitate.

Emoția lui se năștea din amintirile vieții pierdute. În parohia aceea avusese prima sa intervenție în calitate de inspector, cu aproape treizeci de ani în urmă. Niște hoți furaseră cutia

milelor, iar când preotul i-a surprins l-au bătut cu brutalitate. Alcalá a preluat cazul și a reușit să-i aresteze. Dar preotul nu a vrut să-i denunțe și chiar a spus că nu știe cine sunt. Că un preot putea să mintă nu era nimic nou, nu i-a considerat niciodată mai buni sau mai răi decât orice alt om. Dar faptul că mințise ca să-i apere pe cei care aproape îl omorâseră în bătaie l-a făcut pe Alcalá să-și schimbe proasta părere despre oameni. Între ei s-a legat o oarecare prietenie, atât cât se poate între un om care nu trăiește în lumea reală, ci în împărăția cerurilor și a speranței, și un altul care nu putea să se desprindă din murdăria societății și din infernul realității.

Tot în biserica aceea avea să se căsătorească mai apoi și, după un timp, același preot avea s-o boteze pe Marta. Faptul că repeta acele ritualuri creștine nu intra în contradicție cu scepticismul lui César. La urma urmei, își spunea, suntem parte din ceva ce merge dincolo de credințe și care se lasă împins de obiceiuri. Acum vremurile erau altfel, fetele nu mai trebuiau să se mărite în rochie albă, iar unii părinți se revoltau împotriva bisericii refuzând botezarea copiilor. Dar atunci lucrurile nu erau atât de simple. Era ceva prin care trecea toată lumea fără să conștientizeze acea presiune socială. Și el și-a făcut datoria, fără să se întrebe dacă era corect sau nu.

A sunat la o sonerie de pe un portal alăturat. Luminile de la fereastra de sus s-au aprins și o siluetă familiară a apărut în spatele perdelei. După câteva secunde ușa bisericii s-a deschis dinăuntru. În prag a apărut un bătrân cu părul rar ciufulit, cu fața obosită și înfășurat într-un halat gros de lână. Ochii îi erau la fel de cenușii ca părul care îi ieșea din nas și din urechi și ca sprâncenele dese. Dar erau foarte vii și s-a uitat la César cu un amestec de afecțiune, surpriză și durere.

— Bună, părinte Damiel. Știu că este foarte târziu.

Preotul a deschis ușa de tot și l-a lăsat să intre.

— Târziu? Da, pentru anumite lucruri e prea târziu, a spus pe un ton de reproș, dar ca și cum s-ar fi căit pentru cuvintele lui, imediat i-a pus o mână pe braț și a adăugat: Însă pentru întoarcerea unui fiu iubit, a unui frate, e întotdeauna devreme.

Înăuntru se vedea lumina tremurătoare a unor lumânări. Atmosfera era de reculegere. Ochii lui Alcalá s-au obișnuit greu cu întunericul din interiorul bisericii. După aceea a putut distinge liniile drepte ale spațiului central flancat de două rânduri de bănci din lemn. În spate, o replică în lemn a Hristosului lui Dali atârna în aer susținută de două cabluri aproape invizibile, dând impresia că imaginea levita peste altarul simplu din piatră șlefuită.

— Ești rănit? Sângerezi, a spus preotul fără să mai aștepte răspunsul lui Alcalá.

În locul acela, întrebarea a sunat ciudat, semnificația fiindu-i amplificată de spiritualitatea umilă a bisericii. Toată lumea sângerează, toată lumea este rănită. Unele răni se închid. Altele, niciodată.

Alcalá și-a acoperit rana cu haina.

— Nu e grav.

S-a întors către preot și l-a întrebat din priviri, fără să spună nimic. Bătrânul a încuviințat.

— Așteaptă aici. Mă întorc imediat.

César s-a așezat pe ultima bancă din dreapta, lângă un dulap metalic unde se aliniau lumânări de vânzare și câteva tripticuri ale organizațiilor caritabile Cáritas și Medicus Mundi. Lângă bănci erau mici cărți de rugăciuni cu coperte de plastic. A luat una și a deschis-o la întâmplare.

— „Fericiți cei prigoniți pentru dreptate, că a lor este împărăția cerurilor”, a citit.

Timp de un minut a rămas privind cuvintele acelea tipărite pe hârtie ieftină. Dreptatea, împărăția cerurilor… Totul era ușor când te eliberai de pasiune. Poate că Iisus a rostit acele

cuvinte adunate în Evanghelia după Matei din convingere. A închis cartea de rugăciuni și a privit imaginea lui Hristos ca pe o ființă ciudată și străină de orice altceva cu excepția propriei crucificări.

— Ție ți-a fost ușor să ierți? Ai acceptat ușor suferința pe care ți-au provocat-o alții? Cu siguranță tu nu ai pierdut o soție și o fiică. Erai destinat să fii o victimă, ai căutat asta și ai găsit… Dar de mine ce zici? Eu nu voiam să fiu adorat pe cruce. Voiam doar să trăiesc în pace cu ai mei.

A auzit pașii preotului apropiindu-se și s-a simțit rușinat pentru ce spusese. Era ca și cum s-ar fi dus acasă la un prieten și nu i-ar fi respectat familia. Dar preotul nu-l auzise sau, pur și simplu, hotărâse să nu audă.

— Poftim. Sper că ce se află înăuntru merită osteneala, pentru că intuiesc că acesta este motivul tuturor necazurilor tale.

César Alcalá a luat mica plasă de pânză pe care preotul o păstrase timp de cinci ani în sacristie. Era sigur că nu o deschisese și nici nu spusese nimănui că o avea. Cu această convingere i-o dăduse Alcalá cu puțin înainte de a fi arestat în cazul Ramoneda. Părintele Damiel nu-l întrebase niciodată ce conținea. Nici acum nu a făcut-o. Bătrânul s-a așezat lângă el privind spre altar. I se putea auzi respirația. A închis ochii un moment. Poate se ruga sau poate medita asupra a ce trebuia să spună. Alcalá i-a respectat tăcerea și nu s-a mișcat, deși María trebuia să sosească.

— Aș fi vrut să vin la tine la închisoare, a spus în sfârșit preotul, privind în față, ca și cum nu i-ar fi vorbit inspectorului, ci acelui Iisus chircit ca un lemn, al cărui profil abia era vizibil printre lumânările.

— Mai bine așa, părinte. Nu vreau să facă cineva legătura între dumneata și mine, te-ar pune în pericol. Și-apoi, aduni destulă suferință aici ca să n-o mai cauți și într-o închisoare.

Preotul și-a pus o mână peste cea a lui César. Era o mână noduroasă, aspră și onestă. Mâna unui părinte care vede cum fiul lui iubit pornește pe un drum nesigur pe care nu va putea să-l însoțească.

— Viața nu e dreaptă cu noi: căutăm alinare pentru ce nu poate fi alinat, explicații pentru ce este de neexplicat, justificare pentru injustificabil. Nu există rațiune în nebunie, nici logică în inima care ni se învenințează de-a lungul vieții. M-am întrebat de ce oamenii buni sunt cei care îndură cel mai mult suferința pierderii alor lor, trădarea, uitarea și umilirea. L-am întrebat pe Domnul… Dar preotul ăsta bătrân nu a găsit niciun răspuns. Să dea Dumnezeu să-ți găsești fiica și să poți să ierți ce ți-a făcut soția ta lăsându-te singur cu această vină. Mă rog să găsești și forța să-i uiți pe cei care ți-au făcut atâta rău. Dar în ochii tăi nu văd iertare. Doar lehamite și o mare oboseală… Ia punga asta, fă ce trebuie să faci și după aceea încearcă s-o iei de la capăt. Poate de data asta ai mai mult noroc. Lasă răzbunarea, César. Și nu pentru că răzbunarea este un păcat, ci pentru că în ea nu vei găsi alinare și nici răspunsuri. Și îngrijește-ți rana asta, nu arată bine. Dacă mă întreabă poliția, voi spune că nu te-am văzut.

Când César a ieșit, a văzut mașina Maríei, parcată cu luminile stinse, la un colț de stradă. S-a asigurat că nu-l urmărise nimeni și a traversat strada cu punga de pânză în mână. Înainte de a intra în mașină s-a întors spre biserică. Lumina de la etajul superior era stinsă și ușa închisă. Dar inspectorul știa că acolo înăuntru cineva se ruga pentru el.

Capitolul 28

Sant Cugat (*în apropierea Barcelonei*)

Dimineața zilei de 12 februarie

Îi plăceau clădirile din zona înaltă. Erau aseptice, curate, ordonate și liniștite. Șirurile de arbori desfrunziți și casele de tip modernist cu ziduri de piatră înalte acoperite de iederă îi inspirau o liniște de care avea nevoie ca să gândească limpede. Probabil că pentru locuitorii acelor vile lucrurile erau la fel de clare ca locul lor în lume. Oamenii aceia nu păreau să caute nimic, nici să se neliniștească pentru viitor sau din cauza sensului existenței. Totul părea să fie la adăpost de turbulențe și nimic în afara vieților lor nu îi tulbura. Ramoneda îi cunoștea îndeajuns pe burghezi ca să știe că totul nu era de fapt decât o simplă aparență. Dar nu-i păsa – în momentul acela avea nevoie de tăcerea și pacea aceea de mănăstire.

Soarele iriza ocrul casei în fața căreia s-a oprit. Era o clădire veche înconjurată de un gard de fier. S-a oprit să-i privească ornamentele. A împins poarta întredeschisă. În acel moment i-a ieșit în întâmpinare portarul fermei. Era un lacheu arogant, ca un câine mare dresat și mulțumit să-i servească pe stăpânii cei mari. Își etala mândru costumul de portar cu nasturi auriți.

— Pot să vă ajut?

Ramoneda era obișnuit cu priviri disprețuitoare. Portarul zâmbea cu superioritate, conștient de importantul lui rol de gardian. Fuma și scotea încet fumul pe nas. Nasul îi era îngust și drept, mărginit de niște vinișoare roșii, mici ramificații arborescente. Ochii lui erau de o culoare

nedeterminată, între albastru și verde, frumoși. Cămașa de culoare deschisă îi venea bine și haina îi scotea în evidență spatele lat. Ramoneda s-a gândit la plăcerea pe care ar simți-o dacă i-ar zdrobi fața cu o piatră.

— Am venit să-l văd pe deputat.

Portarul s-a apropiat cu grijă. L-a privit cu atenție și a spus că nu-și amintea să-l mai fi văzut pe-acolo. Și nu uita niciodată vreo față sau vreo sarcină de-a stăpânilor, care îi interziseseră în mod expres să permită accesul străinilor.

— Dar eu nu sunt un străin. Don Publio mă așteaptă.

Portarul nu s-a lăsat intimidat. Dacă așa era, să își spună numele, iar el îl va suna pe domnul deputat ca să-i anunțe vizita. Între timp, putea să aștepte acolo. În stradă.

Zece minute mai târziu a apărut Publio, vizibil iritat.

A vorbit o secundă cu portarul și a ieșit în stradă, luându-l de cot pe Ramoneda fără să-l privească în față.

— Ce faci aici!? a exclamat, silindu-l să meargă.

— Ați spus că dacă se întâmplă ceva important trebuie să iau legătura cu dumneavoastră, a răspuns Ramoneda, ridicând capul către ferestrele casei.

Portarul îi privea.

— Să facem o plimbare, a spus Publio ceva mai relaxat când a ieșit de pe proprietatea lui.

Chiar și așa, în timp ce mergeau pe trotuar deputatul s-a întors de câteva ori, de parcă s-ar fi temut că erau urmăriți. Un măturător împingea, în silă, frunzele moarte cu o greblă. Chiar și prezența lui, aparent inofensivă, l-a iritat.

— De-a ce te joci cu mine, idiotule? s-a răstit Publio la Ramoneda, oprindu-se în mijlocul trotuarului. Nu vreau să te vadă cineva dând târcoale casei mele și să poată face legătura între noi doi.

Ramoneda a lăsat diplomația la o parte. Nu mai era timp de politețuri.

— Nu-mi place că mă tratați ca pe un câine râios, oricât de bine mă plătiți sau oricât de multă putere aveți. Așa că aveți grijă ce spuneți și cum vă purtați, dacă vreți să aflați ce am să vă spun: César Alcalá a fugit azi-noapte din spitalul unde se refăcea de pe urma rănilor. Am pus pe cineva să-l lichideze în închisoare, dar se pare că n-a avut succes. L-au mutat la Clinic și noaptea a fugit.

Deputatul a pălit. Și-a șters sudoarea de pe frunte cu dosul mâinii și s-a rezemat de trunchiul unui bananier uriaș.

— Cum e posibil?

Ramoneda i-a susținut privirea câteva secunde.

— L-a ajutat avocata. V-am spus că femeia aia nu era de încredere. Ar fi fost mai bine s-o omorâm, ca pe Recasens. Și mai e ceva. Lorenzo s-a văzut cu ea și sunt aproape convins că i-a vorbit de planurile pe care le aveți. Dobitocul ăla e gata să dea înapoi. O să vă trădeze.

Publio s-a gândit rapid. Îi ordonase lui Lorenzo să se ocupe de avocata băgăcioasă, dar era evident că nu-i îndeplinise ordinele. Îl trădase, iar în momentele acelea trădarea era cea mai mare dintre crime. Nu era timp de acționat cu precauție. Trebuia să ia inițiativa înainte ca César Alcalá să se hotărască să se ducă la vreun judecător sau la vreun ziarist cu dovezile pe care le avea împotriva lui. El era în centrul loviturii de stat. Toți se îndoiau și mulți voiau să dea înapoi, dar voința lui fermă de a merge mai departe îi ținea uniți. Dacă el cădea, totul era terminat.

A căutat o hârtie în portofel și a scos stiloul. A notat ceva în grabă.

— Am pierdut prea mult timp. E timpul să tăiem din rădăcină. Du-te la adresa asta. E o casă pe care o vei găsi aproape de foișorul Tibidabo. Nu e ușor de găsit. Pare abandonată, dar nu este. Așteaptă să se înnopteze. Casa e păzită de oameni de încredere

de-ai mei, dar voi aranja să se retragă discret ca să nu trezească bănuieli. Vei găsi acolo două persoane: una este fiica lui Alcalá; celălalt este Andrés Mola. Omoară-i pe amândoi și arde-le corpurile. Să fie de nerecunoscut.

Ramoneda n-a spus nimic, dar zâmbetul din ochii lui vorbea pentru el. Nu își făcuse griji. Nu spusese nimeni că asta se va termina într-o zi. Întotdeauna era nevoie de oameni ca el. Iar el își va face datoria cu scrupulozitate, oricare ar fi fost victimele.

— Vasăzică, e adevărat. Monstrul ăla pârlit încă trăiește și o are pe fată. Mereu am bănuit asta. Cred că a petrecut de minune cu fata lui Alcalá… Știam eu că trebuia să vă fi cerut mai mulți bani pentru treaba pe care o fac. Dar niciodată nu-i târziu. Prețul tăcerii mele tocmai a crescut, domnule deputat. Cred că am rămas singurul în care mai puteți avea încredere.

Deodată pumnul lui Publio s-a izbit de gura lui Ramoneda, care s-a clătinat, dar nu a căzut. Publio l-a apucat de părul dat cu gel și l-a lovit din nou, de data asta cu genunchiul, cu o surprinzătoare agilitate. Cu o mișcare iute a scos un briceag ascuțit și l-a pus la gâtul lui Ramoneda.

— Uite ce e, ticălosule, nu te lăsa păcălit de aparențe. Sunt bătrân, dar am avut de-a face toată viața cu scursuri mult mai periculoase decât tine. Și nu sunt o muierușcă fără apărare, niciun deținut pe care poți să-l bagi în sperieți. Dacă mai încerci să mă storci de bani, îți tai gâtul ca unui porc, a răcnit, scuipându-l în față.

Publio a slăbit treptat apăsarea briceagului pe gâtul înroșit al lui Ramoneda. Știa că, deocamdată, nemernicul acela avea dreptate. Doar în el putea să aibă încredere. S-a ridicat ștergându-și sângele care îi pătase mâneca. Nu mai era tânăr și a simțit că furia care-l cuprinsese îl lăsa fără suflu.

— Te voi plăti cum am stabilit, dar vreau cele două corpuri calcinate. Și îți amintesc că María și

César încă trăiesc.

Ramoneda și-a masat gâtul. Și-a pipăit buza spartă și a izbucnit în râs. Moșul ăla aparent inofensiv îi dăduse o bătaie bună. Nu o va uita. A luat hârtia cu adresa și a pus-o bine fără să se uite la ea. Încet, își făcea loc în mintea lui un gând care, pe măsură ce prindea contur, i se părea mai genial.

— Și cu Lorenzo cum rămâne?

Publio s-a uitat la Ramoneda de parcă n-ar fi înțeles întrebarea. Apoi, ca și cum dintr-odată și-ar fi amintit un amănunt neînsemnat, a făcut un gest de dezgust.

— Omoară-l.

•

A coborât în stația María Cristina. Când a ieșit în stradă, l-a întâmpinat o rafală neplăcută de vânt care învârtejea burnița. A vrut să aprindă o țigară, dar nu a putut. A aruncat-o scârbit.

Strada era destul de plictisitoare. Într-o pantă lină se aliniau la stânga și la dreapta scări cu balustrade de marmură și mici ronduri de flori lângă intrările lăcuite ale clădirilor. În depărtare se vedeau zidurile și grădinile palatului Pedralbes.

Ramoneda s-a strâmbat. Nu visase niciodată să trăiască într-un asemenea cartier. Lui i se potriveau El Carmel, La Trinitat sau La Mina. Dar împrejurările prezente îl făceau să privească lucrurile dintr-o perspectivă nouă. De ce el nu putea să cumpere unul dintre acele apartamente de două sute de metri pătrați de la ultimul etaj și să aibă și un servitor la ușă îmbrăcat într-o uniformă de paiață, la fel ca deputatul? Datorită lui Publio, acum putea să locuiască într-un apartament din zona bună, cu balustrade din marmură și flori stupide uscate în balcoane. Poate că luxul acela era cu totul ridicol, o pură fațadă. Dar nu asta îl interesa; nu ordinea de pe străzi, încordarea trecătorilor, nici aerul acela de suficiență și letargie care plutea în atmosferă, făcându-te să te gândești

la un leu sătul ce-și face siesta. Ceea ce îl atrăgea cu adevărat pe Ramoneda era senzația de putere care emana din acel cartier, certitudinea că legea se aplică diferit și că de partea aceea a trotuarului sita Justiției era mult mai rară decât pentru restul muritorilor. Nimic, în afara lor înșile, nu putea să le facă rău locuitorilor acelui cartier, nici să intervină în viețile lor. Erau de nepedepsit.

S-a oprit lângă o clădire sobră și anostă. Un zgârie-nori din anii ’70 care nu avea nicio legătură cu epoca lui Porcioles[22], ci mai mult cu ostentația lugubră a unei puteri economice reținute, dar evidente. S-a uitat la cutiile poștale din exterior: cabinete particulare de avocați, ginecologi, psihiatri, înalți funcționari. Ramoneda a zâmbit în sinea lui. Lorenzo era un tip cu aspirații, dar încă nu atinsese gradul de putere care să-i permită să se mute într-o zonă ca a lui Publio. Chiar și acolo, printre triumfători, existau ghetouri.

A înălțat privirea către fereastra apartamentului lui Lorenzo. O femeie, care i s-a părut atrăgătoare, stătea la geam.

•

— E un necunoscut jos. Se uită încoace.

Lorenzo și-a luat privirea sticloasă de la paharul cu gin și a ridicat capul spre fereastră. Rezemată de perete, soția lui dădea la o parte cu degetele perdeaua cu motive japoneze și se uita pe stradă. Avea încă urma loviturilor pe gât și pe umărul care îi ieșea din capot. A simțit un fior, amestec de sentimente contradictorii ca teama și vina.

— Cum arată? a întrebat, neîndrăznind să se ridice de pe canapea, uitându-se cu coada ochiului la pistolul încărcat aflat pe măsuța de televizor.

Soția lui i l-a descris pe bărbatul pe care îl vedea. Nu încăpea îndoială că era Ramoneda. Lorenzo s-a scărpinat în cap. Totul mergea foarte repede, și-a spus, încercând să-și potolească neliniștea care îl cuprindea. Știa că mai devreme sau mai târziu Publio va trimite pe cineva, de

îndată ce va afla că María mai e în viață. Din fericire îl pusese la adăpost pe fiul lui. Nu voia să fie de față. A sunat soneria de la interfon. Un ton rece și scurt anunțând o vizită așteptată.

Femeia s-a întors. Nu era nici neliniște, nici nerăbdare în privirea ei. Doar o oboseală infinită, o lehamite care se transformase într-o stare permanentă de confuzie. Avea ochiul drept tumefiat și fuma cu un ușor tremur al buzelor. Știa că Lorenzo nu suporta tutunul și că în alte împrejurări gestul acela de revoltă ar fi însemnat puțin mai mult chin. Dar nu-i mai păsa de nimic.

— Vrei să deschid?

Lorenzo s-a uitat la bucla de fum albăstrui care acoperea parțial chipul soției lui. Îl irita expresia aceea de abandon ce îl învinovățea fără cuvinte. Actul acela de revoltă de a fuma în casă îl sufoca de furie. Dar cel mai mult îl deranja sfidarea ei, acum când îl știa slab.

Soneria a sunat iarăși, de data asta mai insistent. Doar că acum suna cea de la ușă. Vreun tâmpit de vecin sau poate moșul ăla ramolit de portar deschisese ușa de la intrare.

Lorenzo a lăsat să-i scape un geamăt aproape neauzit, ca și cum s-ar fi rupt ceva înăuntrul său. Nu avea scăpare, acum nu. Putea să fi luat economiile din seif, pașaportul fals și să fugă atunci când mai era timp. Dar n-o făcuse, convins că un ultim gest ar putea să-l salveze în fața Maríei, a soției și a fiului lui, inclusiv în fața lui însuși. Un gest de curaj stoic. Să aștepte moartea în picioare. Dar acum, că venise momentul, îi venea să se ascundă sub pat, să îmbrățișeze picioarele pline de vânătăi ale soției și să-i ceară să-l apere. Putea să încerce să discute cu bestia aia sadică de Ramoneda, să-i ceară iertare lui Publio, să-i ceară altă șansă, dar nimic din toate astea n-ar fi folosit.

— Deschid ușa? a întrebat din nou soția lui, privindu-l aproape cu dispreț, de n-ar fi fost un

zâmbet compătimitor care îi îndulcea chipul tras.

— Deschid eu, a spus Lorenzo cu un glas surprinzător de sigur.

S-a sculat încet și s-a îndreptat către vestibul. Nu-i tremurau picioarele, ceea ce îl mira. Înainte să deschidă, s-a întors spre soția lui și a arătat înspre televizor.

— Ia pistolul și ascunde-te în baie. E încărcat. Trebuie doar să aștepți să se așeze. Când îți voi face eu semn, împușcă-l. E ușor, amintește-ți ce am repetat. Trebuie doar să apeși pe trăgaci.

Soția lui a strivit țigara într-o scrumieră de cristal sculptat. A luat arma lui Lorenzo și a privit-o ca pe un obiect străin de ea și de viața ei, ca și cum bucata aceea de metal rece ar fi rezumat toate minciunile unei existențe pe care și-o închipuise cu totul altfel. Într-o carieră de piatră trăsese în cutii și în bucăți de lemn. Lorenzo îi spusese că se pricepe, iar ea simțise o mândrie prostească. Acum va trebui să împuște un om. Dar în forul său interior știa că nu va fi altfel decât dacă ar ținti un obiect neanimat. S-a dus în baie și a început să aștepte, cu ușa întredeschisă atât cât să vadă ce se petrece în salon.

Lorenzo a oftat adânc. Simțea deodată o liniște ciudată, era absolut sigur că totul avea să fie bine. Soția lui va ști să-și îndeplinească partea ei din plan. A deschis ușa și, cu toate că știa pe cine urma să vadă în prag, a făcut un pas înapoi, întristat.

Ramoneda a parcurs spațiul dintre el și Lorenzo, ca un pion de șah. S-a uitat în jur și privirea i s-a oprit pe țigara care fumega în scrumieră. Știa că Lorenzo nu fumează.

— Cine mai e în casă? a întrebat fără să-și ascundă intențiile.

Toți erau adulți în jocul acela, nu aveau de ce să piardă timpul cu prefăcătorii, discutând banalități.

Lorenzo a rămas ferm în mijlocul salonului. Și-a reținut reflexul de a-și îndrepta privirea spre baie, care se afla chiar în spatele lui Ramoneda.

— Soția mea a fost aici până acum un minut. E posibil să vă fi întâlnit în lift. I-am spus să plece. Nu vreau să vadă asta.

„Să vadă asta.” Curios mod de a defini propria moarte, s-a gândit Ramoneda, convins că Lorenzo spunea adevărul. Nu ezita și era ciudat de liniștit.

— María l-a ajutat pe César să fugă din spital, a spus.

Lorenzo nu a încercat să se arate surprins sau să se prefacă neștiutor. Aflase după doar câteva ore de la evadare. Ar fi preferat ca María să-i urmeze sfatul și să fugă. Dar, în fond, a admirat-o pentru încăpățânarea stupidă de a-i salva pe acel inspector și pe fiica lui.

Ramoneda și-a trecut mâna peste masa din marmură șlefuită din salon, admirând calitatea mobilelor, perfecțiunea tablourilor agățate pe pereți, mirosul de lavandă al odorizantului, curățenia pardoselii care sclipea ca o mare liniștită. În curând și el va putea să se relaxeze într-un asemenea loc. A fost tentat să-l întrebe pe Lorenzo cum era să fii bogat, respectabil și cu bun-gust. Dar l-a întrebat unde se ascundeau María și inspectorul Alcalá. Nu l-a surprins că Lorenzo i-a spus că nu știa. Probabil era adevărat. Nu conta. Nu acesta era scopul vizitei lui.

A scos de la brâu pistolul semiautomat. Era o armă superbă, un Walter de 9 mm, care se potrivea în mâna lui ca o mănușă. Se simțea bine, complet, când îl ținea în mână. I-a părut rău că trebuia să păteze frumoasele perdele de in și pardoseala impecabilă. Distrugea ordinea aceea atât de perfectă.

În acel moment s-a auzit o împușcătură. Amândoi bărbații s-au privit surprinși. Lorenzo s-a clătinat și a căzut în dreapta, pe masă. Un șuvoi de sânge a început să se întindă încet pe marmură. Ramoneda și-a atins fața. Sângele lui Lorenzo îl stropise. Dar nu el trăsese. S-a întors în spate și a văzut o femeie care ținea o armă, dar nu îl țintea pe

el. Ea privea ca hipnotizată trupul fără viață al lui Lorenzo. A lăsat pistolul să cadă pe jos și s-a uitat la Ramoneda cu o privire goală.

Ramoneda era derutat. Atunci a observat vânătăile de pe corpul femeii, ochiul ei umflat. Și a înțeles ce se întâmplase. Nu greșise ținta. Femeia aceea își ucisese soțul.

Nu avea ce să-i reproșeze. Avea dreptul la răzbunare. Și la odihnă. S-a apropiat încet și a mângâiat-o pe față. I-a pus pistolul la cap și i-a zburat creierii.

Capitolul 29

În împrejurimile Barcelonei. În aceeași noapte

Era una dintre acele nopți minunate și ciudate. Privind cupola de stele, era inevitabil să nu te simți complexat, mic, parte din ceva care, fiind de dimensiuni ieșite din comun, scăpa înțelegerii. În fața infinitului de puncte luminoase de-acolo de sus, era logic să te întrebi ce loc ocupăm noi oamenii și cum ne potrivim în ceva atât de frumos, de o frumusețe aproape violentă, cu limitele noastre de mici furnici exploratoare.

Așezat în partea din spate a mașinii, Fernando a încercat să uite de sine pentru un minut, înălțând capul către acele lumini minuscule care pâlpâiau în imensitate. Acolo, în Centaur, steaua cea mai apropiată de noi, timpul nici măcar nu exista. Acolo, meschinăriile, disputele, urile și pasiunile noastre mărunte nu existau. Poate cineva privea spre Terra cum privea el acum spre stele. Și între cele două priviri erau sute de mii de kilometri de tăcere. Pentru un moment, și-a imaginat că aceasta era moartea. Să nu mai gândească, să nu mai sufere și să nu se mai bucure. Să uite binele și răul și să rătăcească pentru totdeauna în magma aceea de lumini rotitoare care pluteau deasupra capului său. Poate în marea aceea imensă de stele și corpuri cerești neexplorate exista acel ceva numit Dumnezeu. Cum își va explica în fața Lui trecerea prin viață? Se va plânge de soarta lui, ca un copil prost-crescut? Îi va vorbi despre ura tatălui său, sau despre războaie, sau despre lagărele de prizonieri? Se va lamenta în mod inutil pentru viața lui ratată? Își închipuia fața acestei Mari Ființe ascultându-l cam neîncrezătoare, cu o undă

de ghidușie. Și putea să-și închipuie și răspunsul său. Dintre toate existențele posibile, alesese una. Prin urmare, vina, dacă de vină era vorba, nu era a nimănui altcuiva decât a lui.

S-a uitat atunci spre casa cu acoperiș albastru care se ghicea printre sicomori. Își amintea de casa aceea îmbrăcată în culori primăvăratice, cu coroane ionice înfășurate în ferigă, de sculpturile grecești, de grădinile cu fântâni zgomotoase. Ani de zile a spionat fără să fie văzut plimbările lui Andrés pe aleile acoperite de frunze ale fermei. Ar fi putut să fie fericit acolo împreună cu fratele lui. Ar fi putut să aleagă altă viață, cu siguranță. Și n-au făcut-o. Niciunul dintre ei. Și acum, casa aceea era ca un monument ridicat propriei ruini și distrugeri. Nu mai păstra nimic din vechea glorie a familiei, nici din momentele trăite în ea. Peste tot se crăpa și parcă ar fi așteptat un ultim brânci, o răsuflare ușoară de vânt, ca să cadă și să îngroape sub moloz ultimele urme ale acelei familii blestemate.

Nu se vedea nicio mișcare în casa cufundată în întuneric. Dar Fernando știa că Andrés era acolo, undeva în conac, rătăcind ca fantoma unui rege fără regat. Și știa că împreună cu el era fata. Știa de prea mult timp. Și nu făcuse nimic ca să împiedice asta. Cum să o facă? Să-și trădeze fratele, după ce provocase incendiul care îl făcuse pentru totdeauna un mort viu, după ce îl părăsise în voia sorții? Dar nu asta voia să facă acum? Alături era katana cea veche pe care Gabriel o făcuse pentru el când era copil. A coborât din mașină și a mers cu ea spre poarta grilajului. Nu-i era teamă că va fi descoperit de oamenii lui Publio. Îi văzuse plecând pe furiș cu o jumătate de oră înainte. Știa ce însemna asta. Deputatul îl lăsa pe fratele lui în voia sorții. Dar el nu o va face. De data asta va fi altfel.

A mângâiat cu delicatețe lama curbată, cu un singur tăiș, a katanei. A scos-o din teacă învârtind-

o, îndreptând tăișul în sus cu ambele mâini, după modul tradițional.

Era o armă magnifică, elegantă, creată ca să secere mai mult decât să lovească. Îi cunoștea fiecare detaliu: temperatura lamei, lungimea, linia din mijloc care absorbea și repartiza tensiunea loviturii. Admira semnătura lui Gabriel, un mic dragon mușcându-și coada, gravată pe lamă, și ornamentele metalice de pe una dintre laturile mânerului. Încet, ca șuieratul unui șarpe, a băgat lama în teaca făcută din lemn de magnolie și bambus.

În anii cât a trăit ascuns, studiase și citise tot ce îl interesa pe fratele lui. Avea nevoie să înțeleagă de ce simțea Andrés fascinația aceea absurdă pentru lumea samurailor. Fără să-și dea seama, se lăsase și el prins în fascinanta pânză de păianjen a ritualurilor aproape liturgice, a cărților orientale și a regulilor stricte de viață. Așa a ajuns să memoreze codul Bushido. Era adevărat că primul dintre cele șapte principii ale „Drumului perfecțiunii Războinicului" cerea să fii onest și drept. Dar nu dreptatea care emana din ceilalți, cum a înțeles mai apoi, când a murit Recasens, ci aceea proprie. Lumea o confunda cu simțul binelui și al răului, cu iertarea și căința, distorsiona adevărata sa natură. Dar nuanțele nu existau. Existau doar corectitudinea și incorectitudinea.

Nu se mai temea să acționeze, nici nu mai avea de gând să se ascundă ca o țestoasă în carapacea ei. Asta nu era viață. Viața era ce simțea el curgându-i prin vene, curajul de a-și accepta intuițiile și de a le urma. Mama lui era moartă. Cel mai bun prieten al lui era mort. Viața lui era o rană mare, la fel ca trupul martirizat al lui Andrés și mintea lui de monstru bolnav. Și el putea doar să cicatrizeze rana întorcând durere pentru durere. O ofensă putea fi ignorată, necunoscută sau iertată. Dar niciodată nu putea fi uitată. Și Fernando avea memorie bună. Ajunsese, în sfârșit, să înțeleagă în

ce consta adevărata răzbunare, în ce fel putea să închidă definitiv cercul deschis cu patruzeci de ani în urmă.

O mașină avansa încet pe alee, cu luminile stinse. S-a oprit lângă mașina lui Fernando.

•

María a scos cheia din contact și motorul s-a oprit. Liniștea a devenit mai intensă.

— El e? a întrebat César Alcalá de pe bancheta de alături. Avea privirea fixată pe silueta din fața grilajului casei. Nu-i vedea chipul ascuns de umbre.

— Da. E Fernando. Dar, înainte să te întâlnești cu el, ar fi bine să știi ceva important.

María trebuia să vorbească cu inspectorul. Încă de când îl luase de la biserica din suburbie și Alcalá îi dăduse dovezile împotriva lui Publio.

— Ce e atât de important?

— Simt nevoia să mă ierți… Știu că e greu să înțelegi acum, dar am nevoie să știu că mă ierți.

César Alcalá o asculta serios.

— Știu cum te simți.

María a dat din cap.

— Nu știi, César, a spus cu resemnare. Din afară nu înțelegi niciodată lucrurile.

María încerca să se pună în pielea tatălui ei, să înțeleagă de ce o trădase pe Isabel, dar nu reușea. Încerca să găsească motive ca să justifice ceea ce ea însăși îi făcuse inspectorului și se prefăcea că o face, ea accepta argumente doar dacă erau raționale sau convingătoare. Dar era doar o înțelegere teoretică, niciodată completă.

Dar César Alcalá o înțelegea, chiar dacă ea nu credea. Nici măcar acum când o avea aproape pe fiica lui nu putea să uite trecutul. Mereu va fi acolo. Văzuse, trăise și suferise lucruri care nu aveau nume, care nu vor avea niciodată, care vor rămâne pentru totdeauna ascunse în coșmaruri. Niciunul dintre ei nu va mai fi ca înainte.

— Sunt cicatrici care nu se vindecă niciodată, María. Dar trebuie să mergem mai departe cu ceea ce suntem. Nu trebuie să cerem iertare, asta nu va folosi la nimic. Trebuie doar să mergem înainte, nu se poate face altceva.

S-a lăsat o tăcere încordată. María a privit spre casă și spre Fernando cu ochi întrebători.

— Poate că totul va ieși prost, a spus.

— Totul va ieși bine, a liniștit-o Alcalá, foarte hotărât.

María a respirat adânc. Părea aproape ușurată, ca și cum în acel moment ar fi scăpat de o nesiguranță teribilă.

— De acord, atunci. Să mergem acolo.

Au coborât din mașină. César a lăsat să-i scape un geamăt de durere și și-a dus mâna la burtă. María îl ajutase să bandajeze rana deschisă, dar tot sângera. Mai devreme sau mai târziu va trebui să se ducă la un spital. Dar ar însemna că îl vor prinde din nou și nu era dispus să permită asta.

Au mers încet spre casă. Fernando s-a întors către ei și i-a așteptat scrutându-le chipurile. Când toți trei au fost față în față, s-au privit reciproc cu neîncredere. Într-o mână Fernando avea katana. María ținea plasa cu dovezile care îl acuzau pe Publio de mai multe delicte comise în ultimii zece ani.

Fernando îi acorda o atenție deosebită lui César Alcalá.

— Nu mă recunoști?

César Alcalá a încuviințat fără entuziasm. Abia își amintea să-l fi văzut, în copilărie, de vreo două ori pe întâiul născut al soților Mola. Tatăl lui fusese institutorul lui Andrés, iar Fernando era cu zece ani mai mare decât fratele lui. Aproape niciodată nu era la ferma Almendralejo când César își însoțea tatăl la lecțiile din casa lui Guillermo. Totuși, pe chipul lui îmbătrânit și schimbat se ghiceau rămășițe din trufia și suficiența acelor oameni obișnuiți să comande și să fie ascultați fără

crâcnire. Din fericire, vremurile se schimbaseră. César nu mai era copilul sperios al unui profesor de țară plătit mizerabil ca să-i educe pe fiii conașului; și lui Fernando părea să nu-i fi mers prea bine în anii aceia.

— Ce știi tu despre fiica mea? a întrebat grăbit pe un ton amenințător.

Fernando s-a uitat la katana băgată în teacă și după aceea i s-a adresat Maríei.

— Nu i-ai spus?

María știa la ce se referea. Poate nutrise speranța că bătrânul va hotărî să treacă peste asta. Dar înțelegea că ar fi fost prea mult. Era stupid să creadă că, după atâția ani de așteptare, Fernando s-ar lipsi de plăcerea răzbunării.

— Nu i-am spus nimic.

Fernando a dat din cap, cântărind situația. Era ceva la María care îl făcea să se simtă murdar și vinovat, ca și cum în ea s-ar fi reflectat o parte din acel bătrân strâmb și meschin. Ce importanță mai avea să știe César că pe Isabel a ucis-o Gabriel? Important era să știe că Marcelo era nevinovat. De asta se ocupase Recasens.

— Ce trebuie să știu? a întrebat César.

Dar nici María, nici Fernando nu i-au răspuns.

Bătrânul și femeia s-au privit cum se privesc cei care sunt în posesia unui adevăr despre care decid în mod tacit că nu va fi spus niciodată.

— Astea-s documentele pe care le-ai adunat în toți anii împotriva lui Publio? Trebuie să fie foarte importante, din moment ce deputatul vrea să ne elimine pe toți.

— Sunt, a spus María întinzându-i plasa. Am văzut dosarul. Sunt înregistrări, declarații sub jurământ, probe materiale despre cel puțin patru asasinate, un caz de fraudă, mai multe de corupție și dovezi concludente că Publio a fost implicat în tentativa de lovitură de stat din ’78 și că este și în cea care se va produce curând, dacă nu se iau măsuri.

Fernando s-a declarat mulțumit. Dar, spre surprinderea Maríei și a lui César, nu a luat plasa, ci a pus-o pe avocată s-o lase jos.

— Ascultă, María: vreau ca mâine dimineață să duci astea inspectorului Marchán. Știu că n-ai încredere în el, dar l-am verificat. Spune-i să i le dea magistratului Gonzalo Andrés, de la Tribunalul Militar numărul 1. Este prietenul meu și era prietenul lui Pedro Recasens. E la curent cu tot și este singurul dispus să deschidă imediat o investigație. Ba, dacă e nevoie, va cere Tribunalului Suprem să-l aresteze pe deputat.

Apoi s-a întors spre César Alcalá. Chipul lui era ca de piatră, de nepătruns, ca al unui aristocrat care se pregătește să-i spună unui servitor să-i golească țucalul. Totuși, buza lui Fernando a tremurat de emoție o secundă, iar pupilele i-au strălucit. Cât rău îndurase familia aceea, s-a gândit. Din fericire, umbrele nopții i-au ascuns emoțiile, lăsând să se audă doar un ordin sec, care nu admitea replică:

— Dumneata, inspectore, vei rămâne aici în timp ce eu și avocata intrăm în casă.

César a protestat furios, dar Fernando a așteptat cu răbdare să se calmeze. A repetat același ordin fără să se tulbure.

— Sub nicio formă nu vei intra în casa asta. Vei aștepta aici dacă vrei să-ți mai vezi fata. Nu este o condiție negociabilă.

César Alcalá a strâns pumnii pradă mâniei. Bătrânul acela știa unde se afla fiica lui, spunea că știe. Era Marta în casa aceea fantomatică? Și îi cerea ca având-o atât de aproape pe fiica lui să aștepte indiferent ca el și María să i-o aducă? Dar María i-a atins brațul și l-a tras deoparte. Fernando avea pâinea și cuțitul și, cât timp vedeau unde duceau toate, cel mai bine era să-l asculte. Totuși, au stabilit să intre după ei dacă după douăzeci de minute nu ieșeau din casă.

Fernando a acceptat, deși în sinea lui știa că nu va fi nevoie. Nu avea de gând să îngăduie ca tatăl

acela disperat să-și găsească fiica în mâinile lui Andrés. Dumnezeu știa în ce stare o fi fata, dacă mai trăia, și nu avea de gând să-l lase pe polițist să se răzbune pe fratele lui.

Bătrânul și María au împins grilajul până ce poarta ruginită a cedat. César Alcalá a închis ochii, în vreme ce ei se pierdeau printre umbrele din grădina casei.

•

Capătul de lumânare aprins pâlpâia într-un colț al mesei joase în fața căreia Andrés Mola stătea în genunchi, cu mâinile relaxate pe coapse și ochii închiși, cu spatele complet drept. Lumina lumânării pâlpâia, prelungind pe perete conturul corpului său. Restul încăperii era în întuneric, izolată de lume, de zgomot, de viață.

A auzit un scârțâit de balama. S-a apropiat de fereastra de la care putea să vadă grădina și s-a uitat printre scândurile care o acopereau. Lângă aleea cu sicomori erau două mașini cu luminile stinse. Cineva mergea încolo și-ncoace ca un animal în cușcă. Se oprea și privea chiar spre fereastra aceea, de parcă ar fi știut că este spionat.

— Gărzi! a strigat, alergând spre holul neluminat al casei.

Se aștepta ca oamenii angajați de Publio să-l apere să fie deja acolo, gata să se ocupe de orice intrus. Dar nu era nimeni în toată casa. A străbătut camerele strigându-i, a urcat la etajul al treilea și a coborât în pivniță. Îl părăsiseră. A auzit zgomot la ușa de la camera cazanelor. Cineva smulgea scândurile care o acopereau. Se auzeau voci. A crezut chiar că distinge o voce de femeie. Iar cea a bărbatului i se părea vag familiară.

A alergat până în dormitorul lui. A scotocit prin lăzile în care ținea lucrurile cele mai de preț până când a găsit ce căuta. A zâmbit mulțumit, a ascuns obiectul în chimono și s-a ridicat, mișcând capul în stânga și în dreapta, pradă unei excitații crescânde. În sfârșit, sosise ziua pe care o așteptase atât. Nu

va mai fi nevoie să se ascundă. Dacă dușmanii îl găsiseră, era momentul să-i înfrunte cu onoare.

Dar mai întâi rămânea ceva de făcut. S-a dus în camera alăturată. A împins ușa și s-a oprit în prag. Când l-a văzut, Marta s-a ghemuit într-un colț ca o umbră.

— Scoală, i-a ordonat Andrés.

Marta a ridicat ochii întrebătoare. Preț de o clipă, Andrés s-a înduioșat. A întors privirea către fereastra acoperită cu scânduri. Noaptea era rece și senină. Vântul urla strecurându-se prin crăpăturile scândurilor.

— Ai să mă omori? a bâiguit fata.

Andrés nu a răspuns. A ridicat-o de umeri cu violență. Fata era ușoară. Era murdară de jeg și sânge și mirosea urât. A desfăcut belciugul care o ținea legată de perete și lanțul a căzut greu pe jos. Marta era atât de slăbită și speriată, încât s-a clătinat și a trebuit să o susțină el ca să nu-și piardă echilibrul. A dezbrăcat-o de zdreanța în care i se transformase cămașa de noapte.

— Pentru ce toate astea? a întrebat fata.

Andrés a fulgerat-o cu privirea. Poate Marta credea că el fusese un monstru. Ea nu înțelegea că cineva care nu arăta respect era asemenea casei aceleia în ruină. Trebuia demolată ca să fie construită din nou. Nu avea motive să fie crud, nu avea nevoie să-și arate în mod gratuit forța. O ținuse în viață toți acei ani, o hrănise, așteptând un gest din partea ei, un semn care să-i permită să fie mai puțin strict și mai înțelegător cu ea, dar Marta nu dăduse dovezi de căință pentru crima bunicului ei; dimpotrivă, profanase memoria mamei lui, vomitând în ziua când i-a îngăduit să intre în sanctuarul ei. Nu aștepta să primească respect de la ea prin forță sau ferocitate, ci prin modul în care o trata. Dar Marta îl dezamăgise. Și nimeni, în afara lui însuși, nu putea da sentința pe care fiica inspectorului o merita. Un bărbat este suma deciziilor pe care le ia și al hotărârii cu care le

duce la capăt. Când decidea să facă un lucru, era ca și făcut. Nimic nu-i va sta în cale în noaptea aceea, capul Martei Alcalá se va rostogoli la picioarele lui.

A scos obiectul pe care îl căutase în dormitor. Era un cuțit ceremonial cu mânerul din fildeș sculptat și o lamă curbată cu tăiș dublu de douăzeci de centimetri.

A luat-o de mână pe fata dezbrăcată și a târât-o spre hol. Voia ca dușmanii lui să privească ritualul incapabili să-l împiedice.

— Îngenunchează, i-a ordonat.

Marta s-a supus răsucindu-și degetele până le-a însângerat cu unghiile. Andrés a așteptat fără grabă. Timpul și dorința nu mai aveau nicio putere asupra lui. Nu mai simțea mușcătura cărnii când privea coapsele pline de murdărie, părul pubian și tremurul sfârcurilor la contactul cu lama cuțitului. Dorința pe care o simțise cândva dispăruse. Mai păstra doar o răceală extremă, calmul unui deșert înghețat într-o noapte înstelată.

Marta nu se opunea. Nu se mai opunea. Teama o paraliza. A hotărât să rămână trântită cu fața în jos, cu ochii închiși și unghiile înfipte în podea, așteptând lovitura seacă ce avea să-i ia viața. A simțit mâna lui Andrés care o apuca de păr și îi înălța capul, lăsându-i gâtul la vedere.

— Nu face asta, a spus cineva în spatele lor.

O voce profundă și gravă, care Martei i se păru că ieșise din gura moartă a casei. Totuși nu era a unui mort vocea care se auzea, ci a unui bărbat viu care a intrat în cameră urmat de o femeie îngrozită de spectacolul pe care îl vedea.

Andrés a rămas foarte liniștit. A clipit dându-i drumul Martei, care s-a târât spre noii veniți.

— Nu face asta, a repetat bărbatul, neluându-și privirea de la Andrés, dar adresându-se Martei.

După primul moment de nedumerire, Andrés și-a revenit. A fluturat vârful cuțitului spre cei doi, ca un deget amenințător.

— Cine ești tu, o nălucă?

— Sunt Fernando… Fratele tău. În timp ce înainta, s-a aplecat încet asupra Martei, fără să-și ia ochii de la Andrés. Suntem singuri amândoi, a spus, ridicând-o pe Marta de umeri și acoperind-o cu trupul lui.

— N-o atinge! a strigat Andrés. E a mea.

Fernando nu s-a mișcat. A împins-o în spate pe Marta până în brațele Maríei, care stătea lângă ușă.

— Ia-o de-aici, i-a cerut avocatei, țintuindu-l în continuare cu privirea pe fratele lui, care rămânea încordat ca un arc, gata să dea o lovitură mortală cu cuțitul.

— Am să vă omor pe toți! a strigat Andrés nedumerit.

— Asta nu-ți va vindeca rănile. Uită-te la mine, sunt eu. Sunt chiar eu. Și am venit după tine, a spus Fernando pe un ton împăciuitor, înaintând încet spre Andrés. Lasă jos cuțitul. N-ai să-mi faci rău. Sunt eu, fratele tău. Vino cu mine, vom pleca departe de aici. O vom lua de la capăt altundeva.

Andrés a lăsat privirea în jos, dar nu și cuțitul, care tremura nehotărât în aer. Era confuz, nu știa ce să facă, mii de voci deodată, toate contradictorii, strigau la el, trăgeau de el ca și cum mâinile și picioarele i-ar fi fost legate de cai care alergau fiecare în altă direcție, sfâșiindu-l.

María a profitat de nehotărârea lui ca s-o ia pe Marta și s-o scoată din cameră. A emoționat-o extrema ei slăbiciune și expresia de suferință din ochii înconjurați de cearcăne.

— Să plecăm de-aici, a șoptit.

Dar Marta nu se mișca. Era ca o statuie de piatră înfiptă în pământ, fixându-l cu privirea pe Andrés. Fernando a întors capul spre ele.

— Scoate-o de-aici acum, María.

— Nu! a strigat Andrés deodată.

Mâinile lui, învinse de dorință, au apucat cu putere mânerul cuțitului. S-a năpustit cu un strigăt disperat. Dar, înainte chiar de a respira, totul a

rămas suspendat într-o culoare vineție, frumoasă și acaparatoare. S-a auzit șuieratul unei lame tăind aerul, ca o ghilotină, și impactul surd.

Totul a fost atât de rapid, încât ochii celor prezenți nu au putut prinde momentul. Încet, sângele a început să țâșnească din rana deschisă, care se lărgea. Privirea lui Andrés s-a stins ca o eclipsă și corpul i s-a prăbușit într-o parte.

Timp de o secundă nu a spus nimeni nimic, n-au fost strigăte, plânsete, nici vaiete. Fernando a rămas gânditor privind trupul fratelui său convulsionându-se pe jos. I s-au înmuiat mâinile, dând drumul katanei cu care tocmai îi tăiase gâtul și a căzut în genunchi în fața lui. María s-a lipit de perete, apărând-o cu brațele pe Marta, și ea incapabilă să se miște și să-și ia ochii de la trupul lui Andrés.

Umerii lui Fernando au început să tremure într-un hohot care creștea ca un val, îl lovea și se îndepărta cu un murmur ca să se întoarcă și mai virulent, până s-a dezlănțuit într-un strigăt feroce, animalic și disperat.

Apoi ochii lui arși de lacrimi ce păreau de sânge s-au oprit pe cele două femei.

— Plecați. Lăsați-ne singuri.

María a târât-o pe fată afară. Îi era greu s-o smulgă privirii hipnotice a lui Andrés, care o fixa din lumea de dincolo cu ochi goi, ca un demon de care nu va putea scăpa niciodată. Văzându-se liberă de lacăte și lanțuri, șovăia ca o pasăre căreia într-o bună zi i se deschid ușile coliviei. María a acoperit-o cu paltonul ei și a silit-o să coboare scările. De la parter au văzut cum Fernando închidea ușa izolându-se cu cadavrul fratelui său.

•

Fernando a târât corpul până la patul din dormitor. L-a acoperit cu un cearșaf. Apoi s-a dezbrăcat ceremonios și a lăsat hainele pe un scaun. În Japonia antică se considera un act de pietate ca un prieten să pună capăt agoniei tăind

capul sinucigașului. Acel ultim gest de considerație era exclusiv pentru cei a căror viață merita să fie scutită de suferință. Fernando nu avea pe nimeni care să-l ajute să moară repede. Și nici nu merita. Viața lui nu fusese vrednică de cinste. Merita să moară sângerând și amintindu-și lucrurile nedemne pe care le făcuse. Numai așa, printr-o moarte lentă și ritualică, putea să-și plătească greșelile.

Practica japoneză de spintecare a abdomenului era rezervată înalților nobili, acelora care considerau că doar ei aveau voie să pună capăt propriei vieți, într-un mod crud și dureros, dar voluntar. Era felul lor de a dovedi onoare și curaj. Era tristețea supremă a samuraiului. Bărbatul care își face viața demnă printr-o moarte bună. S-a așezat în genunchi, a scos din teacă pumnalul ornamental al fratelui său și cu o lovitură bruscă și hotărâtă și l-a implântat în partea stângă a abdomenului. A deplasat încet lama spre dreapta, fără s-o scoată, și a făcut o incizie ușor ascendentă. Apoi a extras pumnalul, scoțându-și intestinele.

S-a lăsat să cadă într-o parte, lângă cadavrul fratelui său. I-a luat mâna, deja rece, și și-a amintit de căldura pe care o emana în timpul vieții, de mulțumirea și siguranța pe care le simțea când îl lua în brațe ca să se joace cu el. Amintirile erau împrăștiate, bune și rele se amestecau, strigăte și râsete, plâns, bucurie, momente, liniște.

— Fir-ar să fie, ce măcel, a spus cineva trântind ușa.

Fernando a încercat să ridice capul, dar un pantof italienesc l-a călcat pe gât.

— Toate mațele astea sunt ale tale? Se zice că avem mai mult de șase metri de intestine. Văd că ai vrut să verifici pe pielea ta.

Fernando nu putea să vorbească. Cu fiecare respirație un val de sânge îi îneca gâtlejul. Atunci necunoscutul s-a așezat pe vine și l-a privit în față.

— Mă cunoști? Sunt Ramoneda. Până la urmă ai făcut-o. Ți-ai scos mațele ca fantomele alea japoneze ale fratelui tău. Dar nu-ți face iluzii: asta nu te transformă într-una dintre ele. Și văd că te-ai ocupat de Andrés. Bun, asta mă scutește de jumătate din treabă. Și acum, spune-mi unde sunt fata și avocata.

Fernando a întors privirea. A întins mâna până la katana însângerată. Necunoscutul i-a smuls-o din mână.

— Ce, vrei să faci pe eroul?

Fernando s-a congestionat într-un gest de durere.

— Ce-i asta? Un fel de ritual? Înțeleg: dacă îți tai capul, te duci în raiul nebunilor, ca samuraii ăia ai tăi. Dacă n-o fac, vei fi doar un tâmpit care și-a scos mațele.

Fernando a reușit să se ridice într-un cot.

— Te rog. Nu știu unde sunt…

— Atunci nu pot să te ajut. Nu trebuie să intervenim în mersul naturii. Acum mă simt ca reporterii ăia din sălbăticie, știi, ăia care filmează o gazelă lipsită de apărare când leul e pe punctul s-o vâneze. Ar putea s-o sperie, s-o salveze. Dar ar altera echilibrul naturii. Cel mai bine ar fi să plec. Poate ai noroc și mori înainte să te ajungă flăcările. Oricum, e drept ca lucrurile să se petreacă așa.

Fernando a văzut cutia de benzină din mâinile lui Ramoneda înainte ca acesta s-o verse peste trupul fratelui său întins în pat. Nu i-a păsat. Cenușa trupurilor lor să se risipească printre ruinele acelei case, vântul care intra pe fereastră s-o împrăștie în noaptea de iarnă, amintirea lor să se șteargă odată cu ei. Să se odihnească în pace.

Ramoneda a aprins o țigară. Apoi a dat foc unei foi de ziar, a aruncat-o și a fugit, dispărând prin fum.

Fernando a rămas într-un colț, ținându-și fără vlagă măruntaiele, în vreme ce camera devenea încetul cu încetul o vorace minge de foc.

Neputincios, a privit cum flăcările se apropiau de trupul fratelui său, îi sărutau buzele deformate și ochii goi până l-au transformat într-o torță care s-a înnegrit ca o bucată de carne putredă. Flăcările s-au lins pe buze, căci cunoșteau deja gustul acelui trup care reușise odată să scape din strânsoarea lor. Acum însă, nu i-au dat de ales. Și a văzut neputincios cum aceleași flăcări îl înfășurau pe el, care tânjise atâta în lungile friguri siberiene după căldura unui foc. Ca o haită, focul l-a atacat din toate părțile, devorându-i ultimele rămășițe de viață.

Capitolul 30

Barcelona. Din 18 până în 20 februarie 1981

— Ce frumoasă e, a spus Greta, mângâind fruntea Martei, care dormea încă.

María a fost de acord. Culcată în pat și acoperită cu cearșafurile albe, fiica lui Alcalá părea un înger de o ciudată frumusețe. Îi ieșea în evidență pe pielea sidefie delicatețea nasului și a buzelor întredeschise printre care i se vedeau incisivii. Sub vânătăile și cearcănele adânci se dezvăluia încetul cu încetul chipul unei copile de șaptesprezece ani. Dar când scâncea, neliniștită de coșmaruri întunecate, inocența aceea dispărea sub o lungă umbră cenușie.

A intrat infirmiera și a verificat perfuzia. Când a ieșit, a vorbit cu însuflețire cu polițistul care păzea ușa camerei. Agenții îi puseseră multe întrebări Maríei și începeau deja să apară primii ziariști adulmecând știri de senzație cu care să umple primele pagini. De dimineață, pompierii găsiseră printre ruinele casei din Tibidabo trupurile fraților Mola. Incapabilă să suporte avalanșa care venea spre ea, María îi ceruse ajutor Gretei și aceasta venise la spital fără niciun reproș.

María s-a uitat nervoasă la ceasul din perete.

— Încă nu se știe nimic?

— Dintr-un moment într-altul. Judecătorul va emite ordinul de arestare împotriva deputatului, vei vedea, a liniștit-o Greta luând-o de mână.

María a zâmbit obosită. Nu era sigură. Nu se simțea fericită. Descoperise prea multe lucruri și pierduse mult în căutarea aceea.

— Și de César ce știi?

María s-a asigurat că nimeni nu putea s-o audă.

— E în siguranță. Îl țin la curent cu starea fiicei lui, dar e mai bine să nu se lase văzut deocamdată. Am încredere că, dacă dovezile pe care le-a adus îl vor acuza pe Publio, procurorul îi va oferi o înțelegere. Poate Guvernul îi acordă o grațiere. Dar totul e în aer.

Greta i-a mângâiat brațul. Dar María s-a îndepărtat, abia reușind să ascundă nevoia de a fi singură.

De ce nu simțea nimic? Nu-și înghițea plânsul, nu era fericită sau mulțumită. Doar obosită. Nu putea să scape de imaginea lui Fernando cu spada însângerată și privirea nedumerită, alienată. Nici măcar nu era în stare s-o atingă pe Marta, să-i vorbească sau s-o privească în ochi. Se simțea vinovată de tot ce i se întâmplase. Simțea că ea și tatăl ei erau cauza durerii acelei familii, o suferință care se întinsese peste trei generații, patruzeci de ani de tristețe.

În seara aceea, María și Greta s-au dus să cineze într-un restaurant de lângă plajă, în cartierul Barceloneta. Prin geamurile mari ale restaurantului se vedea plaja luminată cu felinare. Briza mării încrețea spuma valurilor care alunecau încet către mal.

— De ce te uiți așa la mine? Toată ziua m-ai privit așa, a spus María.

Nu-i plăcea să se simtă obiectul milei.

— Nu e milă, a răspuns Greta, citindu-i gândul. Doar că mi-e dor de tine și mă doare că nu ți-am fost alături în ultima vreme.

María a rămas gânditoare, ținând un pahar de vin roșu în fața ochilor.

— N-am făcut nimic, de fapt. Pur și simplu, m-au folosit unii și alții. Și n-am avut în niciun moment posibilitatea de a alege să fac altceva.

— Nu-i adevărat. Puteai lăsa ca lucrurile să-și urmeze cursul și să nu intervii. Dar n-ai făcut-o, i-ai înapoiat-o inspectorului pe fiica lui.

— Măcar atât, după ce i-am luat-o. Mă întreb ce va crede fata aia când, într-o zi, se va trezi din groaza ei și-și va întreba tatăl de ce a trebuit să treacă prin toate astea. Ce-i va spune César? Că un nebun a sechestrat-o și a torturat-o deoarece îl considera pe bunicul ei, Marcelo, asasinul mamei lui și de aceea căuta răzbunare. Îi va spune atunci că nebunul acela se înșela, că bărbatul care trebuia să plătească pentru vina lui era altul, un bătrân senil cu o fiică avocată, oarbă și arogantă. Și îi va mai spune că nu a putut s-o salveze mai repede pentru că avocata aia l-a împiedicat băgându-l la închisoare.

Greta a mângâiat-o pe păr.

— Nu e drept să te acuzi în felul ăsta. Denaturezi lucrurile. Tu nu ești responsabilă de faptele tatălui tău, nici de moartea acelei femei – nici măcar nu ai vreo legătură cu demența fiului ei. César a comis o infracțiune și tu ai făcut ce trebuia să faci… La fel ca acum. Totul s-a terminat… Ar trebui să te întorci acasă cu mine și să te odihnești câteva zile. Am putea să ne plimbăm pe plajă, să citim, să ascultăm muzică, să fim cum eram înainte.

María s-a întristat. Se simțea singură, se știa singură și era speriată. Nu îi spusese Gretei nimic despre boala ei. Nimeni nu putea să-i spună cum să facă față faptului că viața i se năruise din temelii din vina tatălui ei și a unei tumori care poate o va lăsa pentru totdeauna invalidă ori o va trimite la cimitir. Nu voia să împartă cu nimeni sentimentul acela. Se refugia în el și se izola de lumea din care nu se mai simțea parte. Cei care nu mai au încredere în destinul lor încetează să mai lupte, nu-și mai trăiesc viața și devin niște spectatori pasivi.

Greta își dădea seama că María nu-i mai aparținea, în caz că avusese vreodată mai mult decât o mică parte din ea. Nu era oboseală. Era altceva. Felul în care mișca mâinile, tonul vocii, amabilă, senină, dar distantă. Ca atunci când râdea

la o glumă proastă, nepermițând ca bucuria să se reverse. Și oricât încerca ea să pătrundă în întunericul acela și să îi aducă un pic de lumină, nu reușea.

Amândouă s-au sărutat cu privirea, mângâindu-și pe furiș degetele printre șervețele. Au mâncat în liniște, ca niște prietene care într-o zi au împărțit ceva mai mult decât simple experiențe. Dar printre cuvinte se amestecau priviri și tăceri neliniștitoare, semne ale unei îndepărtări pe care amândouă se prefăceau că o ignoră.

Greta a înțeles că distanța dintre ele era enormă când și-au luat rămas-bun. Înainte să urce în mașină, au concediat escortele pe care li le desemnase Marchán. Greta i-a căutat buzele când María a vrut să o sărute pe obraz. María a cedat, dar ca atunci când te știi dator cuiva care s-a purtat frumos cu tine. S-au privit cu tristețe. María s-a întors și s-a îndepărtat pe jos, înfășurată în paltonul ei maro, lung, sub felinarele de pe Paseo Marítimo. Greta a rămas în mașină, privindu-i linia picioarelor, pasul elegant al pantofilor cu toc de culoare crem și fumul de țigară pe care îl lăsa în urmă. Și și-a spus că era o femeie din alt timp, de o eleganță de film alb-negru. Plenitudinea în mijlocul absenței.

•

Pașii ei erau admirați de alți ochi. Aceștia nu se înecau în lacrimi din cauza pierderii. Se făceau mici ca ai felinelor ce își urmăresc prada din tufiș, așteptând momentul, măsurându-și puterile, adulmecând aerul.

Ramoneda a tras adânc din țigară. Cu o lovitură bruscă a degetului mijlociu a aruncat țigara în apă și și-a potrivit haina. Era o haină nouă, cumpărată special pentru acea ocazie. Cealaltă se stricase din cauza incendiului din casa din Tibidabo. Își pârlise un pic și părul și avea arsuri pe mâini, înfășurate în niște bandaje frumoase pe care chiar el și le pusese.

A lăsat-o pe María să treacă pe lângă el pe bulevard, întorcându-se către mare exact când ea l-a privit. Îi plăcea să se joace, ca pisicile înainte să pună gheara pe șoareci. Știa că ea va merge până la hotel. Escortele rămăseseră în urmă, prea în urmă. Nu le plăcea s-o apere pe femeia aceea, iar ei nu-i plăcea să se simtă prizonieră. Asta ușura lucrurile. Noaptea nu era prea rece și ea prefera să se plimbe fără grabă. Nici el nu se grăbea. A început s-o urmeze de la distanță, oprindu-se din când în când, schimbând trotuarul și chiar strada ca să nu trezească bănuieli. Învățase să-și perfecționeze munca, să fie metodic. În plus, ea merita respect. Era piesa cea importantă, principala pradă de prins.

Nu avea un plan prestabilit, pur și simplu o va urmări până când va găsi momentul și locul potrivit. Și, dacă nu se iveau, o va ataca la hotel, deși prefera un loc mai discret. De exemplu, lucrarea aceea în construcție de lângă clădirea Poștei pe care o zărea.

•

María a simțit frig, cum simțise când a trecut pe lângă un bărbat care fuma pe o bancă privind plaja. Și-a ridicat gulerul paltonului și și-a încheiat ultimul nasture. Nu se grăbea să ajungă la hotel. De fapt, nu voia să ajungă așa curând. S-a întrebat de ce fusese atât de rece cu Greta. Ar fi putut să se ducă acasă, munca era doar o scuză. În realitate, nu voise să se urce cu ea în mașină pentru că nu dorea să se agațe de nimic. Îi era atât de teamă să iubească ceva, să spere sau să dorească orice, încât prefera să nu aibă nimic. Să se întrebe de ce era așa, de ce îi fusese întotdeauna teamă să fie fericită, să primească ce i se oferea, nu avea sens în acel moment. N-o mulțumeau răspunsurile utile și freudiene.

Nu putea să-l acuze pe tatăl ei sau pe Lorenzo. Nu ei îi distruseseră viața. Ea însăși o făcuse, era incapabilă să se bucure de lucruri, de sentimente

sau de compania unei ființe iubite. Asta n-o transforma într-o femeie lipsită de pasiune; dimpotrivă: acum simțea cu ardoare pasiunea fricii de a nu supraviețui operației, vârtejul de vină și satisfacție pentru că îi ajutase pe César și pe fiica lui să se regăsească. Dar nimic nu o mulțumea pe deplin. Simțea că stă pe loc și în jurul ei trec lucruri, atingând-o ușor.

Foarte puține lucruri îi mai făceau plăcere. Plimbarea aceea nocturnă. Îi plăceau singurătatea și armonia tăcerii, identitatea dintre noapte și starea ei de spirit. Era ceva frumos în momentul acela de liniște. Nu avea nevoie să se umple de certitudini, nici să arate descurajare sau teamă în fața Gretei sau a altcuiva. Voia doar să meargă, să-i dezorienteze pe copoii lui Marchán, să urce strada până la hotel, să fumeze o țigară și să-și asculte sunetul tocurilor.

S-a oprit la semafor. Vía Layetana oferea o priveliște neobișnuită și frumoasă. Iluminatul clădirilor mari contrasta cu tăcerea șinelor necirculate și a semafoarelor ce-și schimbau fantasmagoric culorile. Rămânea în întuneric doar cvartalul din care făcea parte enorma clădire a Poștei. Tocmai acolo se ducea ea.

Ramoneda a observat că María venea exact spre el. A fost atât de satisfăcut, încât a avut o erecție. A scos revolverul. Era ușor să tragă din ascunzătoarea lui de scânduri și grămezi de cărămizi. De la distanța aia nu putea să dea greș. Dar nu asta căuta el. A așteptat cu răbdare, strângând mânerul revolverului. S-a lipit de perete până când María a trecut pe lângă el, atât de aproape, încât a putut să-i simtă mirosul parfumului. Atunci i-a ieșit în față.

— Bună, avocato… Ne vedem din nou. Nu-ți amintești de mine? Sunt Ramoneda. Clientul tău preferat.

Înainte ca ea să poată reacționa, a lovit-o cu revolverul în frunte, rănind-o, și a făcut-o să cadă.

A lovit-o încă o dată cu putere în cap ca s-o lase fără cunoștință. Apoi, după ce s-a asigurat că nu-l văzuse nimeni, a târât-o spre acoperiș. A legat-o și i-a pus căluș.

Nu avea de gând s-o omoare așa, dintr-odată. Avea nevoie să-și satisfacă orgoliul, dar și trupul. El nu era un violator, dar nu era vorba s-o violeze, ci s-o posede. Violatorii, ca și oamenii de rând, subestimează puterea sexului și lipsa acestuia. Nu exista vreo mistică în penetrare sau în ejaculare. El nu era un câine în călduri. Ceea ce voia era să dezlănțuie teroarea în victima sa. S-o facă să înțeleagă că era complet în mâinile lui, că putea să-i bage țeava pistolului în toate orificiile corpului înainte să-i tragă un glonț în față. Iar tensiunea sexuală, dorința de a o domina până se stingea făceau parte din acel ritual.

A tras-o până la un portic și a așteptat să treacă polițiștii care o căutau blestemându-și nepriceperea.

Când s-a simțit sigur, a pălmuit-o cu violență ca să-și vină în simțiri. María și-a revenit încet și ochilor ei le-a trebuit ceva timp să focalizeze imaginea bărbatului care îi mângâia bărbia cu țeava pistolului. A încercat să scape, dar Ramoneda a lovit-o cu pumnul în stomac.

— Ești încăpățânată, María. Și lupți, ceea ce e bine. E mai distractiv, chiar dacă nu e comod. Bănuiesc că știi deja de ce ne aflăm aici. Nu ai ascultat de avertismentele pe care ți le-am tot trimis, nici nu ți-a folosit la nimic faptul că Recasens a avut aceeași soartă care te așteaptă pe tine. Trebuia să fi renunțat. Tu nu-l cunoști pe Publio. Nu-l oprește nimic când vrea ceva. Ai văzut ce i-a făcut prietenului tău, inspectorul, cu care, apropo, am o treabă de rezolvat. Cât despre Lorenzo, m-am ocupat de el. Deși ar fi mai corect să spun că soția lui a făcut-o pentru mine. Avea curaj blonda. I-am văzut corpul și fața învinețite. Nu mă miră ura ei. Tu, în schimb, nu l-ai înfruntat,

ai fugit. Asta ai făcut mereu, ai fugit… Acum unde ai să fugi?

Era evident că Ramoneda nu voia să negocieze nimic. Nici măcar nu-i desfăcuse Maríei călușul de la gură. Știa că imediat ce ar face asta, ea ar începe să țipe și atunci s-ar termina distracția. Pur și simplu era un discurs pe care îl tot repetase în fața oglinzii, voia să se audă spunându-l, să se simtă actor în propriul film. Se născuse pentru asta, s-a gândit. Ca să trăiască momentul acela.

Și-a vârât cu forță genunchiul în pelvisul Maríei și a obligat-o să desfacă picioarele. Cu o mână nerăbdătoare, a căutat pe sub fustă dresurile, le-a rupt și a tras cu violență de chiloți. María dădea din picioare, scotea sunete surde pe care călușul de la gură și mâna lui Ramoneda le înăbușeau.

— Mereu mi s-a părut că erai o snoabă frigidă, încrezută și plină de ea. O să te aduc cu picioarele pe pământ, prințeso.

Deodată María nu s-a mai zbătut.

S-a auzit o detunătură bruscă. Ramoneda a rămas foarte liniștit. S-a ridicat cu o privire nedumerită, atingându-și spatele. S-a auzit altă împușcătură. Ramoneda a căzut la pământ lovindu-se de niște scânduri. Era mort.

O umbră s-a mărit în fața Maríei, care a strâns genunchii, dând înapoi cu mâinile legate. Chiar înainte ca umbra să intre în cercul slab de lumină al unui mic felinar, s-a oprit. O privea din întuneric și părea că șovăie. Timp de un minut interminabil nu s-a întâmplat nimic. Apoi umbra aceea s-a apropiat. S-a aplecat spre María și i-a luat călușul.

— Tu?

César s-a uitat cu un amestec de dispreț și tristețe la trupul lui Ramoneda. Apoi s-a uitat la María.

— Da, eu.

Alcalá o urmărise pe María în acele două zile. Cunoștea modul de a gândi al lui Publio și al zbirului său. Știa că mai devreme sau mai târziu

vor încerca s-o omoare. Era nevoie doar să aștepte. A atins jugulara lui Ramoneda. Nu respira. Mort, era o ființă fără apărare, ca oricare alta. Inspira milă, cu genunchii îndoiți spre interior, ca o păpușă ruptă. Nu simțise nicio emoție când l-a omorât. Doar certitudinea că terminase ceva ce lăsase la jumătate în urmă cu cinci ani.

María și-a pus mâna la gură ca să-și înăbușe plânsul. De ce plângea? Nu știa. Poate pentru că era o pată care până la urmă ucidea tot ce atingea.

César nu a încercat s-o consoleze. N-avea rost să caute alinare în cuvinte. Nici măcar nu aștepta ca ea să-i arate recunoștință, deși îi salvase viața. Nu o făcuse pentru ea, ci pentru el însuși și pentru fiica lui. Ramoneda era un nimic, un câine turbat doborât de o împușcătură. Dar la Publio, la adevăratul vinovat încă nu ajunsese. Și nu se va opri până când nu va da de el.

Oamenii din escortă nu vor întârzia să apară. Probabil auziseră împușcăturile.

— Rămâi aici. Eu o să mă ocup de ăsta.

A tras spre el trupul lui Ramoneda, apucându-l de picioare. L-a pus pe umăr ca pe un sac și a dispărut în noapte.

Două zile mai târziu, cadavrul lui Ramoneda a fost găsit de niște agenți într-o grădină de la poalele Montjuïcului. Era un loc frecventat de narcomanii care ofereau favoruri sexuale în schimbul unor mici sume de bani sau cantități de droguri. Furturile și delictele erau obișnuite în zonă. N-a mirat pe nimeni un cadavru cu pantalonii lăsați în vine și fața distrusă de o piatră mare.

Capitolul 31

Barcelona. 22-23 februarie

María aștepta în holul Tribunalului Militar. Decorul nu avea aer cazon. Culorile pereților erau prietenoase, erau acolo tablouri cu peisaje și scene marinărești și o vază cu flori pe o măsuță. Din când în când, cineva deschidea ușa, îi adresa o întrebare, ea răspundea scurt și anchetatorul ieșea din nou.

La ultima oră a după-amiezii, Marchán a ieșit din biroul judecătorului. Părea amabil, dar nu făcea concesii.

— Judecătorul a refuzat începerea demersurilor împotriva lui Publio, a spus, privind-o cu ochii lui mari.

Polițistul a așteptat ca vestea să intre în mintea Maríei, observându-i reacția de stupoare și cântărind sinceritatea lacrimilor care-i umpluseră ochii.

Maríei nu-i venea să creadă ce auzea.

— Insistă că César trebuie să se predea. Fără mărturia lui, nu va accepta dovezile.

— Pot să declar eu, există dovezile pe care le-ai strâns, cere-i să examineze dosarele din arhiva lui Lorenzo.

Marchán s-a arătat mâhnit.

— Am făcut asta, dar cineva i-a golit apartamentul. Bănuiesc că a fost chiar Ramoneda. În privința ta, judecătorul nu crede că ești un martor de încredere.

— Și asta ce înseamnă?

— Nu te acuză de nimic, deocamdată. Dar cunoaște istoricul căsniciei tale. Știe că relația cu Lorenzo nu era cordială. În plus, direct sau indirect, ai legătură cu moartea lui Pedro Recasens

și cea a lui Ramoneda, cu incendiul care a provocat moartea fraților Mola și ești un posibil complice în evadarea lui César Alcalá. Oricât de multă bună-credință aș avea eu, îmi este foarte greu să-l conving că totul se datorează întâmplării. Eu n-am de gând să mă dau bătut, María. Am impresia că cineva încearcă să-l oprească pe judecător și omul așteaptă să vadă ce se întâmplă ca să ia o hotărâre sau alta. E ca și cum toată lumea ar aștepta să se întâmple ceva, nimeni nu vrea să oprească acest ceva pentru ca totul să explodeze odată. Dar eu nu mă voi opri până când deputatul ăla nu va ajunge la închisoare.

María s-a uitat la ceasul de la mână. Timpul îi era pe sfârșite. Chiar în după-amiaza aceea trebuia să se interneze în spital pentru operație.

— Îmi vei spune unde se ascunde Alcalá?

María l-a privit neîncrezătoare pe Marchán.

— De ce această dorință de a-l prinde?

— Vreau să-l ajut. Și nu voi putea să fac asta dacă devine un fugar. Trebuie să ne supunem legii. Tu știi că este singura cale.

María a zâmbit cu tristețe.

— Nu, inspectore. Eu nu mai știu nimic.

•

În ziua de 23 februarie, luni, la 18:30, o mulțime de oameni se adunaseră în fața sediului *La Vanguardia*, pe strada Pelayo din Barcelona. După câteva minute, mulțimea era atât de numeroasă, încât unul dintre redactorii ziarului a fost nevoit să iasă în stradă și, cu un megafon în mână, să transmită prin viu grai știrile care soseau de la diferitele agenții de presă. Lumea se înghesuia în jurul celor care ascultau știrea la un tranzistor.

Cu o jumătate de oră înainte, în timp ce deputații votau învestirea noului președinte al Guvernului, un grup de două sute de jandarmi înarmați pătrunsese în Congresul Deputaților. Șeful trupei, cu un pistol în mână, a ocupat tribuna vorbitorilor, somându-i să se arunce la pământ. Se

auziseră rafale de mitralieră în hemiciclu și se presupunea că avusese loc un masacru. Dintr-odată, întreaga țară era îngrozită. Asistau la o lovitură de stat.

•

— Uitați, acesta este creierul dumneavoastră.

Doctorul i-a arătat tomografia, semnalând o zonă din lobul drept în care se vedea o mică pată.

— Problema pe care o avem este că s-a extins. De aici agnoziile de care suferiți: percepeți obiecte, dar nu le asociați cu funcția lor obișnuită. Din același motiv vă e greu să vorbiți și suferiți afaziile acelea. Amețelile și pierderile de vedere sunt cauzate în parte de hipertensiunea care se observă în această zonă.

María asculta cu atenție. Încerca să se concentreze pe orice altceva, numai nu pe sunetul mașinii de ras cu care o infirmieră o rădea în cap. Și se prefăcea că nu-i pasă să vadă cum șuvițele de păr cădeau la pământ ca o cascadă de frunze ruginii.

— Cât e de grav?

Doctorul și-a aranjat ochelarii pe nas.

— Vom ști când vom extirpa tumora și o vom analiza.

După ce s-a spălat, au dus-o pe o targă la sala de operații. În lift, personalul medical comenta agitat evenimentele pe care posturile de radio le transmiteau cu zgârcenie. María a putut să audă că militarii luaseră sediul TVE din Madrid și că blindatele ocupau străzile din Valencia.

A simțit o profundă mâhnire. După atâtea morți, nimic nu-l împiedicase pe Publio să-și ducă planul la capăt. Și-a imaginat cum va fi lumea când se va trezi. Ce fețe va vedea la telejurnal? Cele ale unei junte militare? Un nou dictator? Cum putuse să se întâmple? Nimeni nu făcuse nimic ca să împiedice asta, iar cei care încercaseră dăduseră greș. Ce era de negândit, întoarcerea înapoi în timp, era pe punctul să se producă sub privirile uluite ale

tuturor. Publio va ieși victorios. Poate îl vor numi ministru, poate președinte…

Un infirmier s-a oprit din vorbit și s-a uitat la ea.

— De ce plângeți? Nu fiți speriată. Veți vedea că totul va fi bine.

María a încuviințat. Nu plângea pentru ea. Pentru asta nu avea lacrimi. Plângea pentru că totul era absurd și lumea aceea, ale cărei reguli nu le va înțelege niciodată, îi provoca o disperare mută. Oamenii mureau, ucideau, își trădau idealurile, înregimentând un întreg popor în războaie fratricide și ea nu înțelegea de ce. Pentru putere, acesta este singurul scop al oamenilor: puterea, i-a spus odată tatăl ei. Dar puterea era ceva absurd, abstract, ceva minuscul și inutil. Era de ajuns să intri într-o sală de operații ca să vezi cât de ridicole erau aspirațiile umane.

O uriașă lampă sferică, susținută de un braț mecanic, arunca scânteieri de lumină foarte intensă prin zeci de ochi. Părea o farfurie zburătoare. La dreapta mesei de operație se întindea instrumentarul pe un panou verde, alături de o tavă metalică. Totul era alb, pereții, lumina, pardoseala, fețele, cu excepția uniformelor personalului și a cearșafurilor chirurgicale care erau de un verde-șters. Mirosea a unguent, a alcool dezinfectant, a tifoane impregnate de soluții aseptice.

Au așezat-o ca un sac pe masa de operație și i-au pus niște cleme care-i țineau capul, forțând-o să privească spre stânga. Au pus ceva în sonda care îi intra în braț. Apoi a simțit ceva rece pe craniul gol; un unguent, probabil. Medicii vorbeau cu măștile încă nepuse. Arătau spre capul ei de parcă era un obiect ciudat. Pe ea o ignorau complet. Cineva a marcat cu o cariocă drumul de urmat până la creierul ei. María s-a bucurat că nu trăia în Evul Mediu, când craniul era deschis cu o coarbă.

— O să dureze puțin până își face efectul anestezia. E posibil să simți o ușoară stare de rău. E normal.

De ce deodată teama dispăruse? Prin perdelele ușii de la sala de operații întrezărea sala exterioară. Tot personalul era cu spatele la ea, atent la un televizor agățat în perete. I s-a părut o metaforă bună. Până și chirurgul care urma s-o opereze a întrebat neliniștit cum mergeau lucrurile în Congres, în vreme ce o infirmieră îi punea mănușile albastre.

Se simțea singură, dar nu era tristă. În parte îi părea rău că îi spusese Gretei că nu voia să vină la spital. Nu voia s-o vadă nimeni așa, învinsă, la mila altora. În mod curios, ultima persoană pe care o văzuse înainte ca totul să devină neclar fusese inspectorul Marchán, care era gata s-o trimită la închisoare dacă supraviețuia operației. Polițistul îi zâmbea din partea cealaltă. Era un zâmbet sincer. Un zâmbet care îi ura călătorie plăcută în întuneric.

•

María Bengoechea a murit în spitalul Sagrada Familia în ziua de 6 mai 1982, după mai multe operații. Agonia ultimelor ei zile nu a fost poetică, nici romantică. A avut foarte puține momente de luciditate și nu a putut să se bucure nici de câteva minute de intimitate cu Greta. I-ar fi plăcut să-și ia rămas-bun de la ea între patru ochi, s-o sărute și să simtă pentru ultima oară mângâierea degetelor ei încurcându-i-se în păr. Dar camera aceea era ca o închisoare de cabluri și mașinării, de medici, de polițiști, de ziariști, iar ea nici măcar nu mai avea păr. S-a stins încet, până a dispărut într-o ultimă răsuflare, ceva monstruos și ridicol în același timp, o eructație enormă care a expulzat ultimele resturi de aer din plămânii ei și cu ele ultimele resturi de viață, de gânduri, de sentimente, de emoții.

A venit atunci corvoada pregătirilor pentru înmormântare. María nu lăsase dispoziții; până în ultima secundă probabil fusese convinsă că asta nu i se întâmpla ei. Greta s-a ocupat fără emoție de ritualul alegerii florilor și sicriului. Totul părea atât

de comun, atât de lumesc, încât nu mai putea suporta. Era ceva intim. Moartea mereu este așa. Dar cum înmormântarea era în familie și singura familie erau ea și jumătatea rămasă din Gabriel, totul a fost mai ușor, mai puțin ceremonios. A venit și inspectorul Marchán. Însemnările lăsate de María îl ajutaseră să-i dovedească nevinovăția în moartea lui Recasens, Ramoneda, Lorenzo și a fraților Mola. Dar María luase cu ea în mormânt secretul ascunzătorii lui César Alcalá și a fiicei lui, pe care continuau să-i caute.

Nu a fost slujbă religioasă. María n-ar fi îngăduit. Doar cu ei trei ca martori, angajații cimitirului au introdus sicriul în groapă, au pus piatra și au astupat-o cu mortar. Cu ajutorul polițistului Marchán, Greta a așezat o coroană mică de crini, fără nicio panglică. Nu a spus nimic, nici nu a schițat vreun gest. S-a întors și a plecat pe unde venise, fără să întoarcă privirea înapoi, fără grabă, lăsând urme de pași în pământul moale.

Epilog

În 1982 au început așa-numitele Procese Campamento. În ele au fost condamnați mulți dintre cei implicați în lovitura din 23 februarie 1981. Tejero, Milans, Armada sunt numele cele mai cunoscute din intriga aceea. Nu mai puțin de treizeci de militari au fost condamnați la închisoare între doi și treizeci de ani.

Printre condamnați a fost un singur civil.

În ceea ce-l privește pe deputatul Publio, nu a fost niciodată acuzat oficial. Numele lui a dispărut din toate rapoartele și nu s-a mai auzit vreodată de el. Ziarele epocii, rezoluțiile judiciare, presa i-au șters numele din complot. Nu apare nici în manualele de istorie, nici în cărțile scrise despre lovitura de stat. Astfel că Publio, deputatul, pare un personaj fictiv, care n-a existat niciodată.

… Și totuși, e de ajuns să treci pe lângă o mică proprietate din apropiere de Almendralejo, lângă San Marcos, ca să dai de un bătrân care lâncezește, acrit de uitare, și care povestește oricui vrea să-l asculte că pe 23 februarie 1981 a fost pe punctul de a schimba istoria Spaniei. Trăiește îngrozit în spatele gratiilor și ferestrelor astupate, așteptând vizita cuiva care, mai devreme sau mai târziu, va veni să-și încheie socotelile cu el.

Sfârșit

virtual-project.eu

mastică

{1} Membri ai organizației Falanga Spaniolă.

{2} Referire la José Antonio Primo de Rivera (1903-1936), fondator, în 1933, al organizației Falanga Spaniolă, constituită după modelul fascist italian. În timpul Războiului Civil din Spania (1936-1939), Falanga a luptat de partea forțelor naționale, conduse de generalul Francisco Franco, și împotriva forțelor republicane, alcătuite din liberali, anticlericali, socialiști, comuniști, anarhiști, autonomiști.

{3} Simboluri ale mișcării naționale, reprezentând muncile agricole (jugul) și războiul (săgețile).

{4} *Cara al sol*, imnul Falangei, a fost compus în 1935. Versurile îi sunt atribuite chiar lui José Antonio Primo de Rivera, liderul Falangei, iar muzica îi aparține lui Juan Tellería.

{5} Acronim pentru Radioteleviziunea Spaniolă.

{6} Lanț de magazine, care a funcționat între 1943 și 1995.

{7} Luis de Góngora y Argote (1561-1627), poet și dramaturg spaniol baroc, cel mai de seamă reprezentant al curentului literar cunoscut sub numele de „culteranism” (sau chiar „gongorism”, după numele poetului); Francisco de Quevedo y Villegas (1580-1645), scriitor spaniol, reprezentant al „conceptismului”. A rămas celebră rivalitatea dintre cei doi.

{8} Membrii afiliați la Falangă înainte de alegerile din anul 1936.

{9} Titlu acordat dictatorului Francisco Franco.

{10} Pe numele ei adevărat, Magdalena Nile del Río (1906-2003), actriță, cântăreață și dansatoare argentiniancă.

{11} Regim de detenție care se aplică deținuților cărora, din motive personale sau de regim penitenciar, li se permite să trăiască în semilibertate.

{12} Universitatea Națională de învățământ la Distanță.

{13} Compozitor spaniol.

{14} Organizații extremiste.

{15} Strigăt de luptă al trupelor spaniole în timpul Reconquistei și al Imperiului. Fraza trimite, pe de o parte, la apostolul *Iacob*, patronul Spaniei, și, pe de alta, la Ordinul militar de atac.

{16} Josep Tarradellas i Joan, marchiz de Tarradellas (1899-1988), om politic spaniol de origine catalană.

{17} DGS, Dirección General de Seguridad (Direcția Generală de Securitate), în prezent Dirección de la Seguridad del Estado (Direcția de Securitate a Statului).

{18} Post de radio din Spania.

{19} Oraș din Catalonia.

{20} Insulă care aparține de Spania, cea mai estică din arhipelagul Insulelor Canare.

{21} Instituto de Mayores y Servicios Sociales, organism al Guvernului spaniol pentru gestionarea de programe și servicii destinate vârstnicilor și persoanelor aflate în situații de dependență.

{22} Josep Maria de Porcioles Colomer (1904-1993), om politic spaniol, primar al Barcelonei. Mandatul său s-a caracterizat printr-o puternică dezvoltare urbană.

Table of Contents

Prefață
Capitolul 1
Capitolul 2
Capitolul 3
Capitolul 4
Capitolul 5
Capitolul 6
Capitolul 7
Capitolul 8
Capitolul 9
Capitolul 10
Capitolul 11
Capitolul 12
Capitolul 13
Capitolul 14
Capitolul 15
Capitolul 16
Capitolul 17
Capitolul 18
Capitolul 19
Capitolul 20
Capitolul 21
Capitolul 22
Capitolul 23
Capitolul 24
Capitolul 25
Capitolul 26
Capitolul 27
Capitolul 28
Capitolul 29
Capitolul 30
Capitolul 31
Epilog

Table of Contents

Prefață	3
Capitolul 1	14
Capitolul 2	27
Capitolul 3	41
Capitolul 4	53
Capitolul 5	64
Capitolul 6	76
Capitolul 7	92
Capitolul 8	98
Capitolul 9	116
Capitolul 10	130
Capitolul 11	147
Capitolul 12	157
Capitolul 13	171
Capitolul 14	181
Capitolul 15	191
Capitolul 16	207
Capitolul 17	220
Capitolul 18	234
Capitolul 19	247
Capitolul 20	263
Capitolul 21	278
Capitolul 22	287
Capitolul 23	303
Capitolul 24	318
Capitolul 25	332
Capitolul 26	350

Capitolul 27 354
Capitolul 28 370
Capitolul 29 380
Capitolul 30 395
Capitolul 31 404
Epilog 410